

EI NIMI MIESTÄ PAHENNA – VAI PAHENTAAKO?
VIERASKIELISIÄ ETUNIMIÄ KOSKEVAT KÄSITYKSET OULUN SEUDULLA

Suomen kielen
pro gradu -tutkielma
Oulun yliopisto
19.5.2020

Essi Pulju

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	1
1.1. Tutkimusaihe ja -kysymykset	1
1.2. Tutkimuksen lähtökohdat ja hypoteesi	2
1.3. Aineiston esittely	3
2. TEOREETTINEN VIITEKEHYS	5
2.1. Onomastiikka, sosiolingvistiikka ja kansanlingvistiikka	5
2.2. Kieliasennetutkimus	6
2.3. Sosio-onomastiikka ja kansanonomastiikka	8
2.4. Nimien etymologiasta ja siirtokirjoituksesta	9
2.5. Aiempi tutkimus	11
3. METODIT	13
3.1. Kyselylomake	13
3.2. Sisällönanalyysi	15
3.3. Kvantitatiiviset analyysimenetelmät	19
3.3.1. Asenneskaalat	19
3.3.2. Matriisitehtävä	20
3.3.3. Rankingtehtävät	20
3.4. Nimien valikointi tutkimukseen	21
4. KVANTITATIIVINEN ANALYYSI	24
4.1. Matriisi: luotettavuus	24
4.1.1. Miesinformanttien vastausten analyysi	24
4.1.2. Naisinformanttien vastausten analyysi	27

4.2. Asenneskaalat	30
4.2.1. Miesinformanttien asenneskaalojen analyysi	32
4.2.2. Naisinformanttien vastausten analyysi	42
4.3. Rankingtehtävät	55
4.3.1. Miesinformanttien vastausten analyysi	56
4.3.2. Naisinformanttien vastausten analyysi	60
 5. KVALITATIIVINEN ANALYYSI: AVOIMET KYSYMYKSET	65
5.1. Etunimien etnisten taustojen arvioinnit	65
5.1.1. Miesinformanttien vastausten analysointi	67
5.1.2. Naisinformanttien vastausten analysointi	85
5.2. Nimen leimaavuus ja vaikutus yksilön mahdollisuuksiin	102
5.2.1. Missä määrin nimi leimaa kantajaansa	103
5.2.2. Miten nimi leimaa kantajaansa	110
5.2.3. Millaisiin mahdollisuuksiin nimi vaikuttaa	119
 6. YHTEENVETO	125
6.1. Kvantitatiivisen analyysin tulokset	125
6.2. Nimien tunnistus	134
6.3. Käsitukset nimen leimaavuudesta ja vaikutuksista yksilön mahdollisuuksiin	142
 7. PÄÄTÄNTÖ	145
 LÄHTEET	155
 LIITTEET	

1. JOHDANTO

1.1. Tutkimusaihe ja -kysymykset

Tutkin pro gradu -tutkielmassani Oulun seudulla asuvien maallikoiden¹ käsityksiä vieraskielisistä etunimistä. Olen kiinnostunut erityisesti vieraskielisiin etunimiin kohdistuvista asenteista. Tavoitteenani on selvittää, miten Oulun seudulla suhtaudutaan vierasnimiin, miten käsitykset vaihtelevat nimen etnisen taustan mukaan sekä uskotaanko vieraskielisen nimen vaikuttavan jollain tavalla yksilön mahdollisuuksiin yhteiskunnassa. Lisäksi vertailen, onko eri sukupuolta edustavien informanttien asenteissa ja käsityksissä selkeitä eroja.

Analysoin tutkielmassa Webropol-kyselylomakkeella keräämääni aineistoa. Kyselylomake sisältää avoimia kysymyksiä, matriiseja, rankingtehtäviä sekä asenneskaaloja. Olen valinnut kyselylomakkeelle 22 vieraskielistä etunimeä (11 miesten ja 11 naisten), joita informantit arvioivat eri näkökulmista. Hyödynnän tutkimuksessa sekä kvalitatiivisen että kvantitatiivisen tutkimuksen menetelmiä: teen avointen kysymysten vastauksille sisällönanalyysiä, kun taas asenneskaalojen, matriisien ja rankingtehtävien vastauksia tarkastelen mm. prosenttiosuuksien, keskiarvojen, frekvenssien valossa.

Tutkimuskysymykseni voi tiivistää seuraavasti:

- millaisia tiedon käsityksiä Oulun seudulla asuvilla maallikoilla on vierasnimistä
- millaisia asenteita vierasnimiin ja niiden kantajiin kohdistuu
- ajatellaanko vierasnimen vaikuttavan jollain tavalla yksilön mahdollisuuksiin yhteiskunnassa
- miten käsitykset vaihtelevat vierasnimien oletetun etnisen taustan mukaan
- miten informantin sukupuoli vaikuttaa käsityksiin ja asenteisiin

¹ Aila Mielikäinen ja Marjatta Palander määrittelevät maallikoiksi tavalliset kielenkäyttäjät, jotka ovat kielentutkijoiden tai kielitieteellistä koulutusta saaneiden vastakohtana (Mielikäinen & Palander 2014: 11).

1.2. Tutkimuksen lähtökohdat ja hypoteesi

Tutkimusaiheessani yhdistyvät kaksi kiinnostuksen kohdettani: nimistöntutkimus ja kulttuurinen monimuotoisuus. Olen ollut paljon vuorovaikutuksessa muista maista kotoisin olevien ihmisten kanssa, joten minua kiehtovat kulttuurienväliset erot ja toisaalta myös kulttuurien yhteentörmäykset. Nimet taas voivat kertoa paljon kantajastaan (ja nimenantajasta): nimestä voi saada viitteitä esimerkiksi nimenkantajan iästä, etnisestä taustasta ja uskonnosta (Tikkalan 2007:450 mukaan Hagström 2006).

Monikulttuurisuuden näkökulmasta katsoen elämme nopeasti muuttuvassa yhteiskunnassa. Maahanmuutto on kasvanut Suomessa räjähdysmäisesti 90-luvun alusta alkaen, ja lisäksi vuonna 2015 Suomeen saapui ennätysmäärä turvapaikanhakijoita Euroopan pakolaiskriisin seurauksena (ks. esim. Sisäministeriö ja Tilastokeskus 1–3). Ilmiö on väistämättä vaikuttanut maahanmuuttajia ja turvapaikanhakijoita koskeviin asenteisiin.

Sosiologiatutkija Magdalena Jaakkolan vuosina 1987–2007 toteuttaman tutkimuksen mukaan suomalaiset suhtautuvat myönteisimmin maahanmuuttajiin, jotka ovat kulttuurisesti lähellä heitä itseään tai tulevat vauraista maista. Vastaavasti niihin maahanmuuttajiin suhtaudutaan kielteisimmin, jotka ovat ulkoisesti tai kulttuurisesti erilaisia kuin suomalaiset tai kotoisin köyhistä maista. (Jaakkola 2009: 52–53.) Vastaavia tuloksia on saatu myös vuonna 2015 Suomen Kuvalehden Taloustutkimuksella teettämästä kyselytutkimuksesta, jossa selvitettiin suomalaisten rasistisuutta ja suhtautumista maahanmuuttoon. Tutkimustulosten mukaan suomalaiset pitävät toivottavana mm. ruotsalaisten, saksalaisten, yhdysvaltalaisen ja virolaisten maahanmuuttoa. Vastaavasti epätoivottuina maahanmuuttajina pidettiin venäläisiä, turkkilaisia sekä niiden maiden kansalaisia, joista saapuu Suomeen turvapaikanhakijoita (somalialaisia, irakilaisia, afganistanilaisia ja syyrialaisia). Toivotuimpien ja epätoivotuimpien maahanmuuttajien väliin jäävät kiinalaiset, thaimaalaiset, ukrainalaiset ja kosovolaiset. (Penttilä 2015: 24–31.)

Kyselylomakkeellani arvioitavat nimet edustavat ruotsalaisia, tanskalaisia, anglosakseja, virolaisia, saamelaisia, venäläisiä, saksalaisia, italialaisia, espanjalaisia, marokkolaisia ja intialaisia. Jaakkolan ja Suomen Kuvalehden tutkimusten pohjalta uskon suhtautumisen

olevan positiivisinta vauraista, länsimaisista kulttuureista tuleviin nimiin. Hypoteesini on, että Pohjois- ja Keski-Euroopan maista tuleviin etunimiin suhtaudutaan positiivisimmin, koska ne ovat lähimpänä suomalaisten omaa kulttuuria. Negatiivisimmin suhtaudutaan uskoakseni Marokosta ja Venäjältä tuleviin nimiin. Pidän lisäksi todennäköisenä, että informanteista naiset suhtautuvat vierasperäisiin nimiin positiivisemmin kuin miehet.

1.3. Aineiston esittely

Olen kerännyt aineiston Webropol-kyselylomakkeella (ks. liite 1) ajanjaksona 30.12.2017–15.1.2018. Jaoin lomakkeen Facebookin Puskaradio Oulu- sekä Oulun puskaradio -ryhmiin. Ensimmäisessä on aineiston keruuhetkellä ollut noin 67 600 jäsentä ja jäljemmässä noin 3 800.

Aineiston kokonaislaajuus on 199 vastausta, joista 142 on naisten ja 54 miesten. Kolme informanttia ilmoitti sukupuolekseen ”muu”. Vastaajista nuorin on 16-vuotias ja vanhin 69. Yksi informanteista ilmoitti iäkseen 123, mutta ihmisten elinaikaodotetta koskevan nykytiedon valossa jätän kyseisen vastauksen ikähaarukan ulkopuolelle.

Koska tutkimukseni on kiinnostunut muun muassa siitä, onko käsityksissä eroja eri sukupuolta edustavien informanttien välillä, olen rajannut aineiston 50 naisen vastaukseen ja 50 miehen vastaukseen. Olen jättänyt analysoitavan aineiston ulkopuolelle ne vastaukset, joissa sukupuoleksi ilmoitettiin muu, sillä 3 vastausta ei riitä edustamaan luotettavasti muunsukupuolisten informanttijoukkoa.

Olen karsinut aineistoa jättämällä ensin ulkopuolelle sellaiset informantit, jotka eivät yksiselitteisesti asu Oulun seudulla. Oulun seutukuntaan kuuluvat Oulun lisäksi Hailuoto, Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos ja Tyrnävä (Oulun kaupunki 2018a). Vuoden 2013 kuntaliitoksen myötä Oulun kaupunkiin yhdistettiin lähikunnat Haukipudas, Kiiminki, Oulunsalo ja Yli-Ii (Oulun kaupunki 2018b). Teen otannan vain siis sellaisten informanttien vastauksista, joiden asuinpaikka on osa Oulun kuntaliitosta tai seutukuntaa. Poistan

myös sellaiset vastaukset, joissa asuinpaikaksi on ilmoitettu 2 eri paikkakuntaa (esim. Oulu/Rovaniemi), jotta otannan voi todella katsoa edustavan Oulun seutua. Lopuksi olen poistanut myös vastauksen, jossa informantti ilmoitti iäkseen 123, sillä en pysty sijoittamaan vastausta mihinkään ikäkategoriaan. Vaikka en analysoi tässä tutkielmassa aineistoa ikäluokittain, koen kuitenkin tärkeäksi, että voin esitellä lopullisten informanttien ikäjakauman luotettavasti.

Rajausten jälkeen aineistossa on 51 miesten vastausta ja 130 naisten vastausta. Olen saanut niistä edustavan 100 vastauksen otoksen arpomalla. Taulukossa 1 on esiteltynä otoksessa mukana olevien informanttien ikäjakauma. Taulukko osoittaa informanttijoukon koostuvan pääasiassa nuorista aikuisista: 62 % vastaajista on 16–35-vuotiaita ja 38 % yli 36-vuotiaita.

TAULUKKO 1. Informanttien ikäjakauma analysoitavassa aineistossa.

Ikäryhmä	Informanttien määrä
16–25	35
26–35	27
36–45	21
46–55	11
56–69	6

Olen aineiston käsittelyvaiheessa koodannut informanttien vastaukset siten, että vastauksen koodista ilmenee informantin sukupuoli, ikä ja vastauksen järjestysnumero, esimerkiksi M47-1 ja N39-50. Koodin ensimmäinen merkki eli M tai N kertoo, onko informantti mies vai nainen. Kirjaimen perässä oleva luku paljastaa informantin iän. Koska samaa sukupuolta edustavien informanttien joukossa voi olla samanikäisiä vastaajia, olen vastausten erottamiseksi lisännyt koodien perään yhdysviivan jälkeen myös järjestysnumerot. Järjestysnumero on määräytynyt sen mukaan, monesko vastaus on oman informanttiryhmänsä aineistossa. Esimerkiksi koodi N39-50 kertoo, että vastauksen on antanut 39-vuotias nainen ja vastaus on naisten informanttiryhmässä viideskymmenes eli viimeinen, koska naisinformantteja on 50. Kvalitatiivisessa analyysissä mainitsen koodin aina havainnollistamisen apuna käyttämäni vastausesimerkkien perässä.

2. TEOREETTINEN VIITEKEHYS

2.1. Onomastiikka, sociolingvistiikka ja kansanlingvistiikka

Tutkimukseni on osa useaa eri kielentutkimuksen alaa. Pohjimmiltaan se edustaa **onomastiikkaa eli nimistöntutkimusta**, joka on kielitieteen erisnimiä tutkiva ala. Perinteisesti nimistöntutkimuksessa on keskitytty paikannimien eli **toponyymien** sekä henkilönnimien eli **antroponymien** tutkimiseen. (Ainiala, Saarelma & Sjöblom 2008: 12, 14, 23.) Oma tutkimukseni on siis antroponomastinen. Nimistöntutkimus on tieteenalana vielä melko nuori, sillä se syntyi 1800-luvulla. (Ainiala, Saarelma & Sjöblom 2008: 12, 14, 23.) Suomessa onomastiikan pääpaino on ollut toponymien tutkimisella, mutta antroponymit ovat olleet tutkituin pääkategoria heti niiden jälkeen. Etunimet ovat puolestaan olleet henkilönnimien tutkituin alakategoria. Suomen merkittävimpänä etunimitutkijana voidaan pitää Eeroa Kiviniemeä, joka on tutkinut etenkin etunimien suosionvaihtelua 1980–2000-luvuilla. (Hämäläinen 2013: 71.)

Onomastiikan lisäksi tutkimukseni edustaa sociolingvistiikan piiriin kuuluvaa kansanlingvistiikan tutkimussuuntausta. **Sociolingvistiikka** on kielitieteen haara, joka tutkii kielen ja yhteisöjen suhteita (KS 2016 s. v. sociolingvistiikka). Sen tavoitteena on parempi ymmärrys kielen rakenteesta sekä siitä, kuinka kielet toimivat kommunikaatiossa (Wardhaug 2005: 13). **Kansanlingvistiikka** tarkastelee maallikoiden käsityksiä kielestä (Mielikäinen & Palander 2014: 11). Kansanlingvistiikan uranuurtajana voidaan pitää Dennis R. Prestonia, jonka ensimmäiset alan tutkimukset käsittelivät yhdysvaltalaisen murrekäsityksiä. Preston selvitti nuorten aikuisten mielikuvia aluemurteista karttatehtävien ja kyselyiden avulla sekä vertaili informanttien asuinpaikkojen vaikutuksia murrekäsityksiin. Prestonin tutkimusmenetelmät ja niiden sovellukset levisivät pian eri maihin. (Mielikäinen & Palander 2014: 17.)

Kansanlingvistiikassa Niedzielski & Preston (2000: 302, 308) jakavat ihmisten kieltä koskevan puheen eli **metakielen** kahteen tasoon. **Metakieli 1** tarkoittaa maallikoiden kieltä koskevaa avointa keskustelua ja tietoisia käsityksiä kielestä. **Metakieli 2** puolestaan liit-

tyy niihin kielenkäyttäjien ennakko-oletuksiin, jotka piilevät metakielen 1 käytön taustalla; termi viittaa kieliyhteisön jäsenten keskenään jakamiin uskomuksiin kielestä ja kielenkäyttäjistä. Palander terävöittää metakielen 2 määritelmää toteamalla, että siihen kuuluvat tiettyjä kielenpiirteitä ja kielimuotojen käyttäjiä koskevat **asenteelliset käsitykset** (Palander 2001: 150).

2.2. Kieliasennetutkimus

Kansanlingvistinen tutkimus on laajentunut murrekäsityksistä yleisempäänkin kielitietoisuustutkimukseen. Kansanlingvistiksi tutkimuksella on vahva yhteys muun muassa **asennetutkimukseen**. (Mielikäinen & Palander 2014: 17, 19.) Kielelliset asenteet ovat läsnä kielen muuttumisessa (Mielikäinen & Palander 2014: 14). Asenteita tutkimalla voidaan siis ennustaa, mihin suuntaan kielen käyttö on kehittymässä. Kieliasenteiden tutkimus pohjautuu sosiologiseen ja sosiaalipsykologiseen tutkimukseen. Kieliasenteita on alettu tutkia varsinaisesti 1960-luvulla, ja Suomeen asennetutkimus on rantautunut 1970-luvulla. Tutkimuksen kohteina ovat olleet muun muassa kielen valinta monikielissä yhteisöissä, murrevaihtelut sekä tilanteinen ja sosiaalinen vaihtelu. (Mielikäinen & Palander 2002: 86, 88.) Asenteita pyritään selvittämään niistä suoraan kysymisen sijaan keräämällä maallikoiden kieltä koskevia havaintoja (Palander 2001: 150).

Kalaja (1995: 205) määrittelee termin **asenteet** eri kieliä, saman kielen eri kielimuotoja tai niiden puhujia kohtaan kohdistuviksi asenteiksi. Preston käyttää asenteiden sijaan termiä **kielikäsitykset** (engl. language regards), sillä hänestä kieltä koskevat uskomukset eivät ole välttämättä aina arvottavia, kuten termi ”asenne” antaa ymmärtää. ”Kielikäsitykset” on kattotermi, joka pitää sisällään maallikoiden uskomukset ja reaktiot kielen käytöstä, rakenteesta, eroavaisuuksista, historiasta ja statuksesta. Prestonin mukaan kielikäsitykset voivat olla tiedostamattomia tai tiedostettuja prosesseja. Hän näkee, että kieliasennetutkimus on kiinnostunut tiedostamattomista prosesseista ja kansanlingvistiikka tiedostetuista. (Preston 2011: 10–11.)

Prestonin jaottelun mukaisesti kansanlingvistiikan tutkimuskohteina voidaan pitää avoimia kommentteja ja ilmiäisyyksiä, kun taas kieliasennetutkimuksen keskiössä ovat piiloasenteet kieliä, varieteetteja ja kielenpiirteitä kohtaan. Kansanlingvistisessä tutkimuksessa hyödynnetään **suoria tutkimusmenetelmiä**, kuten karttatehtäviä, kyselylomakkeita ja haastatteluita. (Kunnas 2015.) Kieliasennetutkimuksessa asenteita pyritään selvittämään suoraan kysymisen sijaan **epäsuorasti** keräämällä tietoa maallikoiden kieltä koskevista havainnoista esimerkiksi haastatteluilla, kuuntelutesteillä ja asenneskaaloilla (Palander 2001: 150, Kunnas 2015).

Kieliasennetutkimuksessa asenteiden voidaan nähdä koostuvan kolmesta eri komponentista: kognitiivisesta (cognitive), affektiivisesta (affective) ja toiminnallisesta (action) (Agheyisi & Fishman 1970: 139). **Kognitiivinen komponentti** koskee tietoa kielestä ja kielenpiirteistä, eli sen piiriin kuuluvat esimerkiksi maallikoiden käsitykset murreryhmistä ja -piirteistä. **Affektiivinen komponentti** tarkastelee tunnevaltaista asennoitumista kieleen ja kielenpiirteisiin, kuten mitkä kielenpiirteet ovat miellyttäviä tai ärsyttäviä. **Toiminnallinen komponentti** viittaa käyttäytymiseen sekä sen muutoksiin: asenteet saattavat vaikuttaa tiettyjen varianttien omaksumiseen, välttämiseen tai tilanteen mukaiseen vaihteluun. (Mielikäinen & Palander 2014: 19; Deprez & Persoons 2004: 400.)

Asennetutkimuksen kolme komponenttia ovat oman näkemykseni mukaan sovellettavissa nimistöntutkimukseen seuraavanlaisesti: 1) kognitiivinen komponentti koskee tiedollisia käsityksiä nimistä, nimielementeistä ja nimien käytöstä, 2) affektiivinen komponentti asennoitumista nimiin ja nimien käyttöön sekä 3) toiminnallinen komponentti nimien ja nimivarianttien käyttöä ja käytön muutoksia. Kolmannen komponentin voi nähdä vaikuttavan esimerkiksi virallistan ja epävirallisten nimien käytön variaatioon. Toisaalta toiminnallinen komponentti voi koskea mielestäni myös itse nimenantoa: muuttuvatko esimerkiksi nimenantokäytännöt tietyissä yhteisöissä ympäristön paineen vuoksi? Vielä pitemmälle vietyinä kolmannessa komponentissa voidaan nähdä kyseen olevan myös siitä, millaisia ihmisiin kohdistuvia valintoja tehdään: palkataanko yritykseen ennemmin Göran vai Dmitri? Oma tutkimukseni keskittyy etenkin kognitiivista ja affektiivista komponenttia koskevien vastausten antamiseen, mutta sivuan myös toiminnallista komponenttia.

2.3. Sosio-onomastiikka ja kansanonomastiikka

Tutkimukseni kannalta on tärkeää esitellä vielä melko tuore, sociolinguistiikkaa ja onomastiikka yhdistelevä tutkimussuuntaus. Suomessa on sociolinguistiikan saralla nostanut 2000-luvulta alkaen päätään **sosio-onomastinen tutkimus** (Paunonen 2009: 564). Sosio-onomastiikka on sociolinguistinen nimistöntutkimustapa, jossa tutkitaan nimien käyttöä ja variaatiota (Ainiala & Halonen 2011: 193). Aivan viime vuosina sosio-onomastiikan ja kansanlingvistiikan kentällä on alettu puhua myös **kansanonomastiikasta**. Kansanonomastiikka tutkii maallikoiden uskomuksia ja havaintoja nimistä sekä nimistönkäytöstä. (Ainiala 2016: 378.) Ainialan mukaan Niedzielskin ja Prestonin kansanlingvististä metakielijaottelun mallia voidaan hyödyntää myös kansanonomastiikassa analysoitaessa sellaista maallikkojen puhetta, joka koskee nimiä: maallikot puhuvat nimistä ja nimielementeistä (metakieli 1) sekä nimien käyttöön ja nimenkäyttöihin liittyvistä uskomuksista (metakieli 2). (Ainiala 2016: 378.)

Ainialan malli metakielen käsitteen soveltamisesta onomastiikkaan on yksinkertainen ja sinällään käyttökelpoinen, mutta mielestäni se on jo liiankin pelkistetty. On huomattava, että metakielen käsitettä ei ole kehitetty nimistöntutkimusta varten ja nimet ovat kielen aineksena kulttuurisidonnaisempia kuin sanat. Siksi metakielen perinteinen kahtiajako voi nimistöntutkimuksessa olla liian kova. Nimen perustehtäväksi on perinteisesti nähty yksilön identifiointi yhteisöstä, mutta yhteisöillä on tarve myös luokitella ihmisiä nimien avulla erilaisiin sosiaalisiin ryhmiin kuuluviksi: sen lisäksi, että henkilönimet ovat merkittäviä ihmisen yksilöllisen ja sosiaalisen identiteetin rakentajia, ne ilmentävät samalla eri ihmisryhmien uskonnollisia, poliittisia ja muita arvoja. (Ainiala, Saarelma & Sjöblom 2008: 162–164.) Nimeen ja nimenkantajaan liittyvät kulttuuriset merkitykset lankeavat siis usein yhteen, minkä seurauksena nimi ja nimenkantaja ovat erottamaton kokonaisuus. Tästä syystä myös metakielet 1 ja 2 limittyvät enemmän nimistöntutkimuksessa.

Kun Ainialan (2016: 378) näkemyksen mukaan metakieli 1 on vain puhetta nimistä ja nimielementeistä, minä puolestani koen metakieli 1:ssä olevan kyse myös nimenkanta-

jia koskevista avoimista käsityksistä. Lisäksi, kun Ainiala katsoo metakieli 2:n olevan puhetta nimien käyttöön ja nimenkäyttäjiin liittyvistä uskomuksista, sisällyttän itse metakieli 2:een myös nimiin ja nimenkantajiin kohdistuvat (piilo)asenteet. (Vrt. Palanderin (2001: 250) käsitys metakieli 2:sta.) Huomionarvoista kuitenkin on, että Ainialan näkökulma kansanonomastiikkaan ja siten myös metakieliin on toponomastinen (ks. Ainiala 2016: 378–380), kun taas oma tutkimukseni keskittyy antroponyymeihin. Tutkimuskohteiden erilaisuus voi siis selittää eroja käsitysten välillä.

Olen kiinnostunut omassa tutkimuksessani sekä tiedostetuista maallikoiden prosesseista että tiedostamattomista. Hyödynnän sen vuoksi niin kansanlingvistisiä suoria menetelmiä kuin asennetutkimuksen epäsuoria menetelmiä. Suoria menetelmiä kyselylomakkeellani edustavat avoimet kysymykset sekä niihin liittyvät matriisit ja rankingtehtävät. Epäsuorana menetelmänä voidaan pitää käyttämiäni asenneskaaloja; vaikka asenneskaaloissa kysytäänkin suoraan informantin mielipidettä nimestä, ne ovat niin nopeita täyttää, että vastaajat tekevät arviot nopeasti eivätkä käytä mentaaliseen prosessointiin paljon aikaa (Garrett 2010: 55–56). Metakielen käsitteen näkökulmasta katsottuna aion analysoida sekä maallikoiden avoimia kommentteja että tiedostamattomia uskomuksia vieraskielisistä nimistä ja nimenkantajista. Edellisessä kappaleessa esittämäni kritiikin perusteella en näe kuitenkaan tarpeelliseksi erotella, mitkä osiot analyysistä kuuluvat metakielen 1 ja mitkä metakielen 2 piiriin.

2.4. Nimien etymologiasta ja siirtokirjoituksesta

Nimien etymologiasta. Suurin osa tutkimukseen arvioitavaksi valikoiduista nimistä on aivan alkujaan uskonnollisia: moni nimi on lähtöisin esimerkiksi Raamatusta. Maailmanuskontojen laajan levinneisyyden vuoksi samasta nimestä esiintyy mitä todennäköisimmin eri kielissä ja kulttuureissa toisiaan paljon muistuttavia muunnoksia. Joissain tapauksissa nimi voi esiintyä myös täsmälleen samassa kirjoitusasussa eri puolilla maapalloa. Tästä syystä nimen alkuperän käsite on melko häilyvä. Vaikka siis tässä tutkimuksessa viitataan informanttien arvioimiin nimiin tietynmaalaisina tai olevan lähtöisin jostain tietystä kulttuurista, nimien perimmäisimmät alkuperät on todennäköisesti jossain

aivan muualla kuin kulttuurissa, jota edustamaan olen nimen valinnut. On siksi tärkeä erottaa, että kun puhun tässä tutkimuksessa nimien alkuperästä, tarkoitan nimen runsaasta esiintymistä juuri kyseisessä kirjoitusasussa tietyssä kulttuurissa.

Siirtokirjoitus. Siirtokirjoitus tarkoittaa tekstin muuntamista kirjoitusjärjestelmästä toiseen: esimerkiksi kyrillisin kirjaimin kirjoitettua venäjää muunnetaan suomalaisella siirtokirjoituksella latinalaiseen kirjaimistoon (Kotus 1). Siirtokirjoituksen käsite on olennainen tutkielmassani, koska kyselylomakkeellani on arvioitava arabialaisia ja venäläisiä nimiä, jotka lähtökulttuurissaan kirjoitetaan muulla kuin latinalaisella aakkostolla.

Siirtokirjoituksen lajeja ovat translitteraatio ja transkriptio. Translitterointi pyrkii ensisijaisesti noudattamaan lähtökielistä kirjoitusasua. Transkribointi puolestaan seuraa äänneasua. Kun nimiä muunnetaan lähtökielen mukaisesta kirjoitusjärjestelmästä latinalaiseen kirjaimistoon, puhutaan latinaistamisesta. (Kotus 1.) Esimerkiksi arabian kielen latinaistuksessa vokaalien merkinnässä on kahtalaisuutta translitteroinnin ja transkriboinnin vuoksi: jos nimet translitteroidaan klassisen kirjakielen pohjalta, käytettävissä ovat vain vokaalit *a*, *i* ja *u*, mutta jos lähtökohtana on transkribointi eli kuvataan nimien ääntämistä, käytössä ovat myös puhekieleen kuuluvat vokaalit *e* ja *o*. (Mikkonen 2002.)

Latinaistustapa riippuu valitusta standardista. Arabian latinaistukseen käytetään usein YK:n kansainvälistä, ns. Beirutin latinaistusta, mutta esimerkiksi läntiset arabimaat, kuten Tunisia ja Marokko noudattavat yleensä ranskan mukaista latinaistusta. Lisäksi on olemassa kansallisia latinaistuksia, kuten Suomen kansallinen standardi SFS 5755. (Kotus 2). Myös venäjänkielisten nimien latinaistukset varioivat sen perusteella, mitä siirtojärjestelmää käytetään. Suomessa venäjänkielisiä nimiä muutetaan suomalaisen SFS 4900-standardin mukaan. Se poikkeaa esimerkiksi kansainvälisestä ja paljon käytetystä englanninkielisestä transkriptiosta mm. s-äänteiden ja affrikaattojen merkitsemisessä. (Mikkonen 2006 & Kotus 3.)

2.5. Aiempi tutkimus

Kuten jo luvussa 2.3. totesin, ovat kansanonomastiikka ja sosio-onomastiikka verrattain nuoria tutkimussuuntauksia nimistöntutkimuksen alalla. Henkilönnimistön tutkimuksessa sosiolingvistinen näkökulma on vahvistunut 1980-luvulta lähtien (Ainiala, Saarelma & Sjöblom 2008: 77). Suomalaisen nimistöntutkimuksen pioneeri Eero Kiviniemi on paneutunut sosio-onomastiikan keskeiseen tutkimuskohteeseen eli nimenvallintaan mm. teoksissaan *Rakkaan lapsen monet nimet: suomalaisten etunimet ja nimenvallinta* (1982), *lita Linta Maria: etunimiopas vuosituhannen vaihteeseen* (1993) ja *Suomalaiset etunimet* (2006). Suomessa tehdään paljon nimenvallintaa sekä puhuttelu- ja lisänimiä käsitteleviä opinnäytetöitä (Ainiala, Saarelma & Sjöblom 2008: 77). Viimeisen 10 vuoden aikana on tutkittu esimerkiksi venäläis-suomalaisten lasten (Eskola 2013) ja suomalaisten veneiden (Halbberg 2013) nimenvallintaa sekä vapaa-ajan asuntojen käyttönimiä (Rask 2008).

Kansanonomastinen tutkimus on painottunut toponomastiikkaan. Tutkimuksen kohteina ovat olleet muun muassa asuin ympäristön nimistöön kohdistuvat asenteet (Ainiala, Saarelma & Sjöblom 2008: 77–78, 154–155.) Kaupunkinimistön osalta aiheita ovat tutkineet esimerkiksi Aalto (2002) ja Yli-Kojola (2005). Ensimmäisenä tutkimuksena, jossa käytetään termiä *kansanonomastiikka*, voi pitää Ainialan ja Halosen artikkelia *Somalialaistaustaiset nuoret nimistönkäyttäjinä Itä-Helsingissä* (2011). Artikkelissa tutkittiin, millaisia paikannimiä Itä-Helsingin Vuosaarella asuvat somalialaistaustaiset nuoret omassa asuin ympäristössään käyttävät ja millaisia havaintoja sekä tulkintoja he nimistä ja nimien käytöstä tekevät. Toponyymejä koskevia kansanonomastisia pro gradu -tutkielmia on tehty mm. Kemin epävirallisista paikannimistä (Sipilä 2013) sekä tamperelaisien koululaisten käyttämistä epävirallisista paikannimistä (Halinen 2013). Epävirallisten paikannimien selvittämisen lisäksi töissä on tutkittu asenteita nimeämisten taustalla.

Vaikka kansanlingvistinen nimistöntutkimus on keskittynyt Suomessa paikannimistöjä koskeviin käsityksiin, löytyy tutkimuksia myös muilta onomastiikan osa-alueilta, kuten kaupallisesta nimistöstä (ks. esim. Sjöblom 2008, Salo 2014) ja henkilönnimistöstä. Suo-

nessa henkilön nimitutkimusta on tehty lähinnä pro gradu -tutkielmien muodossa. Esimerkiksi Roos (2009) ja Pirkola (2012) ovat tutkineet suomalaisten etunimien herättämiä mielikuvia. Lisäksi tutkimuksen kohteina ovat olleet sukunimien herättämät mielikuvat (Järvinen 2013) sekä keskisuomalaisten maallikoiden stereotypiat erilaisista etunimi + sukunimi -yhdistelmistä (Heinonen 2008).

Ulkomailla kansanlingvivistä nimistöntutkimusta on tehty muun muassa Yhdysvalloissa. Esimerkiksi Villar, Di & Segev ovat tutkineet amerikkalaisten käsityksiä vieraskielisistä brändinimistä. Omalle tutkimukselleni merkittävin ja hyödyllisin artikkeli on kuitenkin *The "name game": affective and hiring reactions to first names* (Cotton, O'Neill, Griffin 2008), jossa tutkittiin, kuinka tavalliset, etniset ja uniikit nimet vaikuttavat tunnepitoisiin reaktioihin ja työntekijäksi palkkaamiseen. Arvioitavien nimien joukkoon oli valittu Yhdysvalloissa esiintyviä tavallisia anglosaksisia nimiä, uniikkeja nimiä, venäläisiä nimiä sekä afroamerikkalaisia nimiä. Tutkimustulosten mukaan informanteja miellyttivät eniten tavalliset nimet ja he palkkaisivat kaikista todennäköisimmin tavallisen nimisen ihmisen. Vähiten informanteja miellyttivät erikoiset nimet, ja he palkkaisivatkin kaikista epätodennäköisimmin henkilön, jolla on uniikinimi. Suhtautuminen venäläis- ja afroamerikkalaisiin nimiin jäi tavallisten ja uniikkien nimien välimaastoon: niitä ei pidetty sen kummemmin erityisinä kuin tavallisinakaan eikä erittäin miellyttävinä tai epämiellyttävinä.

Onomastisten tutkimusten lisäksi pidän oman tutkielmani kannalta tärkeinä ulkomaalaisia ja maahanmuuttajia koskevia asenne- ja kieliasennetutkimuksia. Aion vertailla tuloksiani luvussa 1 mainitsemini Jaakkolan sekä Suomen Kuvalehden tutkimuksiin maahanmuuttajiin kohdistuvista asenteista. Lisäksi vertaan tuloksiani Niemelän (2016) pro graduun oululaisopiskelijoiden asenteista maahanmuuttajien puhumaa suomea kohtaan ja Työ- ja elinkeinoministeriön tutkimukseen (Larja, Warius, Sundbäck, Liebkind, Kandolin & Jasinskaja-Lahti 2012) suomalaisilla työmarkkinoilla esiintyvistä syrjinnästä. Erittäin hyvän vertailukohteen saan myös Akhlaqin (2019) artikkelista, joka käsittelee hänen Helsingin yliopistossa toteuttamaansa tutkimusta työnhakijoiden eri etnisten taustojen vaikutuksista sille, kuinka hyvin he menestyivät työhaussa.

3. METODIT

3.1. Kyselylomake

Valitsin tutkimukseni aineistonkeruumenetelmäksi kyselylomakkeen, sillä sen avulla saadaan kerättyä laajoja aineistoja nopeasti. Lisäksi kyselylomakkeilla pystytään saamaan sekä kvalitatiivisesti että kvantitatiivisesti analysoitavissa olevaa tietoa; samallakin lomakkeella voi kysellä käsityksiä eri tavoin käyttämällä esimerkiksi asteikkoja, vaihtoehtokysymyksiä ja avoimia kysymyksiä. (Mielikäinen & Palander 2002: 89.)

Kyselylomakkeella suoritettun tutkimuksen hyviä puolia on, että tutkija ei vaikuta olemuksellaan tutkimustuloksiin, toisin kuin esimerkiksi haastattelussa. Kysymykset myös esitetään informanteille täsmälleen samassa muodossa, eivätkä esimerkiksi äänenpainot pääse vaikuttamaan kysymysten asetteluun. Menetelmän heikkoutena on toisaalta se, että huonosti aseteltujen kysymysten muoto voi aiheuttaa virheitä tuloksiin, kun kyselytilanteesta puuttuu tutkijan ja informantin välinen vuorovaikutus. Informantti ei välttämättä käsitä kysymystä samalla tavalla kuin tutkija on sen tarkoittanut, eikä kummallakaan (niin informantilla kuin tutkijallakaan) ole mahdollisuutta esittää tarkentavia kysymyksiä tai pyytää täsmennyksiä. (Valli 2001: 100–101.) Olenkin pyrkinyt omaa kyselylomaketta luodessani kiinnittämään huomiota siihen, että tehtävänannot olisivat mahdollisimman selkeitä, eikä sijaa väärinymmärrykselle jäisi.

Lomakkeen laadinnassa on kiinnitettävä huomiota myös muun muassa pituuteen ja rakenteeseen. Liian pitkissä lomakkeissa vastaajat jättävät helposti vastaamatta kysymyksiin. On myös hyvä huolehtia, että kysymykset ovat loogisessa järjestyksessä ja pohtia, onko vastausohjeille tarvetta. Lisäksi kysymysten sanamuoto kannattaa muotoilla henkilökohtaiseksi ja laittaa helpot kysymykset alkuun lämmittelykysymyksiksi. (Valli 2001: 109.) Oma kyselylomakkeeni on melko pitkä arvioitavien nimien määrän vuoksi. Olen kuitenkin minimoinut kysymyksiin vastaamatta jättämisen mahdollisuuden tekemällä valtaosasta kysymyksistä pakollisia vastata sekä motivoinut kyselyn loppuun asti täyttämistä elokuvalippuarvonnalla, johon informantti on voinut osallistua kyselyn lopussa.

Kyselylomakkeeni voi nähdä perustietojen selvittämisen jälkeen koostuvan kahdesta pääosiosta. Ensimmäisessä osiossa on vierasnimiä koskevia avoimia kysymyksiä sekä niihin liittyviä matriiseja ja rankingtehtäviä. Toisessa osiossa informantit arvioivat vierasnimiä asenneskaaloilla. Avoimilla kysymyksillä pyrin selvittämään ilmikäsiytyksiä vierasnimistä, ja asenneskaaloilla yritän päästä käsiksi mahdollisiin piiloasenteisiin. Olen valikoinut informanttien arvioitavaksi nimiä yhdestätoista eri kulttuurista. Kustakin olen ottanut yhden miehennimen ja yhden naisennimen, eli nimiä on yhteensä 22: *Margus, Piret, Dmitri, Tatjana, Mohamed, Fatima, Javier, Carmén, Giovanni, Giulia, Werner, Kathrin, Göran, Linnéa, Søren, Mette, Áilu, Sunná, David, Sarah, Rajesh ja Indira*. Informanttien pitää arvioida nimiä seuraavien adjektiiviparien avulla: *tuttu – outo, kaunis – ruma, miellyttävä – vastenmielinen, kiehtova – tylsä, helppo – vaikea, luotettava – epäluotettava, sivistynyt – sivistymätön, hyvätuloinen – vähävarainen, turvallinen – pelottava, iloinen – synkkä, lämmin – kylmä*.

Kyselylomakkeen alussa selvitän informanttien perustietoja: iän, sukupuolen, asuinpaikkakunnan ja kuinka paljon he ovat arjessaan tekemisissä ulkomaalaistaustaisten henkilöiden kanssa. Vierasnimiä koskevassa avointen kysymysten osiossa pyydän informanteja ensimmäiseksi arvioimaan, mitä kansallisuutta tai etnistä ryhmää annetut vieraskieliset nimet heistä edustavat. Seuraavaksi informanttien tulee asettaa nimet miellyttävyyssjärjestykseen sekä merkitsemään ne nimet, jotka he kokevat luotettavimmiksi. Pyydän heitä myös perustelemaan jäljemmän tehtävän vastauksia. Toiseksi viimeisessä kysymyksessä tiedustelen, uskooko vastaaja vieraskielisen nimen vaikuttavan yksilön mahdollisuuksiin yhteiskunnassa. Lopuksi pyydän vastaajaa kertomaan, kenet listan henkilöistä hän palkkaisi mieluiten ja kenet vähiten mieluiten.

Avointen kysymysten jälkeen vuorossa ovat asenneskaalat. Hyödynnän tehtävässä Osgoodin asteikkoa eli semanttista differentiaalia. Osgoodin asteikossa mitataan koehenkilöiden käsityksiä kielestä adjektiivien vastakohtapareilla, jotka sijoitetaan asteikon ääripäihin (esim. kaunis _ _ _ _ ruma). (Kalaja 1995: 206.) Informanttien tehtävänä on valita asteikosta arvo, joka vastaa parhaiten heidän arviotaan sanasta. Omassa tutkimuksessani informanttien täytyy arvioida lomakkeella olevia vierasnimiä 12 eri adjektiiv-

viparin avulla. Nimet ovat samoja, joita informantti on arvioinut ensin avointen kysymysten puolella. Osgoodin skaalojen etuna on se, että ne ovat nopeita täyttää. Tällöin vastaajat tekevät arviot nopeasti eivätkä käytä paljon aikaa mentaaliseen prosessointiin, mikä puolestaan vähentää taipumusta vastata sosiaalisesti suotavasti (social desirability bias)¹ tai myönteiseen sävyyn (acquiescence bias)². (Garrett 2010: 55–56.)

3.2. Sisällönanalyysi

Analysoin tutkimusaineistoni avointen kysymysten vastauksia sisällönanalyysin keinoin. Sisällönanalyysi on perusanalyysimenetelmä, jolla aineistoa analysoidaan systemaattisesti ja objektiivisesti. Sisällönanalyysillä etsitään tekstin merkityksiä, kun taas esimerkiksi diskurssinanalyysissä keskitytään siihen, millä tavoin merkityksiä tuotetaan. Sisällönanalyysin avulla aineisto pyritään järjestämään tiiviiseen ja selkeään, yleistettyyn muotoon. Metodina se sopii hyvin strukturoimattomankin aineiston analysointiin. (Tuomi & Sarajärvi 2009: 103–104.)

Sisällönanalyysin lähtökohtana on luoda selkeyttä aineistoon, jotta sen pohjalta voidaan tehdä selkeitä ja luotettavia johtopäätöksiä tutkittavasta ilmiöstä. Aineiston käsittely perustuu loogiseen päättelyyn ja tulkintaan, jossa aineisto aluksi hajotetaan osiin, käsitteellistetään ja lopulta kootaan uudelleen loogiseksi kokonaisuudeksi. Näin edetään empiirisestä aineistoista kohti käsitteellisempää näkemystä tutkittavasta ilmiöstä. Analyysillä pyritään lisäämään informaatioarvoa, eli hajanaisesta aineistosta pyritään luomaan mielekästä, selkeää ja yhtenäistä tietoa. (Tuomi & Sarajärvi 2009: 108, 112 ja mainitut lähteet.) Aineiston uudelleenjärjestämisen jälkeen analyysia voidaan jatkaa **kvantifioimalla** eli tuottamalla sanallisesti kuvattua aineistosta määrällisiä tuloksia. Tällöin ai-

¹ Sosiaalinen suotavuus tarkoittaa ihmisten taipumusta vastata kysymyksiin sen mukaisesti, minkä he uskovat olevan sosiaalisesti hyväksyttävää. Toisin sanoen informantit kertovat todellisten asenteidensa sijaan niistä asenteista, joita he uskovat, että heillä pitäisi olla. (Garrett 2010: 44.)

² Myönteiseen sävyyn vastaamista kutsutaan myöntövyöden ongelmaksi. Se tarkoittaa informantin taipumusta valita vastauskaalasta useimmiten positiivinen arvo. (Collins 2016: 170.)

neistosta käytännössä lasketaan, kuinka monesti sama asia esiintyy esimerkiksi haastateltavien vastauksissa tai kuinka moni informantti ilmaisee saman asian. (Tuomi & Sarajärvi 2009: 107, 120 ja mainitut lähteet.)

Sisällönanalyysillä voidaan tarkoittaa sekä määrällistä että laadullista analyysiä. Toiset tutkijat saattavat puhua sisällönanalyysistä viitatessaan sellaiseen sisällönanalyysiin, jossa ilmiötä voidaan myös kvantifioida, kun taas toiset tutkijat käyttävät samaa termiä tarkoittaessaan pelkkää laadullista analyysiä, jonka raja kulkee juuri kvantifioinnin reunalla. (Tuomi & Sarajärvi 2009: 105 ja siinä mainitut lähteet.) Tuomi & Sarajärvi (2009: 106) erottavatkin selkeyden vuoksi toisistaan **sisällönanalyysin** ja **sisällön erittelyn**. Sisällönanalyysillä he tarkoittavat pyrkimystä kuvata dokumentin sisältöä sanallisesti. Sisällön erittelyllä he puolestaan viittaavat dokumentin analyysiin, jossa kuvataan kvantitatiivisesti esimerkiksi tekstin sisältöä. Käsitteiden erottamisessa keskeistä on, että sisällönanalyysin ulkopuolelle jätetään esimerkiksi aineiston kvantifiointi mahdollisena analyysimenetelmänä; sen katsotaan kuuluvan sisällön erittelyn piiriin.

Noudatan tutkimuksessani Tuomen & Sarajärven (2009) mukaista erottelua. Hyödynnän avointen kysymysten vastausten analysoinnissa sekä sisällönanalyysiä että sisällön erittelyä. Analyysin pääpaino on laadullisessa sisällönanalyysissä, mutta lisäksi kvantifioin sisällönanalyysin pohjalta saatuja tuloksia kevyesti.

Yleinen etenemismalli **laadullisessa analyysissä** on, että aineistoa ensin **teemoitellaan**, eli aineistoa pilkotaan ja ryhmitellään erilaisten aihepiirien mukaan. Eri teemoja voidaan kuvata informanttien vastauksista irrotetuilla sitaateilla. Teemoittelun jälkeen analyysiä voi jatkaa pitemmälle rakentamalla yleisimpiä tyyppejä. **Tyypittelyssä** aineistoa ryhmitellään etsimällä samankaltaisuuksia, jolloin aineisto esitetään yleensä yhdistettyjen tyyppien avulla. Esimerkiksi tiettyjen teemojen sisältä etsitään näkemyksille yhteisiä ominaisuuksia, ja niistä muodostetaan eränlainen yleistys, tyyppiesimerkki. Tyypit siis tiivistävät ja tyypillistävät. Parhaimmillaan ne kuvaavat aineistoa laajasti ja mielenkiintoisesti, mutta taloudellisesti. Aineistoa voidaan myös **luokitella**, eli yksinkertaisimmillaan aineistosta määritellään luokkia ja lasketaan, montako kertaa kukin luokka esiintyy aineistossa. Luokittelua voidaankin pitää enemmän kvantitatiivisena analyysinä kuin

kvalitatiivisena, mutta sitä tehdään sisällön teemoin. Luokittelu eroaa teemoittelusta siten, että teemoittelussa ei välttämättä lukumäärillä ole merkitystä, vaan siinä enemmänkin painottuu, mitä kustakin teemasta on sanottu. (Eskola & Suoranta 1998: 174–175, 181; Tuomi & Sarajärvi 2009: 93.)

Sisällönanalyysiä voi tehdä kolmesta eri lähtökohdasta: aineistolähtöisesti, teoriaohjaavasti tai teorialähtöisesti. **Aineistolähtöisessä analyysissä** tutkimusaineistosta pyritään luomaan uusi teoreettinen kokonaisuus: analyysiyksiköt valitaan aineistosta tutkimuksen tarkoituksen ja tehtävänasettelun mukaisesti sen sijaan, että ne tulisivat jostain valmiista teoriasta. **Teoriaohjaavassa sisällönanalyysissä** teoria voi toimia apuna analyysin etenemisessä, mutta aikaisemman tiedon merkitys ei ole niinkään teoriaa testaava, vaan se enemmänkin ohjaa uusille ajatusurille. Myös teoriaohjaavassa analyysissä analyysiyksiköt valitaan aineistosta, mutta aikaisempi tieto auttaa niiden valinnassa. **Teorialähtöinen analyysi** puolestaan nojaa täysin johonkin teoriaan. Tutkittava ilmiö, tutkimuskysymykset ja käsitteistö siis määritellään jonkin jo tunnetun mukaisesti. (Tuomi & Sarajärvi 2009: 95–98.)

Hyödynnän tutkimuksessani sekä aineistolähtöistä että teoriaohjaavaa analyysiä. Analysoidessani informanttien arvioita vierasnimien edustamista kansallisuuksista ja etnisistä ryhmistä, katson tekeväni teoriaohjaavaa analyysiä: vaikka valitsen analyysiyksiköt aineistosta, luokittelu nojaa maantietoon, nimistön etymologiaan, kielisukulaisuuksiin sekä yleistietoon kulttuurienvälisistä kytköksistä. Aineistolähtöinen analyysi sopii puolestaan tietyille osalle tutkimuksestani hyvin, koska vastaavanlaista onomastista tutkimusta ei ole juurikaan tehty ja siten mikään teoria ei ohjaa analyysiä. Aineistolähtöisessä analyysissä avainajatuksena on, että analyysiyksiköt eivät ole etukäteen sovittuja tai harkittuja. Tutkittavaan ilmiöön liittyvillä aikaisemmilla havainnoilla, tiedoilla tai teorioilla ei pitäisi siis olla mitään tekemistä analyysin toteuttamisen tai lopputuloksen kanssa. Teoria, joka tutkimuksessa liittyy analyysiin ja analyysin lopputulokseen, koskee vain analyysin toteuttamista eli metodologiaa. (Tuomi & Sarajärvi 2009: 95.)

Teoriaohjaavassa analyysissä teoreettiset kytkennät toimivat analyysin apuna. Analyysistä on silloin tunnistettavissa aikaisemman tiedon vaikutus, mutta tiedon testaamisen

sijaan tavoitteena on teoreettisen viitekehyksen avulla etsiä uusia ajatusuria. Teoriaohjaavan analyysin päättelyn logiikka on abduktiivista: ajatteluprosessissa vaihtelevat aineistolähtöisyys ja valmiit teoreettiset mallit. Analyysin alussa edetään aineistolähtöisesti, mutta myöhemmin mukaan otetaan teoreettinen viitekehys. Luokittelussa yläluokat voidaan määrittää teorian avulla, mutta alaluokat olla aineistolähtöiset. (Tuomi & Sarajärvi 2009: 96–97; 117).

Aineistolähtöisen eli induktiivisen analyysin voi nähdä kolmivaiheisena prosessina. Alussa aineistoa redusoidaan eli pelkistetään. Seuraavaksi se klusteroidaan eli ryhmitellään ja lopuksi abstrahoidaan eli käsitteellistetään. **Pelkistämisen** ideana on, että aineistosta karsitaan tutkimukselle epäolennainen pois joko tiivistämällä informaatiota tai pilkkomalla se osiin. Pelkistämisvaiheessa aineistosta etsitään ilmaisuja, jotka ovat olennaisia tutkimustehtävän kysymysten kannalta (vrt. teemoittelu). **Klusteroinnissa** aineistosta nostetut ilmaukset käydään läpi, ja aineistosta etsitään samankaltaisuuksia tai eroavaisuuksia. Samaa asiaa tarkoittavat käsitteet ryhmitellään ja yhdistetään luokaksi, ja luokka nimetään sisältöä kuvaavalla käsitteellä (vrt. tyypittely). Viimeisessä eli **abstrahointivaiheessa** erotetaan tutkimuksen kannalta olennainen tieto ja valikoidun tiedon perusteella muodostetaan teoreettisia käsitteitä. Abstrahoinnissa edetään aineistossa esiintyneistä kielellisistä ilmauksista teoreettisiin käsitteisiin ja johtopäätöksiin. Abstrahointia jatketaan yhdistelemällä luokituksia niin kauan kuin se aineiston sisällön näkökulmasta on mahdollista. (Tuomi & Sarajärvi 2012: 108–111 ja siinä mainitut lähteet.)

Sovellan laadullisen analyysin ja sisällönanalyysin periaatteita aineistoni eri osille hiekan vaihdellen. Peruseriaatteenani aineiston järjestämisessä on lähteä liikkeelle siitä, että etsin toistuvia ja samankaltaisia teemoja sekä samalla pelkistan aineistoa. Teemoittelun ja pelkistämisen jälkeen tyypittelen aineistoa eri luokkiin ja abstrahoin yhdistelemällä luokkia järkeviksi yläluokiksi. Luvuissa 5.1. ja 5.2. selvennän vielä tarkemmin, miten olen kutakin aineiston osaa käsitellyt ja analysoinut.

Aineistoni laajuuden vuoksi jätän analysoimatta kysymyksiin 4, 10 ja 11 annetut vastaukset (ks. liite 1). Kysymyksellä 4 olen selvittänyt, kuinka paljon informantit ovat arjessaan

tekemisissä ulkomaalaistaustaisten henkilöiden kanssa. Kysymyksissä 10 ja 11 informantit ovat saaneet kertoa, miksi ovat kokeneet matriisitehtävässä eli tehtävässä 9 eri nimet luotettaviksi ja epäluotettaviksi. Näiden kysymysten sijaan tulen keskittymään sisällyönanalyysissäni siihen, mitä kansallisuutta tai etnistä ryhmää informantit uskovat annettujen nimien edustavan (kysymykset 5 & 6) sekä millä tavoin he ajattelevat nimen leimaavan kantajaansa ja vaikuttavan hänen mahdollisuuksiinsa suomalaisessa yhteiskunnassa (kysymys 12).

3.3. Kvantitatiiviset analyysimenetelmät

3.3.1. Asenneskaalat

Aion analysoida kyselylomakkeen asenneskaalojen vastauksia kvantitatiivisesti. Annan asteikkojen eri portaille lukuarvot yhdestä viiteen siten, että adjektiivipareista aina positiivinen ääripää saa korkeimman lukuarvon ja negatiivinen pienimmän, esim. kaunis 5 4 3 2 1 rumia. Lukuarvojen avulla voin laskea annetuista evaluaatioista keskiarvoja, frekvenssejä ja mediaaneja.

Lasken jokaiselle nimelle jokaisesta adjektiiviparista keskiarvon, ja analyysivaiheessa vertailen, millaisia keskiarvoja kukin nimi on saanut eri adjektiiviparien kohdalla. Näin saan yleiskäsityksen siitä, onko suhtautuminen kuhunkin vierasnimeseen enemmän myönteistä vai kielteistä. Koska aritmeettinen keskiarvo tasapäistää ne arvot, jotka ovat hyvin negatiivisia tai positiivisia, aion laskea arvioinneista myös frekvenssit ja mediaanit.

Frekvenssejä eli arvojen esiintymistiheyksiä laskemalla saan selville, kuinka monesti informantit ovat antaneet nimille positiivisia arvioita (> 3), neutraaleja arvioita ($= 3$) ja negatiivisia arvioita (< 3). Frekvenssien avulla pääsen käsitykseen siitä, kuinka yksimielisiä informantit ovat ja onko heidän asenteissaan radikaaleja eroja.

Keskiarvojen ja frekvenssien lisäksi aion laskea arvioinneista myös mediaanit. Tutkielman laajuuden rajaamiseksi esittelen laskemani mediaanit kuitenkin vain liitteissä (liite 2) lisämateriaalina analysoimatta niitä erikseen. Mediaanin etu keskiarvoon nähden on, että se kuvaa usein jakauman tyypillistä arvoa luotettavammin: siihen eivät vaikuta muista muuttujan arvoista huomattavasti poikkeavat suuret tai pienet arvot. Tällaiset äärimmäiset arvot voivat aritmeettisessa keskiarvossa vaikuttaa paljon keskiarvon suuruuteen ja siten vääristää todellista keskimääräistä tulosta. (Yhteiskuntatieteellinen tietokirja 2003.)

3.3.2. Matriisitehtävä

Kyselyssäni on yksi matriisitehtävä, jossa informanttien on täytynyt valita, mitkä vierasnimistä he kokevat luotettaviksi ja mitkä epäluotettaviksi (ks. liite 1, kysymys 9). Vastajan on ollut mahdollista valita myös molemmat vastausvaihtoehdot. Lasken kunkin vierasnimien osalta prosentuaalisesti, kuinka moni informanteista on kokenut nimen luotettavaksi ja kuinka moni epäluotettavaksi. Vertailen lopuksi, suhtaudutaanko miesten ja naisten nimiin eri tavoin sekä onko asenteissa eroja informanttiryhmien välillä.

3.3.3. Rankingtehtävät

Rankingtehtävissä informanttien on pitänyt asettaa vierasnimet järjestykseen tietyn kriteerin perusteella. Kyselyssäni on kaksi erilaista rankingtehtävänantoa (ks. liite 1, kysymykset 7, 8, 13 ja 14). Ensimmäisessä (kysymykset 7 ja 8) informantin on täytynyt asettaa ensin miesten etunimet miellyttävyysjärjestykseen ja sen jälkeen naisten. Toisessa tehtävänannossa (kysymykset 13 ja 14) olen pyytänyt informantteja asettamaan nimet numerojärjestykseen sen perusteella, kenet he palkkaisivat mieluiten ja kenet vähiten mieluiten.

Koska aineistoni on hyvin laaja, olen päättänyt jättämään pro gradu -tutkielmani analyysin ulkopuolelle kysymysten 7 ja 8 vastaukset, eli mihin järjestykseen informantit ovat

asettaneet nimet miellyttävyyden näkökulmasta. Analysoin rankingtehtävistä ainoastaan, mistä kulttuureista informantit palkkaisivat nimen perusteella mieluiten ja vähiten mieluiten.

Koska rankingtehtävissä informantit ovat sijoittaneet nimet järjestykseen eri tavoin, olen pisteyttänyt kunkin nimen sille annettujen sijoitusten määrän perusteella seuraavasti: jokaisesta informanttien antamasta 1. sijasta nimi saa 11 pistettä, 2. sijasta 10 pistettä, 3. sijasta 9 pistettä, 4:nnestä 8 pistettä ja niin edelleen. Saadun yhteispistemäärän perusteella olen voinut asettaa nimet keskimääräiseen järjestykseen niin, että suurimman pistemäärän saanut nimi on 1. sijalla ja pienimmän sijalla 11.

3.4. Nimien valikointi tutkimukseen

Olen valinnut kyselylomakkeella arvioitavat nimet tutkimalla ensin, mitkä nimet ovat yleisiä eri etnisten ryhmien keskuudessa. Olen hyödyntänyt tiedonhankinnassa pääasiassa eri valtioiden tilastoja ja nimirekistereitä. Sen jälkeen olen rajannut valinnan niihin nimiin, joita esiintyy Suomessa Digi- ja väestötietoviraston (ent. Väestörekisterikeskus) Nimipalvelun tilastojen perusteella (kts. Nimipalvelu). En ole yksiselitteisesti välttämättä valinnut suoraan niitä nimiä, joita esiintyy tilastojen mukaan eniten: olen pohtinut myös nimien edustavuutta suhteessa toisiinsa ja pyrkinyt ottamaan huomioon, millaisia stigmoja yksittäisiin nimiin voi liittyä. Esimerkiksi on luultavaa, että Suomessa hyvin yleiseen venäläisnimeen *Svetlanaan* kohdistuu voimakkaampia asenteita, kuin vaikkapa toiseen hyvin yleiseen venäläiseen naisennimeen *Irinaan*. Toisaalta taas *Irina* on yleinen nimi myös Suomessa ja monessa muussa kulttuurissa, joten sitä voi olla vaikea mieltää venäläiseksi. Myös nimien esiintyminen erittäin tunnetuilla henkilöillä voi vaikuttaa yksittäisiin nimiin kohdistuviin asenteisiin: ei ole samantekevää, tutkinko saksalaisten miesten nimien osalta esimerkiksi *Dieterin* sijasta nimiin *Adolf* tai *Günter* kohdistuvia asenteita.

Tutkimusasetelman kannalta ongelmallista onkin, miten valita eri kulttuureista sellaiset nimet, että ne olisivat lähtökohdiltaan mahdollisimman tasaveroisia. Paras vaihtoehto

olisi valita jokaisesta etnisestä kulttuuriryhmästä useampi nimi arvioitavaksi, minkä seurauksena yksittäisten nimien mahdollisesta stigmatisoitumisesta johtuvat erot tasoittuisivat. Näin menettelemällä kyselylomakkeesta tulisi kuitenkin kohtuuttoman laaja, mikä puolestaan vaikuttaisi kyselyn vastausmääriin sekä siihen, kuinka huolellisesti informantit jaksaisivat vastata kysymyksiin.

Vaikka olen pyrkinyt valitsemaan nimet mahdollisimman objektiivisesti, vaikuttavat omat subjektiiviset käsitykseni väistämättä yksittäisistä nimistä tutkimusasetelmaan. Vaikka siis itse koen jonkin nimen edustavan erittäin hyvin tiettyä kulttuuria, voivat omat yksilölliset kokemukseni nimestä olla erilaiset kuin informanteilla. Vastaavasti puolestaan informantit arvioivat nimiä omien kokemustensa pohjalta: on esimerkiksi mahdollista, että informantti tuntee jonkun samannimisen henkilön kuin kyselylomakkeella esiintyy, ja arvioi nimeä kyseiseen henkilöön liittyvien kokemustensa perusteella.

On syytä myös huomata, että tutkimukseen valituista nimistä osa saattaa olla tyypillisempiä nuorilla ja osa vanhemmilla ihmisillä. Syynä tähän on se, että osalta maista ei ole käytettävissä tilastoja kuin muutaman vuoden takaa: esimerkiksi Italiasta on saatavilla vain vuosien 1999–2015 yleisimmät lasten nimet, joten tutkimuksessa käytetyt nimet edustavat etenkin tämänhetkisten italialaisten lasten tyypillisimpiä nimiä. Pidemmältä ajanjaksolta tilastotietoa jakaneiden maiden tapauksessa on puolestaan todennäköistä, että tutkimukseen on valikoitunut nimiä, jotka edustavat hieman vanhempaa ikäryhmää. Nimen esiintyminen tietyn ikäisillä ihmisillä voi siis vaikuttaa osaltaan siihen, millaisia arvioita informantit nimestä antavat.

Olen etsinyt kyselylomakkeelle valitsemani nimet pääasiassa eri maiden tilastovirastojen nimitilastoista. Virallisia tilastoja löytyy seuraavilta valtioilta, joista olen nimiä valinnut mukaan tutkimukseen: Viro, Tanska, Italia, Espanja, Ruotsi ja Iso-Britannia. Olen listannut alle käyttämäni tilastovirastot:

- Eesti statistika: Nimede statistika (kts. Eesti statistika)
- Danmarks statistik: Navne i hele befolkningen (kts. Danmarks statistik)
- Istituto Nazionale di Statistica: How many babies are named...? (kts. Istat)
- Instituto Nacional de Estadística: Nombres de los residentes (kts. INE)

- SCB: Namnstatistik (kts. SCB)
- Office for National Statistics: Baby names for boys in England and Wales (kts. Office for National Statistics)

Kaikki valtiot eivät kuitenkaan ylläpidä julkisia nimorekistereitä tai -tilastoja, joten olen osan nimistä joutunut etsimään vaihtelevin metodein. Esimerkiksi arabimaailman valtioilla ei ole samankaltaisia nimorekistereitä kuin esimerkiksi Suomella on. Jos jokin valtiosta pitää tilastoa, sitä ei löydy englanniksi tai millään muullakaan latinalaisin aakkosin kirjoitettavalla kielellä. Marokossa on kuitenkin ollut aiemmin käytössä ministeriön laatinut virallinen nimilista, jonka ulkopuolelta marokkolaisille ei ole saanut antaa nimiä. Lista on nykyisin poistunut käytöstä, mutta se käy relevantista lähteestä, jonka avulla voidaan todeta tiettyjen nimien olevan yleisiä Marokossa. (Arbaoui 2014.) Listalla on mukana *M'hamed*, jonka tunnettuja variantteja ovat myös mm. *Mohamed*, *Mohammed*, *Muhammed* ja *Muhammad* (Saadane, Benterki, Semmar & Fluhr; Koistinen 2013). Suomen nimorekisterissä yleisin variantti on *Mohamed*, joten olen päättänyt käyttämään kyseistä varianttia myös kyselylomakkeella. En koe tärkeäksi enkä edes mahdolliseksi, että informantit osaisivat paikallistaa nimen sen yleisyyden vuoksi juuri Marokkoon, vaan pääasia on, että nimi edustaa hyvin arabimaailmaa. Viittaan tutkimuksessani nimeen kuitenkin yksinkertaisuuden vuoksi marokkolaisena. Toisena vaihtoehtona Marokon nimilistalta harkitsin myös nimeä *Ahmed*, mutta Suomen nimipalvelun mukaan *Mohamed* on nimistä yleisempi, joten pidän sen valintaa perustellumpana.

Muiden kulttuurien kohdalla olen käyttänyt apuna mm. artikkeleita ja tutkimuksia, joiden avulla olen voinut osoittaa nimen olevan yleisesti käytössä tietyssä kulttuurissa. Alla ovat lueteltuina sivustot tai tutkimukset, joiden kautta olen valinnut tutkimuksessa käytetyt saksalais-, arabi-, venäläis-, saamelais- ja intialaisnimet:

- Gesellschaft für deutsche Sprache: Die beliebtesten Vornamen (GfdS)
- Prénoms Musulmans: Liste des prénoms autorisés au Maroc (Prénoms Musulmans)
- Suomalais-venäläisten lasten etunimet: Valintaperusteet ja rakenne (Eskola 2013)
- Sámi nammabeaivvit 2005 (Yliopiston nimipäiväalmanakka 2005)
- The Hindu: What's in a name? Finally some numbers (The Hindu); Behind the name: Indian names (Behind the name s. v. *Indian names*)

4. KVANTITATIIVINEN ANALYYSI

4.1. Matriisi: luotettavuus

Tässä luvussa esittelen matriisitehtävän (ks. liite 1, kysymys 9) vastauksia. Tehtävässä informanttien on pitänyt merkitä, mitkä vierasnimistä ovat mieltäneet luotettaviksi ja mitkä epäluotettaviksi. Informantin on ollut mahdollista valita myös molemmat vaihtoehdot. Esittelen matriisitehtävän vastauksia taulukoiden avulla. Taulukoista ilmenee prosentuaalisesti, kuinka moni informanteista on pitänyt mitäkin nimeä luotettavana ja kuinka moni epäluotettavana. Prosenttiosuuksien perusteella olen asettanut nimet taulukoihin luotettavimmaksi koetusta nimestä epäluotettavimpaan. Taulukoissa punaisen merkkiviivan alapuolelle jäävät ne nimet, jotka on mielletty epäluotettaviksi, eli jotka yli 50 % informanteista on arvioinut epäluotettaviksi.

Taulukoissa on prosenttiosuuksien jälkeen ilmoitettu myös annettujen arvioiden lukumäärä. Informantteja on per sukupuoli 50, joten jos nimi on saanut enemmän kuin 50 arvioita, tarkoittaa se, että joku tai jotkut informanteista ovat valinneet molemmat vaihtoehdot. Näin menettelemällä informantti on todennäköisesti halunnut viestittää, ettei osaa sanoa, pitääkö nimeä luotettavana vai epäluotettavana, tai ettei halua arvottaa nimeä joko luotettavaksi tai epäluotettavaksi.

4.1.1. Miesinformanttien vastausten analyysi

Miesinformanttien arviot miestennimistä ovat koottuina taulukkoon 2. Taulukko osoittaa miesten kokeneen selkeästi luotettavimmiksi tanskalaisen *Sørenin* (92,2 %), saksalaisen *Wernerin* (90,4 %) ja anglosaksisen *Davidin* (90,2 %). Niiden jälkeen seuraavaksi luotetuimman ryhmän hieman suuremmilla prosenttieroilla muodostavat virolainen *Margus* (82,3 %), ruotsalainen *Göran* (78,4 %) sekä saamelainen *Áilu* (70,8 %).

TAULUKKO 2. Miesten matriisiarviot miestennimien luotettavuudesta.

Sija	Kulttuuri	Miesten-nimet	Luotettava, f (%)	Luotettava, f	Epäluotettava, f (%)	Epäluotettava, f	Arvioiden lkm. yhteensä
1.	tanskal.	Søren	92,2 %	47	7,8 %	4	51
2.	saksal.	Werner	90,4 %	47	9,6 %	5	52
3.	angloam.	David	90,2 %	46	9,8 %	5	51
4.	virol.	Margus	82,3 %	42	17,6 %	9	51
5.	ruotsal.	Göran	78,4 %	40	21,6 %	11	51
6.	saamel.	Áilu	70,6 %	36	29,4 %	15	51
7.	espanjal.	Javier	56,9 %	29	43,1 %	22	51
8. / 9.	italial.	Giovanni	41,2 %	21	58,8 %	30	51
8. / 9.	intial.	Rajesh	41,2 %	21	58,8 %	30	51
10.	venäl.	Dmitri	23,5 %	12	76,5 %	39	51
11.	marokkol.	Mohamed	17,6 %	9	82,3 %	42	51

Espanjalainen *Javier* on 56 prosentin turvin vielä luotettaviksi koettujen nimien joukossa, mutta sen jälkeen italialaista *Giovannia* ja intialaista *Rajeshia* pidetään jo selkeästi epäluotettavina (41,2 %). On mielenkiintoista, että *Giovanni* ja *Rajesh* on arvioitu täsmälleen yhtä epäluotettaviksi, vaikka Italia on maantieteellisesti ja kulttuurisesti lähempänä Suomea kuin Intia. Selkeästi vähiten luotettavina pidetään marokkolaista *Mohamedia* ja venäläistä *Dmitriä*: jopa 82,3 % informanteista pitää *Mohamedia* epäluotettavana ja 76,5 % *Dmitriä*.

Taulukossa 3 ovat miesinformanttien arviot naistennimien luotettavuudesta. Miestennimien tapaan luotettavimmiksi on koettu tanskalainen (*Mette* 92,2 %), saksalainen (*Kathrin* 92,2 %) ja anglosaksinen (*Sarah* 88,2 %) nimi. Lisäksi ruotsalainen *Linnéa* (88,2 %) on arvioitu yhtä luotettavaksi kuin *Sarah*. Miestennimien arviointeihin verrattuna *Linnéan* sijoitus on kiinnostava: ruotsalainen *Göran* koettiin viidenneksi luotettavimmaksi ja arvioitiin samalla lähes 10 prosenttiyksikköä epäluotettavammaksi kuin *Linnéa*. Erot miesten- ja naistennimien arviointien välillä ovat muutenkin mielenkiintoiset. Italialaiset *Giovanni* ja *Giulia* ovat päätyneet molemmissa taulukoissa sijalle 8, mutta niiden luotettavuusarviointeissa on yli 20 prosenttiyksikön ero: *Giovannia* pitää luotettavana vain 41,2 % miesinformanteista, kun taas *Giuliaa* pitää luotettavana 66,7 %. Yllättäen kuitenkin virolaisnimestä *Margus* (82,3 %) on arvioitu huomattavasti *Piretiä* (70,6 %) luotettavammaksi. Onkin kiinnostavaa nähdä kvalitatiivisten kysymysten analyysissä, ovatko informantit tunnistaneet *Piretin* virolaiseksi nimeksi.

TAULUKKO 3. Miesten matriisiarviot naistennimien luotettavuudesta.

Sija	Kulttuuri	Naisten-nimet	Luotettava, f (%)	Luotettava, f	Epäluotettava, f (%)	Epäluotettava, f	Arvioiden lkm. yhteensä
1. / 2.	tanskal.	Mette	92,16 %	47	7,8 %	4	51
1. / 2.	saksal.	Kathrin	92,16 %	47	7,8 %	4	51
3. / 4.	angloam.	Sarah	88,2 %	45	11,8 %	6	51
3. / 4.	ruotsal.	Linnéa	88,2 %	45	11,8 %	6	51
5.	espanjal.	Carmén	74,5 %	38	25,5 %	13	51
6.	virol.	Piret	70,6 %	36	29,4 %	15	51
7.	saamel.	Sunná	68,6 %	35	31,4 %	16	51
8.	italial.	Giulia	66,7 %	34	33,3 %	17	51
9.	intial.	Indira	49,0 %	25	51,0 %	26	51
10.	venäl.	Tatjana	39,2 %	20	60,8 %	31	51
11.	marokkol.	Fatima	33,3 %	17	66,7 %	34	51

Myös epäluotettaviksi koettujen naistennimien arvioinneissa on huomattavia eroja verrattuna miestennimiin. Naistennimistä viimeisiksi sijoittuvat intialainen *Indira* (49 %), venäläinen *Tatjana* (39,2 %) ja marokkolainen *Fatima* (33,3 %). Naistennimet asettuvat kansallisuuksien näkökulmasta viimeisille sijoille samaan järjestykseen kuin miestenkin nimet, mutta arvioinneissa on sekä marokkolaisten *Fatiman* ja *Mohamedin* että venäläisten *Dmitrin* ja *Tatjanan* välillä peräti 15,7 prosenttiyksikön ero. Tuloksista voidaan päätellä niin luotettavaksi kuin epäluotettaviksikin koettujen nimien osalta, että miehet pitävät pääsääntöisesti vieraskielistä naisennimeä kantavaa henkilöä luotettavampana kuin vieraskielistä miehennimeä kantavaa henkilöä.

Kansallisuuksien näkökulmasta miesinformanttien vastaukset ovat hyvin linjassa sen kanssa, mitä aiemmissa tutkimuksissa on osoitettu suomalaisten asennoitumisesta maahanmuuttajiin. Esimerkiksi Suomen Kuvalehden Taloustutkimuksella vuonna 2015 teetettämän rasismitutkimuksen mukaan suomalaiset pitävät toivottavana mm. ruotsalaisten, saksalaisten, yhdysvaltalaisen ja virolaisten maahanmuuttoa. Vastaavasti epätoivottavina maahanmuuttajina pidettiin venäläisiä, turkkilaisia sekä niiden maiden kansalaisia, joista saapuu Suomeen turvapaikanhakijoita (somaliaalaisia, irakilaisia, afganistanilaisia ja syyrialaisia). (Penttilä 2015: 24–31.) Vaikkei Marokko olekaan maa, josta tulisi Suomeen erityisen paljon turvapaikanhakijoita (ks. esim. Kirvesniemi 2017), on *Mohamed*

hyvin yleinen nimi eri kirjoitusasuissaan kaikissa arabimaissa ja siten myös maissa, joista Suomeen saapuu paljon turvapaikanhakijoita.

4.1.2. Naisinformanttien vastausten analyysi

Taulukko 4 esittelee naisinformanttien arviot miestennimien luotettavuudesta. Kaikkein luotettavimmiksi naiset ovat kokeneet anglosaksinen *Davidin* (98 %), virolaisen *Marguksen* (92 %) sekä saksalaisen *Wernerin* (90 %). Miesinformanttien arvioinneissa ensimmäiseksi sijoittunut tanskalainen *Søren* on yllättäen naisinformanttien arvioinneissa päätynyt neljänneksi (88 %). Mielenkiintoista on myös, että miesten arvioinneissa neljänneksi luotettavimpana pidetty *Margus* on naisten arvioinneissa koettu toiseksi luotettavimmaksi. Miesten ja naisten luotettavuusarvioiden välillä on *Marguksen* osalta lähes 10 prosenttiyksikön ero.

TAULUKKO 4. Naisten matriisiarviot miestennimien luotettavuudesta.

Sija	Kulttuuri	Miesten-nimet	Luotettava, f (%)	Luotettava, f	Epäluotettava, f (%)	Epäluotettava, f	Arvioiden lkm. yhteensä
1.	angloam.	David	98,0 %	49	2,0 %	1	50
2.	virol.	Margus	92,0 %	46	8,0 %	4	50
3.	saksal.	Werner	90,0 %	45	10,0 %	5	50
4.	tanskal.	Søren	88,0 %	44	12,0 %	6	50
5. / 6.	saamel.	Áilu	82,3 %	42	17,6 %	9	51
5. / 6.	ruotsal.	Göran	82,3 %	42	17,6 %	9	51
7.	espanjal.	Javier	58,0 %	29	42,0 %	21	50
8.	italial.	Giovanni	48,0 %	24	52,0 %	26	50
9.	intial.	Rajesh	42,0 %	21	58,0 %	29	50
10.	marokkol.	Mohamed	24,0 %	12	76,0 %	38	50
11.	venäl.	Dmitri	12,0 %	6	88,0 %	44	50

Jaetulle viidennelle sijalle ovat päätyneet saamelainen *Áilu* ja ruotsalainen *Göran*. Miesten arvioinneissa *Göran* oli viidenneksi luotetuin ja *Áilu* kuudenneksi. Prosenttiosuuksien valossa tarkasteltuna naisista suurempi osa on arvioinut *Göranin* luotettavaksi (82,3 %) kuin miehistä (78,4 %). Selkeämpi ero on *Áilun* arviointien välillä: naisista 82,3 % pitää *Áilua* luotettavana, kun miehistä samoin kokee vain 70,6 %. Onkin mielenkiintoista

nähdä kvalitatiivisten kysymysten analyysissä, kuinka hyvin mies- ja naisinformantit ovat tunnistaneet nimen saamelaisperäiseksi.

Epäluotettavimmiksi naiset ovat arvioineet miesten tapaan italialaisen *Giovannin* (48 %), intialaisen *Rajeshin* (42 %), marokkolaisen *Mohamedin* (24 %) ja venäläisen *Dmitrin* (12 %). Siinä missä miehet ovat mieltäneet *Giovannin* ja *Rajeshin* yhtä luotettaviksi, naisista 6 % on pitänyt *Giovannia* luotettavampana kuin *Rajeshia*. Samoin kuin miehet, naiset pitävät *Mohamedia* ja *Dmitriä* selkeästi muita nimiä epäluotettavampina. Silmiinpistävä ero kuitenkin on, että miehistä 23,5 % kokee *Dmitrin* luotettavaksi, kun taas naisilla luku on vain 12 %. Kun miehistä puolestaan vain 17,6 % pitää *Mohamedia* luotettavana, naisista samoin tekee 24 %. Miehistä poiketen naisinformantit pitävät siis *Dmitriä* epäluotettavampana kuin *Mohamedia*.

Verrattaessa miesten ja naisten arvioita miestennimistä kiinnittyy huomio siihen, että jopa yhdeksän nimen kohdalla yhdestätoista suurempi osa naisista kuin miehistä on arvioinut nimet luotettaviksi. Esimerkiksi naisten arvioinneissa ensimmäiseksi sijoittunutta *Davidia* pitää luotettavana jopa 98 % informanteista, kun taas miesten vastauksissa luotettavimmaksi arvioidun *Sørenin* kokee luotettavaksi 92,2 %. Sijoilla 4, 5 ja 6 luotettavuusarvioiden prosenttiluvut ovat naisilla 88 %, 82,3 % ja 82,3 %, kun taas miehillä samoilla sijoilla luvut ovat 82,3 %, 78,4 % ja 70,6 %.

Naisinformanttien arviot naistennimien luotettavuudesta on koottu taulukkoon 5. Luvut poikkeavat silmiinpistävästi muista taulukoista: kun muut taulukot osoittavat informanttien pitävän epäluotettavina 3–4 vierasnimistä, taulukosta 5 selviää naisinformanttien arvioineen naistennimistä epäluotettavaksi vain yhden, *Tatjanan* (36 %). Miesinformanttien tapaan myös naisinformantit luottavat siis enemmän naisen kuin miehennimeä kantaviin henkilöihin, mutta sen lisäksi naisten luottamus naisiin on huomattavasti korkeampi kuin miesten.

TAULUKKO 5. Naisten matriisiarviot naistennimien luotettavuudesta.

Sija	Kulttuuri	Naisten-nimet	Luotettava, f (%)	Luotettava, f	Epäluotettava, f (%)	Epäluotettava, f	Arvioiden lkm. yhteensä
1.	tanskal.	Mette	98,0 %	49	2,0 %	1	50
2.	ruotsal.	Linnéa	94,0 %	47	6,0 %	3	50
3.	angloam.	Sarah	92,0 %	46	8,0 %	4	50
4.	saksal.	Kathrin	90,2 %	46	9,8 %	5	51
5.	saamel.	Sunná	88,0 %	44	12,0 %	6	50
6.	virol.	Piret	73,1 %	38	26,9 %	14	52
7.	italial.	Giulia	70,0 %	35	30,0 %	15	50
8.	intial.	Indira	67,3 %	35	32,7 %	17	52
9.	espanjal.	Carmén	66,7 %	34	33,3 %	17	51
10.	marokkol.	Fatima	58,0 %	29	42,0 %	21	50
11.	venäl.	Tatjana	36,0 %	18	64,0 %	32	50

Naisten arvioissa neljä luotetuimmaksi koettua naistennimeä ovat samat kuin miesten arvioissa, mutta järjestys on hieman eri. Sekä naiset että miehet pitävät luotettavimpana tanskalaista *Metteä* ja kolmanneksi luotettavimpana anglosaksinen *Sarahia*. Kun miehistä toiseksi luotettavin on saksalainen *Kathrin*, naisilla *Kathrin* sijoittuu neljänneksi ja ruotsalainen *Linnéa* toiseksi. Miesten arvioinneissa *Linnéa* oli vastaavasti neljännellä sijalla. On mahdollista, että vaikka Tanska on Suomea kulttuurisesti hieman Ruotsia kauempana, on *Mette* nimenä informanteille *Linnéaa* tutumpi suomalaisen meteorologi Mette Mannosen takia. Tunnetun julkisuuden henkilön vuoksi *Mette* on saatettu mieltää suomalaiseksi nimeksi ja siksi erityisen luotettavaksi.

Seuraaville sijoille naisinformanttien arvioissa sijoittuvat saamelainen *Sunná* (88 %), virolainen *Piret* (73,1 %) ja italialainen *Giulia* (70 %). Näistä pidän erityisen mielenkiintoisena *Sunnán* sijoittumista viidenneksi: miesinformanttien arviointien pohjalta *Sunná* oli vasta seitsemänneksi luotettavin, ja naistenkin tulosten 5. sija tuntuu yllättävän heikolta siihen nähden, että saamelaiset ovat Suomen alkuperäiskansaa ja suomalaisia siten maantieteellisesti lähimpänä. Prosenttiosuuksien valossa tarkasteltuna miesten epäluottamus korostuu entisestään: miesten ja naisten luotettavuusarvioiden välillä on likimain 20 prosenttiyksikön ero (vrt. taulukko 3). On hyvin mahdollista, etteivät informantit ole tunnistaneet nimen alkuperää. Luvussa 5.1. selvitän, kuinka hyvin informantit ovat tunnistaneet niin *Sunnán* kuin *Mettenkin* alkuperän.

Kiinnostavaa on myös, millainen osuus naisista on kokenut sijoilla 5, 6 ja 7 olevat nimet luotettaviksi: on erikoista, että viidentenä olevaa *Sunnáa* pitää luotettavana jopa 88 %, mutta kuudenneksi päätyneeseen *Piretiin* luottaa enää 73,1 % ja seitsemännellä sijalla olevaan *Giuliaan* 70 %. *Sunnán* ja *Piretin* välissä on siis lähes 15 prosenttiyksikön ero, kun sijoilla 1–6 olevia nimiä erottaa toisistaan korkeintaan 4 prosenttiyksikköä.

Verrattaessa miesten ja naisten arvioita naistennimistä kiinnittyy huomio espanjalaisen *Carménin* sijoitukseen: miesten arviointien pohjalta *Carmén* on viides, mutta naisten vasta yhdeksäs. *Carmén* on naisten vastausten perusteella siis kolmanneksi epäluotettavin ja siten intialaista *Indiraakin* matalammalla sijalla. Tulos on erikoinen, koska uskonvaltaosan informanteista tunnistaneen *Carménin* alkuperän, ja Intia on kuitenkin Suomea huomattavasti Espanjaa kauempana niin geologisesti kuin kulttuurisestikin.

Vähiten luotettavina naiset pitivät miesten tapaan marokkolaista *Fatimaa* (58 %) ja venäläistä *Tatjanaa* (36 %). Miehistä poiketen nimien sijoitus on kuitenkin toisinpäin. Lisäksi naisten arvioinneissa *Fatima* yltyä vielä luotettaviksi koettujen nimien joukkoon (toisin kuin miesinformanteilla). Nimien etnisen taustan näkökulmasta tulokset ovat linjassa miestennimistä annettujen arvioiden kanssa: myös niiden kohdalla naiset kokevat venäläisen nimen tai nimenkantajan epäluotettavimmaksi, ja miehet vastaavasti marokkolaisen.

Naisinformanttien tuloksissa huomattavaa on, kuinka iso ero arvioinneissa on *Fatiman* ja *Tatjanan* välillä: jopa 22 % vastaajista pitää *Tatjanaa* epäluotettavampana kuin *Fatimaa*. On vaikea arvioida, miksi juuri naiset kokevat venäläisten nimien kantajat epäluotettavimmiksi ja miehet marokkolaisnimien.

4.2. Asenneskaalat

Tässä luvussa analysoin asenneskaalojen vastauksia (ks. liite 1, kysymykset 15–36). Skaalatehtävissä informantit ovat arvioineet nimiä seuraavien adjektiiviparien avulla: *tuttu – outo*, *kaunis – ruma*, *miellyttävä – vastenmielinen*, *kiehtova – tylsä*, *helppo – vaikea*,

luotettava – epäluotettava, sivistynyt – sivistymätön, hyvätuloinen – vähävarainen, turvallinen – pelottava, iloinen – synkkä, lämmin – kylmä.

Olen käsitellyt vastaukset laskemalla Excel-ohjelmalla jokaiselle nimelle jokaisesta adjektiiviparista keskiarvot. Lisäksi olen laskenut frekvenssejä siitä, kuinka paljon kullekin nimelle on annettu positiivisia arvioita (arvoja 4 ja 5), neutraaleja arvioita (arvoja 3) sekä negatiivisia arvioita (arvoja 1 ja 2). Vertailemalla keskiarvoja frekvensseihin saan selville, kuinka yksimielisiä informantit ovat ja onko asenteissa mahdollisesti voimakkaita eroja.

Esittelen asenneskaalojen tuloksia taulukoiden avulla. Olen nimennyt taulukoihin skaa-lojen adjektiiviparit positiivisemmän adjektiivin mukaan ominaisuuksiksi, esim. *tuttu – outho* -paria kuvastavan ominaisuuden olen nimennyt *tuttuudeksi, iloinen – synkkä* -parin *iloisuudeksi* jne. Viittaan analyysissäni ominaisuuksiin myös termillä luokat. Käytän taulukoissa apuna värikoodeja. Keskiarvotaulukoissa keltainen väri havainnollistaa, mikä nimi on saanut minkäkin ominaisuuden kohdalla negatiivisimman keskiarvon. Vihreä puolestaan edustaa positiivisinta keskiarvoa. Taulukoissa alimmalla rivillä ovat nimien yleiset keskiarvot: niihin on laskettu kaikki informanttiryhmän antamat arviot nimestä ilman ominaisuusjaottelua. Frekvenssitaulukoissa puolestaan olen merkinnyt vihreällä kolme eniten myönteisiä arvioita saanutta nimeä, vaaleanvihreällä kolme eniten neutraaleja arvioita saanutta nimeä ja keltaisella kolme eniten negatiivisia arvioita saanutta nimeä.

Olen laatinut keskiarvo- ja frekvenssitaulukoiden lisäksi myös taulukkoja kunkin nimen ominaisuuskohtaisista mediaaneista. Rajatakseni aineistoanalyysini pro gradu -tutkielman laajuutta paremmin vastaavaksi olen päättänyt jättämään mediaanien analysoinnin kuitenkin tutkielman ulkopuolelle ja lisännyt siksi taulukot vain liitteisiin lisämateriaaliksi (liite 2). Lukijan on siten halutessaan mahdollista vertailla mediaani- ja keskiarvotaulukoita itsenäisesti. Vertailun helpottamiseksi myös keskiarvotaulukot on lisätty liitteisiin mediaanitaulukoiden rinnalle. Mediaanitaulukoissa vihreä väri osoittaa ne ominaisuudet, joiden kohdalla nimen mediaaniluku on positiivinen (yli 3) ja keltainen väri ne ominaisuudet, joiden mediaaniluku on negatiivinen (alle 3).

4.2.1. Miesinformanttien asenneskaalojen analyysi

Miestennimet. Taulukossa 6 ovat miesinformanttien miestennimiä koskevien evaluatioiden keskiarvot. Taulukossa huomiota herättävintä on, että *Mohamed* on saanut negatiivisimman keskiarvon kaikkien muiden paitsi kahden ominaisuuden kohdalla: tuttuuden ja helppouden. On mielenkiintoista, ettei yksikään nimistä ole saanut positiivisinta keskiarvoa lähellekään yhtä monen ominaisuuden kohdalla, vaan myönteisimmät arviot hajaantuvat usean nimen kesken. Parhaiten ovat menestyneet nimet *Giovanni*, *David* ja *Werner*, jotka ovat saaneet positiivisimman keskiarvon kolmessa eri luokassa.

TAULUKKO 6. Miesten asenneskaala-arvioiden keskiarvot miestennimistä.

Keskiarvot	Giovanni	Dmitri	Søren	Javier	Göran	Mohamed	David	Áilu	Werner	Margus	Rajesh
Tuttuus	3,86	3,88	3,18	3,70	3,94	3,48	4,36	1,88	3,84	3,34	2,96
Kauneus	3,78	2,40	3,20	3,58	2,66	2,32	3,40	3,50	3,14	3,18	2,60
Miellyttävyy	3,32	2,50	3,42	3,58	2,98	1,98	3,60	3,28	3,46	3,30	2,80
Kiehtovuus	3,58	2,48	3,26	3,52	2,64	2,20	2,66	3,78	2,84	2,92	2,90
Helppous	3,48	3,28	3,20	3,14	3,78	2,78	3,94	2,78	3,78	3,58	2,76
Luotettavuus	2,90	2,16	3,84	3,02	3,80	1,96	3,70	3,24	3,92	3,42	2,70
Sivistyneisyys	3,78	2,36	3,96	3,54	3,78	1,90	3,98	3,20	4,06	3,48	2,78
Varakkuus	3,50	2,48	3,70	3,16	3,78	1,92	3,72	2,96	3,80	3,32	2,30
Turvallisuus	3,06	2,40	4,04	3,22	3,76	2,08	3,82	3,42	3,90	3,56	2,94
Iloisuus	3,92	2,44	3,56	3,50	3,26	2,44	3,44	3,36	3,26	3,28	3,10
Lämpimyy	3,74	2,38	3,26	3,62	3,00	2,34	3,40	3,24	3,38	3,14	3,06
Yleiskeskiarvot	3,54	2,61	3,51	3,42	3,40	2,31	3,64	3,15	3,58	3,32	2,81

Verrattaessa viimeiselle riville laskettuja nimien yleiskeskiarvoja selviää, että miestennimistä myönteisimmin on suhtauduttu *Davidiin*. Luokkien perusteella anglosaksinen *David* on nimivaihtoehdoista informanteille tutuin, helpoin ja miellyttävin. Toiseksi parhaimman yleiskeskiarvon saanut *Werner* koetaan puolestaan luotettavimmaksi, sivistyneimmäksi ja varakkaimmaksi. Kolmanneksi positiivisimmat arviot kerännyttä italialaista *Giovannia* pidetään nimilistan kauneimpana, iloisimpana ja lämpimimpänä.

Asenneskaaloissa on 11 ominaisuutta, joista *David*, *Werner* ja *Giovanni* ovat saaneet parhaimmat arviot yhteensä yhdeksästä. Niiden lisäksi *Søren* ja *Áilu* ovat saaneet molemmat yhden ominaisuuden kohdalla korkeimman keskiarvon: *Søren* turvallisuuden ja *Áilu*

kiehtovuuden. *Sørenin* keskiarvo 4,04 turvallisuuden kohdalla on melko korkea verrattuna koko taulukon muihin keskiarvoihin, mutta sinänsä tulos ei yllätä; ominaisuutena turvallisuuden voi yhdistää myös luotettavuuteen, ja *Søren* koettiin matriisitehtävässä nimistä luotettavimmaksi. Kiehtovimpana pidetty *Áilu* on mielenkiintoisesti arvioitu asenneskaaloissa myös vähiten tutuksi (ka. 1,88). Nimeä on voitu pitää erityisen kiehtovana siksi, ettei sitä ole tunnistettu. Yleisesti ottaen miesinformantit suhtautuvat *Áiluun* kuitenkin melko neutraalisti: nimen yleiskeskisarvo on 3,15 ja saanut kaikissa muissa luokissa paitsi tuttuudessa, helppoudessa ja kiinnostavuudessa keskiarvoksi yli 3 mutta korkeintaan vain 3,50. Kiehtovuuden tapaan myös neutraali suhtautuminen voi olla seuraus siitä, että informantit ovat olleet nimen taustan suhteen epävarmoja, eivätkä ole siksi halunneet antaa nimelle selkeästi negatiivisia tai positiivisia arvioita. Tutkin tarkemmin luvussa 5.1., kuinka hyvin informantit ovat tienneet nimen etnisen alkuperän.

Olen koonnut taulukosta 6 erikseen taulukkoon 7 miesten asenneskaalojen luotettavuusarvioiden keskiarvot, jotta tuloksia olisi helpompi vertailla luotettavuusmatriisien tuloksiin. Asenneskaalojen tuloksissa on paljon yhteneväisyyksiä, mutta myös pieniä eroavuuksia matriisitehtävän tulosten kanssa (vrt. luku 4.2.1.). Matriisitehtävä osoitti miesinformanttien kokevan miestennimistä luotettavimmiksi *Sørenin*, toiseksi luotettavimmaksi *Wernerin* ja kolmanneksi *Davidin*. Asenneskaalojen tulokset eroavat hieman matriisin vastauksista: informantit ovat arvioineet *Sørenin* sijaan luotettavimmaksi *Wernerin* (ka. 3,92), sen jälkeen *Sørenin* (ka. 3,84) ja kolmanneksi luotettavimmaksi hieman yllättäen *Göranin* (ka. 3,80); matriisitehtävässä miehet pitivät *Görania* vasta viidenneksi luotettavimpana. Matriisitehtävässä kolmantena ollutta *Davidia* puolestaan pidetään asenneskaalojen perusteella neljänneksi luotettavimpana (ka. 3,70). *Sørenin*, *Wernerin* ja *Davidin* osalta matriisien ja asenneskaalojen tulokset eivät suuresti poikkea toisistaan, mutta *Göranin* kohdalla miesinformanttien ilmiäisyt ja piiloasenteet eivät aivan ole linjassa. Vaikuttaa siltä, että miehet kokevat ruotsalaisen *Göranin* todellisuudessa luotettavammaksi kuin itse uskovat tai haluavat myöntää. Asenneskaalojen yleiskeskisarvoja vertailtaessa *Göranin* sijoitus ei kuitenkaan ole erityisen korkea: *Göran* on saanut vasta kuudenneksi korkeimman yleiskeskisarvon (3,40) jääden jopa espanjalaisen *Javierin* taakse (ka. 3,42), joka puolestaan oli matriisitehtävässä vasta seitsemännellä sijalla ja ylsi vaivoin luotettavaksi koettujen nimien joukkoon.

TAULUKKO 7. Miesten asenneskaalojen luotettavuusarvioiden keskiarvot miestennimistä.

SIJA	NIMI	KESKIARVO
1.	Werner	3,92
2.	Søren	3,84
3.	Göran	3,80
4.	David	3,70
5.	Margus	3,42
6.	Áilu	3,24
7.	Javier	3,02
8.	Giovanni	2,90
9.	Rajesh	2,70
10.	Dmitri	2,16
11.	Mohamed	1,96

Kun katsotaan nimiä, jotka ovat asenneskaaloissa saaneet luotettavuudesta matalan keskiarvon, tulokset vaikuttaisivat korreloivan matriisitehtävän vastausten kanssa. Hyvän yleiskeskiarvon saavuttanut *Giovanni* on luotettavuudesta saanut keskiarvoksi vain 2,9, ja on siten miehistä koettu neljänneksi epäluotettavimmaksi. Asenneskaalojen perusteella miesinformantit pitävät epäluotettavimpina *Mohamedia* (ka. 1,96), *Dmitriä* (ka. 2,16) ja *Rajeshia* (ka. 2,70). Myös luotettavuusmatriisissa *Mohamed* arvioitiin epäluotettavimmaksi ja *Dmitri* toiseksi epäluotettavimmaksi, joten miesten ilmiäilyt ja piiloasenteet ovat näiden nimien osalta täysin linjassa. *Rajesh* ja *Giovanni* puolestaan koettiin luotettavuusmatriisin perusteella yhtä epäluotettaviksi, mutta asenneskaalat osoittavat miesten pitävän *Giovannia* kuitenkin todellisuudessa hieman luotettavimpana. Tulos on järkeenkäyvä, koska Italia on Suomea sekä kulttuurisesti että maantieteellisesti lähempänä kuin Intia.

Frekvenssitaulukoiden "< 3"-sarakkeeseen on laskettu negatiivisten arvioiden yhteismäärä, eli montako kertaa kukin nimi on saanut arvioinniksi lukuja 1 tai 2. Sarakkeessa "= 3" on laskettuna neutraalit arviot, eli kuinka monesti nimi on arvioitu tasan luvulla 3. Tässä sarakkeessa näkyvät neutraalien arviointien lisäksi todennäköisesti myös ne vas-

taukset, kun informantti ei ole osannut arvioida, mitä mieltä on nimestä jonkin ominaisuuden kohdalla. Sarakkeeseen ”> 3” on laskettu kaikki nimen saamat positiiviset arviot, eli ne kerrat, kun nimeä on arvioitu luvuilla 4 tai 5.

Vertaan miesten arvioiden keskiarvoja vielä frekvensseihin. Taulukossa 8 ovat miestennimistä annettujen arvioiden esiintymistiheydet. Sarakkeeseen < 3 on laskettu negatiivisten arvioiden yhteismäärä, eli kuinka monesti nimeä on arvioitu luvuilla 1 ja 2. Sarakkeessa = 3 ovat neutraalien arvioiden yhteismäärät, eli kuinka monesti nimi on arvioitu tasan luvulla 3. Tässä sarakeessa näkyvät neutraalien arviointien lisäksi todennäköisesti myös ne vastaukset, kun informantti ei ole osannut arvioida, mitä mieltä on nimestä tietyn ominaisuuden kohdalla. Sarakkeesta > 3 ilmenevät nimen saamat positiiviset arviot, eli ne kerrat, kun nimeä on arvioitu luvuilla 4 tai 5. Taulukon viimeiselle riville on lopuksi yhteenlaskettu, kuinka paljon vierasnimet ovat saaneet kokonaisuudessaan kielteisiä, neutraaleja ja myönteisiä arvioita.

TAULUKKO 8. Miesten asenneskaala-arvioiden frekvenssit miestennimistä.

Frekvenssit	< 3	= 3	> 3
Giovanni	88	171	291
Dmitri	276	173	101
Søren	71	200	279
Javier	71	229	250
Göran	99	199	252
Mohamed	321	150	79
David	40	217	293
Áilu	117	240	193
Werner	55	215	280
Margus	80	251	219
Rajesh	197	207	146
YHTEENSÄ	1 415	2 252	2 383

Yhteenlasketuista arvioista ilmenee, että miesinformantit ovat antaneet miespuolisille vierasnimille enimmäkseen myönteisiä ja neutraaleja arvioita: myönteisiä arvioita on lähes 1000 kappaletta enemmän kuin kielteisiä, ja neutraalejakin yli 800 enemmän. Sen huomaa myös arvioiden keskiarvoista: taulukosta 6 on nähtävissä, että kahdeksalla nimellä yhdestätoista yleiskeskisarvo on yli 3. Tulos kertoo, että miesinformantit suhtautuvat enimmäkseen vierasperäisiin miestennimiin myönteisesti tai neutraalisti.

Mitä tulee myönteisimmin ja negatiivisimmin arvioituihin nimiin, taulukon 8 tulokset ovat yhdenmukaiset taulukon 6 kanssa. Samoin kuin taulukossa 6, nimet *Mohamed*, *Dmitri* ja *Rajesh* ovat saaneet negatiivisimmat arviot myös frekvenssien perusteella. Myönteisimmät arviot on annettu puolestaan *Davidille*, *Giovannille* ja *Wernerille*. Pieni poikkeus on siinä, että keskiarvojen perusteella *Davidin* jälkeen myönteisimmin suhtaudutaan *Weneriin*, mutta frekvenssit osoittavat *Giovannin* saaneen myönteisiä arvioita *Weneriä* enemmän – itse asiassa lähes saman verran kuin *David*. *Werner* on kuitenkin saanut vähemmän negatiivisia arvioita kuin *Giovanni*, joten arvioiden yleiskeskisarvo nousee korkeammaksi kuin *Giovannilla*. Informanttien käsitykset *Giovannista* vaikuttasivat frekvenssien perusteella jakaantuvan enemmän kuin *Wernerin* kohdalla.

Eniten neutraaleja arvioita ovat saaneet *Margus* (251 kpl), *Áilu* (240 kpl) ja *Javier* (229 kpl). Tulos poikkeaa hieman keskiarvojen perusteella saadusta: taulukon 6 mukaan neutraaleimmin suhtaudutaan *Áiluun* (ka. 3,15). Sen jälkeen keskiarvoltaan lähimpänä lukua 3 ovat *Rajesh* (ka. 2,81) ja *Margus* (ka. 3,32). *Rajesh* on yleiskeskisarvon perusteella kolmen negatiivisimmat arviot saaneiden nimien joukossa, mutta toisaalta nimi on saanut enemmän neutraaleja arvioita kuin negatiivisia. Kiinnostavaa on, että ero myönteisten ja negatiivisten arvioiden välillä ei ole kovin suuri: negatiivisia arvioita on 197 ja myönteisiä 146, eli myönteisiä arvioita on 51 kappaletta vähemmän. Vertailun vuoksi todettakoon, että *Dmitri* on saanut kielteisiä arvioita 175 kappaletta enemmän kuin myönteisiä. Miesinformanttien käsitykset *Rajeshista* siis varioivat paljon. Toinen nimi, jonka frekvensseissä on paljon hajontaa, on *Áilu*. Sen lisäksi, että nimi on saanut runsaasti neutraaleja arviointeja, myönteisten ja kielteisten arvioiden määrä on melko lähellä toisiaan: myönteisiä on 193 ja kielteisiä 117, eli myönteisiä on 76 kappaletta enemmän.

Naistennimet. Taulukosta 9 ilmenevät miesinformanttien naistennimistä antamien arvioiden keskiarvot. Selkeästi eniten negatiivisia arviointeja on saanut marokkolainen *Fatima*. Myös miestennimien osalta tulos oli samankaltainen: marokkolainen *Mohamed* sai heikoimman keskiarvon valtaosasta ominaisuuksista. *Fatimaa* ei ole kuitenkaan arvioitu yhtä heikosti kuin *Mohamedia*. Siinä missä *Mohamed* arvioitiin negatiivisimmin kai-

kissa muissa paitsi yhdessä luokassa, *Fatima* ei ole saanut negatiivisinta keskiarvoa neljästä ominaisuudesta: tuttuudesta, helppoudesta, turvallisuudesta ja lämpimyydestä. Kahden edellä mainitun ominaisuuden osalta venäläisen *Tatjanan* keskiarvot ovat heikoimmat. Tuttuudesta negatiivisimmat arviot on annettu puolestaan virolaiselle *Piretille* ja helppoudesta intialaiselle *Indiralle*.

TAULUKKO 9. Miesten asenneskaala-arvioiden keskiarvot naistennimistä.

Keskiarvot	Fatima	Mette	Carmén	Giulia	Sarah	Sunná	Kathrin	Piret	Indira	Tatjana	Linnéa
Tuttuus	3,24	4,08	3,60	2,76	4,40	2,32	3,84	2,24	2,28	3,88	3,98
Kauneus	2,42	4,02	3,84	3,84	3,56	3,38	3,52	3,08	3,00	3,00	4,12
Miellyttävyyys	2,34	4,00	3,78	3,54	3,84	3,34	3,60	3,08	3,10	2,76	4,04
Kiehtovuus	2,36	3,44	3,70	3,68	2,98	3,44	3,12	3,14	3,16	2,86	3,60
Helppous	3,12	4,04	3,26	2,92	4,10	3,04	3,52	2,96	2,68	3,02	3,74
Luotettavuus	2,40	4,06	3,42	3,18	3,84	3,42	3,72	3,20	2,92	2,42	3,98
Sivistyneisyys	2,28	4,10	3,66	3,52	3,84	3,30	3,76	3,36	2,84	2,70	4,04
Varakkuus	2,20	3,82	3,48	3,26	3,66	3,18	3,58	3,06	2,40	2,62	3,82
Turvallisuus	2,86	4,06	3,46	3,42	3,84	3,32	3,62	3,30	3,22	2,70	3,96
Iloisuus	2,66	3,92	3,62	3,56	3,58	3,36	3,54	3,28	3,12	2,82	3,84
Lämpimyyys	2,72	3,82	3,60	3,42	3,50	3,28	3,48	2,98	3,16	2,70	3,58
Yleiskeskiarvot	2,60	3,94	3,58	3,37	3,74	3,22	3,57	3,06	2,90	2,86	3,88

Kun katsotaan positiivisimmin arvioituja nimiä, selkeästi parhaiten on pärjännyt tanskalainen *Mette*: nimellä on korkein keskiarvo kuudesta ominaisuudesta, ja yleiskeskiarvon (3,94) puolestakin nimi on arvioitu positiivisimmin. *Metteä* pidetään nimilistan luotettavimpana, sivistyneimpänä, varakkaimpana, turvallisimpana, iloisimpana ja lämpimimpänä. *Metteä* koskevat tulokset ovat kiinnostavia, kun niitä verrataan miestennimien arviointeihin: miestennimien kohdalla ominaisuuskohtaiset korkeimmat keskiarvot jakaantuivat useamman nimen kesken, ja parhaimmillaankin yksi nimi sai korkeimman keskiarvon vain kolmesta luokasta (ks. s. 28).

Metten jälkeen korkein yleiskeskiarvo (3,88) ja eniten luokakohtaisia parhaimpia keskiarvoja on ruotsalaisella *Linnéalla*, joka on arvioitu vaihtoehdoista kauneimmaksi ja miellyttävimmäksi sekä yhtä varakkaaksi kuin *Mette*. Kolmanneksi positiivisimmin naistennimistä on koettu anglosaksinen *Sarah*, jonka yleiskeskiarvo on 3,74 ja joka on arvioitu nimistä tutuimmaksi ja helpoimmaksi. Kiehtovimmaksi naistennimistä miesinformantit ovat kokeneet espanjalaisen *Carménin*, joka on myös yleiskeskiarvoltaan neljän-

neksi positiivisimmin arvioitu. Saksalainen *Kathrin* on arvioitu viidenneksi positiivisimmin, mikä on mielestäni hieman yllättävää; luotettavuusmatriisissa nimi oli jaetulla ensimmäisellä sijalla *Metten* kanssa.

Taulukossa 10 ovat esiteltyinä asenneskaalojen luotettavuusarvioiden keskiarvot. Asenneskaalojen arviot luotettavuudesta ovat suurelta osin yhdenmukaiset matriisitehtävän tulosten kanssa. Sekä matriisitehtävässä että asenneskaaloissa *Mette* on arvioitu luotettavimmaksi ja *Fatima* epäluotettavimmaksi. Asenneskaaloissa *Metten* jälkeen toiseksi korkeimman keskiarvon luotettavuudesta on saanut *Linnéa* ja kolmanneksi *Sarah*. Matriisitehtävässä puolestaan informantit arvioivat saksalaisen *Kathrinin* yhtä luotettavaksi kuin *Metten*, ja seuraavaksi luotettavimmiksi *Linnéan* ja *Sarahin*. Matriisitehtävän perusteella miehet pitävät *Linnéaa* ja *Sarahia* yhtä luotettavina, mutta asenneskaalat osoittavat heidän todellisuudessa kokevan *Linnéan* hieman luotettavammaksi: *Linnéa* on saanut luotettavuudesta keskiarvoksi 3,98, kun *Sarahin* keskiarvo on 3,84. Tulos muikailee miestennimien arviointeja siinä suhteessa, että myös ruotsalainen *Göran* arvioitiin asenneskaaloissa positiivisemmin kuin matriisitehtävässä. Sekä miesten että naisten arvioinnit siis osoittavat miesinformanttien suhtautuvan ruotsalaisnimien kantajiin positiivisemmin kuin heidän ilmiäksityksensä antavat ymmärtää.

TAULUKKO 10. Miesten asenneskaalojen luotettavuusarvioiden keskiarvot naistennimistä.

SIJA	NIMI	KESKIARVO
1.	Mette	4,06
2.	Linnéa	3,98
3.	Sarah	3,84
4.	Kathrin	3,72
5. / 6.	Carmén & Sunná	3,42
5. / 6.	Carmén & Sunná	3,42
7.	Piret	3,20
8.	Giulia	3,18
9.	Indira	2,92
10.	Tatjana	2,42
11.	Fatima	2,40

Siinä missä matriisitehtävän perusteella miehet arvioivat *Kathrinin* yhtä luotettavaksi kuin *Metten*, asenneskaalat paljastavat miesten piiloasenteiden poikkeavan heidän ilmi-
käsityksistään: *Kathrinin* keskiarvo luotettavuudesta on 3,72 eli vasta neljänneksi kor-
kein. Verrattuna *Metten* keskiarvoon (4,06) ero on melko suuri. Tulos on hämmäntävä,
sillä miestennimien kohdalla saksalainen *Werner* arvioitiin matriisitehtävässä toiseksi
luotettavimmaksi, ja asenneskaalat lopulta osoittivat informanttien pitävän *Werneria*
jopa luotettavimpana. On vaikea arvioida, miksi *Kathrinin* matriisien ja asenneskaalojen
tulokset poikkeavat päinvastaisesti toisistaan.

Toinen nimi, jonka osalta matriisien ja asenneskaalojen tulokset eivät ole aivan linjassa,
on saamelainen *Sunná*. Matriiseissa *Sunná* koettiin vasta seitsemänneksi luotettavim-
maksi, mutta asenneskaaloissa *Sunnán* keskiarvo luotettavuudesta on viidenneksi kor-
kein (3,42) yhdessä espanjalaisen *Carménin* kanssa. Jos katsotaan naistennimien yleis-
keskiarvoja, *Sunnán* keskiarvo on kuitenkin vasta seitsemänneksi korkein (3,22). Samoin
kuin *Áiluun* miehet vaikuttavat suhtautuvan *Sunnáan* hyvin neutraalisti: *Sunná* on saa-
nut kaikkien muiden ominaisuuksien paitsi tuttuuden kohdalla keskiarvoksi yli 3 mutta
korkeintaan 3,44. Koska yksikään keskiarvoista ei ylitä 3,5:ttä ja siten lähesty lukua 4,
kertoo se suhtautumisen nimeen olevan enemmän neutraalia kuin positiivista. Muihin
miestennimiin verrattuina asenteet *Áilua* kohtaan ovat yleiskeskiarvon perusteella kai-
kista neutraaleimmat, mutta naistennimien kohdalla informantit suhtautuvat kuitenkin
Sunnáa neutraalimmin virolaiseen *Piretiin* (yleiskeskiarvo 3,06) ja intialaiseen *Indiraan*
(yleiskeskiarvo 2,9). Tulokseen vaikuttaa epäilemättä se, että yleiskeskiarvojen perus-
teella miehet ovat antaneet kahdeksan nimen kohdalla yhdestätoista myönteisemmät
arviot naistennimille kuin miestennimille; yleiskeskiarvojen järjestyksen perusteella
Sunnán sijoitus on vain pykälän verran parempi kuin kahdeksanneksi tullee *Áilulla*.

Muilta osin asenneskaalojen luotettavuusarviot vastaavat hyvin matriisiarvioita. Kuten
jo edellä on todettu, asenneskaalat osoittavat miesten pitävän *Carménia* viidenneksi
luotettavimpana (yhdessä *Sunnán* kanssa). *Carmén* sijoittui viidenneksi myös mat-
riiseissa, joten tulokset ovat yhdenmukaiset. Virolainen *Piret* on puolestaan arvioitu sekä
matriiseissa että asenneskaaloissa seuraavaksi luotettavimmaksi *Carménin* jälkeen.

Myös muiden nimien osalta järjestys on täsmälleen sama: viimeisille sijoille luotettavuuden näkökulmasta asettuvat *Giulia* (3,18), *Indira* (2,92), *Tatjana* (2,42) ja *Fatima* (2,40).

Taulukkoon 11 on koottu miesten naistennimiä koskevien asenneskaala-arvioiden frekvenssit. Vertailen seuraavaksi arvioiden esiintymistiheyksiä yleiskeskisarvoihin. Taulukosta paljastuu *Fatiman* keränneen selkeästi suurimman määrän negatiivisia arvioita (232 kpl). Huomionarvoista on, että *Fatimalle* on annettu myös lähes yhtä paljon neutraaleja arvioita (218 kpl). Seuraavaksi eniten kielteisiä arvioita ovat saaneet *Tatjana* (184 kpl) ja *Indira* (170 kpl). Tulokset ovat siis linjassa taulukon 9 kanssa, joka osoitti juuri samoilla nimillä olevan myös heikoimmat yleiskeskisarvot. Kiinnostavaa kuitenkin on, että *Indiralle* ja *Tatjanalle* on annettu enemmän neutraaleja kuin kielteisiä arvioita, ja samalla positiivisten arvioiden määrä on melko lähellä negatiivisten arvioiden määrää: *Indiralla* 136 kpl ja *Tatjanalla* 141 kpl. Negatiivisemmän yleiskeskisarvon saaneella *Tatjanalla* on siis yllättäen positiivisia arvioita muutama enemmän kuin *Indiralla*. Tulos uskoakseni selittyy kuitenkin sillä, että *Tatjanan* myönteisten arvioiden kokonaismäärää nostaa merkittävästi nimen tuttuus: *Tatjanan* keskiarvo ominaisuudesta on 3,88, kun *Indiralla* se on vain 2,28. Frekvenssiluvut joka tapauksessa osoittavat informanttien arvioiden voimakkaasti hajaantuneen *Indiran* ja *Tatjanan* kohdalla.

TAULUKKO 11. Miesten asenneskaala-arvioiden frekvenssit naistennimistä.

Frekvenssit	< 3	= 3	> 3
Fatima	232	218	100
Mette	28	165	357
Carmén	57	213	280
Giulia	87	221	242
Sarah	33	202	315
Sunná	95	259	196
Kathrin	39	226	285
Piret	108	287	155
Indira	170	244	136
Tatjana	184	225	141
Linnéa	34	158	358
YHTEENSÄ	1 067	2 418	2 565

Eniten neutraaleja arvioita on *Piretillä* (287 kpl), *Sunnálla* (259 kpl) ja *Indiralla* (244 kpl). Neutraalien arvioiden määrä näkyy selkeästi myös em. nimien keskiarvoissa (ks. taulukko 9): kyseisten nimien yleiskeskisarvot ovat kaikista lähimpänä neutraalia, eli arvoa 3. Taulukossa 11 on kiinnostavaa, että kaikki naistennimet ovat keränneet miehiltä runsaasti neutraaleja arvioita: naistennimiä on arvioitu yhteensä 2418 kertaa arvolla 3, kun miehillä vastaava luku on 2252. Uskon tuloksen kertovan siitä, että miesinformanteista on ollut helpompi määritellä, mitä mieltä ovat miestennimistä. Vaikuttaisi myös siltä, etteivät vierasperäiset naistennimet herätä niin voimakkaita reaktioita kuin vierasperäiset miestennimet – ainakaan negatiivisessa mielessä. Tulkintaa tukee se, että suurimmalla osalla naistennimistä on korkeampi yleiskeskisarvo kuin miestennimillä. Korkeamat keskiarvot näkyvät myös frekvensseissä: naistennimet ovat saaneet yhteensä 2565 positiivista arviota, kun miestennimet ovat saaneet 2383. Negatiivisten arvioiden yhteismäärä naistennimillä on puolestaan vain 1067, kun miestennimillä luku on jopa kolmanneksen enemmän eli 1415 kpl.

Positiivisia arvioita on annettu eniten *Linnéalle* (358 kpl), *Mettelle* (357 kpl) ja *Sarahille* (315 kpl). Samat nimet saivat asenneskaaloista myös korkeimmat yleiskeskisarvot, joten siinä suhteessa tulokset ovat yhdenmukaiset. Nimet ovat myös listan ainoat, jotka ovat saaneet yli 300 myönteistä arviointia. Yllättävää kuitenkin on, että *Linnéa* on saanut yhden positiivisen arvioinnin enemmän kuin *Mette*, jonka yleiskeskisarvo oli kuitenkin selkeästi korkein. *Mette* sai myös parhaimmat arvioinnit kuuden ominaisuuden kohdalla, kun taas *Linnéa* kolmen. *Linnéalla* on myös enemmän negatiivisia arviointeja kuin *Mettellä*, joten tulos siksikin hämmästyttää. *Metten* hieman korkeamman neutraalien arvioiden määrän vuoksi *Linnéa* on kuitenkin niukasti kerännyt enemmistöosan myönteisistä arvioista.

Yleiskeskisarvonsa perusteella niukasti *Carménin* taakse jäänyt *Kathrin* on saanut hieman enemmän positiivisia arvioita kuin *Carmén*. Nimet on arvioitu toisiinsa nähden hyvinkin tasaveroisesti, mikä on hieman yllättävää; Jaakkolan tutkimuksen pohjalta (2009: 52–53) olisi luultavaa, että maantieteellisesti ja kulttuurisesti suomalaisia lähempänä olevat keskieuropalaiset päihittäisivät arvioinneissa selkeästi eteläeuropalaiset. Sen suun-

taisia viitteitä myös antoivat *Wernerin* erittäin myönteiset arvioinnit. Pidän kuitenkin todennäköisenä, että *Kahtrinia* ei ole yhtä selkeästi tunnistettu saksalaiseksi nimeksi kuin *Weneriä*. Palaan asiaan luvussa 5.1.

Taulukosta 11 ilmenee vielä yksi kiinnostava seikka: *Piretin ja Sunnán* arvioiden määrät. Molempien nimien kohdalla informanttien käsityksissä on huomattavaa hajontaa, varsinkin *Piretin*. Jo aiemmin todettujen, erityisen korkeiden neutraalien arvioiden määrän lisäksi *Piretin* kielteisten arvioiden määrä (108 kpl) on lähellä myönteisten arvioiden määrää (155 kpl). *Sunnánkin* tapauksessa negatiivisten arvioiden määrä (95 kpl) suhteessa positiivisten määrään (196 kpl) on korkeahko, mutta ero on kuitenkin paljon selkeämpi kuin *Piretin* tapauksessa: *Sunnán* myönteisten arvioiden määrä on kaksinkertainen negatiivisiin arvioihin nähden. Arviointien voimakas hajaantuminen neutraalien, kielteisten ja myönteisten välille vahvistaa epäilystäni siitä, että informantit eivät ole yksimielisesti osanneet sijoittaa nimeä mihinkään tiettyyn kulttuuriin, ja siksi nimestä ei ole muodostettu yhdenmukaista käsitystä.

4.2.2. Naisinformanttien vastausten analyysi

Miestennimet. Naisten arvioiden keskiarvot miestennimistä ovat esiteltyinä taulukossa 12. Taulukossa ensimmäisenä huomio kiinnittyy siihen, kuinka *Davidillä* on korkein keskiarvo jopa yhdeksässä luokassa: *David* on koettu miestennimistä tutuimmaksi, kauneimmaksi, miellyttävimmäksi, helpoimmaksi, luotettavimmaksi, sivistyneimmäksi, varakkaimmaksi ja turvallisimmaksi. Ainoat luokat, joissa *Davidia* ei ole arvioitu positiivisimmin, ovat kiehtovuus ja iloisuus. Ensimmäisestä korkeimman keskiarvon on saanut *Áilu* ja jäljimmästä *Giovanni*. Myös miesinformantit analysoivat *Áilun* kiehtovimmaksi ja *Giovannin* iloisimmaksi. Miesten arvioissa korkeimmat keskiarvot eri ominaisuuksista jakaantuivat kuitenkin useamman nimen kesken, ja esimerkiksi *David* arvioitiin myönteisimmin kolmessa luokassa. On kiinnostavaa, että naiset ovat antaneet *Davidille* parhaimmat arviot lähes kaikissa luokissa, kun taas miehet pitivät miestennimistä esimerkiksi *Giovannia* kauneimpana ja lämpimimpänä sekä *Weneriä* luotettavimpana, sivistyneimpänä ja varakkaimpana.

TAULUKKO 12. Naisten asenneskaala-arvioiden keskiarvot miestennimistä.

Keskiarvot	Giovanni	Dmitri	Søren	Javier	Göran	Mohamed	David	Áilu	Werner	Margus	Rajesh
Tuttuus	3,66	3,38	2,82	2,92	4,00	3,46	4,56	1,82	3,78	3,48	2,12
Kauneus	3,64	2,44	3,02	3,58	2,24	2,38	3,70	3,50	3,10	3,18	2,58
Miellyttävyys	3,32	2,48	3,34	3,46	3,04	2,40	3,92	3,64	3,34	3,50	2,78
Kiehtovuus	3,68	2,62	3,26	3,48	2,48	2,32	2,76	3,70	2,98	3,20	2,98
Helppous	3,40	3,16	3,26	3,22	3,78	3,28	4,34	2,68	3,86	3,66	2,72
Luotettavuus	2,84	2,10	3,76	3,00	3,62	2,20	4,00	3,52	3,72	3,50	2,70
Sivistyneisyys	3,64	2,48	3,78	3,22	3,52	2,40	3,98	3,52	3,80	3,70	2,68
Varakkuus	3,24	2,58	3,62	2,98	3,54	2,28	4,10	2,90	3,68	3,54	2,40
Turvallisuus	3,24	2,20	3,96	3,16	3,46	2,24	4,02	3,62	3,72	3,82	2,90
Iloisuus	3,84	2,58	3,40	3,56	3,32	2,74	3,74	3,62	3,52	3,60	3,12
Lämpimyyys	3,62	2,34	3,42	3,50	3,20	2,80	3,74	3,50	3,32	3,62	3,22
Yleiskeskiarvot	3,47	2,58	3,42	3,28	3,29	2,59	3,90	3,27	3,53	3,53	2,75

Kun miesten arvioissa korostuivat erittäin selkeästi *Mohamedin* saamat negatiiviset arviot, naisten negatiivisimmat arvioinnit ovat jakaantuneet enemmän: *Mohamedilla* on matalin keskiarvo neljässä luokassa, samoin *Dmitrillä* neljässä, *Áilulla* kahdessa ja *Göranilla* yhdessä. Naiset kokevat *Mohamedin* miestennimistä vastenmielisimmäksi, tylsimmäksi, sivistymättömimmäksi ja vähävaraisimmaksi. *Dmitriä* pidetään epäluotettavimpana, pelottavimpana, synkimpänä ja kylmimpänä. *Áilu* on naisille nimestä oudoin ja vaikein, *Göran* rumin. Miehet ovat naisten kanssa olleet yhtä mieltä siitä, ettei *Áilu* ole nimenä niin tuttu eikä *Dmitri* erityisen lämmin. Miehet ovat pitäneet *Áilun* sijaan *Rajeshia* vaikeimpana nimenä, mutta samalla *Rajesh* on kuitenkin saanut miehiltä korkeamman keskiarvon nimen helppoudesta kuin naisilta.

Yleiskeskiarvojen perusteella naiset ovat arvioineet selkeästi myönteisimmin *Davidin* (ka. 3,9). Seuraavaksi parhaimmat arviot ovat saaneet *Werner* ja *Margus*, joiden molempien yleiskeskiarvo on 3,53. Niiden jälkeen korkeimmat yleiskeskiarvot ovat *Giovannilla* (3,47) ja *Sørenillä* (3,42). Järjestys on muuten sama kuin miesinformanteilla, mutta naisten arviointien perusteella *Wernerin* kanssa toiseksi sijoittuva *Margus* on saanut miesten asenneskaaloista vasta seitsemänneksi korkeimman yleiskeskiarvon. Ero on hämmästyttävä: miksi naiset ja miehet ovat arvioineet *Marguksen* niin toisistaan poikkeavalla tavalla? Miesten antama yleiskeskiarvo 3,32 kertoo miesten suhtautumisen olevan pääasiassa neutraalia, joten erityisen negatiivisista virolaismiehiä koskevista käsityksistä ei todennäköisesti ole kyse. Tulosta täytyy tarkastella pikemminkin siitä näkökulmasta,

että naisten arviot *Marguksesta* ovat jostain syystä erityisen positiiviset. Ominaisuuskohtaiset keskiarvot osoittavat naisten arvioineen *Marguksen* miehiä myönteisemmin etenkin luokissa iloisuus ja lämpimyys, mutta erojen olevan selkeitä myös kiehtovuutta, sivistyneisyyttä, varakkuutta ja turvallisuutta koskevista arvioista. On mielenkiintoista nähdä nimien etnistä alkuperää koskevien arvioiden analyysissä (luku 5.1.), ovatko miehet ja naiset tunnistanee nimen yhtä hyvin virolaiseksi.

Samoin kuin miehet, naiset ovat yleiskeskisarvon perusteella arvioineet miestennimistä neutraaleimmin *Áilun* ja *Rajeshin* – naisilla tosin *Rajeshin* keskiarvo (2,75) on miesinformanteista poiketen lähempänä neutraalia arvoa kuin *Áilun* (ka. 3,27). *Áilun* ja *Rajeshin* rinnalle neutraalisti arvioitujen nimien joukkoon täytyy nostaa myös *Javier* ja *Göran*, sillä niiden yleiskeskisarvot eroavat vain yhden ja kahden sadasosan verran *Áilun* keskiarvosta (3,28 ja 3,29).

Vertaan naisten arvioiden yleiskeskisarvoja vielä taulukon 13 avulla miesten asenneskaalojen yleiskeskisarvoihin. Taulukkoon on koottu nimikohtaiset yleiskeskisarvot molemmilta informanttiryhmiltä. Vihreä väri havainnollistaa, kummalla informanttiryhmällä on kustakin nimestä korkeampi keskiarvo. Tulos on erittäin kiinnostava. Taulukko 13 osoittaa miesten arvioineen seitsemän nimeä yhdestätoista myönteisemmin kuin naiset. Yleiskeskisarvojen perusteella naiset ovat arvioineet miehiä myönteisemmin vain *Mohamedin*, *Davidin*, *Áilun* ja *Marguksen*. Tulos on mielestäni yllättävä, koska luotettavuusmatriiseissa naiset arvioivat kahdeksan miehennimeä positiivisemmin kuin miehet. Vertailenkin seuraavaksi, ovatko naisten asenneskaalojen luotettavuusarviot yhdenmukaiset luotettavuusmatriisien tulosten kanssa.

TAULUKKO 13. Informanttiryhmien välinen vertailu miestennimiä koskevien asenneskaalojen yleiskeskisarvoista.

	Giovanni	Dmitri	Søren	Javier	Göran	Mohamed	David	Áilu	Werner	Margus	Rajesh
Naisten arvioiden yleiskeskisarvot	3,47	2,58	3,42	3,28	3,29	2,59	3,90	3,27	3,53	3,53	2,75
Miesten arvioiden yleiskeskisarvot	3,54	2,61	3,51	3,42	3,40	2,31	3,64	3,15	3,58	3,32	2,81

Taulukossa 14 ovat taulukosta 12 kootut luotettavuusarvioiden keskiarvot. Taulukko 14 osoittaa, että naiset ovat arvioineet asenneskaaloissa luotettavimmiksi *Davidin* (4,0), *Sørenin* (3,76) ja *Wernerin* (3,72). Neljänneksi sijoittuu *Göran* (3,62), viidenneksi *Áilu* (3,52) ja kuudenneksi *Margus* (3,5). Toiseksi ja kuudenneksi luotettavimmaksi arvioitujen nimien keskiarvojen välillä on suhteellisen pieni ero, mutta *Marguksen* jälkeen keskiarvoissa tapahtuu iso hyppäys: seuraavaksi tulevan *Javierin* keskiarvo on vain 3,0. Viiden kymmenyksen ero kahden sijan välillä on korkea verrattuna esimerkiksi siihen, että se on yhtä suuri kuin kuudenneksi luotettavimpana pidetyn *Marguksen* ja luotettavimpana pidetyn *Davidin* välillä. Seuraava yhtä suuri hyppäys keskiarvoissa tulee kolmanneksi ja toiseksi epäluotettavimmaksi arvioitujen *Rajeshin* (ka. 2,7) ja *Mohamedin* välillä (ka. 2,2). Kansallisuuksien näkökulmasta tarkasteltuna vaikuttaa siltä, että naiset luottavat erityisesti anglosaksisia, pohjoismaalaisia, saksalaisia tai virolaisia nimiä kantaviin miehiin. Asenteet muuttuvat selkeästi kielteisemmiksi eteläeurooppalaisten ja intialaisten nimien kohdalla, ja niitäkin negatiivisemmin suhtaudutaan marokkolaisia ja venäläisiä nimiä kantaviin miehiin.

TAULUKKO 14. Naisten asenneskaalojen luotettavuusarvioiden keskiarvot miestennimistä.

SIJA	NIMI	KESKIAARVO
1.	David	4,00
2.	Søren	3,76
3.	Werner	3,72
4.	Göran	3,62
5.	Áilu	3,52
6.	Margus	3,50
7.	Javier	3,00
8.	Giovanni	2,84
9.	Rajesh	2,70
10.	Mohamed	2,20
11.	Dmitri	2,10

Matriisitehtävässä naiset arvioivat luotettavimmaksi *Davidin* (98 %), sen jälkeen *Marguksen* (92 %) ja kolmanneksi *Wernerin* (90 %). Ensimmäisen ja kolmannen sijan osalta tulokset ovat yhdenmukaiset asenneskaalojen luotettavuusarvioiden kanssa. Asenneskaalojen perusteella naiset kuitenkin kokevat *Sørenin* toiseksi luotettavimmaksi, ja

Marguksen vasta kuudenneksi luotettavimmaksi. Ero naisten ilmiäisityksissä ja piiloasenteissa *Marguksen* kohdalla on erikoinen. *Margus* sijoittui toiseksi myös asenneskaalojen yleiskeskisarvojen perusteella, joten miksi juuri skaalojen luotettavuusarviot poikkeavat sekä yleiskeskisarvon että luotettavuusmatriisien hyvin myönteisestä linjasta?

Matriisitehtävässä *Søren* sijoittui neljänneksi ja *Áilu* sekä *Göran* jaetusti viidenneksi. Asenneskaalat kuitenkin osoittavat naisten kokevan todellisuudessa *Göranin* (ka. 3,62) hieman *Áilua* (ka. 3,52) luotettavammaksi. Loput nimistä sijoittuvat asenneskaalojen luotettavuusarvioiden perusteella samaan järjestykseen kuin matriisitehtävässäkin: naiset pitävät seitsemänneksi luotettavimpana *Javieria* (3,00), kahdeksanneksi *Giovannia* (2,84), yhdeksänneksi *Rajeshia* (2,70), kymmenenneksi *Mohamedia* (2,16) ja viimeiseksi *Dmitriä* (1,96). Näiden nimien osalta asenneskaalojen ja luotettavuusmatriisien tulokset ovat linjassa. On mielenkiintoista, että sekä naisten että miesten arvioinneissa *Giovannia* pidetään vasta kahdeksanneksi luotettavimpana, mutta samalla molemmat informanttiryhmät ovat arvioineet nimen kolmanneksi myönteisimmin.

Kun vertaillaan mies- ja naisinformanttien asenneskaalojen luotettavuusarvioita, niiden välillä voidaan huomata jonkin verran eroja (vrt. taulukot 7 ja 14). Näkyvin niistä on, että siinä missä naiset pitävät *Davidia* selkeästi luotettavimpana (ka. 4,0), miesten arvioiden keskiarvo (3,7) sijoittaa *Davidin* vasta neljänneksi. Miehet ovat kokeneet *Wernerin* luotettavimmaksi (ka. 3,92), kun taas naisten arviointien perusteella *Werner* sijoittuu kolmanneksi (ka. 3,72). Sekä naisten että miesten asenneskaalat sijoittavat *Sørenin* toiseksi.

Keskimmäisten sijojen kohdalla miesten ja naisten asenteiden välillä on pieniä eroja. Kun naiset ovat arvioineet *Göranin* neljänneksi luotettavimmaksi ja *Marguksen* kuudenneksi, miehillä molemmat nimet ovat yhden sijoituksen verran korkeammalla. Sen sijaan *Áilu* on naisten arviointien perusteella viides ja miesten kuudes. *Javierin*, *Giovannin* ja *Rajeshin* kohdalla naiset ja miehet ovat yksimielisiä, sillä nimet ovat molemmilla informanttiryhmillä samassa järjestyksessä sijoilla 7.–9. Kahden epäluotettavimmiksi koettujen nimien osalta naisten ja miesten arviot poikkeavat hieman toisistaan: miehet pitävät selkeästi epäluotettavimpana *Mohamedia* (ka. 1,96), kun taas naisilla *Dmitri* sijoittuu viimeiseksi (ka. 2,1).

Yhteenvedona taulukoiden 7 ja 14 vertailun voidaan katsoa paljastaneen kaksi selkeää tulosta. Ensinnäkin naiset pitävät anglosaksista *Davidia* ehdottomasti luotettavimpana, kun miehet sen sijaan luottavat eniten saksalaiseen *Weneriin*. Toisekseen taulukot vahvistavat sen, minkä matriisivastauksetkin jo aiemmin osoittivat: kun naiset luottavat vähiten venäläiseen *Dmitriin*, miehistä *Mohamed* on selkeästi epäluotettavin.

Analysoin seuraavaksi naisten asenneskaala-arvioiden frekvenssejä taulukon 15 avulla, ja vertailen tuloksia skaalojen yleiskeskisarvoihin. Taulukko osoittaa, että naiset ovat antaneet myönteisiä arvioita eniten *Davidille* (355 kpl), *Giovannille* (283 kpl) ja *Margukselle* (269 kpl). *Margus* on saanut myös kolmanneksi eniten neutraaleja arvioita (216 kpl). Sen lisäksi neutraaleja arvioita on annettu runsaasti *Javierille* (230 kpl) sekä *Wenerille* (227 kpl).

TAULUKKO 15. Naisten asenneskaala-arvioiden frekvenssit miestennimistä.

Frekvenssit	< 3	= 3	> 3
Giovanni	98	169	283
Dmitri	284	170	96
Søren	82	205	263
Javier	112	230	208
Göran	122	211	217
Mohamed	259	191	100
David	35	160	355
Áilu	125	192	233
Werner	63	227	260
Margus	65	216	269
Rajesh	219	199	132
YHTEENSÄ	1 464	2 170	2 416

Kun positiivisten ja neutraalien arvioiden frekvenssejä verrataan yleiskeskisarvoihin, paljastuu kiinnostava seikka. Toiseksi ja kolmanneksi eniten neutraaleja arvioita saaneilla *Wenerillä* ja *Marguksella* on toiseksi korkein yleiskeskisarvo. Kiinnostavan tuloksesta tekee se, että miesinformanteilta eniten neutraaleja arvioita saaneet nimet ovat sijoittuneet yleiskeskisarvojen perusteella keskisijoille, eli neutraali suhtautuminen on näkynyt myös yleiskeskisarvoissa. Naisinformanttien kohdalla neutraalit arviot eivät kuitenkaan ole vaikuttaneet samalla tavalla, vaan paljon neutraaleja arvioita saaneet nimet ovatkin

yleiskeskisarvojen perusteella myönteisimmin koettujen nimien joukossa. Ainoa nimi, jonka yleiskeskisarvossa ja samalla sijoituksessa neutraalit arvioinnit näkyvät, on kuudenneksi tullut *Javier* (yleiskeskisarvo 3,42). *Wernerin* ja *Marguksen* hyvän yleiskeskisarvon voi nähdä johtuvan siitä, että ne ovat saaneet *Davidin* jälkeen vähiten negatiivisia arviointeja.

Eniten negatiivisia arvioita ovat saaneet *Dmitri* (284 kpl), *Mohamed* (259 kpl) ja *Rajesh* (219 kpl). Samat nimet on arvioitu kielteisimmin myös yleiskeskisarvojen perusteella. Vaikka *Rajesh* on negatiivisimmin arvioitujen nimien joukossa, se on kuitenkin saanut lähes yhtä paljon neutraaleja arvioita (199 kpl) kuin kielteisiä. Siitä kertoo myös yleiskeskisarvo, joka on lähimpänä arvoa 3, eli neutraalia suhtautumista. *Rajeshilla* on myös suhteellisen paljon positiivisia arviointeja (132 kpl), eli naisten arviot hajaantuvat melko paljon frekvenssien perusteella. Arviointien voimakas jakaantuminen kertoo siitä, ettei naisilla ole välttämättä erityisen yhdenmukaiset käsitykset nimestä tai nimeä kantavista henkilöistä.

Rajeshin lisäksi arvioinneissa on keskimääräistä enemmän hajontaa *Göranin* ja *Áilun* sekä jossain määrin myös *Javierin* kohdalla. Kaikilla em. nimillä on runsaasti neutraaleja ja myönteisiä arviointeja, mutta samalla negatiivisten arvioiden määrä on selkeästi korkeampi kuin muilla nimillä (negatiivisimmin arvioituja nimiä lukuun ottamatta). Vilkaisu ominaisuuskohtaisiin keskiarvoihin tarjoaa yhden näkökulman ainakin *Áilun* ja *Göranin* tulosten tulkintaan: naisilla vaikuttaa olevan nimistä ristiriitaisia tai monisyisiä mielikuvia. Viitteitä siitä antaa esimerkiksi se, että *Áilulla* on korkeat keskiarvot mm. kiehtovuudesta ja miellyttävyydestä, mutta matalat keskiarvot tuttuudesta, helppoudesta ja varakkuudesta. *Göranin* kohdalla tilanne on puolestaan lähes päinvastainen: nimi on saanut korkeat keskiarvot tuttuudesta, helppoudesta ja luotettavuudesta, mutta sen sijaan nimeä ei keskiarvojen perusteella mielletä erityisen kauniiksi eikä kiehtovaksi.

Jos katsotaan nimien yleiskeskisarvoja (vrt. taulukko 12), niiden perusteella voitaisiin väittää naisten suhtautuvan neutraaleimmin *Rajeshiin*, *Áiluun*, *Javieriin* ja *Göraniin*. Kuten edellä jo kuitenkin todettiin, samojen nimien kohdalla arvioinneissa on eniten hajontaa.

Frekvenssit siis osoittavat, että keskiarvot tasapäistävät naisten arvioiden välisiä eroja enemmän kuin miehillä.

Vertaan lopuksi miesten ja naisten antamien arvioiden yhteismääriä. Naiset ovat antaneet yhteensä 2 416 myönteistä arviota, eli 33 enemmän kuin miehet. Miehet sen sijaan ovat antaneet neutraaleja arvioita 82 kappaletta ja negatiivisia arvioita 49 kpl enemmän kuin naiset. Tulos on yllättävä, sillä aiemmin yleiskeskiaivojen vertailu osoitti, että miehet ovat arvioineet suurimman osan nimistä positiivisemmin kuin naiset. Erot arviointimäärien välillä ovat kuitenkin melko pienet, ja yleiskeskiaivot osoittivat naisten antaneen erityisen runsaasti myönteisiä arvioita *Davidille*, mistä seuraa, että muut miesten nimet ovat saaneet naisilta selkeästi vähemmän myönteisiä arvioita kuin miehiltä. Riippumatta siitä, kumpi informanttiryhmä on asennoitunut vieraskielisiin miestennimiin positiivisemmin, molemmat kuitenkin suhtautuvat niihin niin frekvenssien kuin yleiskeskiaivojenkin valossa varovaisen myönteisesti.

Naistennimet. Seuraavaksi analysoin naisinformanttien asenneskaala-arvioita naisten nimistä. Taulukossa 16 ovat esiteltynä arvioista sekä ominaisuuskohtaiset keskiarvot että yleiskeskiaivot. Taulukosta paljastuu ensimmäisellä silmäyksellä kaksi asiaa: *Tatjana* on saanut matalimmat keskiarvot valtaosasta ominaisuuksia, ja myönteisimmät arviot jakaantuvat pääasiassa *Metten*, *Linnéan* ja *Sarahin* kesken. *Mette* on arvioitu helpoimmaksi, luotettavimmaksi, sivistyneimmäksi, varakkaimmaksi ja turvallisimmaksi. *Linnéa* puolestaan koetaan kauneimmaksi, miellyttävimmäksi, iloisimmaksi ja lämpimimmäksi. *Mettellä* on positiivisin keskiarvo viidessä luokassa ja *Linnéalla* neljässä, mutta muutaman tuhannesosan erolla *Linnéaan* suhtaudutaan yleiskeskiaivon perusteella myönteisimmin. *Linnéan* ja *Metten* jälkeen korkein yleiskeskiaivo on *Sarahilla*, joka on saanut myös korkeimman keskiarvon luokista tuttuus, helppous ja luotettavuus (viimeisestä yhdessä *Metten* kanssa). Kiehtovimmaksi naiset kokevat nimistä *Sunnán*.

TAULUKKO 16. Naisten asenneskaala-arvioiden keskiarvot naistennimistä.

Keskiarvot	Fatima	Mette	Carmén	Giulia	Sarah	Sunná	Kathrin	Piret	Indira	Tatjana	Linnéa
Tuttuus	3,36	4,30	3,54	2,28	4,48	2,08	3,62	1,80	2,38	3,94	4,10
Kauneus	3,30	3,78	3,72	3,28	3,96	3,66	3,54	2,74	3,68	2,70	4,18
Miellyttävyyys	2,88	4,04	3,70	3,46	4,04	3,76	3,68	3,04	3,56	2,54	4,12
Kiehtovuus	2,76	3,22	3,54	3,48	2,88	3,94	3,00	3,30	3,62	2,54	3,58
Helppous	3,26	4,34	3,44	3,14	4,34	3,28	3,60	2,86	3,08	3,44	3,92
Luotettavuus	2,76	4,16	3,34	3,26	4,16	3,60	3,84	3,30	3,30	2,42	4,00
Sivistyneisyys	2,56	4,08	3,54	3,32	4,02	3,48	3,86	3,42	3,08	2,70	4,04
Varakkuus	2,16	3,96	3,48	3,22	3,78	2,96	3,78	3,36	2,72	2,78	3,80
Turvallisuus	3,22	4,24	3,48	3,42	4,20	3,76	3,92	3,48	3,46	2,88	4,10
Iloisuus	3,34	3,94	3,88	3,66	3,96	3,80	3,66	3,48	3,64	2,92	4,12
Lämpimyys	3,40	3,82	3,70	3,44	3,74	3,72	3,54	3,22	3,58	2,78	3,96
Yleiskeskiarvot	3,00	3,989	3,58	3,27	3,96	3,46	3,64	3,09	3,28	2,88	3,993

Tatjana on arvioitu negatiivisimmin luokissa kauneus, miellyttävyyys, kiehtovuus, luotettavuus, turvallisuus, iloisuus ja lämpimyys. Nimen yleiskeskiarvo on myös matalin (2,88). *Tatjanan* lisäksi negatiivisimmat luokkakohtaiset keskiarvot jakaantuvat *Fatiman* ja *Piretin* kesken: *Piret* koetaan nimistä vähiten tutuksi ja vaikeimmaksi, ja *Fatima* puolestaan sivistymättömimmäksi ja vähävaraisimmaksi. Yleiskeskiarvojen vertailu paljastaa kiinnostavan seikan: negatiivisimman yleiskeskiarvon saaneen *Tatjanan* lisäksi minkään muun nimen yleiskeskiarvo ei alita lukua 3, eli neutraalia arvoa. Toiseksi heikoimmin arvioidun nimen eli *Fatiman* yleiskeskiarvo on tasan 3,00 ja kolmanneksi heikoimmin arvioidun *Piretin* 3,09. Tulos poikkeaa kaikista muista mies- ja naisinformanttien antamista arvioinneista. Miestennimistä kolme on saanut yleiskeskiarvoksi alle 3 sekä miehiltä että naisilta. Samoin kolmen naisennimen yleiskeskiarvo alittaa arvon 3 miesinformanteilla. (Vrt. taulukot 6, 9 ja 12.) Naisten suhtautuminen naistennimiin on taulukon 16 perusteella siis huomattavasti myönteisempää kuin miestennimiin tai miesten suhtautuminen kummankaan sukupuolen nimiin.

Kun tarkastellaan yleiskeskiarvoja, voidaan huomata myös muutama muu kiinnostava ero miesten arvioiden kanssa. Aiempienkin taulukkojen vertailusta on paljastunut naisten suhtautuvan miehiä negatiivisemmin venäläisnimiin. Taulukko 16 osoittaa naisten asennoituneen negatiivisimmin venäläiseen naisennimeen, mutta silti *Tatjanan* yleiskeskiarvo on naisilla pari sadasosaa korkeampi kuin miehillä. Sekä miesten että naisten arvioiden perusteella kolme myönteisimmin koettu nimiä ovat *Mette*, *Linnéa* ja *Sarah*.

Naisilla näiden nimien yleiskeskisarvot ovat kuitenkin hyvin lähellä toisiaan, kun taas miehillä erot ovat selkeämmät. Kolmen kärjen jälkeen naistennimet asettuvat miehillä ja naisilla hieman eri järjestykseen. Naiset ovat arvioineet neljänneksi myönteisimmin *Kathrinin* (yleiskeskisarvo 3,64) ja viidenneksi *Carménin* (yleiskeskisarvo 3,58), mutta miehillä nimet sijoittuvat sadasosan erolla toisin päin (*Carménin* yleiskeskisarvo 3,58 ja *Kathrinin* 3,57). Naiset ovat arvioineet *Sunnán* yleiskeskisarvolla 3,46 kuudenneksi positiivisimmin, kun miehillä nimi on seitsemäntenä ja saanut yli kahden kymmenyksen verran matalamman keskiarvon. Naisten asenneskaalojen seitsemänneksi myönteisimmin arvioitu nimi yllättää: *Indira* ohittaa 3,28:n keskiarvolla sekä *Giulian* että *Piretin*. Miesten arvioinneissa *Indira* on sen sijaan koettu kolmanneksi kielteisimmin. Naisten tulos tuntuu miesten tuloksesta poikkeamisen lisäksi erikoiselta siksi, että eurooppalaiset nimet ovat jääneet *Indiran* taakse. On myös kiinnostavaa, että miesten asenneskaaloissa *Giulia* on arvioitu myönteisemmin ja sijoittunut kuudenneksi, kun naisilla sijoitus on kahdeksas. *Indiran* menestymisen lisäksi kiinnostavin tulos naisten asenneskaaloissa on se, että Viron maantieteellisestä ja kulttuurisesta läheisyydestä huolimatta *Piret* on vasta sijalla 9, eli se on arvioitu kolmanneksi heikoimmin. Asiaa selittää jossain määrin se, että *Piret* on naisten mielestä nimistä heille vähiten tuttu (ka. 1,80), mutta toisaalta *Sunnákin* on saanut tuttuudesta keskiarvoksi vain 2,08 ja on silti yleiskeskisarvon perusteella arvioitu kuudenneksi myönteisimmin.

Vertaillaan vielä naisten arvioiden yleiskeskisarvoja taulukon 17 avulla miesten arvioiden yleiskeskisarvoihin. Taulukosta selviää, että naiset ovat arvioineet yhdeksän nimeä yhdestätoista myönteisemmin kuin miehet. Vain eteläeurooppalaiset nimet tekevät poikkeuksen naisten myönteisimpiin asenteisiin: *Giulia* on saanut miehiltä korkeamman yleiskeskisarvon, ja *Carménin* informanttiryhmät ovat arvioineet yhtä positiivisesti. Naisten ja miesten asenneskaalojen yleiskeskisarvojen väliset erot vaihtelevat melko paljon: esimerkiksi *Tatjanan*, *Metten*, *Kathrinin* ja *Piretin* kohdalla kyse on vain sadasosista, mutta *Indiran* tapauksessa yleiskeskisarvojen välinen erotus on jopa 0,62. Myös *Fatiman*, *Sarahin* ja *Sunnán* kohdalla arviointien välillä on suurempia eroja (0,4–0,22). Miesten ja naisten asenteet siis poikkeavat neljän edellä mainitun nimen osalta selkeämmin toisistaan.

TAULUKKO 17. Informanttiryhmien välinen vertailu naistennimiä koskevien asenneskaalojen yleiskeskisarvoista.

	Giulia	Tatjana	Mette	Carmén	Linnéa	Fatima	Sarah	Sunná	Kathrin	Piret	Indira
Naisten arvioiden yleiskeskisarvot	3,27	2,88	3,99	3,58	3,99	3,00	3,96	3,46	3,64	3,09	3,28
Miesten arvioiden yleiskeskisarvot	3,37	2,86	3,94	3,58	3,88	2,6	3,74	3,22	3,57	3,06	2,90

Vertailen seuraavaksi naisten asenneskaaloihin antamia luotettavuusarvioita matriisi-tehtävän tuloksiin. Skaalojen luotettavuusarviot on koottu taulukkoon 18 korkeimmasta keskiarvosta matalimpaan. Taulukko osoittaa naisten pitävän luotettavimpina *Metteä* ja *Sarahia*, jotka molemmat ovat saaneet keskiarvoksi 4,16. Lähellä heidän tulostaan on *Linnéa* keskiarvolla 4,00. Matriisitehtävässä puolestaan parhaimmat arviot naisilta ovat saaneet *Mette*, toiseksi parhaimmat *Linnéa* ja kolmanneksi *Sarah*. Sekä skaaloissa että matriiseissa seuraavaksi luotettavimpina on pidetty *Kathrinia* (ka. 3,84) ja *Sunnáa* (3,60).

Viiden ensimmäiseksi sijoittuneen nimen jälkeen tuloksissa skaalojen ja matriisien välillä alkaa olla enemmän eroja. Matriiseissa naiset ovat antaneet *Piretille* kuudenneksi parhaimmat arviot, mutta asenneskaaloissa *Carmén* sijoittuu yllättäen kuudenneksi (ka. 3,34); matriisitehtävässä *Carmén* oli vasta yhdeksäs. Skaalojen perusteella yhdeksäntenä on sen sijaan *Giulia* (ka. 3,26), joka matriiseissa on kuitenkin arvioitu seitsemänneksi myönteisimmin. Matriiseissa *Indira* on ollut kahdeksas, mutta skaaloissa *Indira* jakaa seitsemännen sijan *Piretin* kanssa (ka. 3,30). On kuitenkin huomattava, että asenneskaala-arvioiden sijoilla 6–9 olevien nimien keskiarvoja erottaa vain muutama sadasosa, joten naiset ovat kokeneet *Carménin*, *Piretin*, *Indiran* ja *Giulian* pitkälti yhtä luotettaviksi. Myös matriisitehtävässä erot ovat pieniä, sillä kuudenneksi ja yhdeksänneksi päätyneiden nimien välillä on vain 6,4 prosenttiyksikköä. Skaalojen luotettavuusarviointien sijoilla 10 ja 11 ovat *Fatima* (2,76) ja *Tatjana* (2,42), samoin kuin matriiseissa. Erona matriisivastauksiin on kuitenkin, että skaaloissa *Fatiman* keskiarvo alittaa arvon 3, eli naiset kokevat *Fatiman* epäluotettavaksi; matriisitehtävässä *Fatima* on yltänyt vielä luotettavaksi koettujen nimien joukkoon. *Fatiman* osalta naisten ilmiäisyydet eivät ole siis täysin linjassa piiloasenteiden kanssa.

TAULUKKO 18. Naisten asenneskaalojen luotettavuusarvioiden keskiarvot naistennimistä.

SIJA	NIMI	KESKIARVO
1. / 2.	Mette & Sarah	4,16
1. / 2.	Mette & Sarah	4,16
3.	Linnéa	4,00
4.	Kathrin	3,84
5.	Sunná	3,60
6.	Carmén	3,34
7. / 8.	Piret & Indira	3,30
7. / 8.	Piret & Indira	3,30
9.	Giulia	3,26
10.	Fatima	2,76
11.	Tatjana	2,42

Mies- ja naisinformanttien väliset erot asenneskaalojen luotettavuusarvioinneissa ovat melko pieniä (vrt. taulukot 10 ja 18). Pääosin nimet sijoittuvat informanttiryhmillä joko samoille tai vierekkäisille sijoille. Myös nimikohtaiset erot arvioiden keskiarvojen välillä ovat pienet: kahdeksan nimen tapauksessa keskiarvojen välinen erotus on vain 0,08–0,18. Näkyvämpiä eroja arvioinneissa on *Sarahin*, *Indiran* ja *Fatiman* tapauksessa. Naisten arvioinneissa *Sarah* on koettu yhdessä *Metten* kanssa luotettavimmaksi, kun miehillä *Sarah* on kolmannella sijalla. Keskiarvojen välinen ero miehillä ja naisilla on 0,32, eli selkeästi isompi kuin valtaosalla muista nimistä. *Indiraa* naiset puolestaan pitävät *Piretin* kanssa jaetusti seitsemänneksi luotettavimpana, kun taas miehillä *Indira* on vasta yhdeksännellä sijalla ja koettu alle kolmen keskiarvolla epäluotettavaksi. *Indiran* kohdalla miesten ja naisten arvioiden keskiarvojen välinen erotus onkin kaikista suurin (0,38). *Fatiman* tapauksessa nimen sijoitus ei eroa miehillä ja naisilla merkittävästi, sillä naiset pitivät nimeä toiseksi epäluotettavimpana ja miehet epäluotettavimpana, mutta nimen saamien keskiarvojen välillä on 0,36:n ero. Taulukkojen 10 ja 18 vertailu osoittaa vielä yhden kiinnostavan seikan: samoin kuin yleiskeskiarvojen tapauksessa, naiset ovat arvioineet yhdeksän nimeä positiivisemmin kuin miehet. Miehet kokevat nimistä ainoastaan *Carménin* luotettavimpana kuin naiset. *Tatjanan* kohdalla keskiarvot ovat samat.

Analysoin lopuksi naisten asenneskaala-arvioiden frekvenssejä sekä vertailen niitä yleiskeskiarvoihin ja miesinformanttien arviointien yhteismääriin. Naisten asenneskaalojen

frekvenssit on esitelty taulukossa 19. Taulukosta selviää, että eniten negatiivisia arviointoja on *Tatjanalla* (227 kpl), *Fatimalla* (184 kpl) ja *Piretillä* (130 kpl). Tulos on yhdenmukainen asenneskaalojen yleiskeskisarvojen kanssa, jotka osoittivat samojen nimien saaneen naisilta matalimmat arvioinnit (vrt. taulukko 16).

TAULUKKO 19. Naisten asenneskaala-arvioiden frekvenssit naistennimistä.

Frekvenssit	< 3	= 3	> 3
Fatima	184	192	174
Mette	34	135	381
Carmén	70	185	295
Giulia	117	229	204
Sarah	46	133	371
Sunná	96	166	288
Kathrin	49	198	303
Piret	130	251	169
Indira	127	192	231
Tatjana	227	177	146
Linneá	22	147	381
YHTEENSÄ	1 102	2 005	2 943

Eniten positiivisia arvioita on *Mettellä* ja *Linnéalla*, jotka molemmat ovat saaneet niitä 381 kappaletta. Hyvin lähelle heidän tulostaan pääsee myös *Sarah*, jolla frekvenssi on 371 kappaletta. Tulokset ovat täysin linjassa yleiskeskisarvojen kanssa, sillä myönteisimmin arvioitujen *Metten* ja *Linnéan* yleiskeskisarvot erosivat toisistaan vain tuhannesosilla, ja *Sarahinkin* keskiarvo jäi niistä vain muutaman sadasosan päähän.

Neutraaleja arvioita naiset ovat antaneet eniten *Piretille* (251 kpl), *Giulialle* (229 kpl) ja *Kathrinille* (198 kpl). Yleiskeskisarvojen perusteella neutraaleinta suhtautuminen on *Fatimaan*, jonka keskiarvo on tasan 3,00. Seuraavaksi lähimpänä ovat *Piret* (3,09) ja *Tatjana* (2,88). Tulosten ristiriitaisuus selittyy arviointien voimakkaalla hajaantumisella neutraalien, positiivisten ja negatiivisten kesken. Runsasta hajontaa esiintyy etenkin *Fatimaa*, *Piretiä* ja *Tatjanaa* koskevissa arvioinneissa, mutta jonkin verran myös *Indiran*, *Giulian* ja *Sunnán* kohdalla. Joukosta erottuu etenkin *Fatima*, joka on saanut lähes saman arviomäärän kaikissa frekvenssiluokissa: 184 negatiivista, 192 neutraalia ja 174 myönteistä

arviointia. *Fatiman* tapauksessa keskiarvolaskelmat siis tasapäistävät tuloksia mitä suuremmissa määrin. Kaiken kaikkiaan taulukko 19 osoittaa naisten käsitysten vaihtelevan hyvin monen nimen kohdalla – joko ominaisuuskohtaisesti tai informanttien kesken.

Viimeiseksi analysoin ja vertailen frekvenssien yhteismääriä. Naiset ovat antaneet myönteisiä arvioita 2943, neutraaleja 2005 ja negatiivisia 1102. Kontrasti on merkittävä: myönteisiä arvioita on melkein kolme kertaa enemmän kuin negatiivisia ja lähes kolmanneksen enemmän kuin neutraaleja. Negatiivisia arvioita on annettu todella vähän, mikä näkyy taulukon 16 yleiskeskiauvoissakin: vain yhden nimen yleiskeskiauvo on alle arvon 3 eli neutraalin. Verrattaessa naisten frekvenssien yhteismääriä miesten määriin (taulukot 11 ja 19) ero on selkeä: naiset ovat antaneet myönteisiä arvioita huomattavasti enemmän kuin miehet. Frekvenssit poikkeavat toisistaan jopa 378 kappaaleella. Tulos on linjassa sen kanssa, että naiset ovat yleiskeskiauvojen perusteella arvioineet yhdeksän nimeä miehiä positiivisemmin. Miehet sen sijaan ovat antaneet yli 400 kappaletta enemmän neutraaleja arvioita kuin naiset. Negatiivisten arvioiden määrät ovat sen sijaan hyvin lähellä toisiaan; naiset ovat antaneet n. 50 kielteistä arviota enemmän kuin miehet. Taulukkojen 11 ja 19 vertailu osoittaa, että vaikka miehetkin suhtautuvat naistennimiin pääasiassa positiivisesti, ovat naisten asenteet silti huomattavasti myönteisempiä.

4.3. Rankingtehtävät

Kyselylomakkeen tehtävissä 13 ja 14 informanttien on täytynyt asettaa vieraskieliset nimet numerojärjestykseen sen perusteella, kenet he palkkaisivat mieluiten ja kenet vähiten mieluiten. Koska nimien järjestys vaihtelee informanttikohtaisesti, olen luonut vastausten käsittelyä varten pisteytysjärjestelmän. Sen avulla olen voinut laskea, mihin järjestykseen nimet asettuvat vastausten yhteistuloksena. Pisteytysjärjestelmän perustana on, kuinka monesti kukin nimi on asetettu kullekin sijalle. Olen pisteyttänyt sijoitukset siten, että jokainen nimi on saanut jokaisesta annetusta 1. sijasta 11 pistettä, 2. sijasta 10 pistettä, 3. sijasta 9 pistettä jne. Saadut pisteet on laskettu yhteen, ja korkeimman pistemäärän kerännyt nimi asettuu yhteistuloksessa 1. sijalle, toiseksi korkeimman 2.

sijalle jne. Esittelen alaluvuissa taulukkojen avulla, monestiko kukin nimi on asetettu millekin sijalle, nimikohtaiset yhteispistemäärät sekä nimien asettumisen lopulliseen keskimääräiseen järjestykseen. Vertailen tuloksia myös asenneskaalojen tuloksiin.

4.3.1. Miesinformanttien vastausten analyysi

Analysoin ensimmäisenä miesten vastaukset. Taulukossa 20 on esiteltynä, kuinka monesti kukin miehennimi on asetettu millekin sijalle. Taulukon kahdelta viimeiseltä riviltä ilmenevät nimien saamat yhteispistemäärät ja lopulliset sijoitukset. Keltainen väri annettujen sijoitusten riveillä osoittaa, mikä nimi on asetettu harvimmin kyseille sijalle ja vihreä puolestaan, mikä eniten. Yhteispisteet-rivillä keltainen osoittaa kolme pienimmän pistemäärän saanutta nimeä ja vihreä kolme suurimman. Lopullinen sijoitus -rivillä väriskaala vihreästä keltaiseen auttaa hahmottamaan nimien lopullista sijoittumista ensimmäisestä viimeiseen.

TAULUKKO 20. Miesten vastaukset miestennimiä koskevaan rankingtehtävään 13.

sijoitus	piste-kerroin	Giovanni	Dmitri	Søren	Javier	Göran	Mohamed	David	Áilu	Werner	Margus	Rajesh
1.	11	2	0	9	3	5	0	19	5	7	0	0
2.	10	2	2	7	4	11	1	9	1	8	4	1
3.	9	0	1	12	1	8	0	4	2	14	7	1
4.	8	3	4	4	5	6	0	7	2	11	8	0
5.	7	5	0	10	3	3	1	3	11	4	4	6
6.	6	5	3	4	8	5	2	1	5	3	9	5
7.	5	9	5	1	8	1	1	2	4	2	9	8
8.	4	13	5	1	12	1	3	2	7	0	3	3
9.	3	5	12	1	6	3	3	2	5	1	2	10
10.	2	5	15	1	0	4	4	0	6	0	3	12
11.	1	1	3	0	0	3	35	1	2	0	1	4
yhteispisteet		254	193	417	297	365	98	443	283	430	319	201
lopullinen sijoitus		8	10	3	6	4	11	1	7	2	5	9

Taulukko 20 osoittaa, että miehet palkkaisivat vieraskielisiä miehennimiä kantavista henkilöistä mieluiten *Davidin*. Toiseksi mieluiten palkattaisiin *Werner* ja kolmanneksi *Søren*. *Davidin* sijoittuminen ensimmäiseksi on linjassa asenneskaalojen yleiskeskisarvojen kanssa, mutta poikkeaa asenneskaalojen luotettavuusarvioista: *Davidilla* on korkein

yleiskeskisarvo, mutta luotettavuusominaisuuden kohdalla *David* on sijoittunut vasta neljänneksi. Näyttäisi siis siltä, että miesinformanteille tärkein palkkaamisen kriteeri ei ole välttämättä luotettavuus. *Werner* ja *Søren* on arvioitu asenneskaaloissa luotettavimmiksi, ja yleiskeskisarvojenkin perusteella toiseksi ja neljänneksi myönteisimmin, joten heidän osaltaan rankingtehtävän tulokset ovat melko yhdenmukaiset asenneskaalojen kanssa.

Neljänneksi todennäköisimmin miehet palkkaisivat *Göranin*, viidenneksi *Marguksen*, kuudenneksi *Javierin* ja seitsemänneksi *Áilun*. *Göran* on yleiskeskisarvojen perusteella vasta kuudes, mutta skaalojen luotettavuusarvioissa kolmas, joten jäljemmän tapauksessa rankingtehtävän tulos on melko yhdenmukainen. *Marguksen* kohdalla tilanne on vastaavanlainen: skaalojen luotettavuusarviot ovat yhdenmukaiset palkkausjärjestyksen kanssa, mutta yleiskeskisarvon perusteella *Margukseen* on suhtauduttu kielteisemmin. Sen sijaan *Javierin* sijoittuminen rankingtehtävässä on melko hyvin linjassa sekä yleiskeskisarvon että luotettavuusarvioiden kanssa: ensimmäisen perusteella *Javier* on viides ja jäljemmän seitsemäs. *Javierin* sijoitus rankingtehtävässä on mielestäni yllättävä: on erikoista, että *Javier* palkattaisiin ennemmin kuin kulttuurisesti ja maantieteellisesti huomattavasti lähemmäs sijoittuva *Áilu*. *Javierin* tulos on kiinnostava myös, kun sitä verrataan toisen eteläeurooppalaisen nimen eli *Giovannin* tuloksiin: *Giovanni* palkattaisiin vasta kahdeksanneksi mieluiten, vaikka asenneskaalojen perusteella nimeen suhtaudutaan kolmanneksi myönteisimmin. Rankingtehtävän tulos korreloi sen sijaan skaalojen luotettavuusarvioiden kanssa, joissa *Giovanni* on arvioitu myös vasta kahdeksanneksi luotettavimmaksi.

Yhdeksännelle sijalle palkkausjärjestyksessä asettuu *Rajesh*, kymmenenneksi *Dmitri* ja viimeiseksi *Mohamed*. Kaikkien kolmen osalta tulokset ovat täysin yhdenmukaiset asenneskaalojen kanssa, joissa nimet asettuivat samassa järjestyksessä samoille sijoille. *Mohamedin* kohdalla taulukosta 20 pistää silmiin, kuinka moni informanteista palkkaisi *Mohamedin* vähiten mieluiten: 35 informanttia on sijoittanut *Mohamedin* viimeiseksi, kun muiden nimien kohdalla informanttien vastaukset hajaantuvat huomattavasti enem-

män. Esimerkiksi *Davidin* palkkaisi kaikista mieluiten 19 informanttia, ja *Wernerin* kolmanneksi mieluiten 14 informanttia. Miehet ovat siis kaikista yksimielisimpiä *Mohamedin* palkkaamisen epämieluisuudesta.

Analysoin seuraavaksi miesten vastaukset naistennimiä koskevaan rankingtehtävään. Taulukosta 21 löytyvät naistennimien pisteytykset sekä lopulliset sijoitukset. Taulukosta ilmenee, että miehet palkkaisivat kaikista mieluiten *Sarahin*, toiseksi *Linnéan* ja kolmanneksi *Metten*. Tulos poikkeaa hieman miesten asenneskaaloista: he arvioivat kyllä *Linnéan* toiseksi luotettavimmaksi ja yleiskeskisarvon perusteella toiseksi myönteisimmin, mutta *Metten* ja *Sarahin* sijoitukset ovat skaaloissa toisin päin. Skaalojen perusteella miehet siis kokevat *Metten* luotettavimmaksi ja ovat arvioineet nimen muutenkin positiivisimmin, mutta yllättäen he palkkaisivat silti skaala-arvioinneissa kolmanneksi tulleen *Sarahin* mieluiten. Toisaalta huomionarvoista on, että informanteista 18 on asettanut *Linnéan* ensimmäiseksi, kun taas *Sarahin* 12. Pistejärjestelmä on siis vain yksi tapa tulkita sitä, kenet informantit palkkaisivat mieluiten.

TAULUKKO 21. Miesten vastaukset naistennimiä koskevaan rankingtehtävään 14.

sijoitus	piste-kerroin	Piret	Linnéa	Fatima	Sarah	Giulia	Kathrin	Indira	Mette	Carmén	Tatjana	Sunná
1.	11	2	18	0	12	1	6	1	7	2	0	1
2.	10	1	10	1	15	3	5	1	11	0	1	2
3.	9	1	5	2	7	2	15	2	10	3	0	3
4.	8	4	4	0	6	1	10	4	10	5	2	4
5.	7	5	2	0	2	13	4	2	2	10	6	4
6.	6	8	1	1	2	6	3	4	3	12	3	7
7.	5	8	6	3	2	7	3	5	0	5	2	9
8.	4	10	0	4	2	9	2	7	4	7	3	2
9.	3	5	2	5	0	5	1	14	0	2	7	9
10.	2	3	2	8	2	3	1	8	2	2	14	5
11.	1	3	0	26	0	0	0	2	1	2	12	4
yhteispisteet		260	435	122	441	286	405	222	410	296	169	254
lopullinen sijoitus		7	2	11	1	6	4	9	3	5	10	8

Neljänneksi mieluiten miehet palkkaisivat *Kathrinin*. Sijoitus on yhdenmukainen asenneskaalojen kanssa (luotettavuuden perusteella 4., yleiskeskisarvon perusteella 5.), mutta

poikkeaa *Wernerin* tuloksesta: miehet palkkaisivat *Wernerin* toiseksi mieluiten, mutta *Kathrinin* neljänneksi mieluiten.

Viidenneksi mieluiten palkattavan *Carménin* tulos on melko yhdenmukainen niin asenneskaalojen kuin *Javierin* sijoituksen kanssa: *Carmén* arvioitiin skaaloissa viidenneksi luotettavimmaksi (samalla tuloksella *Sunnán* kanssa) ja yleiskeskisarvojen perusteella neljänneksi positiivisimmin. Vaikka miehet palkkaisivat *Javierin* kuudenneksi mieluiten, *Carmén* on saanut rankingtehtävän pisteytysjärjestelmästä yhden pisteen vähemmän kuin *Javier*.

Kuudenneksi päätyneen *Giulian* tulos korreloi asenneskaalojen yleiskeskisarvon kanssa, muttei luotettavuusarvioiden: yleiskeskisarvon perusteella miehet ovat arvioineet *Giulian* kuudenneksi positiivisimmin, mutta skaalojen luotettavuusarvioissa *Giulia* on vasta kahdeksas. On myös kiinnostavaa, että miehet palkkaisivat *Giulian* kuudenneksi mieluiten, mutta *Giovannin* vasta kahdeksanneksi mieluiten.

Seitsemänneksi mieluiten palkattavan *Piretin* tulos on yhdenmukainen asenneskaalojen kanssa: *Piret* on sijoittunut myös skaalojen luotettavuusarviointien perusteella seitsemänneksi ja yleiskeskisarvon perusteella kahdeksanneksi. *Piretin* sijoitus rankingtehtävässä tuntuu kuitenkin erikoiselta, kun sitä verrataan *Marguksen* tulokseen: miehet palkkaisivat *Marguksen* viidenneksi mieluiten. Miksi virolaista naisennimeä kantavaan henkilöön suhtaudutaan kielteisemmin, kun muutoin miehet ovat antaneet naistennimille positiivisempia arvioita kuin miestennimille? Pidän todennäköisenä selityksenä, etteivät informantit ole tunnistaneet *Piretiä* virolaiseksi. *Margus* myös muistuttaa kirjoitusasultaan suomalaista *Markusta*, joten se voi assosioitua informanteilla lähemmäs Suomea kuin *Piret*.

Kahdeksanneksi päätyneen *Sunnán* sijoitus hieman yllättää. Tulos on melko hyvin linjassa yleiskeskisarvon kanssa, jonka perusteella *Sunná* on arvioitu seitsemänneksi myönteisimmin, mutta samalla *Sunná* on kuitenkin arvioitu myös viidenneksi luotettavimmaksi. Jos *Sunná* koetaan melko luotettavaksi, miksi hänet palkattaisiin vasta kahdek-

sanneksi mieluiten? Jaakkolan (2009) ja Suomen Kuvalehden (Penttilä 2015: 24–31) tutkimusten valossa on myös erikoista, että saamelaista nimeä kantava henkilö palkattaisiin vähemmän mieluummin kuin eteläeurooppalaisia nimiä kantavat henkilöt.

Vähiten mieluiten miehet palkkaisivat *Indira*, *Tatjana* ja *Fatima*. Tulos ei yllätä, sillä myös asenneskaaloissa samat nimet arvioitiin selkeästi negatiivisemmin kuin muut naistennimet. Nimet myös asettuvat samoille sijoille, kuin asenneskaaloissa. *Tatjanan* kohdalla voidaan huomata pieni erikoisuus, kun tuloksia verrataan miestennimistä annettuihin vastauksiin: *Dmitrillä* on *Tatjanaa* korkeampi yhteispistemäärä. Se puolestaan kertoo siitä, että *Dmitri* on asetettu korkeammille sijoille useammin kuin *Tatjana*. *Fatimaa* koskevissa vastauksissa on nähtävissä sama ilmiö kuin *Mohamedinkin* kohdalla: informantit ovat olleet kaikista yksimielisimpiä siitä, että palkkaisivat *Fatiman* vähiten mieluiten. Muiden nimien kohdalla vastaukset hajaantuvat paljon enemmän eri sijoitusten välille.

4.3.2. Naisinformanttien vastausten analyysi

Analysoin seuraavaksi naisten vastaukset rankingtehtävään palkkaamisjärjestyksestä. Taulukkoon 22 on koottu miestennimiä koskevat vastaukset yhteispistemäärineen ja lopullisine sijoituksineen. Taulukosta ilmenee, että naiset palkkaisivat kaikista mieluiten *Davidin*. Seuraavaksi he palkkaisivat *Wernerin* ja kolmanneksi *Sørenin*. *Werner* arvioitiin asenneskaaloissa kolmanneksi luotettavimmaksi ja yleiskeskisarvon perusteella toiseksi positiivisimmin, joten rankingtehtävän tulos on melko hyvin linjassa skaalojen tulosten kanssa. *Sørenin* tulos poikkeaa hieman asenneskaaloista: luotettavuusarvioinneissa *Søren* oli toinen, mutta yleiskeskisarvojen perusteella *Søren*ä myönteisemmin suhtauduttiin kuitenkin *Davidin* lisäksi sekä *Weneriin* että *Margukseen*. Tulos on kuitenkin hyvin lähellä asenneskaalojen tulosta. Naisten vastaukset kolmen mieluiten palkattavan nimenkantajan osalta ovat myös yhdenmukaiset miesinformanttien vastausten kanssa.

TAULUKKO 22. Naisten vastaukset miestennimiä koskevaan rankingtehtävään 13.

Kenet informantti palkkasi mieluiten?												
sijoitus	piste-kerroin	Giovanni	Dmitri	Søren	Javier	Göran	Mohamed	David	Áilu	Werner	Margus	Rajesh
1.	11	2	1	7	1	6	0	24	3	3	3	0
2.	10	0	1	5	0	7	1	7	6	11	9	3
3.	9	2	0	5	0	8	2	8	6	11	5	3
4.	8	2	0	10	2	9	1	4	3	7	11	1
5.	7	3	1	7	7	6	3	4	5	7	6	1
6.	6	10	0	8	10	3	1	0	4	7	5	2
7.	5	5	7	4	6	0	0	0	11	2	4	11
8.	4	10	6	3	12	6	2	1	1	1	2	6
9.	3	8	10	0	8	3	3	1	8	0	2	7
10.	2	3	15	1	3	1	11	0	2	1	1	12
11.	1	5	9	0	1	1	26	1	1	0	2	4
yhteis-pisteet		237	156	383	245	376	128	474	318	405	366	212
lopullinen sijoitus		8	10	3	7	4	11	1	6	2	5	9

Neljänneksi mieluiten naiset palkkaisivat *Göranin*, viidenneksi *Marguksen* ja kuudenneksi *Áilun*. *Göranin* tulos on linjassa asenneskaalojen luotettavuusarvioiden kanssa, joissa *Göran* on myös neljäs, mutta skaalojen yleiskeskisarvojen perusteella *Göran* on vasta kuudes. *Margus* puolestaan on yleiskeskisarvojen perusteella kuudes, eli melko lähellä palkkausjärjestyksen sijoitusta, mutta luotettavuusarvioinneissa sen sijaan jaetulla toisella sijalla. On hieman erikoista, että *Margus* on arvioitu hyvinkin luotettavaksi, mutta palkattaisiin vasta viidenneksi mieluiten. *Áilun* kohdalla sen sijaan skaalojen luotettavuusarviointit ovat melko hyvin linjassa palkkaamisen mielekkyyden kanssa, sillä naiset ovat kokeneet *Áilun* viidenneksi luotettavimmaksi. *Áilun* yleiskeskisarvo on kuitenkin heikompi, sillä sen perusteella *Áilu* on arvioitu vasta kahdeksanneksi myönteisimmin. Miesten rankingtehtävän vastauksiin nähden naisten vastaukset ovat yhdenmukaiset *Göranin* ja *Marguksen* osalta, mutta *Áilun* sijaan miehet palkkaisivat mieluummin *Javierin*.

Seitsemänneksi mieluiten naiset palkkaisivat *Javierin*, kahdeksanneksi *Giovannin* ja yhdeksänneksi *Rajeshin*. Myös skaaloissa *Javier* on seitsemäs ja *Rajesh* yhdeksäs niin yleiskeskisarvon kuin luotettavuusarviointien perusteella, joten tulokset ovat nimien osalta yhdenmukaiset. *Giovannin* tulos puolestaan on linjassa luotettavuusarviointien kanssa,

muttei yleiskeskisarvon, jonka perusteella *Giovanniin* suhtaudutaan kolmanneksi positiivisimmin. Kiinnostavaa on, että myös miesten vastaukset osoittivat samanlaisia tuloksia: nimeen suhtaudutaan yleisesti ottaen hyvin positiivisesti, mutta *Giovanniin* ei niinkään luoteta eikä hänen palkkaamisensa olisi mielekkäintä. Myös *Javierin* ja *Rajeshin* osalta naisten vastaukset ovat melko yhdenmukaiset miesten kanssa: miesten vastausten perusteella *Javier* vain sijoittuu palkkausjärjestyksessä kuudenneksi.

Viimeisiksi mieluiten naiset palkkaisivat *Dmitrin* ja *Mohamedin*. Tulos poikkeaa asenneskaalojen vastauksista sen verran, että skaaloissa *Dmitri* on arvioitu *Mohamedin* sijaan negatiivisimmin. On erikoista, että naiset suhtautuvat *Mohamediin* myönteisemmin, mutta palkkaisivat kuitenkin *Dmitrin* ennemmin. Samoin kuin miehet, naiset ovat asettaneet *Mohamedin* viimeiselle sijalle useammin kuin minkään muun nimen millekään muulle sijalle. Miehistä poiketen naisten vastauksista nousee kuitenkin myös toinen nimi, jota on sijoitettu tietylle sijalle lähes saman verran: naisista 26 on asettanut *Mohamedin* viimeiseksi ja 24 *Davidin* ensimmäiseksi. Naisilla ovat siis yhtenäisimmät käsitykset *Davidin* palkkaamisen mielekkyydestä ja *Mohamedin* palkkaamisen epämielkkyydestä.

Analysoin seuraavaksi naisten vastaukset naistennimiä koskevaan rankingtehtävään 14. Vastaukset, yhteispistemäärät ja niiden perusteella saatu palkkausjärjestys ilmenevät taulukosta 23. Taulukko osoittaa, että naiset palkkaisivat mieluiten *Sarahin*, toiseksi mieluiten *Metten* ja kolmanneksi *Linnéan*. Huomionarvoista kuitenkin on, että informanteista 21 eli iso osa on asettanut *Sarahin* toiseksi ja 15 informanttia *Metten* ensimmäiseksi. *Metten* ja *Sarahin* sijoittumisjärjestyksestä voidaan tulkita siis myös toisella tapaa.

Rankingtehtävän tulokset kolmen ensimmäisen nimen osalta ovat linjassa asenneskaalojen luotettavuusarvioiden kanssa, mutta poikkeavat hieman yleiskeskisarvoista. Asenneskaalat osoittivat naisten kokevan luotettavimmiksi *Sarahin* ja *Metten* samalla keskiarvolla sekä *Linnéan* seuraavaksi luotettavimmaksi. Yleiskeskisarvojen perusteella naiset kuitenkin suhtautuvat myönteisimmin *Linnéaan*, sen jälkeen *Metteen* ja kolmanneksi *Sarahiin*. Naisten rankingtehtävän vastaukset ovat melko samankaltaiset kuin miehillä. Erona on, että miehet palkkaisivat *Metten* kolmanneksi mieluiten ja *Linnéan* toiseksi.

TAULUKKO 23. Naisten vastaukset naistennimiä koskevaan rankingtehtävään 14.

Kenet informantti palkkaisi mieluiten?												
sijoitus	piste-kerroin	Piret	Linnéa	Fatima	Sarah	Giulia	Kathrin	Indira	Mette	Carmén	Tatjana	Sunná
1.	11	4	8	0	9	2	7	0	15	0	2	3
2.	10	1	6	1	21	1	6	0	9	1	0	4
3.	9	2	15	0	8	2	9	0	8	2	0	4
4.	8	3	5	2	8	1	13	3	9	1	0	5
5.	7	6	5	2	1	3	5	3	5	9	1	10
6.	6	7	6	3	1	6	3	5	0	8	2	9
7.	5	7	1	6	0	12	2	5	1	7	6	3
8.	4	10	2	6	1	7	3	8	0	9	2	2
9.	3	4	1	8	0	7	2	13	2	7	5	1
10.	2	4	0	8	1	8	0	10	1	1	11	6
11.	1	2	1	14	0	1	0	3	0	5	21	3
yhteis-pisteet		277	411	166	464	241	403	194	447	246	137	314
lopullinen sijoitus		6	3	10	1	8	4	9	2	7	11	5

Neljänneksi mieluiten naiset palkkaisivat *Kathrinin* ja viidenneksi *Sunnán*. *Kathrinin* osalta tulos on täysin linjassa sekä asenneskaalojen että miesten rankingtehtävävastauksien kanssa. *Sunnánkin* tulos on hyvin linjassa asenneskaalojen kanssa, joissa *Sunná* arvioitiin viidenneksi luotettavimmaksi ja yleiskeskisarvon perusteella kuudenneksi myönteisimmin. Tulos poikkeaa sen sijaan selkeästi miesten vastauksista, jotka osoittivat miesten palkkaavan *Sunnán* vasta kahdeksanneksi mieluiten.

Kuudenneksi mieluiten naiset palkkaisivat *Piretin*. Sijoitus ei suuresti poikkea asenneskaalojen luotettavuusarvioinneista, joiden perusteella naiset kokevat *Piretin* seitsemänneksi luotettavimmaksi yhdessä *Indiran* kanssa, mutta yleiskeskisarvon perusteella *Piret* on arvioitu vasta yhdeksänneksi myönteisimmin. Naisten vastaukset rankingtehtävässä hajaantuvat *Piretin* osalta paljon: nimeä on sijoitettu vähintään kerran kaikille sijoille, mutta eniten kahdeksannelle sijalle. Myös asenneskaalojen frekvenssit osoittivat naisten arvioiden *Piretistä* hajaantuvan voimakkaasti negatiivisten, positiivisten ja neutraalien kesken. *Piretiä* on siis hieman vaikeahko asettaa rankingtehtävässä luotettavasti millekään lopulliselle sijalle.

Seitsemänneksi mieluiten naiset palkkaisivat *Carménin* ja kahdeksanneksi *Giulian*. Tulokset poikkeavat miesten vastauksista, joiden mukaan miehet palkkaisivat *Carménin* viidenneksi mieluiten ja *Giulian* kuudenneksi. Tulokset eroavat hieman myös naisten asenneskaaloista. Skaaloissa *Carmén* on arvioitu myönteisemmin, sillä *Carmén* on sijoittunut kuudenneksi luotettavuusarvioiden ja viidenneksi yleiskeskisarvon pohjalta. *Giulia* on puolestaan luotettavuusarviointien perusteella vasta yhdeksäs ja yleiskeskisarvon kahdeksas. Vaikka naiset siis skaalojen perusteella luottavat *Giuliaan* vähemmän kuin *Indiraan*, he kuitenkin palkkaisivat *Giulian* ennemmin kuin yhdeksänneksi sijoittuvan *Indiran*. *Indiran* sijoittuminen yhdeksänneksi on linjassa miesten arviointien kanssa, mutta poikkeaa kiinnostavasti asenneskaalojen tuloksista: skaaloissa *Indira* sijoittui seitsemänneksi niin luotettavuuden kuin yleiskeskisarvon pohjalta.

Kymmenenneksi mieluiten naiset palkkaisivat *Fatiman* ja viimeiseksi *Tatjanan*. Tulos on täysin yhdenmukainen naisten asenneskaala-arvioiden kanssa, mutta poikkeaa kiinnostavasti miesten tuloksista sekä naisten rankingtehtävävastauksista miestennimien osalta. Miehet sijoittivat *Fatiman* viimeiseksi ja olivat sijoituksesta erikoisen yksimielisiä, kun taas naisilla vastaavanlainen yksimielisyys voidaan huomata *Tatjanan* kohdalla: 21 informanttia on sijoittanut *Tatjanan* viimeiseksi. Miestennimien kohdalla naiset ovat sen sijaan vastanneet palkkaavansa viimeiseksi mieluiten *Mohamedin*, vaikka asenneskaaloissa ovat arvioineet *Mohamedin Dmitriä* myönteisemmin. Kysymykseksi jää, miksi *Fatima* palkattaisiin selkeästi mieluummin kuin *Tatjana*, mutta *Dmitri* ennemmin kuin *Mohamed*.

5. KVALITATIIVINEN ANALYYSI: AVOIMET KYSYMYKSET

5.1. Etunimien etnisten taustojen arvioinnit

Seuraavissa alaluvuissa 5.1.1. ja 5.1.2. analysoin laadullisesti informanttien vastaukset kyselylomakkeen kysymyksiin 5 ja 6, eli mitä kansallisuutta tai etnistä ryhmää informantit uskovat nimien edustavan. Kysymysten avulla saan selville, millaisia tiedonkäsityksiä Oulun seudun maallikoilla on vierasnimistä. Teen aineistolle teoriaohjaavaa sisällönanalyysiä: valitsen analyysiyksiköt aineistosta, mutta luokittelu nojaa yleistietoon.

Olen lähestynyt aineistoa aluksi teemoittelun näkökulmasta etsimällä aineistosta toistuvia piirteitä. Teemoittelun jälkeen olen päätenyt jakamaan vastaukset nimikohtaisesti kolmeen luokkaan sen mukaan, kuinka lähelle oikeaa alkuperää nimen tunnistus on osunut. Ennalta valituilla, valmiiksi pelkistetyillä luokilla saan selkeästi kvantifioitavaa dataa, jota pystyn helpommin vertailemaan kvantitatiivisen analyysin tuloksiin. Samalla pystyn muodostamaan informanttien käsityksistä yleisluontoisemman kokonaiskuvan.

Ensimmäinen luokka koostuu vastauksista, joissa alkuperä on tunnistettu oikein. Toiseen luokkaan sijoittuvat vastaukset, jotka ovat lähellä totuutta joko maantieteen, kulttuurin tai kielen näkökulmasta. Kolmanteen luokkaan olen puolestaan koonnut arviot, jotka ovat kaukana nimen oikeasta etnisestä taustasta. Käytän analyysissäni nimityksiä luokka 1, luokka 2 ja luokka 3 edellä kerrotun jaottelun ja järjestyksen mukaisesti. Luokkajaon yleisperiaatteiden päättämisen jälkeen olen edennyt klusteroimalla vastauksia yhtenäisten maantieteellisten alueiden, toisilleen läheisten kulttuurien, kielisukulaisuuksien sekä toistuvien vastaustyyppien mukaan. Lopuksi olen abstrahoinut aineistoa sijoittamalla alaryhmitellyt vastaukset luokkiin 1, 2 ja 3.

Informanttien arvioissa on isoja eroja tarkkuustason suhteen: alkuperän nimeämiset vaihtelevat yksityiskohtaisista, valtionrajoihin perustuvista kansallisuuksista hyvin geneerisiin etnisiin ryhmiin tai maantieteellisiin alueisiin. Esimerkiksi *Mohamedin* alkuperäksi on arvioitu sekä spesifisti tiettyjä valtioita että yleisellä tasolla maantieteellisiä alueita ja uskontoja (esim. Lähi-itä, Pohjois-Afrikka, islam ja muslimi). Trendinä vastauksissa

kuitenkin on, että mitä lähempänä nimen alkuperä on suomalaista kulttuuria ja maantieteellistä sijaintia, sitä tarkemmin informantit ovat määritelleet alkuperän. Vastaavasti välimatkan kasvaessa myös geneeristen arviointien määrä kasvaa. Siksi olen päättänyt soveltamaan luokittelua siten, että vaatimustaso tunnistuksen tarkkuudelle vaihtelee sen mukaan, kuinka lähellä nimi on kulttuurisesti ja maantieteellisesti Suomea. Vaatimustason vaihtelu on perusteltua myös siksi, että nimi voi olla yleinen useammassa valtiossa. Esimerkiksi *Mohamed* eri variantteineen on hyvin yleinen nimi monissa arabimaissa ja islamilaisissa valtioissa.

Periaatteenani luokittelussa on ollut myös, että mikäli informantti on antanut vastaukseksi jonkin muun kansallisuuden tai etnisen ryhmän kuin jota edustamaan olen nimen valinnut tutkimukseen, olen mahdollisuuksien mukaan pyrkinyt tarkistamaan, onko nimi yleisessä käytössä kyseisen väestön keskuudessa. Apuna luokitteluperusteiden päättämisessä olen käyttänyt etenkin eri valtioiden nimitilastoja sekä teosta *A Dictionary of First Names* (Hanks, Hardcastle & Hodges 2006). Esimerkiksi nimen *Werner* kohdalla olen tarkistanut Sveitsin tilastoviraston sivuilta (ks. Schweizerische Eidgenossenschaft), esiintykö nimeä Sveitsissä. Kuten luvussa 3.4. olen todennut, kaikki valtiot eivät kuitenkaan julkaise tilastoja nimistä tai pidä julkista rekisteriä. On myös mahdollista, että joillain valtioilla rekisteri tai tilastoja on olemassa, mutta en ole kyennyt löytämään dataa millään latinalaista kirjaimistoa käyttävällä kielellä. Joissain tapauksissa olen kyennyt löytämään tiedon tilastojen sijaan artikkeleista. Olen esimerkiksi pystynyt artikkelin avulla osoittamaan, että Ukrainassa nimestä *Dmitri* on käytössä variantti *Dmytro*, minkä perusteella olen voinut sijoittaa erään Ukraina-vastauksen luokan 1 sijasta luokkaan 2 (Sofinska 2011: 916; Hanks, Hardcastle & Hodges 2006 s. v. *Dmitri*).

Koska informantit ovat saaneet vapaasti muotoilla vastauksensa kysymyksiin 5 ja 6, osa informanteista on listannut joidenkin nimien alkuperäksi useamman kuin yhden valtion, kansallisuuden tai alueen. Jos vastauksessa on mainittu oikea tai lähes oikea tieto, olen sijoittanut vastauksen sen tason mukaisesti luokkaan 1 tai 2, vaikka vastauksessa olisi mukana myös yksi tai useampi pieleen mennyttä arviota.

Painotan tehneeni luokittelun omasta tutkijanpositiostani käsin, ja se voisi olla hyvin erilainen toisella tutkijalla, joka on esimerkiksi perehtyneempi eri kulttuurien ja maiden välisiin kytköksiin mm. historian näkökulmasta. Tulen havainnollistamaan luokittelua analyysin yhteydessä vastausesimerkkien avulla. En ole karsinut vastauksista mitään pois, vaan esitän ne kokonaisina, koska ne ovat pääsääntöisesti lyhyitä. Samalla laadullista dataa informanttien todellisesta tietotasosta ei häviä, kun en karsi luokkiin 1 ja 2 sijoitetuista vastauksista virheellistä tietoa sisältävää ainesta pois.

5.1.1. Miesinformanttien vastausten analysointi

Miestennimet. Analysoin ensimmäiseksi miesinformanttien vastaukset siihen, mitä kansallisuutta tai etnistä ryhmää he uskovat miestennimien edustavan. Aineisto osoittaa italialaisen *Giovannin* kuuluvan parhaimmin tunnistettujen nimien joukkoon: vastauksista jopa 48 sijoittuu luokkaan 1, eli ainoastaan kahden informantin vastaukset eivät ole olleet oikein. Olen sijoittanut kyseiset kaksi vastausta luokkaan 2 lähisukukielten perusteella. Toinen informanteista on vastannut alkuperäksi (1) *latino* (M32-28) ja toinen (2) *Ranska* (M33-42). Alla on vielä esimerkkien avulla esiteltyinä luokkaan 1 sijoittamiani vastauksia:

- (3) *Italia* (M17-2)
- (4) *italialainen* (M43-3)
- (5) *Italiaöaimem* (M41-7)
- (6) *Italia/Espanja* (M20-44)

Myös venäläisen *Dmitrin* alkuperä on tunnistettu hyvin: vain viisi vastauksista sijoittuu luokkaan 2, kun 46 vastauksista on oikein. Luokan 2 vastaukset eivät hämmästyttä: kolme informanteista on arvioinut *Dmitrin* romanitaustaiseksi. Muodossa *Dimitri* nimi on tuttu mm. romaniväestöön kuuluvan tangoprinssin Dimitri Sjöbergin ansiosta. Informanteista yksi on vastannut (7) *Suomi* (M32-23) ja yksi (8) *Ukrainalainen* (M21-8). Olen sijoittanut sekä romanitaustaisuutta, suomalaisuutta että ukrainalaisuutta koskeneet arviot luokkaan 2 maantieteellisen sijainnin perusteella. Arvio ukrainalaisuudesta sopii luokkaan 2

myös kulttuurisen läheisyyden ja kielisukulaisuuden vuoksi. Valtaosa luokkaan 1 sijoituista vastauksista ovat *Venäjä* tai *venäläinen*, mutta esittelen alla vielä muutamia niistä hieman poikkeavia esimerkkejä:

- (9) *Venäjä tai Itä-eurooppa* (M25-9)
- (10) *ryssälä* (M25-15)
- (11) *Ent. Neuvostoliitto* (M27-18)
- (12) *slaavi* (M32-28)
- (13) *Ryssä* (M39-37)
- (14) *Neukku* (M21-38)
- (15) *itäblokki/venäjä* (M56-47)

Tanskalaista *Sørenia* koskevat vastaukset ovat kiinnostavia. Vain 18 informanttia on osannut nimetä Tanskan tai tanskalaisuuden nimen alkuperäksi. Koska Tanska on Pohjoismaa ja siten tuttu suomalaisille monesta perspektiivistä, olen asettanut luokkaan 1 sijoittamiselle kriteeriksi, että vastauksessa tulee olla mainittu Tanska. Loput 32 vastausta sijoittuvat luokkaan 2, sillä ne ovat lähellä oikeaa vastausta maantieteellisen ja kulttuurisen läheisyyden sekä kielisukulaisuuden perusteella. Luokkaan 2 sijoitetuista vastauksista jopa 25:ssä on arveltu nimen olevan norjalainen. Arvioihin on epäilemättä vaikuttanut nimessä esiintyvä *ø*, joka on osa norjan aakkostoa. Norjan tilastovirasto SSB:n mukaan nimeä kuitenkin esiintyy Norjassa vain 464 ihmisellä, eli se ei ole siellä yleinen (ks. SSB s. v. *Søren*). Moni informantti on myös arvioinut nimen olevan islantilainen. Yksi informantti on jopa ehdottanut, että nimi tulisi Ruotsista. Norjalaisuutta, islantilaisuutta ja ruotsalaisuutta koskevien arvioiden lisäksi olen sijoittanut luokkaan 2 vastaukset, joissa alkuperän on todettu olevan skandinaavinen. Vastaus ei sinällään ole väärin, mutta koska nimi tulee suomalaisille tutusta maasta, pidän Skandinaviaa liian ympäröivänä arviona, jotta se voisi kuulua luokkaan 1. Alla vielä muutama esimerkki vastauksista, jotka olen sijoittanut luokkaan 1:

- (16) *Tanska* (M18-6)
- (17) *Tanskalainem* (M41-7)
- (18) *Norja, islanti tai tanska* (M27-18)
- (19) *tanska* (M69-19)

Espanjalaisen *Javierin* kohdalla olen sijoittanut luokkaan 1 vastaukset, joissa on mainittu jokin espanjankielinen valtio tai kansallisuus. Olen hyväksynyt luokkaan myös vastaukset (20) *Latino* (M27-18) ja (21) *Etelä-Amerikka* (M21-50). Yhteensä oikeiksi vastauksiksi hyväksytyjä on yhteensä 35. Luokkaan 2 olen sijoittanut yhdeksän vastausta, joissa kaikissa on arvioitu nimen tulevan Ranskasta. Luokkaan 3 on päätynyt kuusi vastausta, jotka kaikki poikkeavat toisistaan:

- (22) *USA* (M21-4)
- (23) *Kanada* (M18-6)
- (24) *Tsekki* (M67-14)
- (25) *Britti* (M27-27)
- (26) *Kristitty* (M27-35)
- (27) *Puola, Eesti..* (M33-42)

Myös luokkaan 1 sijoittuvissa vastauksissa on laaja kirjo, mikä johtuu etenkin espanjankielisten maiden runsaudesta:

- (28) *Espanjalaimem* (M41-7)
- (29) *Kuuba* (M46-12)
- (30) *argentiina* (M25-15)
- (31) *Meksiko* (M28-16)
- (32) *wspanja* (M69-19)
- (33) *Espanjalainen tai muu latino* (M54-20)
- (34) *Peru* M52-24
- (35) *Espania* M21-38
- (36) *Mexico* M22-43
- (37) *espanja/porttugali* (M56-47)
- (38) *Espanjankielinen* (M55-49).

Ruotsalaisen *Göranin* tulos hieman yllättää: 50 vastauksesta viisi sijoittuu luokkaan 2 ja viisi luokkaan 3. Koska Ruotsi on naapurimaamme ja kulttuurisestikin hyvin lähellä Suomea, uskoin informanttien tunnistavan *Göranin* alkuperän parhaiten. Luokkaan 2 sijoittamani vastaukset koskevat muita Pohjoismaita: kaksi on arvellut nimen tulevan Islannista, yksi Norjasta, yksi Suomesta, ja yksi yleisluontoisemmin Skandinaviasta. Luokan 3 vastauksista kiinnostavasti neljässä on mainittu Turkki tai turkkilaisuus. Viides informantti on arvioinut alkuperän olevan Serbia. Informanteista 40 on kuitenkin tunnistanut nimen ruotsalaiseksi:

- (39) *ruotsi* (M47-1)
- (40) *Ruotsalaimem* (M41-7)
- (41) *Ruotsi / Norja* (M25-9)
- (42) *Ruotsi/skandi* (M30-22)
- (43) *Hurri* (M39-37)
- (44) *Ruotsi* (M21-50)

Mohamedin kohdalla luokittelun periaatteita on erittäin vaikea määritellä, sillä informanttien vastaukset vaihtelevat yksittäisistä maista aina maantieteellisiin alueisiin ja uskontoon. Marokkoa ei voi pitää *Mohamedin* kohdalla ainoana oikeana vastauksena, sillä nimi on laajalti käytössä muissakin valtioissa. Luokitteluperusteita täytyy pohtia myös nimen transkription näkökulmasta. *Mohamedista* on käytössä useita eri variantteja, esimerkiksi *Muhammad*, *Muhammed*, *Mohammed* ja *Mohammad*. Transkriptio vaihtelee lähtökielen ja latinaistuksessa käytetyn standardin mukaan. Joillekin *Mohamed* voi siis olla tuttu esimerkiksi muodossa *Mohammad*, joka on yleinen persiankielinen muoto ja siten käytössä mm. Iranissa. (Kotus 3.)

Maallikon ei voi olettaa tuntevan, mitkä transkriptiot ovat tyypillisiä minkäkin alueen ja lähtökielen tapauksessa, koska sovelletut standardit ja käytännöt vaihtelevat niin paljon. Toisaalta Iran on niin maantieteellisesti kuin yhteiskunnallisestikin melko kaukana arabiankielisestä Marokosta, jossa *Mohamed* on yksi tyypillisistä transkriptioista. Sama ongelma tulee vastaan myös esimerkiksi Afganistanin ja Pakistanin kohdalla, jotka Iranin tapaan ovat islamilaisia valtioita, mutta joissa ei puhuta arabiaa.

Olen päätenyt sijoittamaan luokkaan 1 vastaukset, joissa viitataan arabimaailmaan tai joissa on mainittu yleisluontoisesti Lähi-itä tai islam. Vaikka hyväksyn Lähi-idän vastaukseksi, en kuitenkaan hyväksy yksittäin eriteltyjä Lähi-idän maita, jotka eivät kuulu myös arabimaailmaan. Tällaisia ovat esimerkiksi Turkki, Iran ja Afganistan. Perustelen Lähi-idän hyväksymistä yleiskäsitteenä sillä, että suurin osa Lähi-idästä kuuluu arabimaailmaan. (Ks. arabimaailman määritelmä Unesco 2014: 142). Vastaustyyppin ”islam” sisällyttäminen luokkaan 1 on Lähi-idän tapaan melko ongelmallista, koska islaminusko on valtauskonto monissa valtioissa myös arabimaailman ulkopuolella. Vastaustyyppin sisällyttäminen on mielestäni kuitenkin perusteltua, koska suomalaisesta näkökulmasta

muslimien voidaan nähdä muodostavan oman ryhmänsä, ja kyselylomakkeen tehtävänännossa pyydettiin määrittelemään nimelle joko kansallisuus tai etninen ryhmä. Vastaus on todella geneerinen, enkä hyväksyisi vastaavasti esimerkiksi kristinuskoa *Davidin* kohdalla vastaukseksi. Marokko ja arabimaailma ylipäättään ovat kuitenkin kaukana Suomesta niin maantieteellisesti, kulttuurisesti, yhteiskunnallisesti kuin kielellisestikin, joten myös informanttien käsitykset niistä ja alueella käytössä olevista nimistä ovat huomattavasti yleisluontoisemmat.

Edellä kuvattujen luokitteluperiaatteiden mukaisesti *Mohamedin* kohdalla vastauksista kuusi sijoittuu luokkaan 2 ja loput luokkaan 1. Luokkaan 2 sijoitetuista vastauksista neljässä alkuperäksi on nimetty Iran. Kaksi muuta vastausta ovat (45) *Afganistan* (M30-10) ja (46) *turkkilainen* (M35-36). Luokkaan 1 sijoitetuissa vastauksissa on erittäin laaja kirjo, ja osa vastauksista on varsin epäkorrektejakin, minkä vuoksi minun on täytynyt myös tulkita melko paljon vastauksia. Esimerkiksi vastauksella (47) *Terroristi* (M21-38) katson informantin viittaavan ihmisiin Lähi-idässä, jossa mm. terroristijärjestö Isis toimii. Alla lisää esimerkkejä luokan 1 vastauksista:

- (48) *irak* (M47-1)
- (49) *Lähi-itä* (M17-2)
- (50) *arabi* (M43-3)
- (51) *Arabia* (M21-4)
- (52) *Somalia* (M18-6)
- (53) *Egyptiläinen* (M21-8)
- (53) *Lähi-itä. Afrikan muslimialueet* (M25-9)
- (54) *Saudi* (M49-11)
- (55) *Saudi-Arabia* (M46-12)
- (56) *Syyria* (M67-14)
- (57) *somppu* (M25-15)
- (58) *Lähi-itä, Ruotsi* (M33-17)
- (59) *Islamilainen* (M54-20)
- (60) *Ähly* (M50-21)
- (61) *muslimi* (M32-28)
- (62) *Muslimi, maata vaikea sanoa..* (M33-42)
- (63) *Jostain päin lähi-itää* (M22-43)
- (64) *Intia/Lähi-itä* (M20-44)
- (65) *jostain muslimimaasta* (M56-47)
- (66) *Lähi-italäinen tai afrikkalainen muslimi* (M55-49)

Parhaiten miesinformantit vaikuttavat tunnistaneen *Davidin*, jonka valitsin tutkimukseen edustamaan anglosaksisia miestennimiä. Muutaman informantin vastauksissa on mainittu jokin muu kuin englanninkielinen kansa, joiden keskuudessa nimi on kuitenkin myös käytössä samassa kirjoitusasussa. Olen yhtenä vastaustyyppinä hyväksynyt luokkaan 1 vastaukset, joissa on viitattu anglosaksisiin kulttuureihin ja toisena vastaustyyppinä muut kuin englanninkieliset maat, joissa nimen sama variantti on yleisesti käytössä. Jäljempää vastaustyyppiä edustavat esimerkiksi Israel ja Espanja. Lisäksi olen tulkinut vastausten, joissa on mainittu juutalaisuus, viittaavaan Israeliin. Näiden luokitteluperiaatteiden mukaisesti kaikki miesten vastaukset sijoittuvat luokkaan 1. Alla esimerkkejä vastauksista:

- (67) *Englanti* (M17-2)
- (68) *Iso-britannia* (M21-4)
- (69) *Yhdysvallat* (M18-6)
- (70) *Britti* (M41-7)
- (71) *Amerikkalainen/Brittiläinen* (M21-8)
- (72) *Lähinnä englanninkieliset maat, mutta voi olla lähes mistä vain länsimaista nykyään.* (M25-9)
- (73) *GB* (M49-11)
- (74) *USA* (M46-12)
- (75) *Espanja, Iso-Britannia* (M33-17)
- (76) *israel* (M69-19)
- (77) *britti/latino/amerikkalainen* (M32-28)
- (78) *Hurri* (M39-37)
- (79) *usa tai israel* (M56-47)
- (80) *Anglo-saksi, juutalainen tai mikä vain länsimaalainen* (M55-49)

Kuten kvantitatiivista analyysiä tehdessäni epäilin, saamelainen *Áilu* kuuluu miehillä huonoimmin tunnistettujen nimien joukkoon: lähes puolet vastauksista sijoittuu muihin kuin oikeiden vastausten luokkaan. Koska saamelaiset ovat Suomen alkuperäiskansana lähellä suomalaisia kulttuurisesti ja maantieteellisesti, olen sijoittanut luokkaan 1 ainoastaan vastaukset, joissa on mainittu saame tai saamelaisuus. Esimerkiksi:

- (81) *saamelainen* (M43-3)
- (82) *Saame* (M25-5)
- (83) *Saamelaimem* (M41-7)
- (84) *Saami, Norja* (M30-22)
- (85) *lappilainen/saamelainen* (M56-47)

Luokkaan 2 olen hyväksynyt vastaukset, joissa *Áilun* on uskottu olevan Virosta tai Pohjoismaista. Viroon viittaavien vastausten sisällyttämistä perustelen kielisukulaisuudella ja pohjoismaihin viittaavien maantieteellisellä sijainnilla sekä kulttuurisella läheisyydelläkin. Luokassa on 12 vastausta, joista yhdeksässä *Áilua* on arveltu islantilaiseksi ja kolmessa virolaiseksi. Uskon informanttien yhdistäneen nimen Islantiin sen kielen aakkos-toon kuuluvan *á*:n vuoksi. Luokassa 3 vastauksia on 11 kappaletta, ja ne vaihtelevat *en tiedä* -tyypistä aina Aasian maihin. Koska luokan vastaukset poikkeavat niin paljon toisistaan, esittelen ne kaikki alla:

- (86) *afrikka* (M47-1)
- (87) *Kreikka* (M17-2)
- (88) *Kroatia* (M18-6)
- (89) *Unkari* (M27-18)
- (90) *Balkanilta päin* (M54-20)
- (91) *?* (M45-26)
- (92) *EOS* (M32-31)
- (93) *Pakistan* (M39-37)
- (94) *Romania* (M21-38)
- (95) *Ei mitään hajua.* (M33-42)
- (96) *Nepal* (M24-45)

Asenneskaaloissa myönteisimmin arvioituihin nimiin kuuluvaa *Werneria* ei hieman yllättäen ole tunnistettu aivan yhtä hyvin kuin skaalojen pohjalta olisi voinut olettaa. Vastauksista 37 sijoittuu luokkaan 1, yhdeksän luokkaan 2 ja neljä luokkaan 3. Luokka 1 koostuu vastauksista, joissa on viitattu saksankielisiin maihin:

- (97) *Saksalainen* (M43-3)
- (98) *Saksa* (M25-5)
- (99) *Sveitsiläinen* (M41-7)
- (100) *Saksa tai naapurit* M25-9
- (101) *sakemanni* (M25-15)
- (102) *Saksalainen, sveitsiläinen* (M54-20)
- (103) *Alankomaat/Saksa* (M22-33)
- (104) *Ruotsi/Saksa/Itävalta/USA/Iso-Britannia* (M20-44)
- (105) *saksasta rai benelux* (M56-47)
- (106) *German* (M16-48)

Luokkaan 3 olen sijoittanut neljä vastausta, joista kolmessa on mainittu Suomi. Neljännen vastauksen, (107) *Eurooppa* (M30-22), olen sisällyttänyt luokkaan sen liian geneerisyyden vuoksi. Luokka 2 koostuu vastauksista, joissa on viitattu muiden germaanisten kielten puhujiin; esimerkiksi Ruotsissa esiintyy nimen hyvin samannäköinen muunnos *Verner* (Svenska namn 2020 s. v. *Verner*). Vastauksen (108) *Länsi-itä eurooppa* (M33-42) olen sisällyttänyt luokkaan, koska alueella elää useita saksankielisiä kansoja. Alla muita esimerkkejä luokan 2 vastauksista:

- (109) *norja* (M47-1)
- (110) *Ruotsi* (M18-6)
- (111) *Usa* (M32-23)
- (112) *Britti* (M27-27)
- (113) *suomenruotsalainen* (M32-28)
- (114) *Kanada* (M32-30)
- (115) *Hurri* (M39-37)
- (116) *ruotsalainen* (M22-39)

Miestennimistä selkeästi huonoimmin on tunnistettu *Margus*: vastauksista vain 13 on oikein. Koska viro on suomen lähisukukieli ja maa suomalaisille tuttu, olen asettanut luokan 1 kriteeriksi, että informantin on täytynyt osata viitata vastauksessaan Viroon. Luokkaan sisältyvät esimerkiksi seuraavat vastaukset:

- (117) *Viro* (M18-6)
- (118) *Virolaimen* (M41-7)
- (119) *Estonia* (M16-48)

Luokkaan 2 olen sijoittanut maantieteellisen ja kulttuurisen läheisyyden perusteella vastaukset, joissa on viitattu Baltiaan tai Pohjoismaihin. Luokassa on yhteensä 23 vastausta. Alla esimerkkejä:

- (120) *norja* (M47-1)
- (121) *Ruotsalainen* (M21-8)
- (122) *Latvialainen* (M28-13)
- (123) *Islanti, Norja* (M30-22)
- (124) *Islanti* (M32-31)
- (125) *tanskalainen* (M35-36)
- (126) *Balttilainen* (M55-49)

Luokan 3 vastauksissa arvaukset jakaantuvat pääasiassa eri Euroopan maiden kesken.

Vastauksia on yhteensä 14, ja kuudessa niistä on viitattu Saksaan. Esimerkit:

- (127) *Saksa* (M17-2)
- (128) *Saksa tai länsipuoliset lähinaapurit.* (M25-9)
- (129) *Kreikka* (M46-12)
- (130) *romania* (M69-19)
- (131) *?* (M45-26)
- (132) *Espanja* (M27-27)
- (133) *flaami* (M32-28)
- (134) *Marokko* (M32-30)
- (135) *jugoslaavi* (M21-40)
- (136) *saksasta rai benelux* (M56-47)

Intialainen *Rajesh* on kiinnostavasti tunnistettu paremmin kuin moni eurooppalaisista nimistä, vaikka on maantieteellisesti ja kulttuurisesti kauimpana Suomesta. Informanteista jopa 38 on osannut mainita vastauksessaan Intian. Esimerkkejä luokan 1 vastauksista:

- (137) *Intia* (M21-4)
- (138) *Intialaimem* (M41-7)
- (139) *Intia ja lähimaat* (M25-9)
- (140) *Intia, Bangadesh* (M33-17)
- (141) *ilIntialainen* (M25-32)
- (142) *Intialainen* (M55-49)

Koska suurin osa informanteista on tunnistanut *Rajeshin* alkuperän niin hyvin, olen sijoittanut kaikki muut kuin intialaisuuteen viittaavat vastaukset luokkiin 2 ja 3. Olen sijoittanut maantieteellisen läheisyyden ja lähisukukielen perusteella luokkaan 2 vain yhden vastauksen: (143) *Pakistan* (M52-24). Luokkaan 3 jää 11 vastausta. Niiden sisältö vaihtelee melko paljon, mutta noin puolessa on viitattu Lähi-idän maihin. Alla on esitelty kaikki luokan vastaukset:

- (144) *Tanska* (M25-5)
- (145) *Romania* (M18-6)
- (146) *Irakilainen* (M21-8)
- (147) *Venäjä* (M67-14)
- (148) *Islanti tai lähi-itä* (M30-22)
- (149) *Norja* (M32-23)

- (150) *Saudi Arabia* (M32-30)
- (151) *Arabimaat/muu lähi-itä* (M22-33)
- (152) *Turkki* (M25-41)
- (153) *Latvia* (M24-45)
- (154) *jostain muslimimaasta* (M56-47)

Naistennimet. Miestennimet ovat selkeästi olleet miehille tutumpia kuin naistennimet: kahdeksan maan tai etnisen ryhmän kohdalla miehen nimen alkuperä on tunnistettu paremmin kuin naisen. Virolainen *Piret* on tunnistettu kaikista heikoimmin: jopa 38 vastausta on osunut väärään, ja 33 niistä ei ole kulttuurisesti, maantieteellisesti eikä kielellisesti lähellä oikeaa vastausta. Kuten miestenkin nimien kohdalla, olen edellyttänyt luokkaan 1 sijoitetuilta vastauksilta, että niissä on viitattu Viroon. Esimerkit luokan vastauksista:

- (155) *Viro* (M21-4)
- (156) *Virolainen* (M50-21)
- (157) *Estonia* (M16-48)

Luokka 2 koostuu ainoastaan pohjoismaiden kansoista; toisin kuin *Marguksen* kohdalla, yksikään miehistä ei ole ehdottanut *Piretin* alkuperäksi mitään toista Baltian maata. Luokassa on viisi vastausta, ja ne kaikki on esitelty alla:

- (158) *tanska* (M69-19)
- (159) *Skandi* (M30-22)
- (160) *Ruotsi* (M32-23)
- (161) *Norjalainen* (M27-35)
- (162) *lappilainen/saamelainen* (M56-47)

Luokan 3 vastauksissa on pääasiassa arveltu nimen olevan lähtöisin jostain muualta päin Eurooppaa. Kiinnostavaa on, että 20 vastauksessa on mainittu Ranska. En ole kuitenkaan onnistunut löytämään mitään dataa, joka osoittaisi nimen olevan siellä käytössä. On kuitenkin mahdollista, että *Piret* muistuttaa jotain ranskalaista nimeä. Esimerkkejä luokan 3 vastauksista:

- (163) *ranskalainen* (M43-3)
- (164) *Italia* (M25-5)
- (165) *Ranska* (M25-9)

- (166) *Italy* (M49-11)
- (167) *Unkarilainen* (M28-13)
- (168) *Kroatia* (M33-17)
- (169) *?* (M45-26)
- (170) *tsekkiläinen* (M35-36)
- (171) *En tiiä* (M22-39)
- (172) *Ranska, Itävalta* (M33-42)

Ruotsalaisen *Linnéan* alkuperä on tunnistettu 31 vastauksessa oikein. Luokkaan 2 sijoittuu 10 vastausta ja luokkaan 3 yhdeksän. Samoin kuin *Göranin* kohdalla, luokka 2 koostuu vastauksista, joissa on viitattu muihin Pohjoismaihin. Vastauksista hivenen yllättäen vain kolmessa on mainittu Suomi; koska Suomessa on laajalti käytössä variantti *Linnea*, uskoin arveluita suomalaisesta alkuperästä tulevan enemmän. Luokan 3 vastauksissa ei esiinny runsaasti toistuvia vastaustyypppejä. Alla esimerkkejä jokaisen luokan vastauksista.

Luokan 1 esimerkit:

- (173) *ruotsalainen* (M43-3)
- (174) *Ruåtsi* (M49-11)
- (175) *suomalainen/suomenruotsalainen/ruotsalainen* (M32-28)
- (176) *Hurri* (M39-37)
- (177) *Ruotsi* (M21-50)

Luokan 2 esimerkit:

- (178) *Norjalaimen* (M41-7)
- (179) *Skandinavia* (M25-9)
- (180) *suomi* (M25-15)
- (181) *Islanti, Ranska* (M30-22)
- (182) *Tanska* (M27-27)
- (183) *islanti* (M41-29)

Luokan 3 esimerkit:

- (184) *Slovenia* (M17-2)
- (185) *Ranska* (M21-4)
- (186) *Liettua* (M18-6)
- (187) *Etelä eurooppa* (M27-18)

- (188) ? (M45-26)
- (189) - (M21-38)
- (190) *saksasta* (M56-47)

Fatiman tulokset ovat lukujen valossa samantasoiset kuin *Linnéan*: 30 vastausta sijoittuu luokkaan 1 ja yhteensä 20 luokkiin 2 ja 3. Samoin kuin *Mohamedinkin* tapauksessa, vastausten kirjo on laaja. *Mohamedista* poiketen olen *Fatiman* kohdalla hyväksynyt myös Pakistanin vastaukseksi luokkaan 1, sillä maailmalla tunnetaan *Fatima*-nimisiä pakistalaisia julkisuuden henkilöitä, kuten Fatima Ali ja Fatima Jinnah. Nimi siis tavataan latinaistaa arabian lisäksi samalla tavalla urdun kielestä (Behind the name s. v. *Fatima*). Esi-merkkejä luokan 1 vastauksista:

- (191) *Lähi-itä* (M17-2)
- (192) *Egyptiläinen* (M28-13)
- (193) *somppu* (M25-15)
- (194) *Pakistan* (M28-16)
- (195) *Afrikka, arabi* (M27-18)
- (196) *Muslimi* (M54-20)
- (197) *ähly* (M50-21)
- (198) *Eurooppa, Lähi-Itä, Pihjois Afrikka* (M30-22)
- (199) *Syyria* (M52-24)
- (200) *Somalia* (M45-26)
- (201) *arabialainen* (M25-32)
- (202) *Afrikka/Somali* (M22-33)
- (203) *Irak* (M39-37)
- (204) *Terroristi* (M21-38)
- (205) *Muslimi, maa taas vaikea sanoa* (M33-42)
- (206) *jostain muslimimaasta* (M56-47)
- (207) *Muslimitaustainen tai portugalilainen* (M55-49)

Luokkaan 2 sijoitettuja vastauksia on 9, joista kuudessa on mainittu Turkki tai turkkilaisuus ja neljässä Iran. Luokassa 3 vastauksia on myös 10, ja niiden sisältö vaihtelee paljon. Alla kaikki luokan 3 vastaukset:

- (208) *Romania* (M21-4)
- (209) *Kosovo* (M25-5)
- (210) *Filippiinit* (M18-6)
- (211) *Kenialainen* (M21-8)
- (212) *Kenia* (M67-14)
- (213) *intia* (M41-29)

- (214) *Bangladesh* (M32-31)
- (215) *venäläinen* (M22-39)
- (216) *Intia* (M22-43)
- (217) *Intia* (M20-44)

Miehet ovat tunnistaneeet naistennimistä parhaiten anglosaksisen *Sarahin*. Olen sijoittanut vain yhden vastauksen luokkaan 3 sen geneerisyyden vuoksi: (218) *Eurooppa, Lähi-itä, pohjois ja etelä amerikka* (M30-22). Luokan 1 vastauksissa on pääasiassa viitattu joko Iso-Britanniaan tai Yhdysvaltoihin. Esimerkkejä luokan vastauksista:

- (219) *englantilainen* (M43-3)
- (220) *Usa* (M21-4)
- (221) *Britti* (M41-7)
- (222) *Amerikkalainen* (M21-8)
- (223) *Englannin kieliset alueet* (M25-9)
- (224) *GB* (M49-11)
- (225) *Yhdysvaltalainen* (M28-13)
- (226) *Iso-Britannia* (M33-17)
- (227) *Englanti tai usa* (M27-18)
- (228) *Britti tai USAalainen* (M54-20)
- (229) *anglosaksi* (M32-28)
- (230) *Englnti* (M39-37)
- (231) *britti, irlanti* (M56-47)
- (232) *Anglosaksinen t. juutalainen* (M55-49)

Giovannin tavoin italialainen *Giulia* on tunnistettu myös hyvin. Informanteista 44 on osannut mainita vastauksessaan Italian. Esimerkkejä luokan 1 vastauksista:

- (233) *italia* (M47-1)
- (234) *Italialainen* (M21-8)
- (235) *Italy* (M49-11)
- (236) *Ranska, Italia, Espanja, Portugali* (M30-22)
- (237) *Italia/Espanja* (M20-44)
- (238) *italiasta* (M56-47)

Luokkaan 2 sijoittuu neljä vastausta ja luokkaan 3 kaksi vastausta. Luokan 3 vastaukset ovat (239) *Intia* (M21-4) ja (240) *Slovakia* (M28-16). Luokan 2 vastaukset koostuvat maista, joissa puhutaan italian lähisukukieliä:

- (241) *Monaco* (M18-6)

- (242) *Portugalilainen* (M41-7)
- (243) *Belgia* (M32-30)
- (244) *Ranska* (M33-42)

Saksalainen *Kathrin* on tunnistettu liki yhtä huonosti kuin *Piret*: vain 13 informanttia on osannut yhdistää nimen Saksaan. Kaikissa luokan 1 vastauksissa viitataan joko Saksan valtioon tai kansalaisuuteen. Esimerkit:

- (245) *saksalainen* (M43-3)
- (246) *Saksalainen* (M50-21)
- (247) *Saksa* (M25-41)
- (248) *Ruotsi/Norja/USA/Iso-Britannia/Saksa* (M20-44)

Luokkaan 2 sijoittuu jopa 30 vastausta. *Wernerin* tavoin luokan vastaukset ovat lähellä oikeaa kielisukulaisuuden vuoksi. Lisäksi olen hyväksynyt luokkaan Viroon viittaavat vastaukset, sillä Viron tilastoviraston mukaan *Kathrinin* hyvin samannäköinen muunnos *Katrin* on massa 13:nneksi suosituin naisennimi (Eesti statistika 2020 s. v. *Katrin*). Esimerkkejä luokan 2 vastauksista:

- (249) *Yhdysvallat* (M18-6)
- (250) *Brittiläinen* (M21-8)
- (251) *GB* (M49-11)
- (252) *Islanti* (M46-12)
- (253) *Hollanri* (M33-17)
- (254) *usa* (M69-19)
- (255) *Norjalainen* (M54-20)
- (256) *Englanti* (M32-30)
- (257) *Kanada* (M22-33)
- (258) *irlantilainen* (M35-36)
- (259) *Ruotsi* (M33-42)

Luokassa 3 on seitsemän vastausta. Kolme vastauksista on sisällytetty luokkaan liian yleisluonteisina, mutta sinänsä luokan vastauksilla ei ole erityistä yhdistävää tekijää. Alla esimerkit:

- (260) *Melkein mikä vain länimaista* (M25-9)
- (261) *Eurooppa, pohjoisamerikka* (M30-22)
- (262) *?* (M45-26)
- (263) *Unkari* (M35-46)

(264) *italia/ranska* M56-47

Intialainen *Indira* on tunnistettu lähes yhtä hyvin kuin *Rajesh*. Informanteista 36 on osannut mainita vastauksessaan Intian. Esimerkkejä luokan 1 vastauksista:

- (265) *intia* M47-1
- (266) *Intia* M17-2
- (267) *Intialaimem* M41-7
- (268) *intialainen* M21-40
- (269) *Jaa a.. Intia* M33-42
- (270) *Lähi-itä/Intia* M20-44

Luokkaan 2 sijoittuu vain yksi vastaus, (271) *Pakistan* (M28-16). Luokkaan 3 on yhteensä 13 vastausta. Ne ovat keskenään hyvin erilaisia, eikä isompaa yhdistävää tekijää löydy: arvauksissa esiintyy Euroopan ja Aasian maita, Lähi-itää sekä *en tiedä* -vastaustyyppiä. Alla kaikki luokan vastaukset:

- (271) *Latvia* (M18-6)
- (272) *Aasialainen* (M21-8)
- (273) *rättipää* (M25-15)
- (274) *Lähi-itä, Aasia, etelä Amerikka, Afrikka* (M30-22)
- (275) *?* (M45-26)
- (276) *Espanja* (M27-27)
- (277) *ruotsi* (M41-29)
- (278) *Kazakstan* (M32-30)
- (279) *-* (M21-38)
- (280) *En tiiä* (M22-39)
- (281) *Ukraina* (M24-45)
- (282) *jostain muslimimaasta* (M56-47)
- (283) *Italia* (M21-50)

Sørenin tavoin myös *Metten* alkuperä on tunnistettu heikonpuoleisesti. Vastauksista 29 sijoittuu luokkaan 1 siten, että ne jakaantuvat kolmen maan kesken. Olen *Sørenistä* poiketen hyväksynyt *Metten* kohdalla Tanskan lisäksi oikeiksi vastauksiksi myös Suomen ja Norjan: *Mette* on yleinen nimi Norjassa (epäilemättä prinsessa Mette-Maritin ansiosta), ja nimi löytyy myös Suomen nimipäiväkalenterista (SSB s. v. *Mette*). Vastauksista neljässä on viitattu Tanskaan, neljässätoista Norjaan ja yhdessätoista Suomeen. Esimerkkejä luokan 1 vastauksista:

- (284) *norjalainen* (M43-3)
- (285) *Tanskalaimem* (M41-7)
- (286) *Suomalainen vanha nimi* (M25-9)
- (287) *Suomi* (M49-11)
- (288) *Norja* (M30-10)
- (289) *Tanska* (M54-20)
- (290) *Norjalainen* (M50-21)
- (291) *suomi/pohjoismaat* (M32-28)
- (292) *suomalainen* (M25-32)
- (293) *ruotsi, norja tanska* (M56-47)

Luokkaan 2 sijoittuu 17 vastausta. Niissä on viitattu suurimmaksi osaksi Ruotsiin sekä muutamahan kerran Skandinaviaan. Alla esimerkit:

- (294) *ruotsi* (M47-1)
- (295) *Ruotsi* (M18-6)
- (296) *Ruotsalainen* (M21-8)
- (297) *hurri* (M25-15)
- (298) *Skandi* (M30-22)
- (299) *ruotsalainen* (M35-36)
- (300) *Hurri* (M39-37)
- (301) *Skandinaaviset* (M25-41)
- (302) *Skandinaavinen* (M55-49)

Luokan 3 vastauksia on yhteensä neljä. Kaksi vastauksista on tyyppiä *en tiedä* ja kahdessa on mainittu Ranska:

- (303) *Ranska* (M17-2)
- (305) *Ranska* (M21-4)
- (306) *-* (M21-38)
- (307) *En tiiä* (M22-39)

Espanjalainen *Carmén* on tunnistettu *Javieria* selkäesti huonommin. Vastauksista vain 22 sijoittuu luokkaan 1. Esimerkkejä vastauksista:

- (308) *espanja* (M47-1)
- (309) *Espanja* (M17-2)
- (310) *espanjalainen* (M43-3)
- (311) *Latino* (M54-20)
- (312) *Espanja* (M27-27)
- (313) *Ranska, Espanja* (M25-41)

- (314) *Espanja/Italia/Ranska* (M20-44)
- (315) *espanja/porttugali* (M56-47)
- (316) *Espanjalainen tai mustalainen* (M55-49)

Luokkaan 2 sijoittuu 17 vastausta. Niistä neljässätoista on viitattu Ranskaan. Esimerkit:

- (317) *Italia* (M21-4)
- (318) *Ranskalainen* (M41-7)
- (319) *Ranska* (M25-9)
- (320) *ranska* (M69-19)
- (321) *Portugali* (M52-24)
- (322) *Italia* (M21-50)

Luokassa 3 on yhteensä 11 vastausta. Luokan vastaukset vaihtelevat melko paljon, mutta viidessä on mainittu jokin Pohjoismaa. Alla kaikki luokan 3 vastaukset:

- (323) *Saksa* (M25-5)
- (324) *Britannia* (M18-6)
- (325) *norja* (M25-15)
- (326) *Ruotsi* (M28-16)
- (327) *Eurooppa, Pohjois Amerikka* (M30-22)
- (328) *Kanadan ranskalainen* (M32-30)
- (329) *norjalainen* (M35-36)
- (330) *Hurri* (M39-37)
- (331) *-* (M21-38)
- (332) *englantilainen* (M21-40)
- (333) *Tanska* (M33-42)

Venäläinen *Tatjana* on tunnistettu naistennimistä toiseksi parhaiten: 48 vastausta sijoittuu luokkaan 1, eli lähes kaikki informantit ovat maininneet vastauksessaan Venäjän.

Esimerkkejä vastauksista:

- (334) *venäläinen* (M43-3)
- (335) *Venakko* (M41-7)
- (336) *Venäjä, Itä-eurooppa* (M25-9)
- (337) *ryssä* (M25-15)
- (338) *Viro, venäjä* (M27-18)
- (339) *Neukku* (M21-38)
- (340) *itäblokki/venäjä* (M56-47)
- (341) *Venäläinen tai muu slaavilainen* (M55-49)

Luokkaan 2 sijoittuu vain kaksi vastausta:

- (342) *Slaavi* (M30-22)
- (343) *slaavi* (M32-28)

Saamelainen *Sunná* on tunnistettu naistennimistä kolmanneksi heikoimmin. Vastauksista vain 16 sijoittuu luokkaan 1 ja yhteensä 34 luokkiin 2 ja 3. Esimerkkejä luokan 1 vastauksista:

- (344) *saamelainen* (M43-3)
- (345) *Saame* (M25-5)
- (346) *Saamelaimem* (M41-7)
- (347) *Saamelainen* (M52-24)
- (348) *Saami* (M16-48)

Luokan 2 vastauksissa esiintyy vaihdellen eri Pohjoismaita sekä kerran Viro. Luokkaan sisältyy yhteensä 12 vastausta. Esimerkit:

- (349) *Norja* (M21-4)
- (350) *Tanska* (M49-11)
- (351) *Islanti* (M33-17)
- (352) *Skandi* (M30-22)
- (353) *Suomi* (M32-23)
- (354) *viro* (M41-29)
- (355) *tanskalainen* (M21-40)
- (356) *Norja/Islanti* (M20-44)

Luokka 3 on *Sunnán* kohdalla kooltaan suurin: siihen sijoittuu 22 informantin vastaukset. Luokan vastaukset hajaantuvat melko paljon, mutta kymmenessä on viitattu Lähi-itään, arabimaihin tai muslimeihin. Uskon informanttien yhdistäneen nimen kirjoitusasunsa vuoksi sunnalaisuuteen eli sunni-muslimeihin. Alla esimerkit luokan 3 vastauksista.

- (357) *belgia* (M47-1)
- (358) *?* (M17-2)
- (359) *Syyrialainen* (M21-8)
- (360) *emt* (M25-15)
- (361) *Ransla* (M27-18)
- (362) *turkki* (M69-19)
- (363) *Lähi-Idästä* (M54-20)
- (364) *muslimi* (M32-28)

- (365) *Israel* (M32-30)
- (366) *EOS* (M32-31)
- (367) *Arabimaat/muu lähi-itä* (M22-33)
- (368) *Ranska* (M39-37)
- (369) *-* (M21-38)
- (370) *somali* (M22-39)
- (371) *Arabit* (M25-41)
- (372) *Intia* (M33-42)
- (373) *Portugali* (M24-45)
- (374) *Intia, Lähi-itä* (M35-46)
- (375) *jostain muslimimaasta* (M56-47)
- (376) *Itä-Eurooppa* (M21-50)

5.1.2. Naisinformanttien vastausten analysointi

Miestennimet. Analysoin seuraavaksi naisten arviot siitä, mitä kansallisuutta tai etnistä ryhmää he uskovat miestennimien edustavan. Naisille miestennimet ovat selkeästi olleet vieraampia kuin miehille, sillä miehet ovat tunnistaneet kahdeksan nimeä yhdestätoista paremmin kuin naiset. Suurimmaksi osaksi erot ovat kuitenkin melko pieniä: tuloksia erottaa pääasiassa 2–4 vastausta.

Naiset ovat tunnistaneet italialaisen *Giovannin* lähes yhtä hyvin kuin miehet: 50 vastauksesta 45 on oikein, eli vain 5 sijoittuu muualle kuin luokkaan 1. Luokassa 2 on kaksi vastausta, joista molemmissa on arvioitu nimen olevan Ranskasta. Luokkaan 3 sisältyy kolme vastausta:

- (377) *Katolinen* (N16-16)
- (378) *Saksa* (N25-24)
- (379) *Tanska* (N31-34)

Luokan 1 vastauksista 43 on muotoa *Italia* tai *italialainen*. Alla esiteltynä ainoat muuntyyppiset vastaukset:

- (380) *Italia tai lähialueet* (N20-14)
- (381) *Italialainen, ranskalainen tms Etelä-Eurooppalainen* (N17-41)

Naiset ovat tunnistaneet myös *Dmitrin* melko samantasoisesti kuin miehet: naisten vastauksista kuusi sijoittuu luokkiin 2 ja 3. Luokan 3 ainoa vastaus on (382) *Katolinen* (N16-16). Luokassa 2 on viisi vastausta, joista kolmessa informantit ovat arvioineet nimen tulevan romanikulttuurista. Esimerkit luokan 2 vastauksista.

- (383) *romaani* (N68-12)
- (384) *puola* (N45-23)
- (385) *Itä-eurooppa* (N29-28)

Luokkaan 1 sijoittuu siis 44 vastausta. Pääasiassa vastaukset ovat joko muotoa *Venäjä* tai *venäläinen*. Variaatiota esiintyy kuitenkin enemmän kuin esimerkiksi *Giovannin* kohdalla. Esimerkit luokan 1 vastauksista:

- (386) *venäjä* (N39-6)
- (387) *Venäjä/Baltia* (N24-8)
- (388) *Venäläinen, Puolalainen* (N20-14)
- (389) *Venäjä, Valko-Venäjä, Puola jne. Itä-Eurooppaa. Venäjää tai entisen Neuvostoliiton läntisiä osia* (N37-15)
- (390) *Venäläinen. Ortodoksi* (N41-17)
- (391) *Venäjä / slaavi* (N34-21)
- (392) *Venäjä, ortodoksit* (N38-29)
- (393) *Venäjä, Valko-Venäjä, Ukraina, Baltian maiden sekä muiden entisen Neuvostoliiton alueenvenäjänkieliset* (65-33)
- (394) *venäläinen* (N32-37)
- (395) *Venäläinen, itä-Eurooppalainen* (N17-41)
- (396) *Venäjä, entisen Neuvostoliiton maat* (N18-43)
- (397) *venaja* (N37-47)

Tanskalaisen *Sørenin* naiset ovat tunnistaneet yhden vastauksen erolla miehiä paremmin. Luokkaan 1 sijoittuu vain 19 vastausta, ja luokkiin 2 ja 3 yhteensä 31. Esimerkkejä luokan 1 vastauksista:

- (398) *Tanska* (N35-7)
- (399) *Norja, Tanska, Islanti* (N20-14)
- (400) *Tanska, Norja* (N37-15)
- (401) *tanska* (N45-23)
- (402) *tanskalainen* (N39-35)
- (403) *Norja/Tanska* (N17-41)

Samoin kuin miestenkin tapauksessa, iso osa naisinformanteista on luullut nimeä norjalaiseksi. Luokassa 2 on 29 vastausta, joista 20:ssä on mainittu Norja. Alla esimerkkejä vastauksista:

- (404) *norja* (N31-1)
- (405) *Norja* (N18-2)
- (406) *Norjalainen* (N25-5)
- (407) *islanti* (N39-6)
- (408) *islantilainen* (N68-12)
- (409) *Islanti* (N18-30)
- (410) *Ruotsi* (N45-32)
- (411) *norjalainen* (N32-37)

Luokassa 3 on vain kaksi vastausta:

- (412) *Joku islami maa* (N21-4)
- (413) *En tiedä* (N16-16)

Espanjalaisen *Javierin* naiset ovat tunnistanet selkeästi miehiä huonommin. Vastauksista yli puolet, 26 kpl sijoittuu luokkiin 2 ja 3. Espanjankielisten maiden lisäksi olen hyväksynyt luokkaan 1 vastauksen (414) *Eteläamerikka* (N38-26), koska suurin osa Etelä-Amerikan maista on espanjankielisiä. Esimerkkejä muista luokan 1 vastauksista:

- (415) *meksikolainen* (N31-1)
- (416) *Espanja* (N25-3)
- (417) *espanja* (N39-6)
- (418) *Espanja, Meksiko, muu latinalainen amerikka* (N20-14)
- (419) *Espanjan tai muun espanjankielisen maan tai latinotaustaisen alueen, esimerkiksi Etelä- ja Väli-Amerikka* (N37-15)
- (420) *Espanja, Meksiko, Peru, Kolumbia, Argentiina ym. espanjankieliset Etelä-Amerikan maat sekä Yhdysvaltojen espanjankieliset.* (N65-33)
- (421) *Espanjalainen* (N21-40)
- (422) *Etelä-Amerikkalainen, espanjalainen, portugalilainen* (N17-41)
- (423) *Väli-Amerikka (espanjankieliset)* (N18-43)

Luokkaan 2 sisältyy 15 vastausta, joista 13:ssa on mainittu Ranska tai ranskalaisuus ja kahdessa Italia. Luokkaan 3 olen sijoittanut 11 vastausta, jotka vaihtelevat laidasta laitaan. Alla kaikki luokan vastaukset:

- (424) *Ruotsi* (N18-2)
- (425) *somali* (N68-12)
- (426) *Katolinen* (N16-16)
- (427) *Itä-Eurooppa* (N41-17)
- (428) *Israelilainen* (N38-18)
- (429) *Latvia* (N30-19)
- (430) *Irak* (N18-30)
- (431) *lähi-itä* (N43-31)
- (432) *Hollanti* (N31-34)
- (433) *Puola* (N25-45)
- (434) *norja* (N37-47)

Ruotsalaisen *Göranin* naiset ovat tunnistaneet lähes yhtä hyvin kuin miehet: 39 vastausta sijoittuu luokkaan 1, kolme vastausta luokkaan 2 ja 8 vastausta luokkaan 3. Luokan 1 vastaukset ovat suurimmaksi osaksi muotoa *Ruotsi* ja *ruotsalainen*, mutta variaatiotakin löytyy jonkin verran. Alla esimerkkivastauksia:

- (435) *Ruotsalainen* (N25-5)
- (436) *Ruotsi/Kreikka* (N24-8)
- (437) *ruotsalainen* (N68-12)
- (438) *Ruotsi* (N52-13)
- (439) *Ruotsi, Norja, Tanska, Islanti* (N20-14)
- (440) *Ruotsi. Tai Turkki* (N37-15)
- (441) *ruotsi* (N45-23)
- (442) *Ruotsi, suomenruotsalaiset* (N65-33)
- (443) *pohjoismaalainen, ruotsalainen* (N17-41)

Luokan 2 vastaukset ovat:

- (444) *Islanti* (N21-4)
- (445) *tanska* (N39-6)
- (446) *Norja* (N25-24)

Luokkaan 3 sijoittuvissa vastauksissa toistuu kiinnostavasti sama piirre kuin miesinformanttien vastauksissa: neljä naisista on arvioinut *Göranin* olevan lähtöisin Turkista. Pidän mahdollisena, että oululaiset informantit ovat assosioineet nimen Oulussa toimivaan tunnettuun turkkilaiseen Göreme-ravintolaan äänteellisen samankaltaisuuden vuoksi. Alla vielä esimerkit luokan 3 vastauksista:

- (447) *turkki* (N31-1)

- (448) *Irak* (N18-2)
- (449) *Saksa* (N25-3)
- (450) *En tiedä* (N16-16)
- (451) *Viro* (N18-30)

Naiset ovat tunnistaneeet *Mohamedin* yhtä hyvin kuin miehet. Samaten kuin miesten, naisten vastauksista 44 sijoittuu luokkaan 1. Luokassa 1 toistuvat etenkin kolme vastaus-tyyppiä: *Irak*, *Lähi-itä* ja *muslimi / islam*. Esimerkkejä luokan 1 vastauksista:

- (452) *Islam* (N31-1)
- (453) *Irak* (N18-2)
- (454) *Iraki* (N21-4)
- (455) *Somalialainen* (N25-5)
- (456) *Lähi-itä* (N35-7)
- (457) *Muslimi* (N37-10)
- (458) *muslimit* (N20-11)
- (459) *Itämainen, Irak, Iran tai Egypti?* (N20-14)
- (460) *Lähi-itä, arabimaat, muslimit* (N37-15)
- (461) *Muslimi. Lähi-itä* (N41-17)
- (462) *Syyria, Iran, Irak* (N50-22)
- (463) *marokko* (N45-23)
- (464) *Arabia* (N38-26)
- (465) *Iran/Irak* (N35-27)
- (466) *lähi-itä* (N43-31)
- (467) *Islam, muslimit, arabit* (N38-29)
- (468) *Irak, Syyria, Egypti, Libya, Marokko, Tunisia, Pakistan, Bangladdesh, Turkki, Libanon, Saudi-Arabia ym. pääsääntöisesti islamin uskoiset alueet.* (N65-33)
- (469) *Egypti* (N31-34)
- (470) *arabi* (N32-37)
- (471) *Afrikkalainen, Lähi-Idästä kotoisin* (N17-41)
- (472) *Saudi-Arabia* (N23-42)
- (473) *Lähi-Itä, Afrikan muslimivaltiot* (N18-43)
- (474) *Arabi* (N61-49)
- (475) *Somalia* (N39-50)

Luokka 2 sisältää kuusi vastausta:

- (476) *Afrikka* (N25-3)
- (477) *Pakistan* (N40-9)
- (478) *Turkki* (N18-30)
- (479) *Turkki* (N43-38)
- (480) *Israel* (N25-45)

(481) *Iran* (N55-46)

Samoin kuin miehet, naiset ovat tunnistaneeet parhaiten *Davidin*: kaikkien informanttien vastaukset sijoittuvat luokkaan 1. Pääasiassa vastauksissa on viitattu Iso-Britanniaan tai Yhdysvaltoihin, mutta hyväksytyjen vastausten joukossa on myös pari muuta kuin englanninkielistä kansaa. Alla esimerkkivastauksia:

- (482) *amerikkalainen* (N31-1)
- (483) *Saksa* (N18-2)
- (484) *Englanti* (N25-3)
- (485) *Ameriikka/englanti/eiköhän aikalailla kaikissa islami ja kristinusko maissa* (N21-4)
- (486) *englanti* (N39-6)
- (487) *Britti/Amerikka* (N24-8)
- (488) *UK* (N40-9)
- (489) *Iso-Britannia, Yhdysvallat* (N20-11)
- (490) *Englanti* (N68-12)
- (491) *Usa* (N52-13)
- (492) *Britti, Amerikkalainen, voi olla melkeimpä mikä vain* (N20-14)
- (493) *Anglosaksiset kulttuurit nykyään lähinnä - mutta myös monet muut. Voi olla vaikka ruotsalainen. Alunperin Lähi-idästä, raamatullinen nimi. Universaali* (N37-15)
- (494) *Juutalaisuus* (N16-16)
- (495) *Englanti. Vaalea kristitty* (N41-17)
- (496) *Englannin kielinen maa, esim. USA tai Iso-Britannia* (N38-18)
- (497) *iso-britannia* (N45-23)
- (498) *Britannia* (N38-26)
- (499) *Yhdysvallat* (N29-28)
- (500) *Juutalaiset, krstityt, muslimit* (N38-29)
- (501) *Englanti, Irlanti, USA, Kanada, Australia, Uusi-Seelanti, Ruotsi, Norja, Tanska, Saksa* (N65-33)
- (502) *Iso-britannia* (N31-34)
- (503) *englantilainen tai muusta englanninkielisestä maasta, esim. Yhdysvalloista* (N21-40)
- (504) *Britti/jenkki/aussi/saksalainen/espanjalainen/mikä tahansa* (N17-41)
- (505) *Britti* (N23-42)
- (506) *englanninkieliset maat (Britannian entiset siirtomaat, esim. Intia)* (N18-43)
- (507) *USA* (N21-44)
- (508) *Iso-britannia, usa, australia* (N28-48)

Naiset eivät ole miesten tapaan tunnistaneeet saamelasta *Áilua* erityisen hyvin. Vastauksista hieman alle puolet on oikein. Luokkaan 1 sijoittuu 23 vastausta, joista alla on esimerkkejä:

- (509) *saamee* (N31-1)
- (510) *Saame* (N40-9)
- (511) *saamelaiset* (N20-11)
- (512) *saamelainen* (N68-12)
- (513) *Eskimo, islantilainen tai saamelainen. Pohjoista! En silti hämmästyisi, jos vaikka heittäisikin Aasian aroille.* (N37-15)
- (514) *Saamenkieliset* (N65-33)
- (515) *Saamelainen* (N23-42)

Luokkaan 2 sijoittuu 13 vastausta, joista kymmenessä on mainittu Islanti. Tulos on kiinnostava, sillä myös miesten vastauksissa toistui Islanti. Alla vielä esimerkkejä luokan 2 vastauksista:

- (516) *Islantilainen* (N25-5)
- (517) *Islanti, Tanska* (N20-14)
- (518) *Viro/Baltia* (N34-21)
- (519) *Islanti* (N50-22)
- (520) *Viro* (N25-24)
- (521) *Islanti* (N46-39)
- (522) *Islanti* (N18-43)

Luokassa 3 on yhteensä 14 vastausta, joiden kirjo on melko laaja. Esimerkkejä vastauksista:

- (523) *Ranska* (N18-2)
- (524) *Puola* (N25-3)
- (525) *Afrikka* (N21-4)
- (526) *Turkki* (N52-13)
- (527) *En tiedä* (N16-16)
- (528) *ööö...* (N38-26)
- (529) *-* (N18-30)
- (530) *Etelä-Amerikka, Aasia* (N17-41)
- (531) *Alankomaat* (N25-45)
- (532) *syyria* (N28-48)
- (533) *Grönlanti* (N39-50)

Saksalaisen *Wernerin* naiset ovat tunnistaneet hieman heikommin kuin miehet. Luokkaan 1 sijoittuu 33 vastausta. Niissä on pääasiassa mainittu joko Saksa tai saksalaisuus. Esimerkit luokan 1 vastauksista:

- (534) *saksalainen* (N31-1)
- (535) *saksa* (N39-6)
- (536) *Saksa* (N40-9)
- (537) *Saksa tms. keskieurooppalainen* (N20-11)
- (538) *Saksa, Itävalta, Sveitsi...* (N37-15)
- (539) *Saksa, Itävalta, Sveitsi* (N65-33)
- (540) *saksankieliset maat* (N18-43)

Suurin osa muista vastauksista sijoittuu luokkaan 2. Luokkaan sisältyvissä 14 vastauksessa on pääasiassa nimetty englanninkielisiä valtioita sekä Pohjoismaita. Pohjoismaista hieman useammin toistuu Ruotsi. Esimerkkejä luokan vastauksista:

- (541) *Ruotsi* (N18-2)
- (542) *Tanska* (N25-3)
- (543) *Usa kanada* (N21-4)
- (544) *Englanti* (N35-7)
- (545) *Suomi, Ruotsi, Viro* (N20-14)
- (546) *Tanskalainen* (N38-18)
- (547) *Norja* (N38-29)
- (548) *hollantilainen* (N39-35)
- (549) *irlantilainen* (N32-37)
- (550) *keskieurooppalainen/pohjoismaalainen* (N17-41)
- (551) *ruotsi* (N37-47)

Luokassa 3 on ainoastaan kolme vastausta:

- (552) *En tiedä* (N16-16)
- (553) *Ranska* (N25-24)
- (554) *Suomi* (N20-25)

Kiistatta huonoimmin naiset ovat tunnistaneet miestennimistä *Marguksen*. Ainoastaan kuusi informanttia on osannut mainita vastauksessaan Viron, eli yhteensä 44 vastausta sijoittuu luokkiin 2 ja 3. Luokan 1 kaikki kuusi vastausta ovat muotoa *Viro* tai *virolainen*. Luokkaan 2 sijoittuu 29 vastausta, joissa on pääasiassa mainittu eri Pohjoismaita. Etenkin Ruotsi toistuu vastauksissa: maa on mainittu 12 kertaa.

- (555) *Ruotsi* (N25-3)
- (556) *Tanskalainen* (N25-5)
- (557) *norja* (N39-6)
- (558) *Balttianmaat* (N37-10)
- (559) *Islannista* (N68-12)
- (560) *Norja* (N52-13)
- (561) *En osaa sanoa, Ruotsi?* (N20-14)
- (562) *Skandinaavi* (N38-18)
- (563) *Tanska* (N38-29)
- (564) *ruotsi* (N43-31)
- (565) *Pohjoismaat* (N29-36)
- (566) *Suomi* (N61-49) (569)

Luokan 3 vastauksia on 15. Niistä kuudessa nimen alkuperäksi on arveltu Saksaa. Luokassa on myös kolme *en tiedä* -tyyppistä vastausta. Esimerkkejä luokasta 3:

- (567) *Saksa* (N18-2)
- (568) *Etelä euroopasta joku* (N21-4)
- (569) *En tiedä* (N40-9)
- (570) *Tuntematon muoto itselle! Ehkä latinalainen Amerikka? Voi kyllä olla mistä päin maailmaa vain... En tiedä, ei mielikuvia edes* (N37-15)
- (571) *Italia* (N20-25)
- (572) *Portugali* (N29-28)
- (573) *-* (N18-30)
- (574) *puolalainen, Itä-Eurooppa, Etelä-Amerikka* (N17-41)
- (575) *joku eurooppalainen?* (N18-43)

Miestennimistä viimeisen, *Rajeshin*, naiset ovat tunnistaneet jonkin verran huonommin kuin miehet. Informanteista 31 on osannut sijoittaa nimen Intiaan. Muutamaa vastausta lukuun ottamatta kaikki luokan 1 vastaukset ovat muotoa *Intia* tai *intialainen*. Alla hie-
man poikkeavammat luokan 1 vastaukset:

- (576) *Intia, Pakistan ym. lähinaapurimaat* (N37-15)
- (577) *intialainen, bangladeshilainen* (N17-41)
- (578) *Intia/Bangladesh* (N23-42)

Samoin kuin miehillä, luokkaan 2 sijoittuu vain yksi vastaus: (579) *Pakistan* (N50-22). Niin ikään samalla tavalla kuin miesinformanteilla, luokan 3 vastausten sisältö vaihtelee pal-

jon. Luokassa on yhteensä 18 vastausta, joista seitsemässä on viitattu Lähi-idän alueeseen. Lopuissa vastauksissa jotkin maat saattavat esiintyä pariin kertaan, mutta muutoin vastausten kesken ei ole nähtävissä mitään selkeää yhteistä tekijää. Esimerkit luokan 3 vastauksista:

- (580) *Puola* (N18-2)
- (581) *Afrikkalainen* (N25-5)
- (582) *Iran* (N68-12)
- (583) *Itä-Eurooppalainen henkilö?* (N20-14)
- (584) *En tiedä* (N16-16)
- (585) *Muslimi, lähi-itä* (N38-18)
- (586) *Puola* (N30-19)
- (587) *Iran* (N32-20)
- (588) *Juutalainen* (N34-21)
- (589) *Turkki* (N25-24)
- (590) *Kosovo* (N45-32)
- (591) *Israel* (N46-39)
- (592) *Egypti* (N25-45)
- (593) *islanti* (N37-47)

Naistennimet. Naiset näyttävät tunnistaneen naistennimet hieman huonommin kuin miestennimet: kuuden maan tai etnisen ryhmän kohdalla miehennimen alkuperä on tiedetty paremmin kuin naisen. Neljän nimiparin kohdalla naisennimen alkuperä on tunnistettu paremmin kuin miehen, ja yhden kulttuurin osalta tulokset ovat yhdenvertaiset. Mies- ja naisinformanttien tulosten vertailu puolestaan osoittaa miesten tunnistaneen naisia paremmin myös naistennimet: miehillä on parempi tulos kuuden nimen kohdalla ja naisilla neljän. Yhden nimen informanttiryhvät ovat tunnistaneet yhtä hyvin.

Naistennimistä kiistatta heikoimmin naisinformantit ovat tunnistaneet *Piretin*. Vain yhdeksän informanttia on yhdistänyt nimen Viroon. Kaikki luokan 1 vastaukset ovat muotoa *Viro* tai *virolainen*. Luokkaan 2 sijoittuu kahdeksan vastausta. Melkein jokaisessa luokan vastauksessa nimen on arveltu tulevan eri Pohjoismaista. Alla esimerkkejä:

- (594) *Saamelainen* (N37-10)
- (595) *Tanska* (N30-19)
- (596) *Norja* (N25-24)
- (597) *Ruotsi* (N29-28)
- (598) *Saame* (N38-29)

(599) *Iskanti* (N46-39)

Luokkaan 3 sijoittuu 33 vastausta. Samoin kuin miehillä, jostain syystä etenkin Ranska toistuu naisten vastauksissa: jopa 13 informanttia on arvellut *Piretin* olevan ranskalainen. Esimerkit luokan 3 vastauksista:

- (600) *Saksa* (N18-2)
- (601) *Ranska tai vastaava* (N21-4)
- (602) *Italialainen* (N25-5)
- (603) *En tiedä* (N40-9)
- (604) *Vaikea! Etelä- tai Länsi-Eurooppa, Välimeren rannikot? Portugali? Kreikka? ...Tai Bulgaria tms.? (N37-15)*
- (605) *Ortodoksinen* (N16-16)
- (606) *Hollanti* (N41-17)
- (607) *Ranslainen* (N38-18)
- (608) *kreikka* (N45-23)
- (609) *Thaimaa* (N20-25)
- (610) *ööö..* (N38-26)
- (611) *lähi-itä* (N43-31)
- (612) *Italia* (N45-32)
- (613) *Intia* (N29-36)
- (614) *Etelä-Aasia, Lähi-Itä, Afrikka* N17-41
- (615) *-* (N18-43)
- (616) *Ranska* (N61-49)

Naiset ovat tunnistaneet *Linnéan* melko samantasoisesti kuin miehet: 29 vastausta sijoittuu luokkaan 1. Luokan kaikki muut vastaukset ovat muotoa *Ruotsi* tai *ruotsalainen* paitsi (617) *Ruotsi/Norja* (N24-8). Luokassa 2 on yhdeksän vastausta, joista neljässä on arveltu nimen olevan norjalainen. Esimerkit luokan 2 vastauksista:

- (618) *Tanska* (N25-3)
- (619) *Suomessa ilman heittomerkkiä mutta joku ranska jeittomerkin kanssa* (N21-4)
- (620) *Islannista* (N68-12)
- (621) *Pohjoismainen* (N20-14)
- (622) *Norja* (N32-20)
- (623) *norjalainen* (N39-35)
- (624) *Pohjoismaalainen* (N17-41)

Luokassa 3 on 12 vastausta. Kiinnostavaa on, että niistä yhdeksässä on ajateltu nimen olevan Ranskasta. Kaksi informanttia ei ole puolestaan osannut vastata, mitä kulttuuria nimi voisi edustaa, ja yksi on uskonut nimen tulevan Virossa.

Fatiman naiset ovat tunnistaneeet yhtä hyvin kuin miehetkin: vastauksista yhteensä 20 sijoittuu luokkiin 2 ja 3. Samoin kuin miehillä, kaikkien luokkien vastauksissa on paljon variaatiota. Esimerkkejä luokan 1 vastauksista.

- (625) *Islami maa* (N21-4)
- (626) *Egypti* (N40-9)
- (627) *Muslimi* (N37-10)
- (628) *Irakista* (N68-12)
- (629) *Arabi, muslimi* (N37-15)
- (630) *Somali* (N41-17)
- (631) *Muslimi, lähi-idän maat* (N38-18)
- (632) *Arabi* (N30-19)
- (633) *Irak/iran* (N35-27)
- (634) *Egypti, Marokko, Tunisia, Libya, Saudi-Arabia ym. islaminuskoiset alueet* (N65-33)
- (635) *Lähi-itä* (N29-36)
- (636) *Aasia, Afrikka, Lähi-Itä* (N17-41)
- (637) *Saudi-Arabia* (N23-42)
- (638) *Somalia?* (N18-43)
- (639) *saudi* (N37-47)

Luokkaan 2 sijoittuu kymmenen vastausta. Niistä kuudessa on arveltu nimen olevan Turkista, kahdessa Israelista ja kahdessa Iranista. Esimerkit luokan vastauksista:

- (640) *turkki* (N39-6)
- (641) *Israel* (N20-11)
- (642) *Iran* (N50-22)

Luokassa 3 on niin ikään kymmenen vastausta, joista neljässä on mainittu Afrikka ja kahdessa Intia. Esimerkkejä vastauksista:

- (643) *ukrainalainen* (N31-1)
- (644) *Afrikka* (N18-2)
- (645) *Amerikkalainen, tai mikä tahansa* (N20-14)
- (646) *Bosnia* (N31-34)

- (647) *intialainen* (N39-35)
- (648) *Bangladesh* (N25-45)

Parhaiten naisinformantit ovat tunnistaneet naisten nimestä *Sarahin*. Vastauksista 48 sijoittuu luokkaan 1. Kaikissa muissa luokan vastauksissa paitsi yhdessä on viitattu anglo-saksisiin maihin; yksi informantti on vastannut (649) *Arabia, islam* (N38-29). Olen sijoittanut vastauksen luokkaan 1, koska nimeä esiintyy myös arabimaissa: se löytyy samassa kirjoitusasussa myös Marokon käytöstä poistuneesta sallittujen nimien listassa. Esimerkkejä muista luokan 1 vastauksista:

- (650) *amerikkalainen* (N31-1)
- (651) *Englanti/usa* (N21-4)
- (652) *UK* (N40-9)
- (653) *Britti* (N37-10)
- (654) *Yhdysvallat, Iso-Britannia* (N20-11)
- (655) *englantilainen* (N68-12)
- (656) *Anglosaksiset maat, luultavimmin Brittein saarilta, Pohjois-Amerikasta tai Australia/Uusi-Seelanti. Toisaalta melko universaali, vaikka ruotsalainen* (N37-15)
- (657) *Englannin kieliset maat* (N38-18)
- (658) *USA* (N34-21)
- (659) *Englanti, Irlanti, USA, Kanada ym. englantia puhuvat alueet* (N65-33)
- (660) *Englantilainen tms* (N21-40)
- (661) *Englanninkieliset maat, Lähi-Itä, mikä tahansa* (N17-41)
- (662) *Iso-britannia, usa, australia* (N28-48)

Luokkaan 2 olen sijoittanut kaksi vastausta:

- (663) *Voi olla mistä vain* (N20-14)
- (664) *Kristinusko* (N16-16)

Italialaisen *Giulian* informantit ovat tunnistaneet naisten nimestä kolmanneksi parhaiten: 41 vastausta sijoittuu luokkaan 1. Luokan vastauksista 48 on muoto *Italia* tai *italialainen*. Ainoa hieman poikkeavampi vastaus on (665) *Italia, Etelä-Eurooppa* (N17-41). Luokassa 2 on kolme vastausta. Niistä kahdessa on mainittu Ranska ja yhdessä (666) *portugali* (N68-12). Luokkaan 3 olen sisällyttänyt kuusi vastausta, joilla ei ole keskenään oikein mitään yhteistä tekijää. Alla kaikki luokan vastaukset:

- (667) *Intia* (N25-3)
- (668) *Unkari* (N52-13)
- (669) *En tiedä* (N16-16)
- (670) *Irak* (N25-24)
- (671) *-* (N18-30)
- (672) *Islanti* (N31-34)

Naiset ovat tunnistaneeet saksalaisen *Kathrinin* kolmanneksi huonoimmin, mutta kuitenkin paremmin kuin miesinformantit. Vastauksista vain 19 sijoittuu luokkaan 1. Esimerkkejä luokan vastauksista:

- (673) *Saksalainen* (N25-5)
- (674) *Saksa* (N68-12)
- (675) *Saksa, Itävalta, Alankomaat...* (N37-15)
- (676) *saksa* (N45-23)
- (677) *Saksa, Itävalta* (N65-33)
- (678) *Itävalta* (N31-34)
- (679) *itävaltalainen* (N32-37)
- (680) *Saksalainen, keski-eurooppalainen* (N17-41)

Luokassa 2 on 25 vastausta, joista 11:ssä on mainittu Yhdysvaltoihin tai Iso-Britanniaan, 11:ssä Pohjoismaihin ja kolmessa Viroon. Alla esimerkkejä:

- (681) *islantilainen* (N31-1)
- (682) *Ruotsi* (N18-2)
- (683) *Norja* (N25-3)
- (684) *Yhdysvallat* (N21-4)
- (685) *englanti* (N39-6)
- (686) *Skandinavia* (N35-7)
- (687) *Britti/Amerikka* (N24-8)
- (688) *USA* (N40-9)
- (689) *jenkki* (N43-31)
- (690) *Tanska* (N46-39)

Luokkaan 3 olen sijoittanut 6 vastausta. Kaksi informanttia ei ole osannut vastata mitään, yksi on arvannut Venäjää, ja kahden vastaukset sijoittuvat Saksan naapurimaihin. En ole hyväksynyt kyseisiä naapurimaita luokkaan 2, koska en ole löytänyt dataa, jonka mukaan maissa olisi yleisesti käytössä mitään *Kathrinin* läheistä muunnosta. Alla luokan 3 vastaukset:

- (691) - (N37-10)
- (692) *En osaa sanoa, Venäjä?* (N20-14)
- (693) *Katolinen* (N16-16)
- (694) *Ranska* (N29-36)
- (695) - (N18-43)
- (696) *Puola* (N25-45)

Indiran naiset ovat tunnistaneeet lähes samanveroisesti kuin miehet: informanteista 34 on osannut mainita Intian vastauksessaan. Esimerkkejä luokan 1 vastauksista:

- (697) *intialainen* (N31-1)
- (698) *Intia* (N40-9)
- (699) *Intiasta* (N68-12)
- (700) *Aasialainen, Intia, Egypti yms.* (N20-14)
- (701) *intia* (N43-31)
- (702) *Intia?* (N21-40)
- (703) *Intia, Pakistan, Bangladesh* (N17-41)
- (704) *Intis* (N21-44)

Samoin kuin miehillä, vain yksi vastaus sijoittuu luokkaan 2: (705) *Pakistan* (N29-28). Luokassa 3 on 15 vastausta, jotka vaihtelevat laidasta laitaan. Alla esimerkit:

- (706) *Italia* (N18-2)
- (707) *Venäjä* (N25-3)
- (708) *Etelä euroopasta* (N21-4)
- (709) *Bosnialainen* (N25-5)
- (710) *Etelä-Eurooppa* (N24-8)
- (711) *En tiedä* (N16-16)
- (712) *Turkki* (N30-19)
- (713) *Saudi-arabia* (N25-24)
- (714) *Etelä- Amerikka* (N29-36)
- (715) *Unkari* (N25-45)
- (716) *Irak* (N28-48)

Metten alkuperän naiset ovat tunnistaneeet miehiä paremmin: 33 vastausta sijoittuu luokkaan 1. Mikä on myös mielenkiintoista, suomalaisuuteen viittaavia vastauksia on melkein puolet vähemmän kuin miehillä (naisilla 5, miehillä 9). Samoin kuin miehistä, naisista suurin osa on arvioinut nimen olevan norjalainen. Yhdeksän naista on puolestaan vastannut nimen tulevan Tanskasta, kun miehillä vastaava luku oli vain neljä. Alla esimerkit luokan 1 vastauksista:

- (717) *Suomi* (N21-4)
- (718) *Norja* (N40-9)
- (719) *Norjasta* (N68-12)
- (720) *Norjalainen* (N38-18)
- (721) *tanska* (N45-23)
- (722) *Tanska* (N38-26)
- (723) *Norja, Tanska, Ruotsi* (N65-33)
- (724) *Tanskalainen* (N21-40)

Luokassa 2 on 15 vastausta. Niistä 13:ssa on arvioitu nimen olevan ruotsalainen ja kahdessa pohjoismaainen. Esimerkit: (725) *ruotsi* (N43-31), (726) *Pohjoismaalainen* (N17-41). Luokkaan 3 sijoittuu ainoastaan kaksi vastausta: (727) *Kristinusko* (N16-16) ja (728) - (N18-30).

Espanjalaisperäisen *Carménin* naiset ovat tunteneet miehiä paremmin. Samalla naisten tulos ei kuitenkaan ole kovin hyvä, sillä vain 24, eli hieman alle puolet vastauksista sijoittuu luokkaan 1. Esimerkkejä luokan vastauksista:

- (729) *Espanjalainen* (N25-5)
- (730) *Ranska/Espanja* (N24-8)
- (731) *Espanja / Latinalainen Amerikka* (N20-14)
- (732) *Espanja* (N50-22)
- (733) *espanja* (N45-23)
- (734) *Meksiko* (N35-27)
- (735) *Espanja, Portugal, Meksiko ym. espanjankieliset alueet* (N65-33)
- (736) *espanjalainen* (N32-37)
- (737) *Espanjankielinen maa, USA* (N17-41)
- (738) *Espanja* (N61-49)

Luokka 2 koostuu 20 vastauksesta, joissa kaikissa on arveltu nimen olevan joko Ranskasta tai Italiasta. Alla muutama esimerkki:

- (739) *Ranska* (N18-2)
- (740) *Italia?* (N21-4)
- (741) *ranska* (N39-6)
- (742) *italialainen* (N68-12)
- (743) *italialainen, ranskalainen* (N38-18)

Luokassa 3 on kuusi vastausta, jotka kaikki poikkeavat toisistaan. Vastauksilla ei voi hahmottaa olevan oikein muuta yhteistä tekijää kuin että neljässä on viitattu germaanisten kielten puhujiin. Alla kaikki luokan vastaukset:

- (744) *Eurooppa* (N35-7)
- (745) *En tiedä* (N16-16)
- (746) *Saksa* (N30-19)
- (747) *Tanska* (N32-20)
- (748) *Englanti* (N25-24)
- (749) *Norja* (N38-29)

Informantit ovat tunnistaneet naistennimistä venäläisen *Tatjanan* toiseksi parhaiten: vastauksista 46 sijoittuu luokkaan 1. Vastaukset ovat suurimmaksi osaksi muotoa *Venäjä* tai *venäläinen*. Alla muutama esimerkki hieman poikkeavamman näköisistä vastauksista:

- (750) *Venäjä, Puola tai vastaava* (N20-14)
- (751) *Venäjä ja Euroopan puoleiset naapurimaansa* (N37-15)
- (752) *Venäjä, Ukraina, Valko-Venäjä ym. venäjänkieliset alueet* (N65-33)
- (753) *Itä-Eurooppa, Venäjä* (N17-41)
- (754) *Venäjä, entiset Neuvostoliiton maat* (N18-43)

Luokassa 2 on kaksi vastausta: (755) *romani* (N43-31) ja (756) *Baltia* (N29-36). Niin ikään luokassa 3 on kaksi vastausta: (757) *En tiedä* (N16-16) ja (758) *Meksiko* (N18-30).

Toiseksi huonoiten naiset ovat tunnistaneet nimistä *Sunnán*. Vain 16 informanttia on yhdistänyt nimen saamelaisiin. Esimerkkejä luokan 1 vastauksista:

- (759) *Saamelainen* (N37-10)
- (760) *saamelaiset* (N20-11)
- (761) *Islanti? Tai saamelainen ...tai eskimo? Aasian aavikkokansat? Muslimi?* (N37-15)
- (762) *Saame* (N41-17)
- (763) *Saami* (N29-28)
- (764) *Saamenkieliset alueet* (N65-33)
- (765) *suomalainen / saamelainen* (N39-35)

Luokassa 2 on 18 vastausta. Informanteista kuusi on arvioinut nimen olevan Norjasta ja seitsemän Islannista. Esimerkkejä luokan 2 vastauksista:

- (766) *Norjalainen* (N25-5)
- (767) *Skandinavia* (N35-7)
- (768) *Islanti* (N40-9)
- (769) *Pohjoismainen* (N20-14)
- (770) *Tanska* (N31-34)
- (771) *Lähi-Itä, Etelä-Aasia, pohjoismaa* (N17-41)
- (772) *Ruotsi* (N55-46)

Luokkaan 3 sisältyy 16 vastausta. Naisinformanttien arvioinneissa toistuu sama vastaus-tyyppi kuin miesinformanteillakin: naisista kymmenen on viitannut vastauksessaan Lähi-itään, arabimaailmaan tai muslimeihin ylipäättään. Neljä informanttia ei ole osannut yhdistää nimeä mihinkään kulttuuriin. Alla esimerkit luokan 3 vastauksista:

- (773) *Afrikka* (N18-2)
- (774) *Ranska* (N25-3)
- (775) *Islaminaa* (N21-4)
- (776) *espanja* (N39-6)
- (777) *?* (N52-13)
- (778) *En tiedä* (N16-16)
- (779) *Muslimi, lähi-idän maat* (N38-18)
- (780) *Arabia* (N38-26)
- (781) *lähi-itä* (N43-31)
- (782) *syyria* (N37-47)
- (783) *Irak* (N28-48)
- (784) *Intia* (N61-49)

5.2. Nimen leimaavuus ja vaikutus yksilön mahdollisuuksiin

Seuraavassa luvussa analysoin informanttien vastauksia kyselylomakkeen kysymykseen 12. Tehtävässä informanttien on täytynyt pohtia, millä tavalla he uskovat nimen leimaavan kantajaansa ja vaikuttavan hänen mahdollisuuksiinsa suomalaisessa yhteiskunnassa. Olen käsitellyt vastaukset aineistolähtöisen sisällönanalyysin periaatteita noudattaen. Olen etsinyt aineistosta toistuvia teemoja, pelkistänyt ja tyypitellyt vastauksia sekä ryhmitellyt niitä eri luokkiin. Lopuksi olen yhdistellyt eri luokkia.

Esittelen alaluvuissa 5.2.1., 5.2.2. ja 5.2.3., millaisiin luokkiin informanttien vastaukset jakaantuvat sekä kerron eri luokkien tyypillisimmistä vastauksista esimerkkien avulla. Lisäksi vertailen, esiintyykö mies- ja naisinformanttien käsitysten välillä eroja ja mitkä käsitykset he jakavat keskenään. Luvun 5.2.1. analyysissä lasken myös kevyehkösti, mihin luokkiin vastaukset ovat painottuneet.

Olen luokitellut aineistoa kolmesta eri näkökulmasta. Ensin tarkastelen luvussa 5.2.1., kuinka suuressa määrin informantit uskovat nimen leimaavan kantajaansa ja vaikuttavan hänen mahdollisuuksiinsa yhteiskunnassa. Toiseksi analysoin luvussa 5.2.2., millä tavoin tai mistä syistä informantit uskovat nimen leimaavan kantajaansa. Kolmanneksi nostan luvussa 5.2.3. esille niitä asioita, mihin eri asioihin ja yhteiskunnallisiin mahdollisuuksiin informantit uskovat nimen vaikuttavan.

On syytä ottaa huomioon, että kukin informantti on saanut vapaasti päättää vastauksensa laajuuden. Monissa vastauksissa eri vastaustyyppit limittyvät, ja saman informantin vastauksessa voi esiintyä useita eri teemoja. Osan informanttien vastauksista taas ei välttämättä löydy mitään ainesta luokiteltavasti esimerkiksi lukuun 5.2.3. Eri luokkiin jaettujen mainintojen yhteismäärä on siis eri kuin informanttien yhteismäärä. Kaikkia analyysiyksiköitä ei välttämättä myöskään esiinny sekä mies- että naisinformanteilla.

5.2.1. Missä määrin nimi leimaa kantajaansa

Tässä luvussa analysoin, kuinka paljon informantit uskovat nimen leimaavan kantajaansa ja vaikuttavan hänen mahdollisuuksiinsa yhteiskunnassa. Olen jakanut vastaukset useimmiten esiintyneiden vastaustyyppien pohjalta seuraaviin luokkiin:

- Nimi leimaa paljon
- Kyllä nimi leimaa
- Nimi saattaa leimata
- Nimi ei leimaa
- En osaa sanoa

Osa informanteista ei ole suoraan ilmaissut, kuinka paljon uskoo nimen leimaavan kantajaansa. Kaikissa vastauksissa ei siis esiinny tyypittelyssä klusteroituja kielenaineiksia. Tällaiset vastaukset olen sijoittanut luokkiin, joihin ne mielestäni sopivat muun sisällön perusteella. Informantti on voinut mm. havainnollistaa näkemystään tilanne-esimerkeillä.

Miesinformantit. Analysoin ensimmäisenä miesten vastaukset. Niistä suurin osa jakaantuu melko tasaisesti kolmen ensimmäisen luokan, eli ”Nimi leimaa paljon”, ”Kyllä nimi leimaa” ja ”Nimi saattaa leimata” kesken. Luokkaan ”Nimi leimaa paljon” olen sijoittanut 14 vastausta, luokkaan ”Kyllä nimi leimaa” 18 vastausta ja luokkaan ”Nimi saattaa leimata” 11 vastausta. ”Nimi ei leimaa” -luokassa on vain 5 vastausta, ja kaksi miehistä ei ole määritellyt kantaansa ollenkaan.

Luokkaan ”Nimi leimaa paljon”, olen sijoittanut vastauksia, joissa nimen leimaavuutta tai vaikutusta on vahvistettu esimerkiksi ilmauksilla *erittäin paljon*, *aika paljon*, *hyvinkin paljon*, *ehdottomasti*, *varmasti*. Esittelen alla esimerkkejä luokan vastauksista. Olen lihavoinut vastauksista aineksen, jonka perusteella vastaus on sijoitettu luokkaan. Monet esimerkkien lauseista ovat vaillinaisia, sillä olen karsinut vastauksista luokittelulle epäolennaisen informaation pois. Esittelen ensimmäiseksi vastauksia, jotka on ollut helppo sijoittaa luokkaan toistuvien vastaustyyppien perusteella:

- (785) **Varmasti** tiettyjen nimien kohdalla, henkilön pitää ensin henkilökohtaisesti todistaa ennakkoluulot vääriksi. (M43-3)
- (786) **Merkitsee aika paljon.** -- (M25-5)
- (787) -- Lähes mikä vain ulkomaalaistaustainen ja etenkin huijareihin yleisesti yhdistettävä (miehen) nimi **varmasti herättää epäluuloa.** (M25-9)
- (788) Negatiivisessa mielessä **erittäin paljon.** -- (M46-12)
- (789) **Varmasti vaikeuttaa** --. Tietyt nimet herättävät **aina** mielikuvia --. (M28-16)
- (790) Nimi **ehdottomasti leimaa.** -- (M33-17)
- (791) -- Suomi on mielestäni myös loppupeleissä aika rasistinen maa, mikä **vaikeuttaa varmasti** monien ihmisten ajatteluun kohdatessaan ulkomaalaiselta kuulostavan nimen. (M24-45)
- (792) Vierasperäinen nimi **varmasti vaikeuttaa** mahdollisuuksiin -- varsinkin pohjois-suomessa. -- (M21-50)

- (793) -- Afrikkalaistyyppiset ja ylipäättään musliminimet todennäköisesti **herättävät ennakkoluuloja hyvinkin helposti**, johtuen lähihistorian käännteistä maailmalla ja Suomessa. (M35-46)

Luokittelun näkökulmasta hieman enemmän tulkintaa vaatineita vastauksia on kaksi. Vastauksista ensimmäisen olen sisällyttänyt luokkaan siksi, koska informantin esittämä vertaus nimen aiheuttamasta assosiaatiosta on niin voimakas, että informantti epäilemättä katsoo nimellä olevan paljon merkitystä. Toisen vastauksen olen sijoittanut luokkaan, koska informantti kertoo kokemuksestaan, että vanhemmat ihmiset ovat hyvin epäluuloisia vierasmaalaisia kohtaan. Tulkitsen hänen vastauksellaan tarkoittavan, että nimi voi leimata kantajaansa hyvin paljon.

- (794) esim **mohammed = terroristi** (M47-1)
 (795) *Omat isovanhempani ovat hyvin epäluuloisia ulkomaalaistaustaisia kohtaan. Kuvittelisin etenkin vanhempien ihmisten **mielummin välttelevän** tällaisia henkilöitä.* M22-43

Luokka "Kyllä nimi leimaa" on miehillä suurin. Olen sisällyttänyt luokkaan mm. vastaus-tyyppejä *nimi leimaa, nimi vaikuttaa, nimi herättää mielikuvia tai tunteita ja tietty kansallisuus vaikuttaa*. Vastaus-tyypit myös limittyvät keskenään, ja luokan vastauksissa tuntuakin korostuvan ajatus siitä, että tietyt kansallisuudet herättävät mielikuvia, mikä puolestaan leimaa nimenkantajaa. Esimerkit:

- (796) -- *ulkomainne nimi luo ennakkoluuloja* (M21-4)
 (797) *kyllä minä kaksi kertaa mietin ennenkuin alan mohammedin tai ahdin kanssa tekemisiin. **Kyllä se siis leimaa*** (M18-6)
 (798) *Islamiin, venäläisyyteen tai romaanitaustaan viittaava **nimi haittaa*** (M41-7)
 (799) **Kyllähän nimi leimaa.** -- (M49-11)
 (800) *Nimestä riippuen. **Arabeja, afrikkalaisia ei pidetä yhtä luotettavina kuin länsimaisia.*** (M27-18)
 (801) *Nimi **vaikuttaa mahdollisuuksiin** --.* (M54-20)
 (802) *Nimen perusteella **henkilön voi yhdistä viiteryhmänsä ja kulttuuriin*** (M50-21)
 (803) *ulkomaalaisperäinen nimi **herättää epäluuloja*** -- (M41-29)
 (804) **Ulkomaalaisia ei palkata** (M26-34)
 (805) **Mitä itämaisempi nimi, sen hankalempi**, ikävä kyllä. (M20-44)
 (806) *Tutumpi on parempi. Nimi on kuin vaate tai ihon väri, joka **leimaa kantajansa** ja hänen viitekehyksen.* -- (M56-47)

Lisäksi olen sisällyttänyt edeltävään luokkaan vastauksen, jossa informantin vastauksen eri osat ovat hieman ristiriidassa keskenään. Vastauksen alussa informantti pohtii nimen saattavan leimata kantajaa, mutta vastauksen loppupuolella kertoo, miten itse kokee tietyistä kulttuureista tulevat nimet. Koska informantti ilmaisee tietyillä nimillä olevan hänen mielessään leima, katson informantin oikeasti ajattelevan, että nimi varmasti leimaa. Alla informantin vastaus:

- (807) *Romaanikulttuuriin viittaavat nimet **saattaa aiheuttaa** epäluottamusta ja **leimata kantajansa** epäluotettavaksi. Samoin muslimikulttuuriin ja venäläisyyteen viittaavat nimet. Ruotsalaiset nimet **jakautuu mielessäni voimakkaasti** miellyttäviin ja voimakkaasti epämiellyttäviin (jostain syystä ruotsalaisen kuuloiset miehen nimet **tuo miellelyhtymän ylimielisestä ihmisestä**). Eurooppalaisen kuuloiset nimet **tuo miellelyhtymän jostakin mukavasta**. Suomalaisen kuuluiset **neutraaleja**. (M32-23)*

Luokka ”Nimi saattaa leimata” koostuu vastauksista, joissa informantit ovat arvioineet nimellä voivan olla jossain määrin merkitystä. Luokkaan sisällytettyjä vastaustyyppisiä ovat mm. *saattaa leimata, voi vaikuttaa, leimaa jonkin verran*. Esimerkkejä vastauksista:

- (808) -- **voi leimata henkilön** luotettavaksi tai epäluotettavaksi. M17-2
 (809) -- *Henkilön uskottavuus **voi kärsiä** ja luottamuksen syntyminen vie aikaa. **Voi haastaa** työmarkkinoilla etenemistä.* M28-13
 (810) **Osittain leimaa.** -- M44-25
 (811) **Voihan se vaikuttaa** M45-26
 (812) **Mahdollisesti** estää työnsaantia. -- M27-27
 (813) *Pelkkä nimi **saattaa leimata** ihmistä paljon --.* M33-42
 (814) *Nimellä on **jonkin verran merkitystä**. Jos on yleinen nimi niin **ei paljoa**, mutta jos on erilainen nimi niin riippuen nimestä **voi tuoda erilaisia ennakkoaluuloja**.* M16-48
 (815) -- *työllistyminen **voi olla heikompaa**.* M55-49

”Nimi ei leimaa” -luokassa ovat vastaukset, joissa informantit ovat kertoneet, etteivät usko nimellä olevan merkitystä tai nimen leimaavan kantajaansa vain hyvin vähän. Kahdessa vastauksessa on tosinnettu sananlasku, jonka ydinajatus, on että yksilön omalla toiminnalla on enemmän merkitystä kuin nimellä. Kolmessa muussa vastauksessa perustelut vaihtelevat. Yksi informanteista on perustellut kantaansa omilla kokemuksillaan. Toinen implikoi ajattelevansa, että nykypäivänä ollaan sen verran suvaitsevaisia, ettei nimellä ole merkitystä. Kolmas perustelee kantaansa sillä, että suomalaiset

olisivat taipuvaisia suhtautumaan nimiin rationaalisesti. Luokassa on huomattavasti vähemmän vastauksia kuin muissa luokassa, joten selkeästi suurin osa informanteista kuitenkin ajattelee nimen leimaavan kantajaansa ja vaikuttavan hänen arkeensa ainakin jossain määrin. Luokan ”Nimi ei leimaa” vastauksia on sen verran vähän, että esitelen ne kaikki alla:

- (816) ***En usko että** nykypäivänä **nimi leimaisi ja vaikuttaisi** mahdollisuuksiin merkittävästi.* (M21-8)
- (817) ***Ei nimi miestä pahenna** ellei mies nimeä.* (M30-22)
- (818) ***En usko vaikutusta olevan.** Oman rekrytointikokemuksen perusteella **nimellä ei vaikutusta.*** (M52-24)
- (819) ***Ei se nimi miestä pahenna** ellei mies nimeä* (M32-28)
- (820) ***Ei hirveästi.** Suomessa ajatellaan insinöörimäisesti, jolloin fiiliksellä ei jää paljon tilaa. --* (M32-31)

Viidenteen luokkaan olen sijoittanut vastaukset, joissa informantit eivät ole osanneet tai halunneet määritellä näkemyksiään. Alla luokan vastaukset:

- (821) *empä tiijä* (M25-15)
- (822) *-* (M32-30)

Naisinformantit. Analysoin seuraavaksi naisten vastaukset. Naisilla vastaukset jakaantuvat eri luokkien välille isommilla eroilla kuin miehillä. Luokassa ”Nimi leimaa paljon” on 12 vastausta ja luokassa ”Kyllä nimi leimaa” kaksinkertainen määrä eli 24 vastausta. Luokkaan ”Nimi saattaa leimata” olen sisällyttänyt 13 vastausta ja luokkaan ”Nimi ei leimaa” yhden vastauksen. Luokassa ”En osaa sanoa” ei naisilla ole yhtäkään vastausta.

Luokan ”Nimi leimaa paljon” vastauksissa toistuvat etenkin adverbit *paljon*, *suuresti* ja *varmasti*. Olen sijoittanut luokkaan pääasiassa vastaustyyppejä *Varmasti leimaa*, *leimaa paljon* ja *vaikuttaa suuresti*. Esimerkkejä vastauksista:

- (823) ***Varmasti leimaa**, --.* (N31-1)
- (824) ***Paljon**, nimen perusteella voi jo olettaa suurin piirtein mitä kansalaisuutta/ ehkäpä uskontoa yms. edustaa. --* (N35-7)
- (825) *Vaikea tietää, osaako suomea, mikä **tietysti vaikuttaa** työnsaantiin. --* (N38-18)

- (826) *Varsinkin islam-taustaiset nimet **varmasti aiheuttavat varautuneisuutta** ihmistä kohtaan. (N32-20)*
- (827) *Todella paljon. -- (N20-25)*
- (828) *-- Kyllä siltikin **varmasti** yhteiskunnassa nimi **vaikuttaa suuresti**. (N29-28)*
- (829) *Valitettavasti **meinaa paljon**. Suomalaiset ovat sairaalloinen rasistisia ja syrjiviä. **Hankaloittaa kaikkea** etenemistä (N38-29)*
- (830) *Nimellä on **varmasti suuri vaikutus**, sillä joillekin kulttuureille tyypilliset nimet saattavat herättää kantasuomalaisissa vieroksuntaa ja epäluuloa. -- (N18-43)*
- (831) ***Paljon**, jos on kapea katseinen ihminen joka turvaa ja luottaa vain tuttuun ja turvalliseen. -- (N25-45)*

Luokka "Kyllä nimi leimaa" on selkeästi suurin: lähes puolet naisinformanttien vastauksista sijoittuu siihen. Luokan vastauksissa esiintyy samoja vastautyypppejä kuin miehillä: *nimi leimaa, nimi vaikuttaa, nimi herättää mielikuvia tai tunteita ja tietty kansallisuus vaikuttaa*. Esimerkkejä vastauksista:

- (832) *-- Terrorismin lisääntyessä, islamit **leimataan helpommin**. (N25-3)*
- (833) *Islamiuskoisen kuuloiset nimet **herättää** monessa **epäluottamusta**. (N21-4)*
- (834) *Toki **on vaikutusta**. -- (N40-9)*
- (835) *Jos nimi joka **herättää negatiivisia mielikuvia**, negatiivisuus **leimaa kaikkialla**. (N52-13)*
- (836) ***Kyllähän se vaikuttaa, leimaa** koska esimerkiksi töihin halutaan enemminkin suomalaisia. -- (N30-19)*
- (837) *-- **Helposti tulee** siis nimen perusteella "**leimattua**". Mielestäni nykyään **nimi leimaa kantajansa ja se vaikuttaa negatiivisesti mahdollisuuksiin**. (N25-24)*
- (838) *Luulen että ihmisten käsitys siitä että **tietyillä etnisillä taustoilla on tietynlaisia nimiä vaikuttaa**. (N35-27)*
- (839) ***Nimi lyö leiman**. (N45-32)*
- (840) ***Todennäköisesti** nimi voi **vaikuttaa** esim. työnsaantimahdollisuuksiin. -- (N65-33)*
- (841) *Pelkka **nimen nakeminen leimaa** vaikkei ihmistä olisi nahnytkaan.-- **Nimi vaikuttaa** jos esim hakee toita pelkillä papereilla ja työnantaja ei nae ihmistä. -- (N37-47)*

Osa vastauksista on vaatinut luokittelun näkökulmasta hieman enemmän tulkintaa. Seuraavissa esimerkeissä ei suoraan esiinny kielenainesta *vaikuttaa*, mutta vastauksen sisältö merkitsee, että nimi vaikuttaa yksilön arkeen:

- (842) *Minua luullaan usein ulkomaalaiseksi nimeni vuoksi. Kun kysyjälle selviää, että olen suomalainen, **jään aina ihmisten mieleen. Varmistan aina, että tapaan asiakkaan jos esimerkiksi yritän myydä jotain, tai haen työpaikkaa.*** (N34-21)
- (843) *-- Uskon, että **monet joutuvat nimensä myötä kohtaamaan epäoikeudenmukaisuutta.*** -- (N31-34)

Muutama informantti on kuvannut nimien edustavan jotain tai kertovan jostain. Vaikkei vastauksissa esiinny verbinmuotoa *leimaa*, tulkitseen informanttien käytännössä tarkoittavan, että nimi leimaa kantajaansa. Vastaukset:

- (844) ***nimet edustavat stereotypistä** ajatusta siitä, missä maissa ollaan minkäkinlaisia.* -- (N39-35)
- (845) ***Nimi kertoo** ihmisen kotimaasta ja alkuperästä* (N43-38)
- (846) *Yleinen **etunimi kuvastaa** henkilön tavallisuuttaan.* (N46-39)
- (847) ***Tietynlainen nimi kertoo** mahdollisesta kielitaidosta --. **Eri nimet kertovat myös eri uskonnoista ja kulttuureista** ja sellaiset kulttuurit, mitkä poikkeavat paljon omastamme voivat vaikeuttaa työnsaantia.* (N23-42)

Luokassa "Nimi saattaa leimata" esiintyy eniten tyyppin *voi vaikuttaa* vastauksia. Lisäksi samoin kuin miesinformanteilla, luokka sisältää vastaustyyppejä *saattaa leimata* ja *leimaa jonkin verran*. Vastauksia korostuu etenkin ajatus, että leimaavan nimen vaikutukset olisivat etenkin negatiivisia, mutta parissa vastauksessa myös on huomioitu sen mahdollisuus, että vaikutus voisi olla myös myönteinen. Esimerkkejä vastauksista:

- (848) *Nimi **voi vaikuttaa** sekä positiivisesti että negatiivisesti esimerkiksi työhaussa.* (N18-2)
- (849) ***Kyllähän nimi saattaa leimata** ihmistä.* -- (N20-11)
- (850) *-- ei-eurooppalainen **nimi saattaa vaikeuttaa** työnsaantia* (N45-23)
- (851) *Varmaankin **jonkin verran vaikeuttaa** esimerkiksi työn saamista, jos nimi on sellainen joka viittaa ulkomaille ja tarkemmin Euroopan ulkopuolelle.* (N21-40)
- (852) *Ulkomaalaisuuteen yhdistettävät nimet **saattavat herättää epäluottamusta** vanhemmassa väessä tai ennakkoluuloisemmissa ihmisissä --.* (N17-41)
- (853) *Työpaikan saanti **voi vaikeutua tai olla helpompaa**, nimen perusteella **voidaan myös kiusata** esimerkiksi peruskoulussa.* (N21-44)
- (854) *Työnsaanti **saattaa vaikeutua** --* (N61-49)
- (855) ***Ei varmaankaan pääse** työhaastatteluun venäläisellä, virolaisella tai musliminimellä* (N39-50)

Yksi naisten vastauksista sisälsi aineksia, joiden puolesta vastauksen olisi voinut sijoittaa sekä luokkaan ”Nimi saattaa vaikuttaa” että ”Nimi ei vaikuta”: vastauksen alussa informantti toteaa, ettei usko nimellä olevan vaikutusta, mutta lopulta pohtii, että nimi saattaa vaikuttaa mielikuviin. Koska informantti myöntää nimen vaikutuksen mahdollisuuden jäljemmässä virkkeessä, näen vastauksen sopivan paremmin luokkaan ”Nimi saattaa vaikuttaa”. Alla informantin vastaus kokonaisuudessaan:

(856) *Kasvotusten nähdessä en usko nimellä olevan isoa vaikutusta. Tosin nykyään jos on nimi vaikka lähi-itään viittaava, vaikka ihminen olisi norjasta, saattaa aluksi vaikuttaa ihmisten mielikuviin.* (N39-6)

Luokkaan ”Nimi ei leimaa” jää vain yksi vastaus:

(857) *En usko, että arkitilanteessa nimellä on suurta merkitystä. Kyllä kokonaisuus henkilöstä ratkaisee.* (N50-22)

Vertailen lopuksi vielä hieman miesten ja naisten tuloksia. Kun lasketaan luokkien ”Nimi leimaa paljon”, ”Kyllä nimi leimaa” ja ”Nimi saattaa leimata” vastaukset yhteen, miehistä 86 % ja naisista 98 % uskoo nimen voivan leimata kantajaansa ainakin jossain määrin. Tulos osoittaa naisten ajattelevan miehiä enemmän nimellä olevan vaikutusta. Tulosta tukee vielä se, kun lasketaan ”Nimi leimaa paljon”- ja ”Kyllä nimi leimaa” -luokkien vastausmäärät yhteen: hieman isompi osuus naisista kuin miehistä on täysin varmoja, että nimi leimaa kantajaansa.

5.2.2. Miten nimi leimaa kantajaansa

Tässä luvussa esittelen aineistossa esiintyneitä trendejä siitä näkökulmasta, miten tai mistä syistä informantit uskovat nimen leimaavan kantajaansa. Olen jaotellut vastauksia seuraaviin luokkiin:

- Asenteet tiettyjä kulttuureja kohtaan
- Yleinen epäluulo kaikkia ulkomaalaisia kohtaan
- Nimi paperilla vs. kasvotusten tapaaminen

- Median vaikutus
- Kielitaidon merkitys

Osa vastauksista on sijoitettu useampaan luokkaan, sillä saman informantin vastauksesta on voinut löytyä useampaan luokkaan sopivia piirteitä. Joitakin vastauksia ei puolestaan ole luokiteltu ollenkaan, sillä kaikista vastauksista ei löydy teemoja, jotka vastaisivat luokittelun perustana oleviin kysymyksiin.

Miesinformantit. Miesinformanttien vastauksissa esiintyy eniten luokkaan ”Asenteet tiettyjä kulttuureja kohtaan” sijoittuvia mainintoja: niitä on yhteensä 20. Luokan vastauksia yhdistää ajatus, että toisista kulttuureista tulevat nimet leimaavat kantajaansa eri tavalla kuin toisista. Osassa vastauksista on mainittu tiettyjä nimiä, jotka mm. kulttuuritaustansa vuoksi leimaavat kantajaansa. Vastauksissa toistuvat arabimaailmasta ja Venäjältä tulevat nimet:

- (858) *esim **mohammed** = terroristi* (M47-1)
- (859) ***kyllä minä kaksi kertaa mietin** ennenkuin alan **mohammedin tai ahdin** kanssa tekemisiin.* -- (M18-6)
- (860) *Mielikuva siitä että **esim Tatjana** on tullut elokuvista ja sarjoista epäluotettavana esille vaikuttaa.* -- (M28-13)
- (861) *Luulen, että **etenkin** vanhempien mieshenkilöiden keskuudessa **nimet kuten Mohamed, Yusef, Ivan jne** voivat aiheuttaa **negatiivisia olettamuksia** helpommin **kuin meille tutummat nimet.*** -- (M35-46)

Suurimmassa osassa luokan vastauksista on nimetty tiettyjä kulttuureita tai kansallisuuksia, joista tuleviin nimiin asennoidutaan negatiivisemmin tai positiivisemmin. Monessa vastauksessa on mainittu islamilais-, venäläis-, afrikkalais- ja romanitaustaisten nimien aiheuttavan negatiivisia konnotaatioita. Parissa vastauksessa on kuitenkin nostettu myös esille, että aasialainen nimi saattaa olla kantajalleen eduksi. Esimerkkejä vastauksista:

- (862) ***Islamiin, venäläisyyteen tai romanitaustaan** viittaava nimi haittaa* (M41-7)
- (863) *-- Luulen että yleisesti uskotaan myös **nimen korreloivan älykkyyden tai tietotaitotason kanssa**, yleisesti pidetään esim. **venäläisiä tai somalialai-***

- sia* lääkäreitä vähemmän pätevinä kuin **kotimaisia**. Johtuuko se kieli-muurista? Vai nimestä? Vai jostakin muista **kulttuureihin liittyvistä sei-koista ja mielikuvista?** (M28-16)
- (864) Nimestä riippuen. **Arabeja, afrikkalisia** ei pidetä yhtä luotettavina kuin **länsimaisia**. (M27-18)
- (865) **Romaanikulttuuriin** viittaavat nimet saattaa aiheuttaa **epäluottamusta** ja leimata kantajansa **epäluotettavaksi**. Samoin **muslimikulttuuriin ja venäläisyyteen** viittaavat nimet. **Ruotsalaiset nimet** jakautuu mielessäni voimakkaasti **miellyttäviin ja voimakkaasti epämiellyttäviin** (jostain syystä ruotsalaisen kuuloiset miehen nimet tuo miellelyhtymän **ylimieli-sestä** ihmisestä). **Eurooppalaisen kuuloiset** nimet tuo **miellelyhtymän** jostakin mukavasta. **Suomalaisen kuuloiset neutraaleja**. (M32-23)
- (866) -- esim aasiassa on paljon insinööriosamista, niin **aasiankielinen nimi voi olla etu vrt vaikkapa afrikkalaiseen nimeen**. (M32-31)
- (867) -- Toisaalta taas **Itä-Aasialaisilla nimillä tuskin on yhtä negatiivista kai-kua. Afrikkalaistyyppiset ja ylipäätään musliminimet todennäköisesti herättävät ennakkoluuloja hyvinkin helposti**, johtuen lähihistorian käänteistä maailmalla ja Suomessa. (M35-46)
- (868) **Mitä itämaisempi nimi, sen hankalempi**, ikävä kyllä. (M20-44)

Osassa luokan vastauksissa on todettu yleisemmin, että ihmisillä on ennakkokäsityksiä ja mielikuvia joistain kulttuureista ja nimistä, ja se vaikuttaa nimen leimaantumiseen. Esimerkkejä tämän tyyppin vastauksista:

- (869) Suomalaisille **on ennakko käsityksiä tietyistä kansallisuuksista ja ihmis-ryhmistä**, joka voi leimata henkilön luotettavaksi tai epäluotettavaksi. (M17-2)
- (870) Varmasti **tiettyjen nimien kohdalla**, henkilön pitää ensin henkilökohtai-sesti todistaa **ennakkoluulot** vääriksi. -- (M43-3)
- (871) -- **Tietyt nimet herättävät aina mielikuvia**, ja ne voivat ohjata käyttäyty-mistämme ja luovat **ennakkoasenteita** (valitettavasti). Uskon vahvasti, että ei nimi miestä/naista oikeasti pahenna, mutta käytännössä luulen että sen tulkitaan pahentavan. (M28-16)
- (872) -- **Tietyillä etnisillä taustoilla** on varmasti vaikeampi saada töitä. --. (M33-17)
- (873) Jos kantajan nimi tunnistetaan tai mielletään **jonkin etnisen vähemmis-tön nimeksi**, se todennäköisesti haittaa esim. hänen työllistymistään. (M27-35)
- (874) -- välttämättä **kaikista eksoottisimpien nimien omaavia tyyppejä ei val-taväestö niin helposti sulata**. (M35-36)

Seuraavaksi suurin luokka miehillä on ”Yleinen epäluulo kaikkia ulkomaalaisia kohtaan” (17 vastausta). Luokan vastauksissa korostuu ajatus, että ylipäättään kaikkiin vierasmaalaisiin nimiin suhtaudutaan eri tavalla kuin tuttuihin suomalaisiin nimiin. Kaikissa luokan vastauksissa on katsottu ulkomaalaisen nimen leimaavan kantajaansa nimenomaan negatiivisessa mielessä. Osassa vastauksista on todettu nimen vaikuttavan suhtautumiseen yleisesti ottaen, ja osassa on eritelty, millaisiin asioihin nimi voi vaikuttaa yksilön elämässä. Analysoin eriteltyjä asioita tarkemmin luvussa 5.2.3. Muutamasta vastauksesta nousi esille ajatus, että suomalaiset kansana olisivat erityisen ennakkoluuloisia. Esimerkkejä vastauksista:

- (875) **Vierasperäinen nimi** varmasti vaikuttaa mahdollisuuksiin (työn, sosiaalisen verkon luontiin) varsinkin pohjois-suomessa. Muutenkin **heillä sosiaalinen stigma** jolloin heillä ns. tarve todistaa muille oma asemansa yhteiskunnassa. (M21-50)
- (876) **Tutumpi on parempi.** -- 35 v. aiempien kokemuksen perusteella kansallisuus tai rotu tai /uskonto tulee nimestä esille. **Suomalaisesta Matista ei saa Mathiasta.** (M56-47)
- (877) Suomessa **kaikki erikoinen vielä hätkähdyttää. Ennakkoluulot** syntyvät varmaan vahvemmin silloin kun näkee pelkän nimen eikä ihmistä. Suomi on mielestäni myös **loppupeleissä aika rasistinen maa**, mikä vaikuttaa varmasti monien ihmisten ajatteluun kohdatessaan **ulkomaalaiselta kuulostavan nimen.** (M24-45)
- (878) Omat isovanhempani ovat hyvin **epäluuloisia ulkomaalaistaustaisia kohtaan.** Kuvittelisin etenkin vanhempien ihmisten mielummin **välttävän tällaisia henkilöitä.** (M22-43)
- (879) **Ulkomaalaistaustainen nimi** herättää varmaan **epäluotettavuutta** esimerkiksi suomalaisissa työnantajissa rekrytoidessa henkilökuntaa. (M22-39)
- (880) **Ulkomaalaisia ei palkata** (M26-34)
- (881) Lasten kohdalla koulussa ehkä kiusataan **erilaisen nimen omaavia henkilöitä.** Esim. Työhakemuksessa **ulkomainne nimi luo ennakkoluuloja** (M21-4)
- (882) -- Koen, että helpompi elää **tutulla suomenkielisellä nimellä** kuin **vierasperäisellä.** (M25-5)
- (883) Omalla kohdallani nimellä ei ole merkitystä, mutta kokemusteni mukaan suomalaiset usein ovat ainakin aluksi **aika epäluuloisia** kansaa. Lähes **mikä vain ulkomaalaistaustainen ja etenkin huijareihin** yleisesti yhdistettävä (miehen) nimi varmasti **herättää epäluuloa.** (M25-9)
- (884) Vähenevissä määrin, mutta suomessa **ulkomaiset nimet huomaa helposti.** Voi aiheuttaa **ennakkoluuloja** mm. työnhaussa (M30-10)
- (885) **ulkomaalaisperäinen nimi herättää epäluuloja** papereissa kirjoitettuna (M41-29)

Luokan ”Nimi paperilla vs. kasvotusten tapaaminen” vastauksia yhdistää näkemys, että nimi leimaa kantajaansa, jos se nähdään vain paperilla, muttei välttämättä kasvotusten tavatessa. Miehillä luokassa on viisi vastausta, jotka esittelen kaikki alla:

- (886) ***Pelkkä nimi** saattaa leimata ihmistä paljon, mutta **kun nimeen yhdistetään kasvot ja henkilö** itsessään, on leimaava vaikutus huomattavasti pienempi.* -- (M33-42)
- (887) ***sähköistyvässä yhteiskunnassa** jossa myös työhakemukset tehdään sähköisesti edes **koskaan näkemättä henkilöä** voi nimellä olla suurikin vaikutus, riippuen rekrytoivan mieltymyksistä nimiin.* -- (M21-40)
- (888) ***Jos nimestä näkyy selvästi** etninen tai uskonnollinen tausta, ja kyseessä on afrikkalainen tai muslimi, niin työllistyminen voi olla heikompa.* (M55-49)
- (889) *-- Ennakkoluulot syntyvät varmaan vahvemmin silloin **kun näkee pelkän nimen eikä ihmistä**.* -- (M24-45)
- (890) *ulkomaalaisperäinen nimi herättää epäluuloja **papereissa kirjoitettuna*** (M41-29)

Luokassa ”Median vaikutus” on kaksi vastausta. Niissä on säilytetty syytä nimien leimavuudesta median vastuulle. Ydinajatuksena on, että viihdeteollisuudessa ja mediassa toistuvasti samantyyppisissä rooleissa ja asiayhteyksissä esiintyvät vieraskieliset nimet stigmatisoituvat. Alla molemmat luokan vastaukset:

- (891) *-- En koe itseäni rasistiksi, mutta **nähdyt elokuvat, luetut kirja** luovat käsityksen hyvistä ja pahista.* (M49-11)
- (892) *Mielikuva siitä että esim Tatjana on tullut **elokuvista ja sarjoista epäluotettavana** esille vaikuttaa. Henkilön uskottavuus voi kärsiä ja luottamuksen syntyminen vie aikaa.* -- (M28-13)

Luokan ”Kielitaidon merkitys” vastauksissa on esitetty näkökulma, että vieraskielinen nimi herättäisi mielikuvia kielitaidon vaillinaisuudesta. Miehillä luokkaan ei sijoitu vastauksia, mutta yhden informantin ajatus käy kuitenkin lähellä:

- (893) *-- Luulen että yleisesti uskotaan myös **nimen korreloivan älykkyyden tai tietotaitotason kanssa**, yleisesti pidetään esim. venäläisiä tai somalialaisia lääkäreitä vähemmän pätevinä kuin kotimaisia. Johtuuko se **kieli-muurista**?* -- (M28-16)

Naisinformantit. Samoin kuin miehillä, naisillakin luokkaan ”Asenteet tiettyjä kulttuurereja kohtaan” sijoittuu eniten vastauksia. Naisilla vastauksia on kuitenkin enemmän: jopa 26:lla eli yli puolella naisinformanteista esiintyy vastauksissaan luokkaan sijoittuvia piirteitä. Luokassa selkeästi yleisin vastaustyyppi on tiettyjen kulttuurien nimeäminen. Samoin kuin miehillä, useimmissa vastauksissa on nostettu esille kielteinen suhtautuminen musliminimiin. Myös naisten vastauksissa esiintyy mainintoja venäläis- ja romaninimien stigmoista, muttei läheskään niin paljoa kuin miehillä. Esimerkkejä tyyppin vastauksista:

- (894) ***Outo ja vaikeasti lausuttava nimi*** ei sovi suomalaisen korvaan tai suuhun. ***Terrorismin lisääntyessä, islamit leimataan helpommin.*** (N25-3)
- (895) ***Islamiuskoisen*** kuuloiset nimet ***herättää monessa epäluottamusta.*** (N21-4)
- (896) --. Monet saattavat pitää henkilöä ***epäluotettavana tai rikollisena***, koska ihmisillä on tapana yleistää: jotkut voivat esimerkiksi ajatella, ***ettei yksikään musliminimeä kantava mies kunnioita naisia.*** (N20-11)
- (897) -- Uskon, että ***eri kulttuuritaustoista ja eri syistä maahan tulevien kokeemukset ovat hyvin erilaisia.*** Työhön tuleviin koulutettuihin ja kielitaitoihin valkoihoisiin suhtaudutaan monin verroin suopeammin ja positiivisemmin kuin turvapaikanhakijoihin jne. Myös perhesyistä tulemistä pidetään romanttisena ja ihanana - mutta jos vanhapoika tuo ***itä-eurooppalaisen tai aasialaisen*** morsiamen, kuiskitaan motiiveista. Eli eroja löytyy. Toisaalta uskon suomalaisten olevan sen verran sisäänpäinlämpiävää sakkia, että jos vaikka opiskelemaan tullut ***irkkupoika*** ihastuu maahan ja hakee töitä, uskon hänelläkin ***voivan olla vaikeuksia.*** -- (N37-15)
- (898) -- Tottakai esimerkiksi ***romaneilla vaikeampi*** työllistyä vaikka ovatkin kantaväestöä. (N30-19)
- (899) ***Varsinkin islam-taustaiset nimet varmasti aiheuttavat varautuneisuutta ihmistä kohtaan.*** (N32-20)
- (900) Jos nimi liitetään esimerkiksi ***lähi-itään*** se luo varmasti monelle suomalaiselle ***mielikuvan terrorismista tai maahanmuutosta.*** -- ***Baltian maista tulevilla nimiin liittyy varmasti myös mielikuvia rikollisuudesta*** --. (N29-36)
- 901) -- tieto ulkomaalaisesta antaa ***tietyn mielikuvan*** esim. ***venälaiset*** ovat epäluotettavia, ***italialaiset*** hurmureita jne. -- Jos samaistuminen on helpompaa (esim ***ruotsalaiset*** ovat suht samanlaisia kuin suomalaiset) ***on mahdollisuudet paremmat*** suomalaissa yhteiskunnassa. (N37-47)
- (902) Ei varmaankaan pääse työhaastatteluun ***venäläisellä, virolaisella tai musliminimellä*** (N39-50)

Muutaman naisinformantin vastauksessa on myös esitetty yleisemmällä tasolla ajatus, että länsimaisiin tai eurooppalaisiin nimiin suhtaudutaan positiivisemmin kuin kauempaa tuleviin nimiin. Pääasiassa naiset ajattelevat vieraskielisen nimen leimaavan kantaansa negatiivisesti, mutta muutamassa vastauksessa on myös pohdittu, että jotkin vieraskieliset nimet saattavat olla kantajalleen jopa eduksi. Esimerkkejä:

- (903) ***aiheuttaa ihmetystä kun joillakin ei ole sukunimeä tai suku- ja etunimet on eri järjestyksessä, lisäksi ei-eurooppalainen nimi saattaa vaikeuttaa työnsaantia*** (N45-23)
- (904) ***Länsimaalaisilla ei mitenkään, kauempaa tulevien on vaikeempaa*** (N43-31)
- (905) -- ***Länsimainen nimi** voidaan katsoa eduksi, kun taas **muslimi- tai venäläisnimi** voi olla haittana.* (N65-33)
- (906) *Varmaankin jonkin verran vaikeuttaa esimerkiksi työn saamista, jos nimi on sellainen joka viittaa ulkomaille ja tarkemmin **Euroopan ulkopuolelle**.* (N21-40)
- (907) -- ***Englantilaiselta ja saksalaiselta** vaikuttavat nimet **voi jopa auttaa** työn saamista, riippuu työnkuvasta. Oletus **länsimaalaisesta** osaajasta. Sen sijaan Mohamedit ja Ahmedit ym. **voidaan nähdä negatiivisesti "islamofobian"** takia esimerkiksi.* (N28-48)

Samoin kuin miehillä, useassa luokan vastauksista on todettu yleisemmällä tasolla ihmisillä voivan olla joistain kulttuureista tai nimistä ennakkokäsityksiä ja mielikuvia, jotka vaikuttavat nimen leimaantumiseen. Esimerkkejä tämän tyyppin vastauksista:

- (908) *Toki on vaikutusta. Ihmisillä on **mielikuvia eri kulttuureista tulevista** ja niiden pohjalta he tekevät **ennakko-oletuksia**.* -- (N40-9)
- (909) *Nimi voi kertoa henkilön **kulttuuritaustasta** ja **riippuen kulttuurista** se voi **vaikuttaa hyvinkin negatiivisesti**.* (N38-26)
- (910) -- ***Eri nimet kertovat** myös **eri uskonnoista ja kulttuureista** ja **sellaiset kulttuurit, mitkä poikkeavat paljon omastamme** voivat vaikeuttaa työnsaantia.* (N23-42)
- (911) *nimet edustavat **stereotypistä** ajatusta siitä, **missä maissa ollaan minäkinlaisia**.* -- (N39-35)
- (912) *Nimellä on varmasti suuri vaikutus, sillä **joillekin kulttuureille tyypilliset nimet** saattavat herättää kantasuomalaisissa **vieroksuntaa ja epäluuloa**.* -- (N18-43)
- (913) -- *Suomalaisilla on omat **mielikuvansa ulkomaalaisista ja osan kulttuurien** kanssa voidaan kokea että **on vaikeempaa samaistua heihin** (tai he meihin) ja se voi tuoda **negatiivista kuvaa**.* -- (N37-47)

Siinä missä aika moni miesinformanteista mainitsi tiettyjä nimiä, jotka leimaavat kantaansa, naisista vain kaksi on tehnyt samoin. Molemmissa vastauksissa on nostettu esille vain negatiivinen suhtautuminen islamilaisiin nimiin, kuten *Muhammed* ja *Ahmed*:

- (914) ***Elintasopakolaiset ovat pilanneet** oikeiden turvapaikanhakijoiden maineen. Yhä useammalla **turvapaikanhakijalla/elintasopakolaisella** on samantyylinen nimi kuten esimerkkinä voidaan todeta **muhammed**, eri kirjoitusmuodoissaan. -- Helposti tulee siis nimen perusteella "leimattua". Mielestäni nykyaikana nimi leimaa kantajansa ja se **vaikuttaa negatiivisesti** mahdollisuuksiin.* (N25-24)
- (915) *-- Sen sijaan **Mohamedit ja Ahmedit** ym. **voidaan nähdä negatiivisesti "islamofobian"** takia esimerkiksi.* (N28-48)

Luokkaan "Yleinen epäluulo kaikkia ulkomaalaisia kohtaan" sijoittuvia mainintoja on naisten vastauksissa huomattavasti vähemmän kuin miehillä. Kun miehillä luokkaan sopivia vastauksia oli 17, naisilla niitä on vain seitsemän. Muutamassa vastauksessa ennakkoluuloisuutta ulkomaalaisia kohtaan ei ole ilmaistu suoraan, mutta ajatuksen voi kuitenkin erottaa vastauksen taustalta. Esimerkit luokan vastauksista:

- (916) ***Vierasmaalaisen vaikeampi saada töitä*** (N41-17)
- (917) *Itselläni on **ulkomaalainen** nimi. En ole koskaan halunnut ajatella, että nimeni perusteella minut voitaisiin arvioida. **Kyllä siltikin varmasti yhteiskunnassa nimi vaikuttaa suuresti.*** (N29-28)
- (918) *Valitettavasti meinaa paljon. Suomalaiset ovat sairaalloinen **rasistisia ja syrjivia. Hankaloittaa** kaikkea etenemistä* (N38-29)
- (919) *Varmaankin jonkin verran **vaikuttaa** esimerkiksi työn saamista, jos **nimi on sellainen joka viittaa ulkomaille** --.* (N21-40)
- (920) ***Ulkomaalaisuuteen yhdistettävät nimet saattavat herättää epäluottamusta** vanhemmassa väessä tai ennakkoluuloisemmissa ihmisissä, joten näiden yksilöiden saattaa olla hankalampi saada töitä. --* (N17-41)

Naisilla luokkaan "Nimi paperilla vs. kasvotusten tapaaminen" sijoittuu seitsemän vastausta, eli kaksi enemmän kuin miehillä. Vastauksissa toistuu ajatus, että nimen näkeminen pelkästään paperilla voi herättää tietynlaisia mielikuvia. Neljässä vastauksessa on korostettu kasvotusten näkemisen merkitystä: nimen mahdollinen stigma ei ole niin vahva, kun ihmisen tapaa kasvokkain. Kiinnostava on erityisesti informantin N34-21 omakohtainen esimerkki siitä, miten hän ulkomaalaiselta vaikuttavan nimensä vuoksi haluaa aina tavata mahdollisen asiakkaan tai rekrytoijan. Alla luokan kaikki vastaukset:

- (921) **Kasvotusten** nähdessä en usko nimellä olevan isoa vaikutusta. -- (N39-6)
- (922) **Paperilla** jotkut nimet **vaikuttavat epäluotettavilta**, pitää **nähdä kasvot**. (N68-12)
- (923) Minua luullaan usein ulkomaalaiseksi nimeni vuoksi. Kun kysyjälle selviää, että olen suomalainen, jään aina ihmisten mieleen. Varmistan aina, että **tapaan asiakkaan** jos esimerkiksi yritän myydä jotain, tai haen työpaikkaa. (N34-21)
- (924) Jos en kohtaisi henkilöä **kasvotusten**, niin edellä mainittu muutama "epäluotettava" nimi **saattaisi herättää** nimien tiedostamisen. MUTTA, jos kohtaisin **kasvotusten**, niin nimellä ei ole merkitystä. -- (N31-34)
- (925) -- Nimi on ensivaikutelma **paperilla** usein ennen edes ihmisen tapamista. (N18-43)
- (926) Pelkka **nimen nakeminen** leimaa **vaikkei ihmista olisi nahnytkaan**. -- Nimi vaikuttaa jos esim **hakee toita pelkillä papereilla ja työnantaja ei nae ihmista**. -- (N37-47)
- (927) Työnsaanti saattaa vaikeutua, koska hakemusvaiheessa näkyy **pelkkä nimi**, (N61-49)

Luokassa "Median vaikutus" on naisilla kolme vastausta. Kaikissa luokan vastauksissa on nostettu esille uutisoinnin merkitys nimien ja kulttuurien leimautumiselle:

- (928) -- Erikoisempi/ ulkomainen nimi luo mielikuvan ihmisestä, jonka henkilö on luonut omista kokemuksistaan tai **lukemistaan uutisista** yms. -- (N35-7)
- (929) **Negatiiviset uutiset** tietyn maan kansalaisista antaa negatiivisen suhtautumisen ja sitä kautta vaikuttaa hänen mahdollisuuksiinsa suomalaisessa yhteiskunnassa. (N55-46)
- (930) -- **Mediassa esillä** olleet turvapaikanhakijoiden tekemät rikokset yhdistyvät varmastikin jollain tasolla ihmisten nimiin. Baltian maista tulevilla nimiin liittyy varmasti myös mielikuvia rikollisuudesta tms **mistä media kirjoittaa**. (N29-36)

Miehillä luokkaa "Kielitaidon merkitys" ei varsinaisesti esiintynyt, sillä heidän vastauksistaan ei noussut esille ajatusta siitä, että nimi voisi vaikuttaa käsityksiin nimenkantajan kielitaidosta. Naisilla tällaisia vastauksia on kuitenkin kolme:

- (931) Vaikea tietää, **osaako suomea**, mikä tietysti vaikuttaa työnsaantiin. -- (N38-18)
- (932) Paljon, jos on kapea katseinen ihminen joka turvaa ja luottaa vain tuttuun ja turvalliseen. **Luulo suomenkielen puutteesta** (N25-45)

- (933) *Tietynlainen nimi kertoo mahdollisesta **kielitaidosta**, jonka on olennaista olla hyvä esimerkiksi töitä hakiessa - suomalaiset haluavat suomea puhuvan työntekijän vaikka työssä ei tarvittaisi kieltä ollenkaan.* -- (N23-42)

5.2.3. Millaisiin mahdollisuuksiin nimi vaikuttaa

Viimeisessä analyysiluvussa esittelen, mihin eri yhteiskunnallisiin mahdollisuuksiin ja arjen toimintoihin informantit uskovat nimen vaikuttavan. Olen luokitellut aineistosta vain vastaukset, joissa on kuvailtu, miten nimi voi vaikuttaa kantajansa arkeen. En tässä kohdalla enää siis analysoi ”tietyt nimet herättävät ennakkoluuloja” -tyyppisiä vastauksia, vaan keskityn konkreettisempiin vaikutuksiin. Osassa vastauksista on useampaan luokkaan soveltuvia piirteitä, joten sama vastaus voi toistua aineiston esittelyssä useammassa luokassa eri painotuksin. Olen jakanut aineiston seuraaviin luokkiin:

- Työnsaanti
- Kiusaaminen ja syrjintä
- Kaupankäynti ja asunnon vuokraus
- Suhteiden muodostus
- Muut

Miesinformantit. Lähes kaikki luokitelluista miesten vastauksista sijoittuvat luokkaan ”Työnsaanti”: miehistä 16 uskoo vieraskielisen nimen voivan vaikuttaa yksilön mahdollisuuksiin työelämässä. Luokan tyypillisimmissä vastauksissa informantit ovat todenneet yleisesti ottaen nimen voivan vaikeuttaa työnsaantia. Yksi informantti on todennut nimen voivan hankaloittaa myös työmarkkinoilla etenemistä; tulkitseen vastausta niin, että informantti uskoo nimen voivan vaikuttaa kantajansa urakehitykseen. Esimerkkejä vastauksista:

- (934) -- Voi **haastaa työmarkkinoilla etenemistä**. (M28-13)
 (935) *Varmasti **vaikeuttaa** joidenkin **töiden saantia**.* -- (M28-16)
 (936) *Mahdollisesti **estää työnsaantia**. Tästä ei kuitenkaan ole minulla mitään näyttöä.* -- (M27-27)

- (937) *Ulkomaalaistaustainen nimi **herättää varmaan epäluotettavuutta** esimerkiksi suomalaisissa **työnantajissa rekrytoidessa henkilökuntaa.*** (M22-39)

Osa informanteista katsoo vain tietyistä kulttuureista tulevilla nimillä olevan negatiivisia vaikutuksia työnsaannille. Vain yksi miehistä ajattelee tietynlaisen vieraskielisen nimen voivan olla myös eduksi. Esimerkit:

- (938) ***Tietyillä etnisillä taustoilla on varmasti vaikeampi saada töitä.** Toki alojen välillä on suuria eroja.* (M33-17)
- (939) *Jos kantajan nimi tunnustetaan tai mielletään **jonkin etnisen vähemmistön nimeksi**, se todennäköisesti **haittaa esim. hänen työllistymistään.*** (M27-35)
- (940) *-- Tietysti tilastot voivat myös vaikuttaa, esim aasiassa on paljon **insinööriosaamista**, niin aasiankielinen nimi **voi olla etu** vrt vaikkapa afrikkalaiseen nimeen.* (M32-31)
- (941) *Jos nimestä näkyy selvästi etninen tai uskonnollinen tausta, ja kyseessä on afrikkalainen tai muslimi, niin **työllistyminen voi olla heikompaa.*** (M55-49)

Muutama informanteista on nostanut esille, että vieraskielinen nimi voi olla haitaksi jo työnhakuvaiheessa:

- (942) *-- Esimerkiksi **työhön pääsy voi olla vaikeampaa**, jopa **työhaastatteluun pääseminen voi olla vaikeampaa** kuin tavallisen suomalaisen nimen omaavalta henkilöltä* (M43-3)
- (943) *-- **Työhakemuksessa** ulkomainne nimi **luo ennakkoluuloja*** M21-4
- (944) *Nimi **vaikuttaa mahdollisuuksiin päästä työhaastatteluihin** vaikka olisi hyvät paperit/suositukset.* (M54-20)
- (945) *sähköistyvässä yhteiskunnassa jossa myös **työhakemukset** tehdään sähköisesti edes koskaan näkemättä henkilöä **voi nimellä olla suurikin vaikutus**, riippuen rekrytoivan mieltymyksistä nimiin. Toisaalta haluaisin uskoa että meidän yhteiskunnassa nimi ei leimaa eikä vaikuta mahdollisuuksiin.* (M21-40)

Luokassa "Suhteiden muodostus" esiintyy miehillä kolme vastausta. Luokan vastauksia yhdistää ajatus, että vieraskielinen nimi voi hankaloittaa verkostojen luontia. Yksi luokan vastauksista on hieman tulkinnanvarainen, sillä siinä todetaan vanhempien ihmisten voivan haluta vältellä ulkomaalaistaustaisia. Tulkitsen informantin viittaavaan vastaukseen

saan sen ikäisiin ihmisiin, jotka eivät ole enää työelämässä, minkä seurauksena haluttomuus olla tekemisissä ulkomaalaistaustaisten henkilöiden kanssa tarkoittaisi haluttomuutta muodostaa sosiaalisia suhteita ulkomaalaistaustaisiin (vieraskielistä nimeä kantaviin) henkilöihin. Alla kaikki luokan vastaukset:

- (946) *Vaikuttaa varmasti ainakin **suhteiden muodostamiseen**, asunnon hakeamiseen jne. (M25-41)*
- (947) *Omat isovanhempani ovat hyvin epäluuloisia ulkomaalaistaustaisia kohtaan. Kuvittelisin etenkin **vanhempien ihmisten mielummin välttelevän tällaisia henkilöitä**. (M22-43)*
- (948) *Vierasperäinen nimi varmasti vaikuttaa mahdollisuuksiin (työn, **sosiaalisen verkon luontiin**) varsinkin pohjois-suomessa. Muutenkin heillä sosiaalinen **stigma** jolloin heillä ns. tarve todistaa muille oma asemansa yhteiskunnassa. (M21-50)*

Miesten vastauksissa esiintyy vähemmän kuin naisilla mainintoja mahdollisuuksista, joihin nimi voi vaikuttaa. Näin olleen luokissa ”Kiusaaminen ja syrjintä” sekä ”Kaupankäynti ja asunnon vuokraus” esiintyy molemmissa vain yksi vastaus. Alla molempien luokkien vastaukset:

- (949) *Lasten kohdalla **koulussa ehkä kiusataan** erilaisen nimen omaavia henkilöitä. -- (M21-4)*
- (950) *Vaikuttaa varmasti ainakin suhteiden muodostamiseen, **asunnon hakeamiseen jne. (M25-41)***

”Muut”-luokkaan olen sijoittanut vastauksia, joissa on mm. todettu elämän yleisesti ottaen olevan vieraskielistä nimeä kantavalla henkilöllä haastavampaa. Yhdessä vastauksessa informantti ilmaisee, ettei itse välttämättä suostuisi yhteistyöhön vieraskielistä nimeä kantavan henkilön kanssa. Alla luokan kaikki neljä vastausta:

- (951) *-- Koen, että **helpompi elää** tutulla suomenkielisellä nimellä kuin vierasperäisellä. (M25-5)*
- (952) *kyllä minä kaksi kertaa mietin **ennenkuin alan** mohammedin tai ahdin **kanssa tekemisiin**. -- (M18-6)*
- (953) *-- Mielestäni nimen perusteella ei pitäisi arvioida ketään, mutta vielä nykypäivänä tämä vaikuttaa työnhakuun ja **yleiseen kohteluun**. (M22-33)*
- (954) *Mitä itämaisempi nimi, **sen hankalempi**, ikävä kyllä. (M20-44)*

Naisinformantit. Miesten tapaan naisillakin sijoittuu eniten vastauksia luokkaan ”Työnsaanti”. Informanteista jopa 20 on maininnut nimen voivan vaikuttavan mahdollisuuksiin työelämässä. Kahdeksassa luokan vastauksessa on katsottu vain tietyistä kulttuureista tulevien nimien vaikuttavan työnsaantiin. Enimmäkseen naiset ovat pohtineet nimen negatiivisia vaikutuksia, mutta kaksi informanttia on nostanut esille myös myönteisen vaikutuksen mahdollisuuden. Toisessa vastauksessa on katsottu länsimaalaisten nimien olevan eduksi ja toisessa Englantiin tai Saksaan viittaavien nimien. Esimerkit:

- (955) *Kyllähän se vaikuttaa, leimaa koska esimerkiksi **töihin** halutaan ennenmin suomalaisia. Tottakai esimerkiksi **romaneilla vaikeampi työllistyä** vaikka ovatkin kantaväestöä.* (N30-19)
- (956) *Todennäköisesti nimi voi vaikuttaa esim. **työnsaantimahdollisuuksiin. Länsimainen nimi voidaan katsoa eduksi, kun taas muslimi- tai venäläisnimi voi olla haittana.*** (N65-33)
- (957) *Varmaankin jonkin verran vaikeuttaa esimerkiksi **työn saamista**, jos nimi on sellainen joka viittaa ulkomaille ja tarkemmin **Euroopan ulkopuolelle.*** (N21-40)
- (958) *Tietynlainen nimi kertoo mahdollisesta kielitaidosta, jonka on olennaista olla hyvä esimerkiksi **töitä hakiessa** - suomalaiset haluavat suomea puhuvan työntekijän vaikka työssä ei tarvittaisi kieltä ollenkaan. Eri nimet kertovat myös eri uskonnoista ja kulttuureista ja **sellaiset kulttuurit, mitkä poikkeavat paljon omastamme voivat vaikeuttaa työnsaantia.*** (N23-42)
- (959) *Varmaan **työnhaussa** selkeimmin vaikuttaa, vaikei saisi. **Englantilaiselta ja saksalaiselta** vaikuttavat nimet voi jopa **auttaa työn saamista**, riippuu työnkuvasta. Oletus länsimaalaisesta osajasta. Sen sijaan **Mohamedit ja Ahmedit ym. voidaan nähdä negatiivisesti "islamofobian"** takia esimerkiksi.* (N28-48)

Kahdeksan naista on korostanut nimenomaan työnhakuvaiheen voivan olla haastava: pelkkä nimi työhakemuksessa leimaa jo kantajansa niin, ettei nimenkantaja pääse edes työhaastatteluun. Yhdessä vastauksessa on huomioitu myös se mahdollisuus, että nimi voi helpottaakin työnhakua. Esimerkkejä vastauksista:

- (960) *Nimi voi vaikuttaa sekä positiivisesti että negatiivisesti **esimerkiksi työnhaussa.*** (N18-2)
- (961) *Varmasti leimaa, esim **ei pääse työhaastatteluihin** nimen perusteella.* (N31-1)
- (962) *Minua luullaan usein ulkomaalaiseksi nimeni vuoksi. Kun kysyjälle selviää, että olen suomalainen, jään aina ihmisten mieleen. Varmistan*

aina, että **tapaan asiakkaan** jos esimerkiksi yritän myydä jotain, tai **haen työpaikkaa**. (N34-21)

- (963) -- Uskon, että esimerkiksi **työhaastatteluihin** on vaikeampi päästä, mikäli asiasta päättävä henkilö ei ole tietoinen nimiin liitettävistä ennakkoluuloista ja/tai työstä näitä ennakkoluulojaan. (N32-37)
- (964) -- Nimi vaikuttaa jos esim **hakee toita pelkilla papereilla** ja työnantaja ei näe ihmistä. -- (N37-47)
- (965) **Työnsaanti saattaa vaikeutua**, koska **hakemusvaiheessa** näkyy pelkkä nimi, (N61-49)

Useassa vastauksessa on todettu yleisesti ottaen nimen voivan vaikuttaa työnsaantiin:

- (966) **Työpaikan saanti** voi olla vaikeaa. (N25-5)
- (967) Vierasmaalaisen vaikeampi saada **töitä** (N41-17)
- (968) Ulkomaalaisuuteen yhdistettävät nimet saattavat herättää epäluottamusta vanhemmassa väessä tai ennakkoluuloisemmissa ihmisissä, joten näiden yksilöiden **saattaa olla hankalampi saada töitä**. En silti pitäisi ulkomaiselta kuulostavaa nimeä työttömyystuomiona, sillä on olemassa myös paljon avarakatseisempia palkkaajia, jotka ottavat listoilleen ket tahansa työhön kykenevän nimestä riippumatta. (N17-41)
- (969) **Työpaikan saanti** voi vaikeutua tai olla helpompaa --. (N21-44)

Muihin luokkiin sijoittuu huomattavasti vähemmän vastauksia. Luokassa ”Kiusaaminen ja syrjintä” on naisilla neljä vastausta. Kahdessa vastauksessa kiusaamisen on ajateltu tapahtuvan nimenomaan koulussa. Toinen koulunkäyntiä käsittelevä vastaus on hieman tulkinnanvarainen, sillä siinä ei suoraan viitata kiusaamiseen, vaan kerrotaan kokemuksesta, jossa tietty opiskelijan nimi oli aiheuttanut reaktioita myös opettajissa. Katson kuitenkin informantin tarkoittaneen, että nimi on tehnyt nimenkantajasta naurunalaisen ja siten todennäköisesti kiusatun. Kahdessa vastauksessa on puolestaan ajateltu nimen voivan aiheuttaa yleisesti ottaen kiusaamista ja syrjintää. Alla kaikki luokan vastaukset:

- (970) *Pahimmillaan nimi altistaa monenlaiselle kiusaamiselle ja syrjinnälle.* (N24-8)
- (971) -- Lukiassa luokallani oli tyttö jonka nimi oli [nimi sensuroitu]. **Jopa opettajilla oli joskus vaikeuksia sanoa nimi hymyilemättä.** (N20-25)
- (972) -- Suomalaiset ovat sairaalloinen rasistisia ja **syrjivia**. Hankaloittaa kaikkea etenemistä (N38-29)
- (973) -- nimen perusteella **voidaan myös kiusata esimerkiksi peruskoulussa.** (N21-44)

Luokassa ”Kaupankäynti ja asunnon vuokraus” on kaksi vastausta. Vastauksissa on pohdittu, että vieraskielinen nimi voi hankaloittaa kaupankäyntiä ja asunnon hankintaa. Toisessa vastauksessa on todettu, että nimenomaan Lähi-itään viittaava nimi saattaa vaikeuttaa mm. asunnon vuokraamista ja nettikauppojen tekemistä. Toisessa puolestaan informantti kertoo omakohtaisesta kokemuksestaan, kuinka pitää nimensä vuoksi tärkeänä asiakkaiden tapaamista kasvokkain hänen yrittäessään myydä tuotteita tai palveluita. Alla molemmat luokan vastaukset:

- (974) *Luulen, että esimerkiksi Lähi-Idän suunnalta tulevan sukunimen omaajan voi olla vaikea saada esimerkiksi **vuokrattua asuntoa tai tehdä esimerkiksi nettikauppoja, vaikka torissa tai facebookin kirppiksillä.*** (N20-14)
- (975) *Minua luullaan usein ulkomaalaiseksi nimeni vuoksi. Kun kysyjälle selviää, että olen suomalainen, jään aina ihmisten mieleen. Varmistan aina, että **tapaan asiakkaan jos esimerkiksi yritän myydä jotain, tai haen työpaikkaa.*** (N34-21)

Luokassa ”Suhteiden muodostus” on niin ikään kaksi vastausta:

- (976) *Varmaan monellakin tapaa, **alkaen aina mahdollisista puolisoehdoista.*** -- (N37-15)
- (977) *Työnhaku, ennakoluulot, **ihmissuhteet suomalaisiin*** (N18-30)

Luokkaan ”Muut” olen sijoittanut kolme vastausta, joissa on pohdittu nimen voivan hankaloittaa kantajansa elämää yleisesti ottaen. Yksi informanteista katsoo nimeen liittyvien negatiivisten mielikuvien heikentävän nimenkantajan kaikkia mahdollisuuksia. Toinen toteaa vieraskielisen nimen hankaloittavan etenemistä joka suhteessa. Kolmas ajattelee monien voivan tulla nimensä takia kohdelluksi epäoikeudenmukaisesti. Luokan vastaukset:

- (978) *Jos nimi joka herättää negatiivisia mielikuvia, **negatiivisuus leimaa kaikkialla.*** (N52-13)
- (979) *-- Suomalaiset ovat sairaalloinen rasistisia ja syrjiviä. **Hankaloittaa kaiken etenemistä*** (N38-29)
- (980) *-- Uskon, että **monet joutuvat nimensä myötä kohtaamaan epäoikeudenmukaisuutta.*** -- (N31-34)

6. YHTEENVETO

Tässä luvussa kokoon yhteen lukujen 4 ja 5 tuloksia. Vertailen eri tehtävien tuloksia risitiintaulukoinnin avulla. Koostan ensin luvun 4 tuloksia matriisitehtävästä, asenneskaalojen luotettavuusarvioinneista ja yleiskeskisarvoista sekä rankingtehtävästä. Toiseksi vertailen asenneskaalojen tuttuusominaisuutta koskeneita arvioita luvussa 5.1. analysoituihin tuloksiin siitä, kuinka hyvin informantit ovat tunnistaneet nimien alkuperän. Lopuksi luon yleiskatsauksen luvun 5.2. tuloksista.

6.1. Kvantitatiivisen analyysin tulokset

Tässä luvussa vertailen toisiinsa lukujen 4.1., 4.2. ja 4.3. tuloksia. Olen koonnut taulukoihin 24, 26, 29 ja 31 miesten ja naisten luotettavuusarvioinnit asenneskaaloista ja matriiseista sekä rankingtehtävien tulokset palkkausjärjestyksestä. Olen havainnollistanut taulukoihin vihreällä värillä keskenään linjassa olevia arvioita. Matriisitehtävän ja asenneskaalojen luotettavuusarviointeja vertailevissa osioissa olen merkinnyt punaisella viivalla rajan luotettaviksi ja epäluotettaviksi koettujen nimien välille. Taulukkojen 24 ja 26 avulla vertailen miestennimiä koskevia arvioiteja, ja taulukkojen 29 ja 31 avulla naisetennimiä.

Taulukoihin 25, 27, 30 ja 32 olen puolestaan koonnut asenneskaalojen yleiskeskisarvot parhaimmasta heikoimpaan. Taulukoilla 28 ja 31 vertailen asenneskaalojen luotettavuusarvioita mies- ja naisinformanttien kesken.

Miestennimet. Taulukosta 24 voidaan huomata miesten arviointien miestennimistä olevan sijojen 5–11 osalta hyvin linjassa keskenään. Ensimmäisten sijojenkaan osalta isoja eroja ei ole kuin yhden nimen tapauksessa: asenneskaaloissa *David* on arvioitu neljänneksi luotettavimmaksi, mutta rankingtehtävän perusteella *David* palkattaisiin kuitenkin kaikista mieluiten. Taulukko 24 osoittaa miesten kokevan etenkin saksalaisen Wernerin ja tanskalaisen *Sørenin* luotettaviksi.

TAULUKKO 24. Miesten luotettavuus- & palkkausjärjestysarviot miestennimistä.

SIJA: skaalat	NIMI	KESKI- ARVO	SIJA: matriisi	NIMI	LUOTET- TAVUUS	SIJA: palkkaus	NIMI	YHTEIS- PISTEET
1.	Werner	3,92	1.	Søren	92,2 %	1.	David	443
2.	Søren	3,84	2.	Werner	90,4 %	2.	Werner	430
3.	Göran	3,80	3.	David	90,2 %	3.	Søren	417
4.	David	3,70	4.	Margus	82,3 %	4.	Göran	365
5.	Margus	3,42	5.	Göran	78,4 %	5.	Margus	319
6.	Áilu	3,24	6.	Áilu	70,6 %	6.	Javier	297
7.	Javier	3,02	7.	Javier	56,9 %	7.	Áilu	283
8.	Giovanni	2,90	8. / 9.	Giovanni	41,2 %	8.	Giovanni	254
9.	Rajesh	2,70	8. / 9.	Rajesh	41,2 %	9.	Rajesh	201
10.	Dmitri	2,16	10.	Dmitri	23,5 %	10.	Dmitri	193
11.	Mohamed	1,96	11.	Mohamed	17,6 %	11.	Mohamed	98

Kun taulukon 24 tuloksia verrataan taulukkoon 25 koottuihin miestennimiä koskevien asenneskaalojen yleiskeskisarvoihin, on eroja nähtävissä hieman enemmän. *Giovannilla* on kolmanneksi paras yleiskeskisarvo, mutta taulukon 24 perusteella *Giovannia* ei ole arvioitu luotettavaksi eikä palkattaisi kovin mieluusti. Taulukossa 24 sijoille 4.–5. asettuvaan *Margukseen* suhtaudutaan taulukon 25 perusteella vasta seitsemänneksi myönteisimmin. *Javieriin* sen sijaan suhtaudutaan yleiskeskisarvon perusteella melko myönteisesti, mutta taulukko 24 osoittaa *Javierin* yltävän vain niukasti luotettaviksi koettujen nimien joukkoon. *Javier* yllättää myös siinä suhteessa, että nimi on yleiskeskisarvon perusteella arvioitu huomattavasti positiivisemmin kuin *Áilu* ja myös palkattaisiin *Áilua* mieluummin. *Göranin* sijoitus vaihtelee paljon eri tulosten kesken: taulukko 25 kertoo *Göraniin* suhtauduttavan vasta kuudenneksi myönteisimmin, mutta skaalojen luotettavuusarvioiden perusteella häneen kuitenkin luotetaan kolmanneksi eniten ja hänet palkattaisiin neljänneksi mieluiten. Ilmikäskyksiä mitanneen matriisitehtävän mukaan miehet sen sijaan ajattelevat luottavansa *Göraniin* vasta viidenneksi eniten.

TAULUKKO 25. Miesten asenneskaala-arvioiden yleiskeskisarvot miestennimistä.

SIJA: skaalat	NIMI	YLEISKESKI- ARVO
1.	David	3,64
2.	Werner	3,58
3.	Giovanni	3,54

4.	Søren	3,51
5.	Javier	3,42
6.	Göran	3,40
7.	Margus	3,32
8.	Áilu	3,15
9.	Rajesh	2,81
10.	Dmitri	2,61
11.	Mohamed	2,31

Taulukosta 26 nähdään naisten luotettavuusarvioiden niin asenneskaaloissa kuin matriisitehtävässä olevan linjassa keskenään sijojen 1.,3., 5. ja 7.–11. osalta. Naisten ilmikäsitusten ja piiloasenteiden välillä on kuitenkin havaittavissa iso ero *Marguksen* kohdalla. Jonkin verran eroja on myös *Sørenin* ja *Göranin* sijoitusten välillä. Rankingtehtävässä nimet eivät asetu aivan yhtä yhdenmukaisesti samoille sijoille kuin matriisien ja skaalojen luotettavuusarvioinneissa. Lähempi tarkastelu kuitenkin osoittaa, että toisistaan poikkeavia tuloksia erottaa pääasiassa aina vain yksi sija. Ainoa selvä ero on *Marguksen* luotettavuutta koskevien ilmikäsitusten ja palkkaamisen mielekkyyden välillä. Piiloasenteisiin verrattuna *Marguksen* rankingtehtävän tulos on kuitenkin lähes sama.

TAULUKKO 26. Naisten luotettavuus- & palkkausjärjestysarviot miestennimistä.

SIJA: skaalat	NIMI	KESKI- ARVO	SIJA: matriisi	NIMI	LUOTET- TAVUUS	SIJA: palkkaus	NIMI	YHTEIS- PISTEET
1.	David	4,00	1.	David	98,0 %	1.	David	474
2.	Søren	3,76	2.	Margus	92,0 %	2.	Werner	405
3.	Werner	3,72	3.	Werner	90,0 %	3.	Søren	383
4.	Göran	3,62	4.	Søren	88,0 %	4.	Göran	376
5.	Áilu	3,52	5. / 6.	Áilu	82,3 %	5.	Margus	366
6.	Margus	3,50	5. / 6.	Göran	82,3 %	6.	Áilu	318
7.	Javier	3,00	7.	Javier	58,0 %	7.	Javier	245
8.	Giovanni	2,84	8.	Giovanni	48,0 %	8.	Giovanni	237
9.	Rajesh	2,70	9.	Rajesh	42,0 %	9.	Rajesh	212
10.	Mohamed	2,20	10.	Mohamed	24,0 %	10.	Dmitri	156
11.	Dmitri	2,10	11.	Dmitri	12,0 %	11.	Mohamed	128

Taulukkoon 27 koottujen asenneskaalojen yleiskeskisarvojen vertaaminen taulukkoon 26 osoittaa muutaman kiinnostavan eron. Naiset suhtautuvat yleiskeskisarvon perusteella *Margukseen* toiseksi myönteisimmin (*Wernerin* lisäksi). *Marguksen* luotettavuutta kos-

kevat ilmikäsitukset voivat siis heijastella yleistä myönteistä suhtautumista. Miesten tavoin naiset lisäksi suhtautuvat *Giovanniin* paljon myönteisemmin kuin luotettavuusarvot ja rankingtehtävä antavat ymmärtää. Naisilla myös vaihtelee miesten tulosten tapaan *Göranin* sijoitus paljon: naiset suhtautuvat yleisesti ottaen *Göraniin* kuudenneksi myönteisimmin, mutta skaalojen perusteella luottavat häneen neljänneksi eniten ja palkkaisivat hänet neljänneksi mieluiten. Luotettavuusmatriisin perusteella naiset ajattelevat luottavansa *Göraniin* viidenneksi tai kuudenneksi eniten. Neljäs nimi, jonka yleiskeskisarvo poikkeaa taulukon 26 sijoituksista on *Áilu*: naiset suhtautuvat nimeen vasta kahdeksanneksi myönteisimmin, vaikka luottavat häneen viidenneksi eniten ja palkkaisivat kuudenneksi mieluiten.

TAULUKKO 27. Naisten asenneskaala-arvioiden yleiskeskisarvot miestennimistä.

SIJA: skaalat	NIMI	YLEISKESKI- ARVO
1.	David	3,90
2. / 3.	Werner	3,53
2. / 3.	Margus	3,53
4.	Giovanni	3,47
5.	Søren	3,42
6.	Göran	3,29
7.	Javier	3,28
8.	Áilu	3,27
9.	Rajesh	2,75
10.	Mohamed	2,59
11.	Dmitri	2,58

Taulukot 25 ja 27 kertovat mies- ja naisinformanttien olevan miestennimien osalta samoilla linjoilla sen suhteen, että heidän asenteensa ovat myönteisimpiä anglosaksista *Davidia* ja saksalaista *Werneriä* kohtaan. Kuitenkin virolaisen *Marguksen* kohdalla miesten ja naisten asenteissa on huomattava ero: naiset suhtautuvat *Margukseen* toiseksi myönteisemmin, kun miehet vasta seitsemänneksi. Luvussa 4.2.2. esitelty taulukko 13 osoittaa miesten kuitenkin suhtautuvan kaiken kaikkiaan miestennimiin naisia positiivisemmin.

Taulukot 24 ja 26 kertovat sekä miesten että naisten kokevan luotettavimmiksi tanskalaista, anglosaksista, saksalaista tai ruotsalaista miehennimeä kantavat henkilöt, ja myös palkkaavan samoista kulttuureista tulevien nimien kantajia mieluiten. Naiset pitävät anglosaksista *Davidia* ehdottomasti luotettavimpana, kun miehet sen sijaan luottavat eniten saksalaiseen *Weneriin*. Vähiten naiset luottavat venäläiseen *Dmitriin*, kun taas miehistä *Mohamed* on selkeästi epäluotettavin. Olen konnut taulukkoon 28 miestennimiä koskevat keskiarvot miesten ja naisten asenneskaalojen luotettavuusarviointeista. Olen korostanut joka nimen kohdalla vihreällä värillä sen informanttiryhmän keskiarvon, joka on korkeampi. Taulukko 28 kertoo miesten ja naisten luottavan eri tavoin eri kulttuureista tulevien nimien kantajiin: miehet luottavat naisia enemmän *Weneriin*, *Søreniin*, *Göranin*, *Javieriin* ja *Giovanniin*, mutta naiset luottavan miehiä enemmän *Davidiin*, *Margukseen*, *Áiluun*, *Dmitriin* ja *Mohamediin*. *Rajesh* on saanut molemmilta informanttiryhmiltä saman keskiarvon.

TAULUKKO 28. Mies- ja naisinformanttien asenneskaalojen luotettavuusarvioiden keskiarvot miestennimistä.

NIMI	MIEHET: KESKIARVO	NAISET: KESKIARVO
Werner	3,92	3,72
Søren	3,84	3,76
Göran	3,80	3,62
David	3,70	4,00
Margus	3,42	3,50
Áilu	3,24	3,52
Javier	3,02	3,00
Giovanni	2,90	2,84
Rajesh	2,70	2,70
Dmitri	2,16	2,20
Mohamed	1,96	2,10

Naistennimet. Taulukko 29 osoittaa miesten arvioiden naistennimistä olevan paremmin linjassa keskenään kuin miestennimiä koskevien arvioiden. Asenneskaalojen luotettavuusarvioista seitsemän nimen tulokset korreloivat luotettavuusmatriisien kanssa ja seitsemän rankingtehtävän kanssa. Asenneskaalojen ja matriisitehtävän luotettavuusarviointien kesken suurin ero on saksalaisen *Kathrinin* kohdalla: ilmiäisytysten mukaan miehet ajattelevat pitävänsä *Kathrinia* luotettavimpana yhdessä *Metten* kanssa, mutta

piiloasenteet osoittavat miesten kokevan *Kathrinin* neljänneksi luotettavimmaksi. Piiloasenteet ovat kuitenkin yhdenmukaiset palkkaamisen mielekkyyttä koskevien tulosten kanssa. Myös *Linnéan* luotettavuutta koskevat ilmiäkäsitykset ja piiloasenteet poikkeavat hieman toisistaan: naiset ajattelevat pitävänsä *Metteä* ja *Kathrinia Linnéaa* luotettavimpana, mutta kuitenkin asenneskaaloissa ovat arvioineet *Linnéan* toiseksi luotettavimmaksi.

TAULUKKO 29. Miesten luotettavuus- & palkkausjärjestysarviot naistennimistä.

SIJA: skaalat	NIMI	KESKI- ARVO	SIJA: matriisi	NIMI	LUOTET- TAVUUS	SIJA: palkkaus	NIMI	YHTEIS- PISTEET
1.	Mette	4,06	1. / 2.	Mette	92,16 %	1.	Sarah	441
2.	Linnéa	3,98	1. / 2.	Kathrin	92,16 %	2.	Linnéa	435
3.	Sarah	3,84	3. / 4.	Sarah	88,2 %	3.	Mette	410
4.	Kathrin	3,72	3. / 4.	Linnéa	88,2 %	4.	Kathrin	405
5. / 6.	Carmén	3,42	5.	Carmén	74,5 %	5.	Carmén	296
5. / 6.	Sunná	3,42	6.	Piret	70,6 %	6.	Giulia	286
7.	Piret	3,20	7.	Sunná	68,6 %	7.	Piret	260
8.	Giulia	3,18	8.	Giulia	66,7 %	8.	Sunná	254
9.	Indira	2,92	9.	Indira	49,0 %	9.	Indira	222
10.	Tatjana	2,42	10.	Tatjana	39,2 %	10.	Tatjana	169
11.	Fatima	2,40	11.	Fatima	33,3 %	11.	Fatima	122

Rankingtehtävän tulokset poikkeavat luotettavuusarvioinneista hieman kolmen nimen kohdalla. Miehet ovat arvioineet palkkaavansa kaikista mieluiten *Sarahin*, mutta kokevat hänet sekä matriisitehtävässä että asenneskaaloissa kolmanneksi luotettavimmaksi. *Sunná* on puolestaan arvioitu viidenneksi luotettavimmaksi yhdessä *Carménin* kanssa, mutta palkattaisiin vasta kahdeksanneksi mieluiten. Lisäksi *Giulia* on arvioitu vasta kahdeksanneksi luotettavimmaksi, mutta palkattaisiin silti kuudenneksi mieluiten. *Sunnán* ja *Giulian* osalta selitys saattaa löytyä taulukkoon 30 listatuista asenneskaalojen yleiskeskisarvoista. Niiden mukaan miehet suhtautuvat *Sunnáan* seitsemänneksi positiivisimmin ja *Giuliaan* rankingtehtävän tavoin kuudenneksi positiivisimmin. *Sarah* on silti myös yleiskeskisarvojen perusteella kolmas. Luvussa 4.3.1. olen kuitenkin nostanut esille taulukon 21 yhteydessä, että rankingtehtävässä miesinformanteista 18 on asettanut *Linnéan* ensimmäiseksi ja 12 *Sarahin*. Palkkaamisjärjestyksen perustana oleva pisteytysjärjestelmä ei ole siis ainoa tapa tulkita sitä, kenet informantit palkkaisivat mieluiten.

TAULUKKO 30. Miesten asenneskaala-arvioiden yleiskeskisarvot naistennimistä.

SIJA: skaalat	NIMI	YLEISKESKI- ARVO
1.	Mette	3,94
2.	Linnéa	3,88
3.	Sarah	3,74
4.	Carmén	3,58
5.	Kathrin	3,57
6.	Giulia	3,37
7.	Sunná	3,22
8.	Piret	3,06
9.	Indira	2,90
10.	Tatjana	2,86
11.	Fatima	2,6

Taulukko 31 osoittaa naisten arvioiden naistennimistä olevan hyvin linjassa keskenään. Pieniä eroja löytyy kuitenkin jonkin verran. Asenneskaaloissa naiset ovat arvioineet *Carménin* kuudenneksi luotettavimmaksi ja palkkaisivat hänet seitsemänneksi mieluiten, mutta ilmikäsityksiä mittaavassa luotettavuusmatriisissa *Carmén* sijoittuu vasta yhdeksänneksi. Naiset pitävät *Carménia* siis todellisuudessa luotettavampana kuin tietoisesti ajattelevat. On myös kiinnostavaa, että asenneskaalojen perusteella naiset pitävät *Carménia* huomattavasti luotettavampana (6. sija) kuin myös Etelä-Euroopasta lähtöisin olevaa *Giuliaa* (9. sija), mutta palkkaisivat *Carménin* ja *Giulian* kuitenkin lähes yhtä mielusti. Luotettavuusmatriiseissa naiset ovat kaiken lisäksi arvioineet *Giulian* myönteisemmin kuin *Carménin*. Miksi naisten ilmikäsitykset ja piiloasenteet varioivat niin paljon näiden nimien kohdalla? Myös *Sarahia* koskevat käsitykset ja asenteet poikkeavat hieman toisistaan. Asenneskaaloissa naiset ovat kokeneet *Sarahin* luotettavimmaksi yhdessä *Metten* kanssa ja palkkaisivatkin *Sarahin* mieluiten, mutta luotettavuusmatriisissa *Sarah* on kolmas.

TAULUKKO 31. Naisten luotettavuusarviot naistennimistä & palkkausjärjestys.

SIJA: skaalat	NIMI	KESKI- ARVO	SIJA: matriisi	NIMI	LUOTET- TAVUUS	SIJA: palkkaus	NIMI	YHTEIS- PISTEET
1. / 2.	Mette	4,16	1.	Mette	98,0 %	1.	Sarah	464
1. / 2.	Sarah	4,16	2.	Linnéa	94,0 %	2.	Mette	447
3.	Linnéa	4,00	3.	Sarah	92,0 %	3.	Linnéa	411
4.	Kathrin	3,84	4.	Kathrin	90,2 %	4.	Kathrin	403
5.	Sunná	3,60	5.	Sunná	88,0 %	5.	Sunná	314
6.	Carmén	3,34	6.	Piret	73,1 %	6.	Piret	277
7. / 8.	Piret	3,30	7.	Giulia	70,0 %	7.	Carmén	246
7. / 8.	Indira	3,30	8.	Indira	67,3 %	8.	Giulia	241
9.	Giulia	3,26	9.	Carmén	66,7 %	9.	Indira	194
10.	Fatima	2,76	10.	Fatima	58,0 %	10.	Fatima	166
11.	Tatjana	2,42	11.	Tatjana	36,0 %	11.	Tatjana	137

Taulukkoon 32 kootut asenneskaalojen yleiskeskisarvot poikkeavat jonkin verran taulukon 31 tuloksista. Taulukosta 32 nähdään naisten suhtautuvan myönteisimmin *Linnéaan*, joka taulukon 31 mukaan kuitenkin palkattaisiin vasta kolmanneksi mieluiten. Taulukossa 31 sijoille 6., 9. ja 7. asettunut *Carmén* on arvioitu yleiskeskisarvon perusteella jopa viidenneksi myönteisimmin. Kuudenneksi mieluiten palkattavan ja seitsemänneksi luotettavimmaksi koetun *Piretin* yleiskeskisarvo on vasta yhdeksänneksi korkein. Seitsemänneksi myönteisimmin arvioitu *Indira* puolestaan palkattaisiin vasta yhdeksänneksi mieluiten.

TAULUKKO 32. Naisten asenneskaala-arvioiden yleiskeskisarvot naistennimistä.

SIJA: skaalat	NIMI	YLEIS- KESKI- ARVO
1.	Linnéa	3,989
2.	Mette	3,993
3.	Sarah	3,96
4.	Kathrin	3,64
5.	Carmén	3,58
6.	Sunná	3,46
7.	Indira	3,28
8.	Giulia	3,27
9.	Piret	3,09
10.	Fatima	3,00
11.	Tatjana	2,88

Luvussa 4.3.2. esiteltyt taulukot 13 ja 17 osoittavat sekä naisten että miesten arvioineen naistennimet miestennimiä positiivisemmin. Molemmat informanttiryhmät suhtautuvat naistennimistä myönteisimmin tanskalaiseen, ruotsalaiseen ja anglosaksiseen nimeen. Sijoitusten valossa toisistaan poikkeavimmin naiset ja miehet ovat arvioineet intialaisen ja italialaisen naisennimen. Kun naiset kokevat yleiskeskisarvojen perusteella *Indiran* seitsemänneksi myönteisimmin, miehillä nimi sijoittuu yhdeksänneksi. *Giulia* on puolestaan arvioitu miesten asenneskaaloissa kuudenneksi myönteisimmin, kun taas naisilla sijoitus on kahdeksas. Sijoitusten näkökulmasta miehet ja naiset suhtautuvat muutoin naisten-nimiin melko tasaveroisesti. Yleiskeskisarvojen valossa kuitenkin *Fatimaa*, *Sarahia* ja *Sunnáa* koskevien arviointien välillä on suurempia eroja: naisten antamat yleiskeskisarvot ovat 0,22–0,4 verran suurempia kuin miesten antamat. Luvussa 4.2.2. olenkin todennut taulukon 17 kertovan naisten kaiken kaikkiaan suhtautuvan miehiä huomattavasti positiivisemmin naistennimiin.

Miesten ja naisten rankingtehtävää koskevat vastaukset poikkeavat aika paljon toisistaan. Neljän mieluiten palkattavan naisen osalta tulokset ovat melko yhdenmukaiset, mutta esimerkiksi *Sunnán* kohdalla voidaan nähdä selkeä ero: kun naiset palkkaisivat *Sunnán* viidenneksi mieluiten, miehillä sijoitus on vasta kahdeksas. Myös eteläeurooppalaisten *Carménin* ja *Giulian* palkkaamisen mielekkyydestä on näkemyseroja. Miehet palkkaisivat *Carménin* viidenneksi mieluiten, mutta naiset seitsemänneksi. Vastaavasti miehet palkkaisivat kuudentena *Giulian*, mutta naiset kahdeksantena.

Luotettavuusarviointien osalta mies- ja naisinformanttien vastausten väliset erot ovat pieniä, sillä pääosin nimet sijoittuvat informanttiryhmillä samoille tai vierekkäisille sijoille. Näkyvämpiä eroja on ainoastaan *Sarahin*, *Indiran* ja *Fatiman* kohdalla. Naiset kokevat *Sarahin* ja *Indiran* selkeästi luotettavammiksi kuin miehet. *Fatiman* tapauksessa nimen sijoitus ei eroa miehillä ja naisilla merkittävästi, mutta *Fatiman* naisilta saama keskiarvo on huomattavasti korkeampi kuin miehillä. Olen koonnut lopuksi taulukkoon 33 molempien informanttiryhmien naistennimiä koskevat keskiarvot skaalojen luotettavuusarvioinneista. Taulukko kertoo yhdeksän nimen saaneen naisinformanteilta korkeamman keskiarvon kuin miesinformanteilta.

TAULUKKO 33. Mies- ja naisinformanttien asenneskaalojen luotettavuusarvioiden keskiarvot naistennimistä.

NIMI	MIEHET: KESKIARVO	NAISET: KESKIARVO
Mette	4,06	4,16
Sarah	3,84	4,16
Linnéa	3,98	4,00
Kathrin	3,72	3,84
Sunná	3,42	3,60
Carmén	3,42	3,34
Piret	3,20	3,30
Indira	2,92	3,30
Giulia	3,18	3,26
Fatima	2,40	2,76
Tatjana	2,42	2,42

Kaiken kaikkiaan taulukoihin 24–33 kootut tulokset osoittavat, etteivät asenneskaalojen yleiskeskiarvot eivätkä aina luotettavuusarviotkaan kerro suoraan sitä, kuinka mielellään tietynniminen henkilö palkattaisiin: välillä rankingtehtävän tulokset korreloivat luotettavuusarvioiden ja yleiskeskiarvojen kanssa ja välillä eivät.

6.2. Nimien tunnistus

Vertailen seuraavaksi informanttien asenneskaala-arvioita vieraskielisten nimien tuttuudesta siihen, kuinka hyvin he todellisuudessa ovat tunnistaneet nimen alkuperän luvun 5.1. analyysin perusteella. Luvun 5.1. analyysissä jaoin informanttien vastaukset kolmeen luokkaan: oikeisiin, lähes oikeisiin ja pieleen menneisiin vastauksiin. Analyysi osoitti miesten tunnistaneen sekä miesten- että naistennimet paremmin kuin naisinformantit. Molemmille informanttiryhmille miestennimet olivat lisäksi naistennimiä tutummat.

Olen koonnut taulukkoon 34 miesten skaala-arvioiden keskiarvot miestennimien tuttuudesta sekä tulokset siitä, kuinka hyvin miehet ovat tunnistaneet miestennimet. Vihreällä

värillä havainnollistan yhteneviä tuloksia. Taulukko 34 osoittaa, etteivät miesten käsitykset siitä, mitkä nimistä ovat heille tutuimpia ole kovin yhdenmukaiset heidän tunnistustulostensa kanssa. Ainoa nimet, joiden osalta tulokset korreloivat keskenään ovat *David* ja *Dmitri*. Muiden nimien osalta tutuiksi koettujen ja oikein tunnistettujen nimien sijoitukset poikkeavat toisistaan vähintään kahdella sijalla. Miehet ovat arvioineet esimerkiksi ruotsalaisen *Göranin* nimistä toiseksi tutuimmaksi, mutta ovat kuitenkin tunnistaneet nimen viidenneksi parhaiten. Vastaavasti *Giovannia* miehet ovat pitäneet neljänneksi tutuimpana, mutta kuitenkin tunnistaneet nimen toiseksi parhaiten. Isoimmat erot ovat havaittavissa *Rajeshin* ja *Marguksen* kohdalla. *Margus* on arvioitu kahdeksanneksi tutuimmaksi, mutta tunnistettu kaikista huonoiten. *Rajesh* on puolestaan arvioitu toiseksi vieraimmaksi, mutta tunnistettu kuitenkin kuudenneksi parhaiten. Luvussa 4 esitin arvion, että informantit ovat saattaneet tunnistaa *Áilun* melko huonosti. Taulukko 34 osoittaa miesten osalta arvioni olleen oikeassa: nimi on tunnistettu kolmanneksi heikoimmin. Erikoista on, että miesten erittäin myönteisesti arvioima *Søren* on tunnistettu toiseksi huonoimmin. Toisaalta suuri osa informanteista uskoi nimen olevan norjalainen, joten myönteiset asenteet johtuvat varmasti siitä, että nimen on joka tapauksessa ajateltu tulevan kulttuurisesti ja maantieteellisesti läheltä Suomea.

TAULUKKO 34. Miesten arviot miestennimien tuttuudesta & nimien tunnistus.

SIJA: tuttuus / skaalat	NIMI	KESKI- ARVO	SIJA: tunnistus	NIMI	VIRHEELLISET ARVIOT
1.	David	4,36	1.	David	0
2.	Göran	3,94	2.	Giovanni	2
3.	Dmitri	3,88	3.	Dmitri	4
4.	Giovanni	3,86	4.	Mohamed	6
5.	Werner	3,84	5.	Göran	8
6.	Javier	3,70	6.	Rajesh	12
7.	Mohamed	3,48	7.	Werner	13
8.	Margus	3,34	8.	Javier	15
9.	Søren	3,18	9.	Áilu	23
10.	Rajesh	2,96	10.	Søren	32
11.	Áilu	1,88	11.	Margus	37

Luvussa 4.1.1. nostin esille, että on kiinnostavaa, kuinka *Giovanni* ja *Rajesh* on arvioitu täsmälleen yhtä epäluotettaviksi. Ajattelin tuloksen voivan johtua siitä, ettei jomman kumman nimen alkuperää ole välttämättä tunnistettu hyvin. Luvun 5.1.1. analyysi kuitenkin osoitti informanttien tunnistaneen *Giovannin* alkuperän erittäin hyvin ja *Rajeshin* kohtuullisen hyvin: *Giovannin* tunnisti italialaiseksi jopa 48 miesinformanttia ja *Rajeshin* intialaiseksi 38 informanttia. Todennäköisesti *Giovannin* heikko tulos niin luotettavuusarvioinneissa kuin palkkaamisen mieluisuudessaakin johtuu italialaiseen kulttuuriin liitetystä stereotypioista. Tukea tulkinnalle löytyy hieman tehtävän 10 vastauksista, joissa informantit ovat saaneet perustella, miksi ovat merkinneet matriisitehtävässä tietyt miestennimet epäluotettaviksi. Tutkielman laajuuden vuoksi en ole analysoinut vastauksia, mutta poimin alle kaksi aineistosta löytämäni vastausta:

- (981) ***Giovannista*** tulee mieleen pop-kulttuuri viittaus (***luihu Italialainen***), muut todella yleisiä ja huijarit monesti käyttävät näitä nimiä kenties juuriksi? (M25-9)
- (982) ***Etelä eurooppalaiset*** ja itämaiset nimet puolestaan tuntuvat pohjoismaisin arvoin ***puhuvan enemmän kuin tekevät ja ovat usein epätasällisia*** (M30-10)

Taulukko 35 osoittaa, että naistennimien kohdalla miesten skaala-arviot nimien tuttuudesta ovat yhdenmukaiset ainoastaan huonoimmin tunnistettujen nimien osalta. Miehet ovat skaaloissa arvioineet *Sunnán* ja *Piretin* heille vieraimmiksi nimiksi, ja ovat yhtä lailla tunnistaneet nimien alkuperän hyvin huonosti. Selkeimmät erot nimen tuttuuden ja sen tunnistamisen tason välillä ovat *Indiran*, *Giulian*, *Metten* ja *Kathrinin* kohdalla. Miehet ovat arvioineet naistennimistä *Metten* toiseksi tutuimmaksi, mutta ovat kuitenkin tunnistaneet nimen seitsemänneksi huonoiten. Samoin *Kathrin* on arvioitu viidenneksi tutuimmaksi, mutta tunnistettu toiseksi heikoimmin. *Indiran* ja *Giulian* kohdalla tulokset ovat päinvastaiset. Miehet ovat pitäneet *Giuliaa* kahdeksanneksi tutuimpana ja *Indiraa* toiseksi oudoimpana, mutta ovat silti tunnistaneet *Giulian* kolmanneksi parhaiten ja *Indiran* neljänneksi parhaiten. On mahdollista, että informantit ovat asenneskaaloissa arvioineet tuttuutta siitä näkökulmasta, kuinka usein he kohtaavat nimeä arjessaan sen sijaan, että olisivat arvioineet kuinka hyvin uskovat tunnistavansa nimen.

TAULUKKO 35. Miesten arviot naistennimien tuttuudesta ja nimien tunnistustulokset.

SIJA: tuttuus / skaalat	NIMI	KESKI- ARVO	SIJA: tunnistus	NIMI	VIRHEELLISET ARVIOT
1.	Sarah	4,40	1.	Tatjana	0
2.	Mette	4,08	2.	Sarah	1
3.	Linneá	3,98	3.	Giulia	6
4.	Tatjana	3,88	4.	Indira	14
5.	Kathrin	3,84	5.	Linnéa	19
6.	Carmén	3,60	6.	Fatima	20
7.	Fatima	3,24	7.	Mette	21
8.	Giulia	2,76	8.	Carmén	28
9.	Sunná	2,32	9.	Sunná	34
10.	Indira	2,28	10.	Kathrin	37
11.	Piret	2,24	11.	Piret	38

Taulukon 34 tavoin taulukko 35 osoittaa, ettei nimen alkuperän oikea tunnistus yksiselitteisesti vaikuta asenneskaala-arvioihin. Samoin kuin *Sørenia*, *Metteä* ei ole tunnistettu erityisen hyvin, mutta silti nimi on myönteisimmin arvioitujen nimien joukossa (vrt. taulukot 29 ja 30). *Metten* väärään osuneissa alkuperäarvioinneissa nimeä on kuitenkin pääasiassa luultu ruotsalaiseksi, mikä on todennäköisesti vaikuttanut myönteisten arvioiden määrään. Jonkin verran alkuperän väärä tunnistus kuitenkin nähdäkseni vaikuttaa skaalojen tuloksiin: *Sunná* ja *Piret* eivät ole sijoittuneet miesten arvioinneissa niin hyvin kuin voisi olettaa sen perusteella, että nimien alkuperät ovat lähellä suomalaisia sekä kulttuurisessa, maantieteellisessä että kielellisessä mielessä. Epäilin luvussa 4 useampaan otteeseen, ettei nimiä olisi tunnistettu hyvin, ja epäily osoittautui oikeaksi. Naistennimien frekvenssit osoittivat miesten antaneen *Sunnälle* ja *Piretille* eniten neutraaleja arviointeja ja arviointien hajaantuvan voimakkaasti. Uskon tuloksen olevan suora seuraus siitä, ettei nimiä ole osattu yhdistää selvästi mihinkään kulttuuriin.

Kulttuurikohtaisesti vertailtuna miesinformanttien alkuperäarviointien oikeaan osumisessa on miesten- ja naistennimien välillä paikoin isoja eroja. Olen koonnut tulokset miesten- ja naistennimistä kulttuureittain taulukkoon 36. Parhaimmin tunnistettujen *Davidin* ja *Sarahin*, *Giovannin* ja *Giulian* sekä *Dmitrin* ja *Tatjanan* tulosten välillä on vain pieniä eroja. Sen sijaan *Mohamedin* ja *Fatiman*, *Göranin* ja *Linnéan*, *Wernerin* ja *Kathri-*

nin, Javierin ja Carménin sekä *Sørenin ja Metten* tulokset poikkeavat keskenään merkittävästi toisistaan. Kaikkien muiden nimiparien paitsi *Sørenin ja Metten* kohdalla miehen nimi on tunnistettu naisennimeä huomattavasti paremmin. Huomattavin ero on *Wernerin ja Kathrinin* välillä: *Werner*ä koskevia virheellisiä arvioita on 13, kun *Kathrinin* kohdalla väärään osuneita vastauksia on lähes kolme kertaa enemmän.

TAULUKKO 36. Miesinformanttien tulokset miesten- ja naistennimien etnisen taustan tunnistamisesta.

NIMI	VIRHEELLISET ARVIOT	NIMI	VIRHEELLISET ARVIOT
David	0	Sarah	1
Giovanni	2	Giulia	6
Dmitri	4	Tatjana	0
Mohamed	6	Fatima	20
Göran	8	Linnéa	19
Rajesh	12	Indira	14
Werner	13	Kathrin	37
Javier	15	Carmén	28
Áilu	23	Sunná	34
Søren	32	Mette	21
Margus	37	Piret	38

Taulukkoon 37 olen koonnut naisten skaala-arviot miestennimien tuttuudesta sekä tulokset, kuinka hyvin naiset ovat tunnistaneet miestennimet. Taulukko osoittaa naisten arviointien nimien tuttuudesta olevan yhdenmukaiset ainoastaan *Davidin* ja *Javierin* tunnistamisen osalta. Isoimmat poikkeavuudet tuloksissa on nähtävissä *Marguksen* ja *Dmitrin* kohdalla. Naiset ovat kokeneet *Dmitrin* vasta seitsemänneksi tutuimmaksi mutta tunnistaneet nimen kolmanneksi parhaiten. *Marguksen* naiset ovat puolestaan arvioineet viidenneksi tutuimmaksi, mutta tunnistaneet kaikista huonoiten. Tulos selittää varmasti osaltaan *Marguksen* vaihtelevia tuloksia taulukoissa 26 ja 27. Muiden nimien osalta tuttuusarviointien ja nimien tunnistustulosten välillä on enimmäkseen kaksi tai kolme sijaa. Huomionarvoista on, että miehet ovat erittäin selkeästi arvioineet *Áilun* olevan nimistä oudoin, mutta silti nimi on tunnistettu paremmin kuin hieman tutummiksi arvioidut *Rajesh* ja *Søren*.

TAULUKKO 37. Naisten arviot miestennimien tuttuudesta ja nimien tunnistustulokset.

SIJA: tuttuus / skaalat	NIMI	KESKI- ARVO	SIJA: tunnistus	NIMI	VIRHEELLISET ARVIOT
1.	David	4,56	1.	David	0
2.	Göran	4,00	2.	Giovanni	5
3.	Werner	3,78	3.	Dmitri	6
4.	Giovanni	3,66	4.	Mohamed	6
5.	Margus	3,48	5.	Göran	11
6.	Mohamed	3,46	6.	Werner	17
7.	Dmitri	3,38	7.	Rajesh	19
8.	Javier	2,92	8.	Javier	26
9.	Søren	2,82	9.	Áilu	27
10.	Rajesh	2,12	10.	Søren	31
11.	Áilu	1,82	11.	Margus	44

Taulukon 38 avulla vertailen mies- ja naisinformanttien tunnistustuloksia miestennimistä. Olen korostanut vihreällä sen informanttiryhmän tuloksen, joka on parempi. Taulukosta nähdään, että miehet ovat tunnistaneeet lähes kaikki miestennimet naisinformantteja paremmin. Erot naisten ja miesten tulosten välillä eivät ole kuitenkaan erityisen suuria. Ainoastaan *Javierin* tulokset pistävät silmään: naisinformanteista yli kymmenen enemmän kuin miesinformanteista on arvioinut nimen alkuperän virheellisesti. Kiinnostavaa on myös, että *Marguksen* kohdalla miesten ja naisten tuloksissa ei ole suurta eroa, vaikka luotettavuusmatriiseissa miesten ja naisten arviot nimestä poikkesivat paljon toisistaan.

TAULUKKO 38. Mies- ja naisinformanttien tulokset miestennimien etnisen taustan tunnistamisesta.

NIMI	MIESTEN VIRHEELLISET ARVIOT	NAISTEN VIRHEELLISET ARVIOT
David	0	0
Giovanni	2	5
Dmitri	4	6
Mohamed	6	6
Göran	8	11
Rajesh	12	19
Werner	13	17
Javier	15	26

Áilu	23	27
Søren	32	31
Margus	37	44

Taulukkoon 39 olen koonnut naisinformanttien tuttuusarviot ja tunnistustulokset naistennimistä. Taulukko osoittaa tulosten korreloivan ainoastaan parhaimmin tunnistetun *Sarahin* sekä huonoimmin tunnistettujen *Sunnán* ja *Piretin* osalta. Uskon *Sunnán* ja *Piretin* heikon tunnistuksen vaikuttaneen luvussa 4.2.2. esittelemiini frekvensseihin, jotka osoittivat naisten asenneskaala-arvioiden *Sunnásta* ja *Piretistä* hajaantuneen voimakkaasti positiivisten, neutraalien ja negatiivisten arviointien kesken. Isoimmat erot tuttuusarvioiden ja oikeintunnistusten välillä voidaan huomata *Giulian*, *Indiran*, *Linnéan* ja *Kathrinin* kohdalla. Naiset ovat arvioineet *Giulian* itselleen kolmanneksi vieraimmaksi nimeksi, mutta kuitenkin tunnistaneet sen kolmanneksi parhaiten. Samaan tapaan *Indiran* on arvioitu olevan vasta kahdeksanneksi tutuin, mutta nimi on kuitenkin tunnistettu neljänneksi parhaiten. *Linnéa* on puolestaan koettu kolmanneksi tutuimmaksi, mutta tunnistettu vasta seitsemänneksi parhaiten. Samoin *Kathrin* on arvioitu viidenneksi tutuimmaksi, mutta tunnistettu kolmanneksi heikoimmin.

TAULUKKO 39. Naisten arviot naistennimien tuttuudesta ja nimien tunnistustulokset.

SIJA: tuttuus / skaalat	NIMI	KESKI- ARVO	SIJA: tunnistus	NIMI	VIRHEELLISET ARVIOT
1.	Sarah	4,48	1.	Sarah	2
2.	Mette	4,30	2.	Tatjana	4
3.	Linneá	4,10	3.	Giulia	9
4.	Tatjana	3,94	4.	Indira	16
5.	Kathrin	3,62	5.	Mette	17
6.	Carmén	3,54	6.	Fatima	20
7.	Fatima	3,36	7.	Linnéa	21
8.	Indira	2,38	8.	Carmén	26
9.	Giulia	2,28	9.	Kathrin	31
10.	Sunná	2,08	10.	Sunná	35
11.	Piret	1,80	11.	Piret	41

Taulukon 40 avulla vertailen naisinformanttien tuloksia miesten- ja naistennimien tunnistamisesta kulttuurikohtaisesti. Samoin kuin miehillä, parhaiten tunnistettujen *Davidin* ja *Sarahin*, *Giovannin* ja *Giulian* sekä *Dmitrin* ja *Tatjanan* kesken tuloksissa on vain

pieniä eroja. Sitä vastoin *Mohamedin* ja *Fatiman*, *Göranin* ja *Linnéan*, *Wernerin* ja *Kathrinin* sekä *Sørenin* ja *Metten* tulokset poikkeavat toisistaan huomattavasti. Suurimmat erot ovat *Wernerin* ja *Kathrinin* sekä *Sørenin* ja *Metten* välillä. Samoin kuin miesinformanteilla, kaikkien muiden nimiparien paitsi *Sørenin* ja *Metten* tapauksessa miehennimi on tunnistettu naisennimeä merkittävästi paremmin.

TAULUKKO 40. Naisinformanttien tulokset miesten- ja naistennimien etnisen taustan tunnistamisesta.

NIMI	VIRHEELLISET ARVIOT	NIMI	VIRHEELLISET ARVIOT
David	0	Sarah	2
Giovanni	5	Giulia	9
Dmitri	6	Tatjana	4
Mohamed	6	Fatima	20
Göran	11	Linnéa	21
Werner	17	Kathrin	31
Rajesh	19	Indira	16
Javier	26	Carmén	26
Áilu	27	Sunná	35
Søren	31	Mette	17
Margus	44	Piret	41

Taulukon 41 avulla vertailen vielä mies- ja naisinformanttien tuloksia naistennimien tunnistuksesta. Taulukko osoittaa miesten tunnistaneen naisia paremmin kuuden nimen alkuperän ja naisten tunnistaneen miehiä paremmin neljän nimen alkuperän. Samoin kuin miestennimien kohdalla, naistennimiä koskevat nais- ja miesinformanttien tulokset eivät poikkea suuresti toisistaan. Näkyvin ero on *Kathrinin* kohdalla, jonka tapauksessa kuusi miesinformanttia on tunnistanut nimen alkuperän naisinformantteja paremmin. Koska naisten ja miesten välisissä tuloksissa ei ole suuria eroja, oikeintunnistuksen tason tuskin voi nähdä vaikuttaneen luvuissa 4 ja 6.1. esiteltyihin naistennimiä koskeviin arviointieroihin.

TAULUKKO 41. Mies- ja naisinformanttien tulokset naistennimien etnisen taustan tunnistamisesta.

NIMI	MIESTEN VIRHEELLISET ARVIOT	NAISTEN VIRHEELLISET ARVIOT
Tatjana	0	4
Sarah	1	2
Giulia	6	9
Indira	14	16
Linnéa	19	21
Fatima	20	20
Mette	21	17
Carmén	28	26
Sunná	34	35
Kathrin	37	31
Piret	38	41

6.3. Käsitukset nimen leimaavuudesta ja vaikutuksista yksilön mahdollisuuksiin

Luvussa 5.2. analysoin informanttien käsityksiä siitä, millä tavoin nimi voi leimata kantajansa ja vaikuttaa hänen mahdollisuuksiinsa suomalaisessa yhteiskunnassa. Analysoin vastauksia kolmesta näkökulmasta: kuinka paljon informantit uskovat nimen leimaavan, miten ja mistä syistä nimi leimaa sekä mihin mahdollisuuksiin nimi voi vaikuttaa kantajansa arjessa.

Miehistä suurin osa (64 %) uskoo nimen leimaavan varmasti tai erittäin paljon kantajansa. Reilu viidesosa miehistä ajattelee nimen saattavan leimata jonkin verran, ja muutama näkee nimellä olevan vähän tai ei ollenkaan vaikutusta. Vielä suurempi osa naisista (72 %) kuin miehistä uskoo nimen vaikuttavan varmasti tai erittäin paljon kantajansa elämäänsä. Lisäksi naisista noin neljäsosa ajattelee nimen saattavan leimata kantajansa. Vain yksi naisinformantti ei usko nimellä olevan juuri merkitystä kantajansa arkeen.

Analysoidessani miten tai mistä syistä informantit uskovat nimen leimaavan kantajansa, jaoin vastaukset viiteen luokkaan. Molemmalla informanttiryhmällä esiintyi eni-

ten vastauksia luokassa ”Asenteet tiettyjä kulttuureja kohtaan”. Naisinformanttien vastauksista yli puolessa esiintyi luokkaan sopivia piirteitä ja miesinformanttien vastauksista kahdessakymmenessä. Molempien informanttiryhmiä vastaajat korostivat etenkin etenkin arabi-, venäläis- ja romaninimien voivan vaikuttaa negatiivisesti kantajansa arkeen. Muutama informantti oli nostanut esille myös sen mahdollisuuden, että tietyistä kulttuureista tulevat nimet saattavat vaikuttaa myös myönteisesti mahdollisuksiin.

Miesinformanteilla seuraavaksi suurin luokka oli ”Yleinen epäluulo kaikkia ulkomaalaisia kohtaan”: miehillä sijoittui luokkaan 17 vastausta. Naisilla oli luokassa huomattavasti vähemmän vastauksia, vain 7. Luokan vastauksia yhdisti ajatus, että kulttuurista riippumatta kaikkiin vierasmaalaista nimeä kantaviin henkilöihin suhtaudutaan negatiivisemmin kuin suomalaista nimeä kantaviin henkilöihin.

”Nimi paperilla vs. kasvotusten tapaaminen” -luokassa oli naisilla seitsemän vastausta, eli yhtä monta kuin edeltävässäkin luokassa. Miesten vastauksista luokkaan sijoittui viisi. Luokan vastauksissa korostettiin, että nimi leimaa kantajaansa, jos se nähdään vain paperilla, mutta kasvokkain kohdatessa nimen stigma on huomattavasti pienempi.

Kahteen viimeiseen analyysiluokkaan sijoittui huomattavasti vähemmän vastauksia. Luokassa ”Median vaikutus” oli miehillä kaksi vastausta ja naisilla kolme. Luokan vastauksia yhdisti näkemys, että viihdeteollisuudessa ja uutisissa toistuvasti samantyyppisissä rooleissa ja asiayhteyksissä esiintyvät nimet leimaavat kantajaansa.

Luokan ”Kielitaidon merkitys” vastauksissa esitettiin näkökulma, että vieraskielinen nimi herättäisi mielikuvia kielitaidon vaillinaisuudesta, ja nimi siten leimaaisi kantajaansa. Luokkaan sisällytettyjä piirteitä ei esiintynyt miesten vastauksissa, mutta naisista kolme oli nostanut ajatuksen esille.

Lopuksi luokittelin informanttien vastauksia siitä näkökulmasta, minkälaisiin yhteiskunnallisiin mahdollisuuksiin nimi voi vaikuttaa. Informanteista etenkin naiset olivat mainin-

neet konkreettisia asioita, joihin nimellä voi olla vaikutusta yksilön arjessa. Jaoin vastaukset viiteen luokkaan. Molemmilla informanttiryhmillä luokka ”Työnsaanti” oli selvästi suurin. Miehillä luokkaan sijoittui 16 vastausta ja naisilla 20. Luokan tyypillisimmissä vastauksissa pohdittiin vieraskielisen nimen voivan vaikeuttaa työnsaantia. Monet totesivat nimen voivan vaikuttaa jo työnhakuvaiheessa, kun työhakemuksessa näkyy vain nimi. Vain muutamassa vastauksessa oli ajateltu, että esimerkiksi länsimainen, saksalainen tai anglosaksinen nimi voi myös helpottaa työnsaantia.

Muihin luokkiin sijoittui huomattavasti vähemmän vastauksia. Luokassa ”Suhteiden muodostus” esiintyi miehillä kolme vastausta ja naisilla kaksi. Luokan ydinajatus oli, että vieraskielinen nimi voi hankaloittaa verkostojen luontia ja erilaisten ihmissuhteiden muodostusta. Luokassa ”Kiusaaminen ja syrjintä” oli naisilla neljä vastausta ja miehillä yksi. Luokan vastauksissa informantit pohtivat tietynlaisesta nimestä voivan seurata koulukiusaamista ja yleistä syrjintää. Luokassa ”Kaupankäynti ja asunnon vuokraus” esiintyi miehillä yksi vastaus ja naisilla kaksi. Vastauksissa oli nostettu esille, että vieraskielinen nimi voi vaikeuttaa kaupankäyntiä ja asunnon hankintaa.

Luokka ”Muut” koostui pääasiassa vastauksista, joissa todettiin elämän yleisesti ottaen olevan vieraskielisten nimien kantajille haastavampaa. Sijoitin luokkaan neljä miesinformantin vastausta ja kolme naisinformantin. Vastauksissa on mm. pohdittu, että vieraskielinen nimi voi hankaloittaa kaikenlaista etenemistä elämässä ja aiheuttaa epäreilua kohtelua.

7. PÄÄTÄNTÖ

Tässä tutkielmassa olen tutkinut, millaisia käsityksiä Oulun seudulla asuvilla maallikoilla on vieraskielisistä etunimistä. Tutkimukseni tavoitteena on ollut selvittää, miten maallikot suhtautuvat vieraskielisiin etunimiin, millaisia tiedonkäsityksiä heillä on vieraskielisistä etunimistä ja uskovatko he vieraskielisen nimen vaikuttavan jollain tavalla nimenkantajan mahdollisuuksiin yhteiskunnassa. Lisäksi olen vertaillut, miten eri sukupuolta edustavien informanttien asenteet ja käsitykset eroavat toisistaan. Tutkimusaiheeni sivuaa useaa eri kielentutkimuksen alaa: onomastiikkaa, kieliäsenntutkimusta ja kansanlingvistiikkaa. Tutkimukseni voidaankin katsoa olevan osa melko tuoretta kielentutkimuksen suuntausta: kansanonomastiikkaa.

Olen kerännyt aineiston Webropol-kyselylomakkeella Facebookin Puskaradio Oulu- ja Oulun puskaradio -ryhmistä aikavälillä 30.12.2017–15.1.2018. Kokonaisuudessaan 199 vastauksen laajuisesta aineistosta rajasin analysoitavaksi 50 miesten vastausta ja 50 naisten vastausta. Kyselylomakkeella informantit arvioivat eri tehtävien avulla 22 vieraskielistä etunimeä (11 miehen- ja 11 naisennimeä). Kyselylomake muodostui kahdesta pääosiosta: avoimista kysymyksistä ja asenneskaaloista. Avoimilla kysymyksillä olen selvittänyt informanttien tiedonkäsityksiä ja asenneskaaloilla piiloasenteita. Olen analysoinut avointen kysymysten vastaukset laadullisen sisällönanalyysin periaatteita noudattaen ja asenneskaalojen vastaukset kvantitatiivisesti prosenttiosuuksia, keskiarvoja ja frekvenssejä vertaillen.

Kvantitatiiviset tulokset. Asenneskaalojen analyysi osoitti, että yleisesti ottaen molemmat informanttiryhmät suhtautuvat vieraskielisiin nimiin enemmän positiivisesti tai neutraalisti kuin negatiivisesti. Asenteissa oli kuitenkin havaittavissa joitain eroja informanttiryhmien välillä. Asenneskaaloista paljastui miesten suhtautuvan vieraskielisiin miestennimiin naisia positiivisemmin ja naisten suhtautuvan vieraskielisiin naistennimiin miehiä positiivisemmin. Siinä missä miesten asenteet miestennimiä kohtaan ovat hieman myönteisemmät kuin naisinformanttien, naisten asenteet naistennimiä kohtaan ovat huomattavasti myönteisemmät kuin miesinformanttien. Lisäksi tulokset osoittivat, että molemmat informanttiryhmät suhtautuvat vieraskielisiin naistennimiin miestennimiä myönteisemmin.

Sekä miesten että naisten asenteet ovat myönteisimpiä saksalaista ja anglosaksista miehennimeä kohtaan sekä tanskalaista ja ruotsalaista naisennimeä kohtaan. Molemmat informanttiryhmät arvioivat hyvin myönteisesti myös italialaisen miehennimen sekä anglosaksisen naisennimen. Sen sijaan naisten ja miesten asenteet virolaista miehennimeä kohtaan poikkeavat toisistaan: naiset suhtautuvat nimeen hyvin myönteisesti, kun taas miesten suhtautuminen on melko neutraalia. Informanttiryhmät ovat keskenään melko yksimielisiä negatiivisimmin arvioiduista nimistä. Sekä miehet että naiset suhtautuvat kielteisesti arabi-, venäläis- ja intialaistaustaisiin miestennimiin. Lisäksi miesten asenteet samoista kulttuureista tulevia naistennimiä kohtaan ovat kielteisiä. Naiset kuitenkin suhtautuvat naistennimistä negatiivisesti ainoastaan venäläiseen nimeen.

Niin miehet kuin naiset kokevat asenneskaalojen perusteella luotettavimmiksi tanskalaista, anglosaksista, saksalaista tai ruotsalaista miehennimeä kantavat henkilöt, ja myös palkkaisivat samoista kulttuureista tulevien nimien kantajia mieluiten. Naiset pitävät anglosaksista *Davidia* ehdottomasti luotettavimpana, kun miehet sen sijaan luottavat eniten saksalaiseen *Werneriin*. Vähiten naiset luottavat venäläiseen *Dmitriin*, kun taas miehistä *Mohamed* on selkeästi epäluotettavin. Sekä miehet että naiset palkkaisivat vähiten mieluiten *Mohamedin* ja toiseksi vähiten *Dmitrin*.

Naistennimien osalta asenneskaalat osoittivat molempien informanttiryhmien pitävän luotettavimpina tanskalaista, ruotsalaista ja anglosaksista nimeä kantavia naisia. Molemmat informanttiryhmät myös palkkaisivat samoista kulttuureista tulevien naistennimien kantajia mieluiten. Sen sijaan informanttien epäluotettavuutta koskevat arviot poikkesivat hieman toisistaan: kun naisten mielestä venäläinen *Tatjana* on epäluotettavin, miehet pitävät arabikulttuurista tulevaa *Fatimaa* epäluotettavimpana. On myös kiinnostavaa, että miehet kokevat intialaisen *Indiran* kolmanneksi epäluotettavimmaksi, mutta naisten luotettavuusarviot hänestä ovat melko neutraaleja. Myös rankingtehtävän tuloksissa oli hieman eroja (mieluiten palkattavia lukuun ottamatta): naiset palkkaisivat saamelaisen *Sunnán* viidenneksi mieluiten, mutta miehet vasta kahdeksanneksi.

Myös eteläeurooppalaisten *Carménin* ja *Giulian* kohdalla on näkemyseroja: miehet palkkaisivat heidät viidenneksi ja kuudenneksi mieluiten, kun naiset vasta seitsemänneksi ja kahdeksanneksi. Vähiten mieluiten naiset palkkaisivat *Tatjanan* ja miehet *Fatiman*.

Molempien informanttiryhmien piiloasenteet ja ilmikäsitykset ovat melko hyvin linjassa keskenään. Asenneskaalojen ja luotettavuusmatriisien vertailu paljasti kuitenkin joitain eroja. Miehet arvioivat luotettavuusmatriiseissa ruotsalaisen *Göranin* viidenneksi luotettavimmaksi, mutta asenneskaalat osoittivat heidän todellisen suhtautumisensa olevan vielä myönteisempää, ja kokevan *Göranin* kolmanneksi luotettavimmaksi. Rankingtehtävän tulos osui näiden kahden arvion väliin: miehet palkkaisivat *Göranin* neljänneksi mieluiten. Naistennimistä puolestaan *Kathrinin* tulokset olivat miehillä hieman ristiriitaiset: matriisitehtävässä miehet arvioivat *Kathrinin* luotettavimmaksi yhdessä *Metten* kanssa, mutta piiloasenteiden perusteella suhtautuminen ei olekaan aivan niin myönteistä, vaan *Kathrin* arvioitiin neljänneksi luotettavimmaksi.

Naisinformanteilla puolestaan *Margusta*, *Sørenia* ja *Carménia* koskevat tulokset olivat ristiriitaisia. Radikaalein ero oli havaittavissa *Marguksen* kohdalla: matriisitehtävässä naiset arvioivat *Marguksen* toiseksi luotettavimmaksi, mutta asenneskaalojen perusteella he kokevatkin hänet todellisuudessa vasta kuudenneksi luotettavimmaksi. *Sørenin* kohdalla ero arvioinneissa ei ollut aivan yhtä merkittävä: matriisitehtävässä naiset arvioivat *Sørenin* neljänneksi luotettavimmaksi, mutta asenneskaaloissa *Sørenin* sijoitus nousikin kahdella. *Carménia* koskevat arvioinnit poikkesivat puolestaan hieman enemmän. Ilmikäsitysten mukaan naiset kokevat *Carménin* vasta yhdeksänneksi luotettavimmaksi, mutta heidän piiloasenteensa ovatkin todellisuudessa huomattavasti myönteisemmät, sillä *Carmén* arvioitiin skaaloissa kuudenneksi luotettavimmaksi.

Nimien etnisten alkuperien tunnistus. Nimien etnisiä alkuperiä koskevien vastausten analyysi osoitti informanttien käsityksissä olevan suuria eroja. Molemmat informanttiryhmät tunnistivat hyvin vain noin neljä miestennimeä ja kolme naistennimeä. Loput nimistä informantit tunnistivat joko kohtalaisesti tai heikosti. Molemmille informanttiryhmille naistennimet olivat selkeästi oudompia kuin miesten. Lisäksi miesten ja naisten

tulosten vertailu paljasti naisten tunnistaneen miesinformantteja huonommin niin miesten kuin naistenkin nimet. Molemmat informanttiryhmät tunnistivat miestennimistä parhaiten *Davidin*, *Giovannin*, *Dmitrin* ja *Mohamedin* sekä naistennimistä *Tatjanan*, *Sarahin* ja *Giulian* alkuperän. Sekä naisten- että miestennimistä informantit siis tunnistivat parhaiten samoja kulttuureita edustavat nimet: anglosaksiset, venäläiset ja italialaiset. Huonoimmin miestennimistä tunnistettiin *Áilu*, *Søren*, *Margus* ja naistennimistä *Sunná*, *Kathrin* ja *Piret*.

On mahdollista, että nimien alkuperätunnistusten ja asenneskaala-arvioiden välillä on joitain syy-seuraussuhteita. Esimerkiksi koska naiset tunnistivat lähes kaikki miestennimet miesinformantteja huonommin, se on saattanut vaikuttaa siihen, että naiset arvioivat myös asenneskaaloissa miestennimet kielteisemmin kuin miesinformantit. Lisäksi virheelliset alkuperäarvioinnit ovat varmasti vääristäneet asenneskaalojen tuloksia joidenkin nimien kohdalla. Esimerkiksi hyvin monet mies- ja naisinformanteista ajattelivat virolaisen *Piretin* olevan ranskalainen nimi, mikä on todennäköisesti vaikuttanut informanttien mielikuviin ja siten asenneskaaloihin. Myös *Marguksen* alkuperä oli tunnistettu huonosti, mutta vastaukset varioivat runsaasti. Koska informantit eivät ole osanneet paikantaa nimen alkuperää eikä heillä ole alkuperästä edes yhteistä näkemystä, uskon *Marguksen* siksi saaneen asenneskaaloissa niin valtavasti neutraaleja arviointeja. Myös *Kathrinin* myönteiset arviot voivat olla seurausta virheellisestä tunnistuksesta: monet informanteista ovat arvioineet nimen olevan anglosaksinen, ja sekä *Sarahia* että *Davidia* koskevat tulokset paljastivat asennoitumisen anglosaksisia nimiä kohtaan olevan erittäin myönteistä. Epäilen myös *Metteä* koskevien arvioiden olevan erittäin positiivisia siksi, että moni on ajatellut nimeä suomalaiseksi. Toisaalta en usko, että *Metteä* koskevat arviot muuttuisivat suuresti, jos kaikki informantit paikallistaisivat nimen Norjaan tai Tanskaan. *Sørenin*ä koskevien asenneskaala-arvioiden luulen olevan melko todennukaiset, sillä suurin osa informanteista uskoi nimen olevan norjalainen; informanttien arvioinnit tuskin muuttuisivat merkittävästi, jos he tietäisivät nimen olevan oikeasti toisesta Pohjoismaasta.

Vieraskielisten nimien leimaavuus. Informantit saivat kyselylomakkeella myös arvioida, miten eri tavoin nimi voi leimata kantajaansa. Suurin osa sekä mies- että naisinformanteista ajattelee vieraskielisen nimen leimaavaan väistämättä kantajaansa, ja leiman olevan ennen kaikkea negatiivinen. Vain muutamissa vastauksissa oli nostettu esille ajatus, että nimi voi vaikuttaa kantajansa mahdollisuuksiin myös positiivisesti. Informanttiryhmien kesken vertailtuna tulokset olivat hyvin samantyyppiset: vain hieman isompi osa naisista kuin miehistä katsoo nimellä olevan merkitystä yksilön mahdollisuuksiin.

Molempien informanttiryhmien vastauksissa korostui ajatus, että vain tietyistä kulttuureista tulevat nimet leimaavat kantajaansa. Etenkin arabi-, venäläis- ja romaninimien katsotaan vaikuttavan negatiivisesti yksilön mahdollisuuksiin. Osa informanteista puolestaan uskoo kaikkien ulkomaalaisuuteen viittaavien nimien voivan olla haitaksi suomalaisessa yhteiskunnassa. Muutamat informanteista pohtivat nimen leimaavan enemmän, jos sen näkee vain paperilla, kuin jos tapaisi vieraskielistä nimeä kantavan henkilön kasvokkain. Iso osa informanteista korosti nimen vaikuttavan ennen kaikkea töiden hakemiseen ja saantiin. Jonkin verran nimen ajatellaan vaikuttavan myös suhteiden muodostamiseen, kiusaamiseen ja syrjintään sekä kaupankäyntiin.

Tulosten vertailu aiempiin tutkimuksiin. Asenneskaala-analyysini tutkimustulokset ovat pääasiassa yhdenmukaiset Jaakkolan (2009: 52–53) sekä Suomen Kuvalehden (Penttilä 2015: 24–31) tutkimustulosten kanssa. Jaakkolan tutkimuksen mukaan suomalaiset suhtautuvat myönteisimmin maahanmuuttajiin, jotka ovat kulttuurisesti lähellä heitä itseään tai tulevat vauraista maista. Vastaavasti niihin maahanmuuttajiin suhtaudutaan kielteisimmin, jotka ovat ulkoisesti tai kulttuurisesti erilaisia kuin suomalaiset tai kotoisin köyhistä maista. Suomen Kuvalehden tutkimus on puolestaan osoittanut suomalaisten pitävän toivottavana mm. ruotsalaisten, saksalaisten, yhdysvaltalaisen ja virolaisten maahanmuuttoa, mutta epätoivottuna venäläisten, turkkilaisten, somalialaisten, irakilaisien, afganistanilaisten ja syyrialaisien maahanmuuttoa. Tutkimukseni osoitti molempien informanttiryhmien asenteiden olevan myönteisimpiä saksalaista ja anglosaksista miehennimeä kohtaan sekä tanskalaista, ruotsalaista ja anglosaksista naisennimeä kohtaan. Suomalaisia vielä kulttuurisesti lähempänä olisivat olleet saamelaiset ja virolaiset

nimet, mutta toisaalta informantit ovat asenneskaaloissa arvioineet anglosaksisten, saksalaisten, tanskalaisten ja ruotsalaisten nimien kantajat saamelais- ja virolaisnimien kantajia varakkaammiksi.

On myös kiinnostavaa, että molemmat informanttiryhmät arvioivat italialaisen *Giovanin* hyvin positiivisesti ja samalla myönteisemmin kuin esimerkiksi *Sørenin*, *Marguksen* tai *Áilun*, vaikka italialaiset ovat suomalaisia huomattavasti kulttuurisesti kauempana kuin tanskalaiset, virolaiset tai saamelaiset. Jaakkolan (2009: 55) tutkimuksessa todettiin miesten suhtautuvan myös virolaisten maahanmuuttoon naisia positiivisemmin, mutta oma tutkimukseni osoitti varsinkin *Marguksen* kohdalla naisten asenteiden olevan myönteisempiä kuin miesten. Sen sijaan kielteisimmän arvioitujen nimien osalta tulokseni ovat täysin linjassa Jaakkolan ja Suomen Kuvalehden tulosten kanssa: molemmat informanttiryhmät suhtautuvat negatiivisimmin arabi- tai venäläisnimiä kantaviin henkilöihin. Lisäksi tuloksiani vastaa *Dmitrin*, *Mohamedin* ja *Fatiman* osalta Jaakkolan (2009:55) tutkimustulos, jonka mukaan naisten asenteet ovat mm. venäläisiä ja somalialaisia kohtaan myönteisempiä kuin miehillä.

Asenneskaalojen tulokset myötäilevät myös Niemelän (2016) pro gradu -tutkielman tuloksia oululaisopiskelijoiden asenteista maahanmuuttajien puhumaa suomea kohtaan. Niemelä on tutkinut maahanmuuttajien puhenäytteiden avulla, liitetäänkö eri maahanmuuttajaryhmiin erilaisia kulttuurisia stereotypioita. Niemelän tutkimustulokset osoittivat informanttien arvioineen länsimaalaiset maahanmuuttajat positiivisimmin ja somalimaahanmuuttajat negatiivisimmin. Niemelä tutki myös, arvioivatko mies- ja naisinformantit maahanmuuttajien puhumaa suomea eri tavalla. Tulosten mukaan naisten evaaluaatiot olivat jonkin verran myönteisempiä kuin miesten. Lisäksi naisinformantit reagoivat positiivisesti korkeaan sosiaaliseen statukseen etenkin englantilaismiehen kohdalla. Miesinformantit puolestaan reagoivat naisia negatiivisemmin matalaan sosiaaliseen statukseen varsinkin somali- ja pakistanilaisnaisten kohdalla. Tulokset ovat erinomaisesti linjassa omien tulosteni kanssa: asenneskaaloissa naiset arvioivat anglosaksisen *Davidin* huomattavasti muita nimiä sekä miesinformantteja positiivisemmin, ja miesten asenteet puolestaan olivat arabinimiä kohtaan selkeästi kielteisemmät kuin naisinformanttien.

Tutkimukseni informanttien käsitykset nimien leimaavuudesta sekä nimenkantajien palkkaamisen mielekkyydestä ovat linjassa useamman eri tutkimuksen kanssa, jotka käsittelevät työelämässä esiintyvää syrjintää. Esimerkiksi Helsingin yliopistossa toteutetussa tutkimuksessa selvitettiin, kuinka työnhakijoiden eri etniset taustat vaikuttivat heidän menestykseensä työnhaussa. Tutkimuksessa lähetettiin työhakemuksia, joihin liitetyissä CV:issä vaihtelivat mm. hakijan nimi ja hallitsevat kielet. Hakemuksia lähetettiin suomalaisilla, englantilaisilla, irakilaisilla, venäläisillä ja somalialaisilla nimillä. Tulokset osoittivat työnantajien suosivan etenkin suomalaisia hakijaehdokkaita. Etnisten hakijaehdokkaiden joukosta työhaastatteluihin kutsuttiin ennemmin eurooppalaista nimeä kantavia henkilöitä kuin ei-eurooppalaisia. Lisäksi tutkimus osoitti, että myös sukupuolella oli vaikutusta työnhakijan menestykseen: kaikissa hakijaryhmissä naishakijat saivat miehiä enemmän haastattelukutsuja. (Akhlaq 2019.) Myös Työ- ja elinkeinoministeriö on toteuttanut tutkimuksen, jossa selvitettiin, millaista syrjintää Suomen työmarkkinoilla esiintyy. Tutkimuksesta selvisi, että venäläisten hakijoiden oli työhaastatteluun päästäkseen lähetettävä kaksinkertainen määrä hakemuksia suomalaishakijoihin nähden. (Larja, Warius, Sundbäck, Liebkind, Kandolin & Jasinskaja-Lahti 2012.)

Tutkimuksen kriittinen tarkastelu. Tutkimukseni toteutuksessa oli runsaasti haasteita, sillä minun täytyi suunnitella tutkimus sekä kyselylomake ilman vertailupohjaa; aineistonkeruuhetkellä vastaavanlaisia tutkimuksia ei ollut Suomessa tehty. Jälkeenpäin tarkasteltuna kyselylomakkeella olisi pitänyt keskittyä vain muutamiin asioihin, sillä keräämäni aineiston laajuus oli moninkertainen pro gradu -tasaisen tutkielman vaatimuksiin nähden. Rajasin aineistoa useaan otteeseen tutkielman teon aikana, mutta silti koen, että aineistoa olisi voinut edelleen rajata kvantitatiivisen analyysin osalta. Koska kvantitatiivisesta analyysistä tuli niin laaja, jouduin kvalitatiivisessa analyysivaiheessa jättämään tutkielman ulkopuolelle informanttien perustelut sille, miksi he kokivat matriisi-tehtävässä tietyt nimet luotettaviksi ja tietyt epäluotettaviksi.

Päätin kyselylomakkeen suunnitteluvaiheessa sisällyttää tutkimukseen nimiä monesta kulttuurista, jotta saisin selvitettyä monipuolisesti informanttien asenteita eri etnisistä

taustoista tulevien nimien kantajia kohtaan. Kulttuurien runsaan määrän vuoksi kyselylomakkeelle ei voinut ottaa mukaan useampaa nimeä samasta kulttuurista: muutoin kyselylomakkeesta olisi tullut informanteille liian raskas täyttää. Koska arvioitavia nimiä on ollut vain kaksi kulttuuria kohden, tutkimuksen tuloksiin on voinut herkästi vaikuttaa, jos informantit sattuvat tuntemaan samannimisiä henkilöitä tai ovat yhdistäneet nimet johonkin julkisuuden henkilöön. Avoimen palautteen osiossa esimerkiksi yksi informanteista nosti esille, että tunnisti *Rajeshin* intialaiseksi *Rillit huurussa* -tv-sarjan samannimisen hahmon vuoksi. Sarjan luomat mielikuvat nimenkantajasta ovat voineet siis vaikuttaa informanttien arviointeihin nimestä.

Nimien etnisten taustojen arvioinnit osoittivat, etteivät informantit tunnistaneet suurinta osaa nimistä kovin hyvin. Siksi on syytä huomioida, etteivät asenneskaalojen tulokset kerro aina informanttien asennoitumisesta juuri nimen edustamaa kulttuuria kohtaan. Toisaalta väärin ja oikeiden tunnistusten määrät ovat jo tuloksia itsessään: kuinka paikkansapitävää tietoa informanteilla on eri nimien kantajista. Lisäksi vaikka informantit eivät olisi tunnistaneet nimien taustoja oikein, heidän asenneskaala-arvionsa väärin tunnistettujen nimien osalta ovat mielestäni myös tärkeä tulos. Koska monet huonosti tunnistetuista nimistä arvioitiin hieman kielteisemmin, kertoo se, etteivät informanttien asenteet ole myönteisimpiä sellaisia nimenkantajia kohtaan, joiden etnisestä taustasta he ovat epävarmoja.

Myös kyselylomakkeen tehtäviä ja arviointikriteereitä on syytä arvioida. Rankingtehtävissä informanttien oli pakko asettaa nimet tiettyyn järjestykseen, vaikka informantti ei olisi välttämättä halunnut niin tehdä. Aineiston käsittelyn näkökulmasta analyysiyksiköiden määrä olisi kuitenkin kasvanut liian suureksi ja analyysi siten vaikeasti hallittavaksi, jos tehtävä olisi toteutettu jollain muulla tavoin.

Asenneskaalojen kohdalla on hyvä huomata, että niiden tulokset yleiskeskisarvojen osalta riippuvat voimakkaasti määritellyistä adjektiivipareista: jos adjektiiviparit olisivat olleet erilaisia tai niitä olisi ollut vähemmän, tulokset todennäköisesti näyttäisivät myös hieman eriltä. Olen kuitenkin tyytyväinen, että valitsin skaaloihin runsaasti adjektiivipa-

reja, sillä siten tulokset nimiin kohdistuvista yleisistä asenteista ovat mielestäni luotettavampia. Esimerkiksi *Giovannin* tapauksessa skaalojen luotettavuusarviointien vertailu yleiskeskiaivoihin osoitti, ettei pelkkä yksi ominaisuus mittaa riittävästi sitä, kuinka positiivisesti nimi todellisuudessa koetaan.

Olen analyysissäni vertaillut asenneskaalojen tuloksia paljon nimien sijoittumisen näkökulmasta: monenneksiko luotettavimmaksi jokin nimi on arvioitu, mikä nimi on saanut korkeimman yleiskeskiaivon jne. Päädyin tähän lähestymistapaan, koska tulosten sijoittaminen järjestykseen helpotti aineiston analysointia merkittävästi. Tulosten tarkastelu sijoitusten valossa ei kerro kuitenkaan vielä kaikkea, sillä erot eri sijoille asettuvien nimien arvojen välillä voivat olla hyvin pieniäkin. Olen siksi pyrkinyt analyysissäni nostamaan esille, jos arvoissa on ollut hyvin isoja tai hyvin pieniä eroja.

Rankingtehtävään tekemäni pisteytysjärjestelmä ei ole myöskään aukoton, sillä pisteytys tasapäistää tuloksia. Esimerkiksi *Javierin* kohdalla vastaukset hajaantuivat paljon eri sijoille. Pisteytykset eivät välttämättä siis tarjonneet aina informanttiryhmän tyypillistä vastausta, vaan keskimääräisen tuloksen. Pisteytysjärjestelmä oli kuitenkin mielestäni paras tapa saada tulokset muotoon, jossa niitä voitiin vertailla keskenään.

Myös etnisyyssarvioiden luokittelussa oli haasteita. Koska nostin luokittelukriteerit aineistosta aina nimi- ja kulttuurikohtaisesti, ei luokilla ole täysin yhtenäistä linjaa. Luokittelussa oli vaikea välillä todentaa, mitkä vastauksissa esitetyistä kansallisuuksista ovat oikeasti esimerkiksi kulttuurisesti lähellä toisiaan. Myös maantieteellisen läheisyyden käsite vaihtelee paljon sen mukaan, kuinka lähellä Suomea nimen edustama kulttuuri on.

Näen tarpeelliseksi nostaa esille myös aineiston käsittelyä merkittävästi hidastaneet ongelmat Webropolin kanssa. Aineistoa koskevien raporttien tuominen Webropolista oli erittäin haastavaa. Sain helposti ulos koko aineistoa koskevia raportteja ja esimerkiksi kaikkien naisinformanttien ja kaikkien miesinformanttien vastauksista koostetut raportit. En pystynyt kuitenkaan arpomaan suoraan Webropolissa otantaa, vaan minun piti tehdä se Excelin avulla. Arvottuani otantaan sisältyvät vastaukset minulla oli ongelmia

sen kanssa, miten tunnistan otantaan kuuluvat vastaukset Webropolissa. Ainoa apu tunnistamisessa oli vastauksen lähetyksen ajankohta, ja usean vastauksen kohdalla aikakoodi oli päällekkäinen. Ainoa tapa erottaa päällekkäiset aikakoodit toisistaan oli vastaamisen aloituksen ajankohta, mutta en saanut Webropolista ulos raporttia, jossa olisi ollut myös vastauksen aloitusaika. Aikaa kului paljon siihen, että sain kohdistettua otantan aikakoodit Webropolissa olevan aineiston aikakoodeihin. Sen jälkeen kukin otantaan kuuluvista vastauksista piti vielä poimia Webropolissa 199 vastauksen joukosta yksitellen mukaan uutta yhteenvetoraporttia varten.

Vaikka olen kerännyt tutkimusaineistoni jo syksyllä 2017, viimeaikainen uutisointi etnisen taustan vaikutuksista työnhakuun on osoittanut tutkimusaiheeni olevan nyt ajankohtaisempi kuin koskaan. Esimerkiksi Yle ja Iltalehti tiedottivat vuonna 2018 kokeesta, jossa neljä menestynyttä suomalaista yrittäjää ja julkisuuden henkilöä lähettivät kymmeniä työhakemuksia romaninimillä. Vaikka jokaisella heistä oli erinomainen CV, yksikään ei saanut kutsua työhaastatteluun (De Fresnes 2018; Simonen 2018). Vuonna 2019 Yle julkaisi myös artikkelin venäläisestä pojasta, joka ei hyvästä suomen kielen taidostaan ja ammatillisesta osaamisestaan huolimatta tullut kutsutuksi työhaastatteluihin (Tolonen 2019). Lisäksi tammikuussa 2020 uutisoitiin, kuinka Rovaniemi ja Helsinki kokeilevat kevään aikana ensimmäistä kertaa anonyymiä työnhakua: työnhakijoiden työhakemuksista jätetään nimi ja ikä pois, jotta ne eivät pääse vaikuttamaan rekrytoinnin tulokseen (Passoja 2020).

Nimen merkityksestä yksilön mahdollisuuksiin käydään siis aktiivista yhteiskunnallista keskustelua. Myös tämä tutkimus on osa tuota dialogia. Monikulttuurisuus kasvaa Suomessa koko ajan, ja se asettaa lisää vaatimuksia yhteiskunnalle yhdenvertaisuuden toteutumisen näkökulmasta. Monikulttuurisuutta seuranneisiin uudenlaisiin tasa-arvokysymyksiin ollaan vähitellen havahtumassa: eihän nimi miestä pahenna.

LÄHTEET

- AALTO, TIINA 2002: Osoitteena Osmankäämintie: tutkimus eräästä ryhmänimistöstä. – *Virittäjä* 106 s. 208–222. http://www.kotikielenseura.fi/virittaja/hakemistot/jutut/2002_208.pdf.
- AGHEYISI, REBECCA – FISHMAN, JOSHUA A. 1970: Language attitude studies. A brief survey of methodological approaches. – *Anthropological linguistics* 12 (5) s. 137–157.
- AINIALA, TERHI 2016: Names in Society. – Carol Hough (toim.) *The Oxford Handbook of Names and Naming* s. 371–381
- AINIALA, TERHI – SAARELMA, MINNA – SJÖBLOM, PAULA 2008: *Nimistöntutkimuksen perusteet*. Tampere: Tammer-Paino Oy.
- AKHLAQ, AHMAD 2019: When the Name Matters: An Experimental Investigation of Ethnic Discrimination in the Finnish Labor Market. – *Sociological Inquiry* 2019.
- ARBAOUI, LARBI 2014: Morocco lifts the ban on Amazigh names. – *Morocco World News*. <https://www.moroccoworldnews.com/2014/03/125938/morocco-lifts-the-ban-on-amazigh-names/> (10.5.2020).
- Behind the name*: <http://www.behindthename.com> (27.4.2020).
- COLLINS, DEBBIE 2016: *Cognitive interviewing practice*. Los Angeles: SAGE
- COTTON, JOHN L. – O'NEILL, BONNIE S. – GRIFFIN, ANDREA 2008: The “name game”: affective and hiring reactions to first names. – *Journal of Managerial Psychology* 23 (1) s. 18–39.
- DANMARKS STATISTIK: Navne i hele befolkningen. <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/befolkning-og-valg/navne/navne-i-hele-befolkningen> (11.5.2020).
- DE FRESNES, TULIKUKKA 2018: Neljä nimekästä yrittäjää haki työtä romaninimillä, yhtäkään ei kutsuttu työhaastatteluun – ”Työelämä ei ole yhdenvertainen romaneille tai muille vähemmistöille”. – *Yle.fi*. <https://yle.fi/uutiset/3-10485225> (11.5.2020).
- DEPREZ, KAS – PERSOONS, YVEZ 1987: Attitude. – Ulrich Ammon, Norbert Dittmar, Klaus J. Mattheier (toim.), *Sociolinguistics I. An international handbook of the science of language and society* s. 125–132. Berlin: Walter de Gruyter.
- EESTI STATISTIKA 2020: Nimed statistika. <https://www.stat.ee/public/apps/nimed/>.
- ESKOLA, JUHA – SUORANTA, JUHA 1998: *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.

- ESKOLA, KSENIA 2013: *Suomalais-venäläisten lasten etunimet: valintaperusteet ja rakenne*. Pro gradu -tutkielma. Turun yliopiston Kieli- ja käännöstieteiden laitos.
<https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/92134/gradu2013Eskola.pdf?sequence=2&isAllowed=y>.
- GARRETT, PETER 2010: *Attitudes to Language. Key topics in sociolinguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- GFDS = GESELLSCHAFT FÜR DEUTSCHE SPRACHE: Die beliebtesten Vornamen.
<https://gfds.de/vornamen/beliebteste-vornamen/> (10.5.2020).
- HALINEN, JENNA 2013: *Tamperelaisten koululaisten käyttämä epävirallinen paikannimistö*. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopiston Kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteiden yksikkö.
<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/94625/GRADU-1385039091.pdf?sequence=1>.
- HALLBERG, JOHANNA 2013: *Suomalaisten veneiden nimet ja nimenantoperusteet*. Pro gradu -tutkielma. Turun yliopiston Kieli- ja käännöstieteiden laitos.
<https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/90881/gradu2013Hallberg.pdf?sequence=2>.
- HANKS, PATRICK – HARDCASTLE, KATE – HODGES, FLAVIA 2006: *A Dictionary of First Names*. Oxford: Oxford University Press.
- HEINONEN, JAANA 2008: *"Nimi kertoo kaiken". Keski-suomalaisten henkilönnimiin liittyvät stereotyyppiat*. Pro gradu -tutkielma. Joensuun yliopisto, suomen kieli ja kulttuuritieteet. http://epublications.uef.fi/pub/URN_NBN_fi_joy-20080015/URN_NBN_fi_joy-20080015.pdf.
- HÄMÄLÄINEN, LASSE 2013: Mikä nimi on ollut kaikkein suosituin? Suosiolukumenetelmä etunimien suosionvaihtelun tutkimuksessa. – *Virittäjä* 117 (1) s. 70–81.
<https://journal.fi/virittaja/article/view/7845/6018>.
- INE = INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA: Nombres de los residents.
https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736177009&menu=resultados&idp=1254734710990
 (11.5.2020).

ISTAT = ISTITUTO NAZIONALE DI STATISTICA: How many babies are named...?
<https://www.istat.it/en/analysis-and-products/interactive-contents/baby-names> (11.5.2020).

JAAKKOLA, MAGDALENA 2009: *Maahanmuuttajat suomalaisten näkökulmasta. Asenne-
 muutokset 1987–2007*. Helsingin kaupungin tietokeskus, tutkimuksia 2009/1.
 Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus.

JÄRVINEN, ESSI 2013: *Koppava kreivi ja vanha ukonrähjäke: Sukunimien herättämät mieli-
 kuvat*. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopiston Kieli-, käännös- ja kirjallisuus-
 tieteiden yksikkö. <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/94745/GRADU-1386922121.pdf?sequence=1>.

KALAJA, PAULA 1995: ”Englanti valloittaa mielet”: Kieliasenteiden tutkimisesta. – Minna-
 Riitta Lukka, Aila Miekäinen & Paula Kalaja (toim.), *Kielten kuulossa. Kielitieteen
 päivät Jyväskylässä 5. ja 6.5.1995* s. 205–211. Jyväskylä: Korkeakoulujen kielikes-
 kus.

KIRVESNIEMI, ELINA 2017: Harva marokkolainen saa Suomesta turvapaikan. – *Yle.fi*.
<https://yle.fi/uutiset/3-9789540> (31.3.2020).

KIVINIEMI, EERO 1982: *Rakkaan lapsen monet nimet: suomalaisten etunimet ja nimenva-
 linta*. Espoo: Weilin+Göös.

——— 1993: *Iita Linta Maria: etunimiopas vuosituhaten vaiheeseen*. Jyväskylä: Suoma-
 laisen Kirjallisuuden Seura.

——— 2006: *Suomalaisten etunimet*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia
 1103. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

KOISTINEN, ULLA 2013: Muhammad ja Muhammed. – *Kielikello* 1/2013 s. 41.
<https://www.kielikello.fi/-/muhammad-ja-muhammed>.

KOTUS = *Kotimaisten kielten keskus*:

——— 1: Siirtokirjoitus: mitä se on? <http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/ohje/480>
 (10.5.2020).

——— 2: Arabiankieliset nimet. [http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/se-
 laus/511/ohje/201](http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/se-

 laus/511/ohje/201) (10.5.2020).

——— 3: Venäjänkieliset nimet. <http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/ohje/506>
 (10.5.2020).

- 4: Muhammad, Muhammed vai Mohammad? <http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/ohje/333> (23.4.2020).
- KUNNAS, NIINA 2015: Fennistiikan teorit ja metodit -opintojakson luennot Oulun yliopistossa toukokuussa 2015. Kansanlingvistiikan luentodiat.
- LARJA, LIISA – WARIUS, JOHANNA – SUNDBÄCK, LISELOTT – LIEBKIND, KARMELA – KANDOLIN, IRJA – JASINSKAJA-LAHTI, INGA 2012: *Discrimination in the Finnish Labor Market: An Overview and a Field Experiment on Recruitment*. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu, Työ ja yrittäjyys 16/2012. <https://yhdenvertaisuus.fi/documents/5232670/5376058/Discrimination+in+the+Finnish+Labour+Market>.
- MIELIKÄINEN, AILA – PALANDER, MARJATTA 2002: Suomalaisten murreasenteista. – *Sananjalka* 44 s. 86–109. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10224/3643/mielikainen86-109.pdf?sequence=1>.
- 2014: *Miten suomalaiset puhuvat murteista? Kansanlingvistinen tutkimus metakielestä*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- MIKKONEN, PIRJO 2002: Maahanmuuttajien nimijärjestelmistä. – *Kielikello* 4/2002 s. 13–18. <https://www.kielikello.fi/-/maahanmuuttajien-nimijarjestelmista>.
- 2003: Venäläiset nimet suomen kielessä. – *Kielikello* 3/2006 s. 28–30. <https://www.kielikello.fi/-/venalaiset-nimet-suomen-kielessa>.
- NIEDZIELSKI, NANCY A. – PRESTON, DENNIS R. 2000: *Folk linguistics*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- NIEMELÄ, HEIDI 2016: *Oululaisopiskelijoiden asenteet maahanmuuttajien puhumaa suomea kohtaan*. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopiston Suomen kielen laitos. <http://jultika.oulu.fi/files/nbnfioulu-201603111309.pdf>.
- NIMIPALVELU: Etunimihaku. – *Digi- ja väestötietovirasto*. <https://verkkopalvelu.vrk.fi/nimipalvelu/> (10.5.2020).
- OFFICE FOR NATIONAL STATISTICS: Baby names for boys in England and Wales. <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/birthsdeathsandmarriages/livebirths/datasets/babynamesenglandandwalesbabynamesstatisticsboys> (11.5.2020).
- OULUN KAUPUNKI 2018A: Oulun seudun kunnat yhteistyössä 2013-. <https://www.ouka.fi/oulu/oulu-seutu> (17.2.2018).

- 2018B: Tietoa Oulusta: Perustiedot. <https://www.ouka.fi/oulu/oulu-tietoa/tietoa-oulusta> (17.2.2018).
- PALANDER, MARJATTA 2001: Kansan käsityksistä lingvistiikkaa. – *Virittäjä* 105 (1) s. 147–151. http://www.kotikielenseura.fi/virittaja/hakemistot/jutut/palanderb1_2001.pdf.
- PASSOJA, ANNU 2020: "Pistää eri tavalla kiinnittämään huomiota osaamiseen" – Helsinki ja Rovaniemi kokeilevat saavatko ne parempia työntekijöitä, kun nimi ja ikä jätetään hakemuksista. – *Yle.fi*. <https://yle.fi/uutiset/3-11149892> (11.5.2020).
- PENTTILÄ, PAULIINA 2015: Sinä saat tulla, mutta sinä et: Suomi ei ole rasistinen maa, mutta saksalainen on mielestämme parempi kuin somalialainen. – *Suomen Kuvalehti* 35 s. 24–31.
- PIRKOLA, SAARA 2012: *Etunimien herättämät mielikuvat*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston Kielten laitos. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/38258/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-201208052126.pdf?sequence=1>.
- PRÉNOMS MUSULMANS: Prénoms masculins et féminins autorisés au Maroc. <http://www.prenoms-musulmans.com/2016/10/fin-des-prenoms-interdit-au-maroc.html> (11.5.2020).
- PRESTON, DENNIS R. 2011: The power of language regard: discrimination, classification, comprehension, and production. – *Dialectologia, Special issue, II* s. 9–33. <http://www.raco.cat/index.php/Dialectologia/article/viewFile/245343/328589>.
- PUUSTINEN, ALISA – RAISIO, HARRI – KOKKI, ESA – LUHTA, JOONA 2017: *Kansalaismielipide: Turvapaikanhakijat ja turvapaikkapolitiikka*. Sisäministeriön julkaisu 9/2017. http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79477/09_2017_Kansalaismielipide%20Turvapaikanhakijat%20ja%20turvapaikkapolitiikka.pdf (25.11.2017).
- RASK, SANNA 2008: *Mökille vai aurinkorannalle? Havaintoja vapaa-ajan asuntojen nimestä*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston Kielten laitos. https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/18338/URN_NBN_fi_jyu-200805161483.pdf?sequence=1.

- ROOS, HELI 2009: *Pieni ja pippurinen, kierokin ehkä – Etunimistä syntyvät mielikuvat*. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopiston Tampereen yliopiston Kieli- ja käännöstieteiden yksikkö. <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/80741/gradu03662.pdf?sequence=1>.
- SAADANE, HOUDA – BENTERKI, OUAFA – SEMMAR, NASREDINE – FLUHR, CHRISTIAN 2012: *Using Arabic Transliteration to Improve Word Alignment from French-Arabic Parallel Corpora*.
https://www.academia.edu/4292288/Using_Arabic_transliteration_to_improve_word_alignment_from_French.
- SALO, TEEMU 2014: *ELIXIA-liikuntakeskusten ryhmäliikuntatuntien nimistä*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston Kielten laitos.
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/42889/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-201401291159.pdf?sequence=1>.
- SCB = STATISTIKMYNDIGHETEN SCB: Namnstatistik. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/amnesovergripande-statistik/namnstatistik/> (11.5.2020).
- SCHWEIZERISCHE EIDGENOSSENSCHAFT: Vornamen in der Schweiz. <https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/statistiken/bevoelkerung/geburten-todesfaelle/vornamen-schweiz.html> (24.4.2020).
- SIMONEN, MARKO 2018: Neljä tunnettua suomalaista haki työtä romaninimillä ja omilla ansioluetteloilla – 54 hakemusta, ei tulosta. – *Ilta-lehti.fi*. <https://www.iltalehti.fi/tyoelama/a/3a399353-6da8-4812-9e4f-d5c662c486d9> (11.5.2020)
- SIPILÄ, RIIKKA-TIINA 2013: *Paiseenperältä Laitakaribialle: Kemin epäviralliset paikannimet*. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopiston Suomen kielen laitos. <http://jultika.oulu.fi/files/nbnfioulu-201304051149.pdf>.
- SISÄMINISTERIÖ: Pakolainen pakenee vainoa kotimaassaan. <http://intermin.fi/maahanmuutto/turvapaikanhakijat-ja-pakolaiset> (20.11.2017).
- SJÖBLOM, PAULA 2008: Namnens tolkning som en kognitiv process: exemplet kommersiellt namnförråd. – Guðrún Kvaran, Hallgrímur J. Ámundason, Jónína Hafsteinsdóttir & Svavar Sigmundsson (toim.) *Nordiska namn – namn i Norden. Tradition och*

förnyelse: handlingar från den fjortonde nordiska namnforskarkongressen i Borgarnes 11–14 augusti 2007 s. 419–424. Uppsala: NORNA.

SOFINSKA, IRYNA 2011: 'New look' in name's standardization in Ukraine. – *Els noms en la vida quotidiana. Actes del XXIV Congrés Internacional d'ICOS sobre Ciències Onomàstiques. (Annex. Secció 5).* s. 915–923. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura. <http://www.gencat.cat/llengua/BTPL/ICOS2011/095.pdf>.

SSB = STATISTISK SENTRALBYRÅ 2020: Names. <https://www.ssb.no/en/navn> (23.4.2020).

SVENSKA NAMN 2020: Verner. <https://svenskanamn.se/namn/verner/> (28.4.2020).

THE HINDU 2016: What's in a name? Finally some numbers. <https://www.thehindu.com/data/Whats-in-a-name-Finally-some-numbers/article14003189.ece> (25.2.2018).

TIKKALA, SAARA 2007: Minä olen nimeni. – *Virittäjä* 111 (3) s. 450–453. http://www.kotikielenseura.fi/virittaja/hakemistot/jutut/2007_450.pdf.

TILASTOKESKUS 1: Suomen kansalaisuuden saaneet. <https://www.tilastokeskus.fi/tup/maahanmuutto/suomen-kansalaisuuden-saaneet.html> (19.11.2017).

——— 2: Ulkom. kansalaiset, ulkomaalaistaustaiset, vieraskieliset ja ulkom. syntyneet. http://vertinet2.stat.fi/verti/graph/Graphserver.htm?&ifile=quicktables/Maahanmuuttajat/kaikki_2&lang=3&gskey=2&x=880&width=660 (19.11.2017).

——— 3: Maahanmuutto uuteen ennätykseen vuonna 2016. http://www.stat.fi/til/muutl/2016/muutl_2016_2017-05-17_tie_001_fi.html (22.11.2017).

TOLONEN, ANNI 2019: Kirill Sultanshin oppi vuodessa suomen, eikä päässyt edes työhaastatteluun – osa venäjänkielisistä peittelee kansalaisuuttaan syrjinnän takia. – *Yle.fi*. <https://yle.fi/uutiset/3-10633695> (11.5.2020).

TUOMI, JOUNI – SARAJÄRVI, ANNELI 2009: *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Tammi.

UNESCO 2014: Definition of regions with a view to the execution by the Organization of regional activities. – *Basic Texts* s. 141–143. Ranska: Unesco. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000226924.page=1421> (23.4.2020).

- VALLI, RAINE 2001: Kyselylomaketutkimus. – Juhani Aaltola & Raine Valli (toim.), *Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle* s. 100–112. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- VILLAR, MARIA ELENA – AI, DI – SEGEV, SIGAL 2012: Chinese and American perceptions of foreign-name brands – *Journal of Product & Brand Management* 21 (5), s. 341–349.
- WARDHAUG, RONALD 2005: *An Introduction to Sociolinguistics*. 5th edition. Oxford: Blackwell.
- YHTEISKUNTATIEETEELLINEN TIETOARKISTO 2003: Keskiarvot: Mediaani.
<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/keskiluvut/keskiluvut.html#mediaani>
 (25.2.2018).
- YLI-KOJOLA, MARIA 2005: Kurvinpussi vai Torikatu? Kouvolaalaisten mielipiteitä kadunnimistä. – Terhi Ainiala (toim.) *Kaupungin nimet: kymmenen kirjoitusta kaupunkinimistä* s. 178–201. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 134. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Yliopiston nimipäiväalmanakka 2005*. Keuruu: Otava.

LIITE 1. Kyselylomake.

Vieraskielisiä etunimiä koskevat käsitykset

Tämän kyselyn avulla tutkitaan vieraskielisiä henkilönnimiä koskevia käsityksiä ja mielikuvia. Kyselyn vastauksia hyödynnetään Oulun yliopistossa toteutettavassa pro gradu -tutkielmassa. Vastaukset tullaan käsittelemään luottamuksellisesti ja vastaajien anonymiteettiä kunnioittaen.

Kyselyssä on 6 varsinaista kysymyssivua. Kyselyn lopuksi sinun on mahdollista osallistua **kahden Finnkinon lahjalipun arvontaan** sekä kommentoida tutkimusta vapaasti. Mikäli haluat osallistua arvontaan, muistathan jättää yhteystietosi viimeisellä sivulla. Yhteystietoja käytetään ainoastaan arvonnän yhteydessä.

Perustiedot

1. Sukupuolesi

- ☐ Mies
- ☐ Nainen
- ☐ Muu

2. Ikäsi

3 merkkiä jäljellä

3. Asuinpaikkakuntasi

4. Minkä verran olet tekemisissä ulkomaalaistaustaisten henkilöiden kanssa?

Oletko heidän kanssaan tekemisissä esimerkiksi vapaa-ajalla tai töissä? Miten? Kuinka usein? (Esim. päivittäin, viikottain, kuukausittain, hyvin harvoin, et yhtään, jne.)

5. Mitä kansallisuutta tai etnistä ryhmää uskot seuraavien MIESTEN etunimien edustavan?

Dimitri _____

Rajesh _____

Giovanni _____

David _____

Áilu _____

Søren _____

Margus _____

Javier _____

Mohamed _____

Göran _____

Werner _____

6. Mitä kansallisuutta tai etnistä ryhmää uskot seuraavien NAISTEN etunimien edustavan?

Mette _____

Fatima _____

Tatjana _____

Carmén _____

Linnéa _____

Sarah _____

Sunná _____

Kathrin _____

Giulia _____

Indira _____

Piret _____

7. Aseta seuraavat MIESTEN etunimet miellyttävyyssjärjestykseen numeroimalla 1–11. *

1 = miellyttävin, 11 = epämiellyttävin. Huom! Et voi käyttää samaa numeroarvoa kahdesti.

Giovanni	<input type="text" value="Valitse"/>	Dmitri	<input type="text" value="Valitse"/>
Søren	<input type="text" value="Valitse"/>	Javier	<input type="text" value="Valitse"/>
Göran	<input type="text" value="Valitse"/>	Mohamed	<input type="text" value="Valitse"/>
David	<input type="text" value="Valitse"/>	Áilu	<input type="text" value="Valitse"/>
Werner	<input type="text" value="Valitse"/>	Margus	<input type="text" value="Valitse"/>
Rajesh	<input type="text" value="Valitse"/>		

8. Aseta seuraavat NAISTEN etunimet miellyttävyyssjärjestykseen numeroimalla 1–11. *

1 = miellyttävin, 11 = epämiellyttävin. Huom! Et voi käyttää samaa numeroarvoa kahdesti.

Piret	<input type="text" value="Valitse"/>	Linnéa	<input type="text" value="Valitse"/>
Fatima	<input type="text" value="Valitse"/>	Sarah	<input type="text" value="Valitse"/>
Giulia	<input type="text" value="Valitse"/>	Kathrin	<input type="text" value="Valitse"/>
Indira	<input type="text" value="Valitse"/>	Mette	<input type="text" value="Valitse"/>
Carmén	<input type="text" value="Valitse"/>	Tatjana	<input type="text" value="Valitse"/>
Sunná	<input type="text" value="Valitse"/>		

9. Merkitse, ketkä seuraavan nimisistä koet luotettaviksi ja ketkä epäluotettaviksi?

	Luotettava	Epäluotettava
<i>MIEHET</i>		
Giovanni	☐	☐
Dmitri	☐	☐
Søren	☐	☐
Javier	☐	☐
Göran	☐	☐
Mohamed	☐	☐
David	☐	☐
Áilu	☐	☐
Werner	☐	☐
Margus	☐	☐
Rajesh	☐	☐
<i>NAISET</i>		
Piret	☐	☐
Linnéa	☐	☐
Fatima	☐	☐
Sarah	☐	☐
Giulia	☐	☐
Kathrin	☐	☐
Indira	☐	☐
Mette	☐	☐
Carmén	☐	☐
Tatjana	☐	☐
Sunná	☐	☐

10. Miksi koet edellisessä kohdassa valitsemasi MIEHET...

luotettaviksi _____

epäluotettaviksi _____

11. Miksi koet edellisessä kohdassa valitsemasi NAISET...

luotettaviksi _____

epäluotettaviksi _____

12. Millä tavalla ajattelet nimen leimaavan kantajaansa ja vaikuttavan hänen mahdollisuuksiinsa suomalaisessa yhteiskunnassa? *

13. Kenet seuraavan nimisistä MIEHISTÄ palkkaisit mieluiten ja kenet vähiten mieluiten? Aseta numerojärjestykseen 1–11. *

1 = mieluiten, 11 = vähiten mieluiten. Huom! Et voi käyttää samaa numeroarvoa kahdesti.

Giovanni	<div>Valitse</div>	Dmitri	<div>Valitse</div>
Søren	<div>Valitse</div>	Javier	<div>Valitse</div>
Göran	<div>Valitse</div>	Mohamed	<div>Valitse</div>
David	<div>Valitse</div>	Áilu	<div>Valitse</div>
Werner	<div>Valitse</div>	Margus	<div>Valitse</div>
Rajesh	<div>Valitse</div>		

14. Kenet seuraavan nimisistä NAISISTA palkkaisit mieluiten ja kenet vähiten mieluiten? Aseta numerojärjestykseen 1–11. *

1 = mieluiten, 11 = vähiten mieluiten. Huom! Et voi käyttää samaa numeroarvoa kahdesti.

Piret	Valitse ▼	Linnéa	Valitse ▼
Fatima	Valitse ▼	Sarah	Valitse ▼
Giulia	Valitse ▼	Kathrin	Valitse ▼
Indira	Valitse ▼	Mette	Valitse ▼
Carmén	Valitse ▼	Tatjana	Valitse ▼
Sunná	Valitse ▼		

Seuraavaksi pääset arvioimaan etunimiin liittämiäsi mielikuvia 5-portaisten asteikkojen avulla. Asteikkojen eri päihin on sijoitettu adjektiivit, jotka ovat toistensa vastakohtat. **Merkitse asteikkoon, kumpaa adjektiivia käsityksesi nimestä lähestyy.**

MIESTEN NIMET

15. Giovanni

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

16. Dmitri

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

17. Søren

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

18. Javier

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

19. Göran

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

20. Mohamed

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

21. David

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

22. Äilu

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

23. Werner

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

24. Margus

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

25. Rajesh

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

NAISTEN NIMET

26. Fatima

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

27. Mette

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

28. Carmén

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

29. Giulia

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

30. Sarah

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

31. Sunná

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

32. Kathrin

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

33. Piret

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

34. Indira

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

35. Tatjana

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

36. Linneá

	1	2	3	4	5	
outo	☐	☐	☐	☐	☐	tuttu
ruma	☐	☐	☐	☐	☐	kaunis
vastenmielinen	☐	☐	☐	☐	☐	miellyttävä
tylsä	☐	☐	☐	☐	☐	kiehtova
vaikea	☐	☐	☐	☐	☐	helppo
epäluotettava	☐	☐	☐	☐	☐	luotettava
sivistymätön	☐	☐	☐	☐	☐	sivistynyt
vähävarainen	☐	☐	☐	☐	☐	hyvätuloinen
pelottava	☐	☐	☐	☐	☐	turvallinen
synkkä	☐	☐	☐	☐	☐	iloinen
kylmä	☐	☐	☐	☐	☐	lämmin

37. Vapaa sana!

Mitä ajatuksia kysely sinussa herätti? Voit halutessasi kommentoida tutkimusaihetta, kysymyksiä jne.

38. Yhteystietosi

Jos haluat osallistua Finnkinon lahjalippujen arvontaan, jätä alle yhteystietosi. Yhteystietoja tullaan hyödyntämään ainoastaan lahjalippujen arvonnassa.

(Yksi lahjalippu oikeuttaa enintään 12,50 € hintaiseen pääsylippuun Finnkinon teattereissa. Jos pääsylipun hinta ylittää lahjalipun arvon, Finnkino veloittaa ylimenevän osan erikseen.)

Nimi	<hr/>
Puhelin	<hr/>
Sähköposti	<hr/>

LIITE 2. Mediaani- ja keskiarvotaulukkojen vertailu.

Miesinformanttien asenneskaala-arviot miestennimistä.

TAULUKKO 42. Miesten asenneskaala-arvioiden mediaanit miestennimistä.

Mediaanit	Giovanni	Dmitri	Søren	Javier	Göran	Mohamed	David	Áilu	Werner	Margus	Rajesh
Tuttuus	4	4	3	4	4	4	5	1	4	3,5	3
Kauneus	4	2	3	4	3	2	3	3	3	3	3
Miellyttävyys	3	2	3,5	4	3	2	4	3	3	3	3
Kiehtovuus	4	3	3	3	3	2	3	4	3	3	3
Helppous	3	3	3	3	4	3	4	3	4	3,5	3
Luotettavuus	3	2	4	3	4	2	4	3	4	3	3
Sivistyneisyys	4	2	4	3	4	2	4	3	4	3	3
Varakkuus	3,5	2	4	3	4	2	4	3	4	3	2
Turvallisuus	3	2	4	3	4	2	4	3	4	3,5	3
Iloisuus	4	2	3	4	3	2	3	3	3	3	3
Lämpimyy	4	2	3	4	3	2	3	3	3	3	3
Yleismediaanit	4	2	4	3	3	2	4	3	4	3	3

TAULUKKO 6. Miesten asenneskaala-arvioiden keskiarvot miestennimistä.

Keskiarvot	Giovanni	Dmitri	Søren	Javier	Göran	Mohamed	David	Áilu	Werner	Margus	Rajesh
Tuttuus	3,86	3,88	3,18	3,70	3,94	3,48	4,36	1,88	3,84	3,34	2,96
Kauneus	3,78	2,40	3,20	3,58	2,66	2,32	3,40	3,50	3,14	3,18	2,60
Miellyttävyys	3,32	2,50	3,42	3,58	2,98	1,98	3,60	3,28	3,46	3,30	2,80
Kiehtovuus	3,58	2,48	3,26	3,52	2,64	2,20	2,66	3,78	2,84	2,92	2,90
Helppous	3,48	3,28	3,20	3,14	3,78	2,78	3,94	2,78	3,78	3,58	2,76
Luotettavuus	2,90	2,16	3,84	3,02	3,80	1,96	3,70	3,24	3,92	3,42	2,70
Sivistyneisyys	3,78	2,36	3,96	3,54	3,78	1,90	3,98	3,20	4,06	3,48	2,78
Varakkuus	3,50	2,48	3,70	3,16	3,78	1,92	3,72	2,96	3,80	3,32	2,30
Turvallisuus	3,06	2,40	4,04	3,22	3,76	2,08	3,82	3,42	3,90	3,56	2,94
Iloisuus	3,92	2,44	3,56	3,50	3,26	2,44	3,44	3,36	3,26	3,28	3,10
Lämpimyy	3,74	2,38	3,26	3,62	3,00	2,34	3,40	3,24	3,38	3,14	3,06
Yleiskeskiarvot	3,54	2,61	3,51	3,42	3,40	2,31	3,64	3,15	3,58	3,32	2,81

Miesinformanttien asenneskaala-arviot naistennimistä.

TAULUKKO 43. Miesten asenneskaala-arvioiden mediaanit naistennimistä.

Mediaanit	Fatima	Mette	Carmén	Giulia	Sarah	Sunná	Kathrin	Piret	Indira	Tatjana	Linneá
Tuttuus	3,5	4	4	3	5	2	4	2	2	4	4
Kauneus	3	4	4	4	3,5	3	3	3	3	3	4
Miellyttävyys	2	4	4	3	4	3	4	3	3	3	4
Kiehtovuus	2,5	3	4	4	3	3	3	3	3	3	4
Helppous	3	4	3	3	4	3	3,5	3	3	3	4
Luotettavuus	3	4	3	3	4	3	4	3	3	3	4
Sivistyneisyys	2	4	3,5	4	4	3	4	3	3	3	4
Varakkuus	2	4	3	3	4	3	3	3	2	3	4
Turvallisuus	3	4	3	3	4	3	4	3	3	3	4
Iloisuus	3	4	4	4	4	3	3,5	3	3	3	4
Lämpimyys	3	4	4	3	3	3	3,5	3	3	3	3,5
Yleismediaanit	3	4	4	3	4	3	4	3	3	3	4

TAULUKKO 9. Miesten asenneskaala-arvioiden keskiarvot naistennimistä.

Keskiarvot	Fatima	Mette	Carmén	Giulia	Sarah	Sunná	Kathrin	Piret	Indira	Tatjana	Linneá
Tuttuus	3,24	4,08	3,60	2,76	4,40	2,32	3,84	2,24	2,28	3,88	3,98
Kauneus	2,42	4,02	3,84	3,84	3,56	3,38	3,52	3,08	3,00	3,00	4,12
Miellyttävyys	2,34	4,00	3,78	3,54	3,84	3,34	3,60	3,08	3,10	2,76	4,04
Kiehtovuus	2,36	3,44	3,70	3,68	2,98	3,44	3,12	3,14	3,16	2,86	3,60
Helppous	3,12	4,04	3,26	2,92	4,10	3,04	3,52	2,96	2,68	3,02	3,74
Luotettavuus	2,40	4,06	3,42	3,18	3,84	3,42	3,72	3,20	2,92	2,42	3,98
Sivistyneisyys	2,28	4,10	3,66	3,52	3,84	3,30	3,76	3,36	2,84	2,70	4,04
Varakkuus	2,20	3,82	3,48	3,26	3,66	3,18	3,58	3,06	2,40	2,62	3,82
Turvallisuus	2,86	4,06	3,46	3,42	3,84	3,32	3,62	3,30	3,22	2,70	3,96
Iloisuus	2,66	3,92	3,62	3,56	3,58	3,36	3,54	3,28	3,12	2,82	3,84
Lämpimyys	2,72	3,82	3,60	3,42	3,50	3,28	3,48	2,98	3,16	2,70	3,58
Yleiskeskiarvot	2,60	3,94	3,58	3,37	3,74	3,22	3,57	3,06	2,90	2,86	3,88

Naisinformanttien asenneskaala-arviot miestennimistä.

TAULUKKO 44. Naisten asenneskaala-arvioiden mediaanit miestennimistä.

Mediaanit	Giovanni	Dmitri	Søren	Javier	Göran	Mohamed	David	Áilu	Werner	Margus	Rajesh
Tuttuus	4	4	3	3	4,5	3,5	5	1	4	4	2
Kauneus	4	2	3	3	2	2,5	3,5	4	3	3	3
Miellyttävyys	3	2,5	3	3	3	2,5	4	4	3	3	3
Kiehtovuus	4	3	3	3	2	2	3	4	3	3	3
Helppous	4	3	3	3	4	3	5	3	4	4	3
Luotettavuus	3	2	4	3	4	2	4	4	4	4	3
Sivistyneisyys	4	2	4	3	3	2	4	3	4	4	3
Varakkuus	3	3	3,5	3	4	2	4	3	4	3,5	2,5
Turvallisuus	3	2	4	3	3	2	4	4	4	4	3
Iloisuus	4	2	3	4	3	3	4	4	3	3	3
Lämpimyy	4	2	3	3	3	3	4	3	3	3,5	3
Yleismediaanit	4	2	3	3	3	3	4	3	3	3	3

TAULUKKO 12. Naisten asenneskaala-arvioiden keskiarvot miestennimistä.

Keskiarvot	Giovanni	Dmitri	Søren	Javier	Göran	Mohamed	David	Áilu	Werner	Margus	Rajesh
Tuttuus	3,66	3,38	2,82	2,92	4,00	3,46	4,56	1,82	3,78	3,48	2,12
Kauneus	3,64	2,44	3,02	3,58	2,24	2,38	3,70	3,50	3,10	3,18	2,58
Miellyttävyys	3,32	2,48	3,34	3,46	3,04	2,40	3,92	3,64	3,34	3,50	2,78
Kiehtovuus	3,68	2,62	3,26	3,48	2,48	2,32	2,76	3,70	2,98	3,20	2,98
Helppous	3,40	3,16	3,26	3,22	3,78	3,28	4,34	2,68	3,86	3,66	2,72
Luotettavuus	2,84	2,10	3,76	3,00	3,62	2,20	4,00	3,52	3,72	3,50	2,70
Sivistyneisyys	3,64	2,48	3,78	3,22	3,52	2,40	3,98	3,52	3,80	3,70	2,68
Varakkuus	3,24	2,58	3,62	2,98	3,54	2,28	4,10	2,90	3,68	3,54	2,40
Turvallisuus	3,24	2,20	3,96	3,16	3,46	2,24	4,02	3,62	3,72	3,82	2,90
Iloisuus	3,84	2,58	3,40	3,56	3,32	2,74	3,74	3,62	3,52	3,60	3,12
Lämpimyy	3,62	2,34	3,42	3,50	3,20	2,80	3,74	3,50	3,32	3,62	3,22
Yleiskeskiarvot	3,47	2,58	3,42	3,28	3,29	2,59	3,90	3,27	3,53	3,53	2,75

Naisinformanttien asenneskaala-arviot naistennimistä.

TAULUKKO 45. Naisten asenneskaala-arvioiden mediaanit naistennimistä.

Mediaanit	Fatima	Mette	Carmén	Giulia	Sarah	Sunná	Kathrin	Piret	Indira	Tatjana	Linneá
Tuttuus	3	5	4	2	5	2	4	2	2	4,5	4
Kauneus	3	4	4	3	4	4	4	3	4	3	4
Miellyttävyys	3	4	4	3	4	4	4	3	4	2	4
Kiehtovuus	3	3	4	3	3	4	3	3	4	3	3,5
Helppous	3	5	3	3	5	3	4	3	3	4	4
Luotettavuus	3	4	3	3	4	4	4	3	3	2	4
Sivistyneisyys	3	4	3,5	3	4	4	4	3	3	3	4
Varakkuus	2	4	3	3	4	3	4	3	3	3	4
Turvallisuus	3	4	3	3	4	4	4	3	3	3	4
Iloisuus	3	4	4	4	4	4	4	3	4	3	4
Lämpimyys	3	4	4	3	4	4	3	3	4	3	4
Yleismediaanit	3	4	4	3	4	4	4	3	3	3	4

TAULUKKO 16. Naisten asenneskaala-arvioiden keskiarvot naistennimistä.

Keskiarvot	Fatima	Mette	Carmén	Giulia	Sarah	Sunná	Kathrin	Piret	Indira	Tatjana	Linneá
Tuttuus	3,36	4,30	3,54	2,28	4,48	2,08	3,62	1,80	2,38	3,94	4,10
Kauneus	3,30	3,78	3,72	3,28	3,96	3,66	3,54	2,74	3,68	2,70	4,18
Miellyttävyys	2,88	4,04	3,70	3,46	4,04	3,76	3,68	3,04	3,56	2,54	4,12
Kiehtovuus	2,76	3,22	3,54	3,48	2,88	3,94	3,00	3,30	3,62	2,54	3,58
Helppous	3,26	4,34	3,44	3,14	4,34	3,28	3,60	2,86	3,08	3,44	3,92
Luotettavuus	2,76	4,16	3,34	3,26	4,16	3,60	3,84	3,30	3,30	2,42	4,00
Sivistyneisyys	2,56	4,08	3,54	3,32	4,02	3,48	3,86	3,42	3,08	2,70	4,04
Varakkuus	2,16	3,96	3,48	3,22	3,78	2,96	3,78	3,36	2,72	2,78	3,80
Turvallisuus	3,22	4,24	3,48	3,42	4,20	3,76	3,92	3,48	3,46	2,88	4,10
Iloisuus	3,34	3,94	3,88	3,66	3,96	3,80	3,66	3,48	3,64	2,92	4,12
Lämpimyys	3,40	3,82	3,70	3,44	3,74	3,72	3,54	3,22	3,58	2,78	3,96
Yleiskeskiarvot	3,00	3,99	3,58	3,27	3,96	3,46	3,64	3,09	3,28	2,88	3,99